

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
SOCIĀLO ZINĀTŅU FAKULTĀTE
KOMUNIKĀCIJAS ZINĀTNES NODAĻA

**KRIEVIJAS VĒSTNIEKA LATVIJĀ A. VEŠŅAKOVA MEDIJU
DIPLOMĀTIJAS AKTIVITĀTES: KRIEVIJAS FEDERĀCIJAS
UN LATVIJAS REPUBLIKAS DIVPUSĒJO ATTIECĪBU
ASPEKTS (2008-2016)**

BAKALAURA DARBS

Autors: **Jānis Geste**

Studenta apliecības Nr.: jg15008

Darba vadītājs: asoc. prof. Dr. hist. Ojārs Skudra

RĪGA 2016

ANOTĀCIJA

Bakalaura darba nosaukums ir “Krievijas vēstnieka Latvijā A. Vešņakova mediju diplomātijas aktivitātes: Krievijas Federācijas un Latvijas Republikas divpusējo attiecību aspekts (2008-2016)”. Pētījuma mērķis ir noskaidrot, kā Latvijas-Krievijas divpusējās attiecības tiek rāmētas Krievijas sūtņa vēstījumos Latvijas latviešu un krievu valodā runājošajai auditorijai.

Darba teorētisko ietvaru veido Jana Melisena (*Jan Melissen*) publiskās diplomātijas definīcija, kā arī Roberta Entmana (*Robert Entman*) mediētās publiskās diplomātijas pieeja. Rāmējumu identificēšana balstīta Jerga Matesa (*Jörg Matthes*) piedāvātajā manuāli holistiskajā kodēšanas pieejā.

Autors analizējis Latvijas lielāko dienas laikrakstu, kas tiek izdoti latviešu un krievu valodā, astoņu gadu laikā tapušās publikācijas, aptverot līdzšinējo A. Vešņakova pilnvaru laiku. Ar kvalitatīvās un kvantitatīvās kontentanalīzes palīdzību darbā identificēti raksturīgākie Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmējumi. Darbā secināts, ka A. Vešņakova citātos ietvertajos Latvijas-Krievijas attiecību rāmējumos izmantota defensīva stratēģija un selektīva pieeja, vadoties pēc vēstījuma auditorijas lietotās valodas .

Atslēgas vārdi: publiskā diplomācija, maigā vara, Latvija, Krievija, A. Vešņakovs, mediji, rāmējums.

ANNOTATION

The aim of the bachelor's paper "Media diplomacy activities of Russia's ambassador to Latvia A. Veshnyakov: the aspect of bilateral relations between Russian Federation and the Republic of Latvia (2008-2016)" is to examine, how the bilateral relations of Latvia and Russia are framed in the ambassador's messages to the Latvian and Russian speaking public.

The Paper's theoretical part is based on the definition of public diplomacy by Jan Melissen and the mediated public diplomacy approach by Robert Entman. Identification of the leading frames is based on the manual-holistic approach by Jörg Matthes.

Author of the Paper has analysed the content of Latvia's leading daily newspapers, published in Latvian and Russian, during a period of eight years to cover all A. Vesnyakov's office time. The leading frames of the bilateral relationships of Latvia and Russia were identified with qualitative and quantitative content analysis. The most characteristic journalistic frames of the bilateral relationships of Latvia and Russia have been discovered using a survey of journalists.

Key words: public diplomacy, soft power, Latvia, Russia, A. Veshnyakov, media, framing.

SATURS

ANOTĀCIJA.....	2
ANNOTATION.....	3
APZĪMĒJUMU SARAKSTS.....	6
IEVADS	7
1. VARA STARPTAUTISKO ATTIECĪBU TEORIJĀS, PUBLISKĀS DIPLOMĀTIJAS LOMA DIPLOMĀTIJĀ.....	10
1.1. Varas izpratne starptautisko attiecību teorijās	10
1.2. Publiskā diplomātija starptautiskajās attiecībās	12
1.3. Mediju loma publiskās diplomātijas realizēšanā	14
2. KRIEVIJAS POLITISKĀS ELITES IZPRATNE PAR MAIGO VARU UN TĀS PUBLISKĀS DIPLOMĀTIJAS DIMENSIJU.....	16
2.1. Krievijas publiskās diplomātijas mērķi	18
3. RĀMĒJUMA PIEEJA STRATĒĢISKĀS KOMUNIKĀCIJAS ANALĪZEI.....	22
4.1. Rāmēšana un rāmējums	22
4.1. Stratēģiskās rāmēšanas priekšnoteikumi un loma politiskajā komunikācijā.....	24
4. METODOLOĢIJA, PĒTĪJUMA PLĀNS	27
5.1. Rāmējuma pētniecība un metodes	27
5.2. Pētījuma plāns	28
5.2.1. Kvalitatīvā un kvantitatīvā kontentanalīze	30
5.2.2. Intervija.....	31
5.2.3. Aptauja	32
5. PĒTĪJUMA REZULTĀTI.....	33
5.1. Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību jomu rāmējumi A. Vešņakova vēstījumos	33
5.1.1. Abpusēji izdevīga ekonomiskā sadarbība.....	33
5.1.2. Nepilsoņu/tautiešu interešu aizsardzība.....	35
5.1.3. Krievu valodas loma Latvijas sabiedrībā.....	37
5.1.4. Otrā pasaules kara vēstures “pārrakstīšana”	38
5.1.5. Latvija – vāja un ES, NATO partneriem iztapīga valsts	40
5.1.6. Krievijas dēmonizācija un latviskās elites rusofobija.....	41
5.2. Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmējums ekspertu viedokļos	43
5.3. Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmējums Latvijas latviski un krieviski rakstošajos laikrakstos un interneta medijos	45

5.4. Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmējums žurnālistu viedokļos.....	50
SECINĀJUMI	56
IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS AVOTI.....	60
PIELIKUMI.....	69
1. pielikums Pilotpētījuma KKA kodēšanas instrukcija	70
2. pielikums Pilotpētījumā analizētās publikācijas	71
3. pielikums Kvantitatīvās kontentanalīzes kodēšanas instrukcija	78
4. pielikums Darbā kvantitatīvi analizētās publikācijas.....	79
5. pielikums Aptaujas anketas jautājumi un rezultāti	104
6. pielikums Intervija ar <i>Austrumeiropas politikas pētījumu centra</i> izpilddirektoru Andi Kudoru.....	118
7. pielikums Intervija ar <i>Nepilsoņu kongresa</i> aktīvistu Elizabeti Krivcovu	124
8. pielikums Intervija ar <i>Ārlietu ministrijas</i> politisko direktoru Eduardu Stipro.....	128
9. pielikums Intervija ar <i>Eiropas Ārējās darbības dienesta Stratēģiskās komunikācijas daļas</i> nacionālo ekspertu Jāni Runguli.....	132
10. pielikums Intervija ar <i>Saeimas Ārlietu komisijas</i> priekšsēdētāju Ojāru Ēriku Kalniņu.....	137
11. pielikums Intervija ar <i>Latvijas Universitātes</i> profesori Žanetu Ozoliņu	140
12. pielikums Intervija ar politoloģi Ilgu Kreitusi	143
13. pielikums <i>Abpusēji izdevīgu ekonomisko attiecību rāmējumu</i> veidojošie elementi	148
14. pielikums <i>Nepilsoņu/tautiešu interešu aizsardzības rāmējumu</i> veidojošie elementi....	149
15. pielikums <i>Krievu valodas lomas Latvijas sabiedrībā rāmējumu</i> veidojošie elementi .	150
16. pielikums <i>Otrā pasaules kara vēstures “pārrakstīšanas” rāmējumu</i> veidojošie elementi	151
17. pielikums <i>Latvijas – vājas un ES, NATO partneriem iztapīgas valsts rāmējumu</i> veidojošie elementi	152
18. pielikums <i>Krievijas dēmonizācijas un latviskās elites rusofobijas rāmējumu</i> veidojošie elementi	153
19. pielikums <i>Krievijas vēstniecības Latvijā</i> atbilde uz intervijas ar A. Vešņakovu pieprasījumu	154
20. pielikums Kvantitatīvās kontentanalīzes rezultāti.....	158

APZĪMĒJUMU SARAKSTS

ASV	Amerikas Savienotās Valstis
DP	Drošības policija
ES	Eiropas Savienība
KKA	Kvalitatīvā kontentanalīze
KA	Kontentanalīze
KF	Krievijas Federācija
LA	Latvijas Avīze
NRA	Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai
NVO	Nevalstiskās organizācijas
PD	Publiskā diplomātija
SAB	Satversmes aizsardzības birojs

“Es nebraucu uz Latviju veidot skandālus, bet gan strādāt kopīgu mērķu labā”¹.

IEVADS

Aleksandrs Vešņakovs Krievijas Federācijas (KF) sūtņa pienākumus Latvijas Republikā veic sākot ar 2008. gada 12. februāri un kopš tā laika publiskajā telpā viņa vārds parādās regulāri saistībā gan ar ārpolitiskiem, gan arī Latvijas iekšpolitikas tematiem. Tā, 2016. gada sākumā vēstnieks atkārtoti vērsās pie krievvalodīgajiem jeb Krievijas tautiešiem, aicinot tos arī Latvijā cīnīties par savu valodu. Šā darba autora pētījuma gaitā gūtās zināšanas ļauj izvirzīt tēzi, ka vēstnieka aicinājums nav nejaušība, bet gan apzināts vēstījums Krievijas ārpolitisko interešu sekmēšanai.

Krievijas Federācijas ārpolitikas aktivitātes nav iespējams uzlūkot nošķirti no tā dēvētās Krievijas tautiešu politikas. Ar tautiešiem tiek izprasti ne tikai KF pilsoņi, kuri dzīvo ārvalstīs, bet gan daudz plašāks cilvēku kopums. Piemēram, tie ir ārpus Krievijas dzīvojošie, kuriem ir saikne ar KF dzīvojošajām tautām un kuri izdarījuši brīvu izvēli par labu garīgai, kultūras un tiesību saiknei ar Krieviju. Par tautiešiem tiek uzskatītas arī tās personas, kas dzīvo bijušajā PSRS teritorijā un kļuvuši par šo valstu pilsoņiem, saglabājot krievu kultūras orientāciju. Tautiešu politikas īstenošana saistīta ar tā dēvēto maigo varu (*soft power*), kuras klātesamība Krievijas ārpolitikā atzīta arī tās politikas plānošanas dokumentos. 2013. gadā apstiprinātajā KF Ārpolitikas koncepcijā maigā vara nodēvēta par instrumentu kopumu, kuru pielietojot, ārpolitikas mērķi tiek sasniegti ar kultūras, informācijas, nevalstisko organizāciju (NVO) un citām metodēm. Viens no tautiešu politikas vadmotīviem ir valodas politika, kas uzlūkojama ne vien kā krievu valodas lomas nostiprināšana ārvalstīs, bet arī kā Krievijas politiskās ietekmes vairošanas instruments.

Vēstnieka aktivitātes Latvijā ietekmē ne vien Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību aspekti un Kremļa politiskās intereses, bet arī Krievijas intereses citos reģionos. Vēstnieka amata pienākumus A. Vešņakovs sāka pildīt laikā, kad Krievijas un Gruzijas starpā notika tā dēvētais piecu dienu karš. Pēdējos gados joprojām neatrisināts ir konflikts Ukrainas austrumos, kura sekmēšanā Rietumi vairo tieši Krieviju. Arī šie notikumi saistāmi ar Krievijas diplomātiskā dienesta intensīvām aktivitātēm ārvalstīs, atsevišķiem pētniekiem šo laiku nodēvējot par Kremļa masīvāko un asāko ārpolitisko kampaņu pēdējo 70 gadu laikā.

---

¹ [B.a.] (2008, 9. febr.). Citāti. *Diena*. Izgūts no: <http://news.lv/Diena/2008/02/09/citati>. [Pēdējo reizi skatīts: 29.02.2016.]

Vēstnieka mediju aktivitātes astoņu gadu periodā iezīmē viņa vēstījumu pretrunīgo dabu un arī **pētījuma aktualitāti**, jo līdz šim nav veikti kvantitatīvi un kvalitatīvi pētījumi, kuros tiku analizētas vēstnieka mediju jeb mediētās diplomātijas aktivitātes visā pilnvaru termiņa laikā, aptverot Latvijas latviski un krieviski rakstošos plašsaziņas līdzekļus.

Tiek uzskatīts, ka publiskā diplomātija ir viens no instrumentiem, ar kura palīdzību valstis cenšas realizēt maigo varu. Publiskās diplomātijas realizēšanā būtiska loma ir valstu diplomātiskajām pārstāvniecībām, to darbiniekiem, kā arī šo pārstāvniecību un pārstāvju publiskām aktivitātēm. Tās ietver arī publiskās runas un izteikumus masu medijiem, tādējādi publiskajā telpā tiecoties panākt noteiktu stratēģisko rāmējumu dominanci. Stratēģiskās komunikācijas pētņieki kā vienu no veidiem, kā šādu rāmējumu iedzīvināšanu sabiedriskajā domā veikt, min tieši mediju vai mediēto diplomātiju.

Darba **pētnieciskā problēma** ir Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmējums Krievijas vēstnieka Latvijā izteikumos masu medijos. Pētījuma **objekts** ir publikācijas Latvijas latviešu un krievu valodā rakstošos laikrakstos un interneta ziņu medijos, kuros tieši citēts A. Vešņakovs. Savukārt pētījuma **priekšmets** ir Latvijas un Krievijas divpusējo attiecību rāmējums A. Vešņakova izteikumos.

Darba **mērķis** ir noskaidrot, kā Latvijas-Krievijas attiecības tiek rāmētas Krievijas vēstnieka Latvijā A. Vešņakova izteikumos Latvijas latviski un krieviski rakstošajos masu medijos. Lai šo mērķi sasniegtu, tika izvirzīti sekojoši **uzdevumi**:

1. teorētiskās literatūras par publisko un mediju diplomātiju, maigo varu atlasīšana, konspektēšana un apgūšana, koncentrējoties uz tiem darbiem, kuri saistīti ar Krievijas publisko diplomātiju un maigās varas stratēģijām; akadēmisko publikāciju, kurās analizēti iespējamie konteksti, kas ietekmē Krievijas ārpolitiskās aktivitātes, studijas;
2. līdzšinējo pētījumu par Krievijas publisko diplomātiju, propagandu, tā dēvēto spaidu diplomātiju un hibrīdmetožu pielietošanu starpvalstu attiecībās apzināšana;
3. teorētiskās literatūras par rāmējuma pieeju apgūšana, koncentrējoties uz induktīvām un kvalitatīvām pētījuma veikšanas stratēģijām;
4. veikt mediju satura analīzi, iegūstot datus un piemērus Latvijas un Krievijas divpusējo attiecību rāmējumiem A. Vešņakova izteikumos Latvijas masu medijos;
5. veikt mediju redaktoru un darbinieku elektronisku aptauju, skaidrojot, vai un kādi iespējamie Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību, kā arī paša vēstnieka A. Vešņakova rāmējumi pastāv mediju darbinieku viedokļos, tādējādi konstatējot žurnālistu rāmējumu uzslāņojumus publikācijās, kurās citēts A. Vešņakovs;

6. izraudzīties ekspertus, sagatavot kvalitatīvas, daļēji strukturētas intervijas jautājumus, veikt ekspertu intervijas, kurās skaidrot ekspertu viedokļus par Krievijas publisko diplomātiju un tās izpausmēm Latvijā;
7. apkopot mediju satura analīzes rezultātus, analizēt ekspertu intervijās un mediju darbinieku aptaujā iegūtos viedokļus, tos interpretēt un izdarīt secinājumus.

Darba **teorētisko ietvaru** veido Džozefa Najja (*Joseph Nye*) maigās varas teorija, publiskās un mediju diplomātijas pieeja, kas apgūta no sekojošu autoru darbiem: Roberts Entmans (*Robert Entman*), Jans Melisens (*Jan Melissen*), Hans Tačs (*Hans Tuch*), Eitans Gilboa (*Eytan Gilboa*). Autora iepriekšējos darbos jau detalizētāk aplūkota Dž. Najja maigās varas pieeja. Savukārt rāmējuma pieejas pamatā darbā izmantota vācu komunikācijas pētnieka Jerga Matesa (*Jörg Matthes*) definīcija un arī piedāvātā manuāli holistikā analīzes pieeja, kas atvasināta balstoties uz R. Entmana definētajām četrām rāmējuma funkcijām – problēma, cēlonība, risinājums un novērtējums.

Pētījuma lauku veido publikācijas, kas Latvijas dienas laikrakstos *Diena*, *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*, *Latvijas Avīze*, *Čas*, *Telegraf*, *Vesti Segodnja* un interneta ziņu portālos *Delfi.lv* un *Vesti.lv* publicētas no 2008. gada janvāra līdz 2016. gada aprīlim (ieskaitot), tādējādi aptverot vēstnieka līdzšinējo pilnvaru laiku. Darbā gūtas atbildes uz izvirzītajiem **pētnieciskajiem jautājumiem**:

1. Kā analizētajās mediju publikācijās ietvertajos tiešajos un netiešajos A. Vešņakova citātos tiek rāmētās Latvijas-Krievijas divpusējās attiecības?
2. Kā Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmējumi vēstnieka vēstījumos mainījušies viņa pilnvaru laikā?
3. Vai un kādas pastāv Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmējumu atšķirības A. Vešņakova vēstījumos mediju lietotājiem latviešu un krievu valodā?

Darbam ir 5 daļas. Pirmajā sniegts ieskats teorētiskajā izpratnē par maigo varu, publisko diplomātiju un mediju diplomātijas lomu. Otrajā daļā publiskā diplomātija aplūkota Krievijas kontekstā. Darba trešajā daļā izklāstīta rāmējuma pieejas teorētiskā izpratne, koncentrējoties uz J. Matesa atziņām, kas turpinātas arī darba metodoloģijas nodaļā. Bakalaura darbu noslēdz pētījuma rezultāti un autora secinājumi.

1. VARA STARPTAUTISKO ATTIECĪBU TEORIJĀS, PUBLISKĀS DIPLOMĀTIJAS LOMA DIPLOMĀTIJĀ

Instruments, ko valstis izmanto ikdienā, lai miermīlīgā ceļā veidotu attiecības viena ar otru, ir diplomātija. Process, kura īstenošana nav iespējama bez vismaz diviem elementiem – pārstāvja vai pārstāvniecības un komunikācijas. Komunikācijas loma diplomātijas realizēšanā ir būtiska. Valstu, starptautisko organizāciju un citu aktoru veikta, tā tiek uzskatīta par vienu no diplomātijas sastāvdaļām.

1.1. Varas izpratne starptautisko attiecību teorijās

Starptautisko attiecību pētniecība nav iespējama bez varas jēdziena aplūkošanas. Vara kā atslēgas koncepts tiek minēta vairumā reālistu starptautisko attiecību teoriju, taču varas lomas atzīšana nav tikai unikāli piedēvējama reālismam.² Varas būtisko lomu starptautiskajās attiecībās atzīst arī neoliberālisms, postmodernisms, konstruktīvisms u.c.. Reālismā, it īpaši ofensīvajā reālismā ar varu izprot to pašu, ko ekonomikā izprot ar naudu. Vara ir tā, par ko valstis savā starpā konkurē. Tiek uzsvērts, ka reālismā ar varu lielākoties saprot valsts militārās spējas – varas balanss tiek uzskatīts par sinonīmu militārās varas balansam.³

Mūsdienās gan pastāv izpratne, ka koncentrēšanās tikai uz militāro varu kā vienīgo valsts varas avotu ir pārspīlēta. Atzīts, ka nepienācīgi novērtēta nemilitāro varas formu nozīme.⁴ Ja reālismā kā centrālais aktors ir nacionāla valsts ar tās galveno interesi – nacionālās drošības nosargāšanu, tad jau daudz plašāks skatījums uz valsti starptautisko attiecību kontekstā ir liberālismā. Tajā tiek uzsvērti arī nevalstisko aktoru loma, piemēram, starptautisko un nevalstisko organizāciju, sabiedrības grupu un indivīdu ietekme.⁵

20. gadsimta vidū politologs Roberts Dāls (*Robert A. Dahl*) varu definēja kā “A varu pār B tādā apmērā, lai panāktu, ka B rīkojas tā, kā citkārt tas nebūtu rīkojies”⁶. Pastāv dažāda veida varas kategorizācijas paņēmieni. Viens no tiem aplūko varu tās 3 “seju” dimensijās. Politologs Toms Rostoks visu trīs varas seju atšķirības raksturojis sekojoši: “pirmā varas seja saistīta ar materiāliem pamudinājumiem un draudiem, lai mainītu otra uzvedību; otra varas seja

² Baldwin, D., A. (2013). Power and International Relations. In Carlsnaes, W., Risse, T., Simmons, B., A., *Handbook of International Relations* (p. 273. – 297.). London: SAGE Publications.

³ Mearsheimer, J., J. (2014/2001). *The Tragedy of Great Power Politics. Updated edition*. New York: W. W. Norton & Company. P. 55. – 56.

⁴ Baldwin, D., A. (2013). Power and International Relations.

⁵ Viotti, P., R., Kauppi, M., V. (2012). *International Relations Theory* (5th ed.). Glenview: Pearson. P. 12.

⁶ Dahl, A., R. (2007/1957). The Concept of Power. *System Research and Behavioral Science*. 2:3. 201-215. DOI: 10.1002/bs.3830020303.

saistīta ar institūciju izmantošanu, lai panāktu, ka lēmumu pieņemšanas dienaskārtībā noteikti jautājumi nenonāk; trešā varas seja ir varas turētāja spēja ietekmēt citu intereses un uzskatus”⁷.

Otrās un trešās varas sejas saista ar tā dēvētās maigās varas konceptu, par kura radītāju uzskata Dž. Naiju. Viņš nošķirumu stingrajā un maigajā varā veic pēc valstij pieejamajiem resursiem. Ja stingrā vara saistīta ar tādām taustāmām spējām kā militārā vara un ekonomiskās kapacitātes, tad maigā vara saistīta ar drīzāk netaustāmām varas dimensijām. Maigā vara ir spēja panākt, lai citi vēlētos to, kas patiesībā nepieciešams tev pašam. Pēc Dž. Naija, maigā vara ir “spēja ar kooptīviem jeb iekļaujošiem paņēmieniem ietekmēt citus, rāmējot dienas kārtību un pārliecinot, tādējādi panākot pozitīvas pievilksnās spēju ar nolūku gūt vēlamus rezultātus”⁸. Maigā vara ietver trīs kategorijas: 1) ietekmi; 2) aktora argumentu spēku; 3) aktora institūciju un kultūras pievilcību.⁹ Starptautiskajās attiecībās maigo varu apraksta kā saudzīgu spēku, kas ļauj izplatīt ietekmi bez spaidiem. Tā ir vissimpātiskākā vai nereti dēvēta par vismazāk nedraudzīgo varas seju, ar kuras palīdzību aktori cenšas ietekmēt citus aktorus.¹⁰

Maigās varas koncepts izpelnījies arī ievērojamu kritiku. Pētnieku vidū nostiprinās pārliecība, ka maigās varas instrumenti paši par sevi vēl nav uzskatāmi par tādiem, kas valstīm ļauj sasniegt noteiktus mērķus. Maigā vara tiek uzlūkota kā papildu instruments stingrās varas sekmēšanai.¹¹ Kritiķi uzsver, ka tā nav iedarbīga opozicionārās valstīs. Vēsturnieks Naiels Fērgusons (*Niall Ferguson*) min vienas no maigās varas pielietošanas līderēm – ASV – nespēju izmantot to visur vienlīdz vienādi. Viņš secina, ka maigā vara darbojas tikai ar tiem valsts sabiedrotajiem vai partneriem, uz kuriem tās iedarbība ir vismazāk nepieciešama. Pretējās pozīcijās esošajās valstīs panākt maigās varas iedarbību ASV pilnībā nespēj, jo tās aktivitātes tiek uzlūktas caur perspektīvu, ka nereti “maigā vara ir kā velveta cimds, kas apslēpj dzelzs roku”¹².

Aizstāvot savas idejas, Dž. Naijs 2013. gadā norādīja, ka ne visas valstis izprot maigās varas būtību. Tās viens no priekšnoteikumiem ir spēja radīt pievilcību. Tādām valstīm kā Ķīnai un Krievijai vismaz liberālās, demokrātiskās sabiedrībās gūt pievilcību nav pilnībā iespējams. Dž. Naijs raksta: “Ķīna un Krievija kļūdās, domājot, ka maigās varas galvenais instruments ir

---

⁷ Rostoks, T. (2015). Forms of Russian and EU power in the “New Eastern Europe”. In Rostoks, T., Sprūds, A. (Eds.), *The different faces of “soft power”: the Baltic States and Eastern Neighborhood between Russia and the EU* (p. 8. – 28.). Rīga: Latvian Institute of International Affairs.

⁸ Nye, J., S. (2011). *The future of power*. New York: Public Affairs. P. 20. – 21.

⁹ Hayden, C. (2012). *The Rhetoric of Soft Power: Public Diplomacy in Global Contexts*. Maryland: Lexington Books. P. 5.

¹⁰ Lang, K., O. (2015). Germany, the European Union, and Their Gentle Force in the European Neighborhood – A Comparison of Two Soft Power Engines. In Rostoks, T., Sprūds, A. (Eds.), *The different faces of “soft power”: the Baltic States and Eastern Neighborhood between Russia and the EU* (p. 30. – 62.). Rīga: Latvian Institute of International Affairs.

¹¹ Rostoks, T. (2015). Forms of Russian and EU power in the “New Eastern Europe”.

¹² Ferguson, N. (2004). *Colossus. The Rise and Fall of the American Empire*. London: Penguin Group. P. 24.

valdība. Mūsdienu pasaulē, deficīts ir nevis informācija, bet uzmanība, savukārt uzmanību nosaka uzticamība. Valdību propaganda reti kad ir uzticama. Labākā propaganda ir tā, kas nav propaganda”¹³. Tieši tāpēc uzsvērtā publiskās diplomātijas nozīme, kas aplūkota darba turpinājumā.

1.2. Publiskā diplomācija starptautiskajās attiecībās

Publisko diplomātiju (PD) politologs Jans Melisens (*Jan Melissen*) definē kā “attiecības starp diplomātiem un ārvalstu sabiedrībām, ar kurām tie strādā”¹⁴. Tādējādi publiskajā diplomātijā tiek atzīta komunikācijas nozīme. PD var izpausties visdažādākajos veidos, sākot no patiesiem centieniem sniegt piekļuvi informācijai to valstu iedzīvotājiem, kuru valdības šo iespēju ierobežo, līdz pat manipulatīvu un pašlabumu saturošu vēstījumu nodošanai.¹⁵ Pēc politologa Ali Fišera (*Ali Fisher*), PD pētīšana ir saistīta ar attiecībām un komunikāciju (gan verbālu, gan neverbālu), un uzlūkojama vairākos līmeņos – kopienas, tīkla un sabiedrības.¹⁶ Diplomātijas realizēšanas pētniecībā uzmanība vēršama uz tādām aktivitātēm kā komunikācija un noteiktu mērķauditoriju uzrunāšana ar ziņu un viedokļa menedžmenta palīdzību, kā to norāda Nensija Snova (*Nancy Snow*).¹⁷

Jau 20. gadsimta sākumā vēlāk par liberālo reālistu dēvētais vēsturnieks un diplomāts Edvards Halets Kars (*Edward Hallett Carr*) rakstīja, ka politisko mērķu sasniegšanai vienlīdz svarīga ir kā militārā un ekonomiskā vara, tā arī vara pār viedokļiem.¹⁸ E. H. Kars ar varu pār viedokļiem gan apzīmēja vienu no viedokļu ietekmēšanas veidiem – propagandu. Jēdzienu *publiskā diplomācija* saista ar Edmundu Gulionu (*Edmund Gullion*), kurš to pirmo reizi ieviesa 1965. gadā.¹⁹ PD definējums atvasināts no Hansa Tača (*Hans Tuch*) 20. gadsimta deviņdesmitajos gados piedāvātās definīcijas, kurā tā raksturota kā “valdības komunikācijas process ar ārvalstu sabiedrībām ar nolūku panākt izpratni par valsts idejām un ideāliem,

---

¹³ Nye, J., D. (2013). What China and Russia Don't Get About Soft Power. *Foreign Policy*. Retrieved from: <http://foreignpolicy.com/2013/04/29/what-china-and-russia-dont-get-about-soft-power/> [Last seen: 17.03.2016.]

¹⁴ Melissen, J. (Ed.), (2007). *The New Public Diplomacy. Soft Power in International Relations*. New York: PALGRAVE MACMILLAN. P. xvii.

¹⁵ Seib, P. (2009). Public Diplomacy and Journalism: Parallels, Ethical Issues, and Practical Concerns. *American Behavioral Scientist*, 52(5), 772-786. DOI: 10.1177/0002764208326522.

¹⁶ Fisher, A. (2013). A Network Perspective on Public Diplomacy in Europe: EUNIC. In Davis Cross, J., M., Melissen, J., *European Public Diplomacy. Soft Power at Work* (p. 137. – 156.). New York: PALGRAVE MACMILLAN.

¹⁷ Snow, N. (2014). Public Diplomacy: New Dimensions and Implications. In McPhail, L. T., *Global Communication: Theories, Stakeholders, and Trends* (4th ed.), (p. 64. – 79.). West Sussex: Wiley, Blackwell.

¹⁸ Carr, H., E. (2001/1981). *The Twenty Years' Crisis, 1919-1939*. New York: PALGRAVE. P. 102.

¹⁹ Melissen, J. (2013). Public Diplomacy. In Kerr, P., Wiseman, G. (Eds.), *Diplomacy in a Globalizing World: Theories and Practices* (p. 192. – 208.). New York: Oxford University Press.

institūcijām un kultūru, tāpat arī šīs valsts nacionālajiem mērķiem un politikām”²⁰. J. Melisens atzīst, ka šāda PD definīcija ir pārlicinoša, tomēr tā nesniedz pilnīgu izpratni par PD mūsdienās, jo uzlūko to kā ekskluzīvi valstij piemītošu un valsts institūciju veiktu ārpolitikas aktivitāti.²¹ 21. gadsimtā ir vispāratzīts uzskats, ka publiskajā diplomātijā būtiska loma ir arī nevalstiskajam sektoram. Šīs pārmaiņas iezīmējis politologs Andis Kudors, norādot, ka jaunā PD “akcentē “klausīšanos” un divvirziena komunikāciju ar mērķgrupām ārvalstīs, kā arī paredz plašu nevalstisko aktoru līdziesaistīšanos PD īstenošanā”²². J. Melisens arī norāda, ka PD nav uzlūkojama vien kā “maigs” instruments. Pastāv vairāki piemēri, kas ļauj secināt, ka maigās un stingrās varas elementi viens otru papildina.²³

Politologs Pīters Van Hams (*Peter Van Ham*) norāda, ka, atbilstoši Dž. Naija raksturotajam netiešajam maigās varas realizēšanas modelim²⁴, PD uzdevums ir citu valstu valdību ietekmēšana, sākotnēji panākot nepieciešamo viedokļa maiņu vai nostiprināšanos šo valstu sabiedrībās.²⁵ Pretējās domās ir komunikācijas pētnieks Roberts Entmans (*Robert Entman*), kurš pauž pārlicību, ka PD mērķis lielākoties ir valstu politiskās elites un tās īstenošanas nolūks – panākt tieši šīs elites rīcības maiņu. Šādu viedokli R. Entmans pamato lakoniski: “tikai dažās valstīs politisko eliti ietekmē sabiedrības viedoklis, kamēr daudzās valstīs tam ir maz varas”²⁶.

Nereti PD sasaista ar šķietami līdzīgām aktivitātēm, ko valstis piekopj savu mērķu un interešu realizēšanai. Tās ir propaganda, valsts zīmolvedība un ārējā kultūras politika. Lai nošķirtu PD konceptu no iepriekš minētajiem, J. Melisens atsaucas uz vēsturnieka Deivida Velša (*David Welch*) propagandas definīciju, proti, ka tā ir “apzināts, tīšs mēģinājums ietekmēt saņēmējas auditorijas viedokļus, izplatot vērtības un idejas ar noteiktiem nodomiem, kas apzināt veidoti tādi, lai gan tieši, gan netieši kalpotu propagandista interesēm”²⁷. J. Melisens norāda, ka propagandas galvenās sastāvdaļas ir vēsturiskais mantojums un plaši pielietotā izpratne par to kā instrumentu, ar kuru apkrāpt un manipulēt ārvalstu sabiedrības, tādējādi šim

---

²⁰ Tuch, N., H. (1990). *Communicating with the world: U.S. public diplomacy overseas*. New York: St. Martin's Press. P. 3.

²¹ Melissen, J. (2007/2005). The New Public Diplomacy: Between Theory and Practice. In Melissen, J. (Ed.), *The New Public Diplomacy. Soft Power in International Relations* (p. 3. – 27.). New York: PALGRAVE MACMILLAN.

²² Kudors, A. (red.) (2014). *Krievijas publiskā diplomātija Latvijā: mediji un nevalstiskais sektors*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. 5. lpp.

²³ Melissen, J. (2013). *Public Diplomacy*.

²⁴ Nye, J., S. (2011). *The future of power*. P. 94. - 95.

²⁵ Van Ham, P. (2007/2005). Power, Public Diplomacy, and the *Pax Americana*. In Melissen, J. (Ed.), *The New Public Diplomacy. Soft Power in International Relations* (p. 47. – 66.). New York: PALGRAVE MACMILLAN.

²⁶ Entman, M. R. (2008). Theorizing Mediated Public Diplomacy: The U.S. Case. *Press/Politics*, 13(2), 87-102. DOI: 10.1177/1940161208314657

²⁷ Cull, N., J., Culbert, D., Welch, D. (Eds.). (2003). *Propaganda and Mass Persuasion: A historical Encyclopedia, 1500 To The Present*. California: ABC-CLIO. P. 322.

vārdam iegūstot izteikti negatīvu konotāciju.²⁸ Propagandas mērķis ir mēģināt tās mērķauditorijai pateikt, kas tai būtu jādomā. Savukārt PD ir divvirziena process, kurā nozīmīgs ir arī ārvalstu sabiedrības viedoklis. Tikmēr kritiķi norāda, ka vienīgā atšķirība, kas nošķir PD no propagandas, ir vien abu jēdzienu nosaukums.²⁹

PD nav uzlūkojama tikai un vienīgi kā valstisku aktoru piekopta prakse. Arī nevalstiskā sektora uzturēta un veicināta PD, pētniekiem liek runāt par vismaz divu veidu praksēm. Braians Hokings (*Brian Hocking*) min tradicionālu pieeju jeb hierarhisku diplomātiskās sistēmas redzējumu un tīkla modeli.³⁰ Pēc B. Hokinga, hierarhiskajā modelī starpvaldību attiecības tiek uzlūkotas centralizēti. Valsts Ārlietu ministrija un tās diplomātiskais dienests darbojas kā vārtu sargi, monitorējot un filtrējot saziņu starp vietējās un starptautiskās politikas vidēm. Jaunajā PD hierarhiskā forma aizstāta ar tīklu modeli, kurā notiek “aktoru savstarpēja mijiedarbība”³¹.

Iespējama arī cita perspektīva uz PD realizēšanas taktikām, minot trīs modeļus: valdība – sabiedrība, sabiedrība – sabiedrība, vai arī sava veida hibrīdmodelis, kurā apvienoti abi iepriekš minētie.³² Tā, piemēram, Brūss Gregorijs (*Bruce Gregory*) PD definē kā “instrumentu, ko izmanto valstis, to sabiedrotie, kā arī nevalstiskie aktori, ar nolūku izprast kultūras, attieksmes un rīcību; veidot un pārvaldīt attiecības; ietekmēt domu un mobilizēt darbību, lai sekmētu to [PD aktivitātes īstenojošo valstu] intereses un vērtības”.³³ Pēc J. Melisena, jaunā prakse tādējādi uzlūkojama kā “diplomātijas demokratizācijas metafora, daudziem un dažādiem aktoriem līdzdarbojoties norisēs, kuras agrāk bija pieejamas vien dažiem”³⁴. Nosauktā metafora gan neatbild uz jautājumu, kā būtu uzlūkojama to valstu PD, kuru pastāvošo iekārtu nav iespējams saukt par demokrātisku.

1.3. Mediju loma publiskās diplomātijas realizēšanā

Būtisks PD elements ir komunikācija. Tā pavada saziņu gan valdību – sabiedrības, gan sabiedrības – sabiedrības līmenī. Lai informācija un idejas sasniegtu kādas saņēmējvalsts

---

²⁸ Melissen, J. (2007/2005). *The New Public Diplomacy: Between Theory and Practice*.

²⁹ Seib, P. (2009). *Public Diplomacy and Journalism: Parallels, Ethical Issues, and Practical Concerns*.

³⁰ Hocking, B. (2007/2005). Rethinking the “New” Public Diplomacy. In Melissen, J. (Ed.), *The New Public Diplomacy. Soft Power in International Relations* (p. 28. – 43.). New York: PALGRAVE MACMILLAN.

³¹ Cepurītis, M. (2014). Publiskā diplomātija: teorētisks ieskats. No Kudors, A. (Red.), *Krievijas publiskā diplomātija Latvijā: mediji un nevalstiskais sektors* (8. – 30. lpp.). Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.

³² Davis Cross, K., M. (2013). Conceptualizing European Public Diplomacy. In Davis Cross, J., M., Melissen, J., *European Public Diplomacy. Soft Power at Work* (p. 1. – 11.). New York: PALGRAVE MACMILLAN.

³³ Gregory, B. (2011). American Public Diplomacy: Enduring Characteristics, Elusive Transformation. *The Hague Journal of Diplomacy*, 6. 351-372. DOI: 10.1163/187119111X583941

³⁴ Melissen, J. (2013). Public Diplomacy. In Cooper, F., A., Heine, J., Thakur, R. (Eds.), *The Oxford Handbook of Modern Diplomacy* (p. 436. – 452.). Oxford: Oxford University Press.

sabiedrības locekļus, nepieciešams starpnieks, kas šīs ziņas nodod. Visbiežāk tas ir medijs. Plašsaziņas līdzekļu kā informācijas kanālu lietderību ir novērtējušas arī valstis.

Publiskās diplomātijas un komunikācijas pētnieks Eitans Gilboa (*Eytan Gilboa*) šā gadsimta sākumā mediju lomu diplomātijā apzīmēja ar jēdzienu *mediju diplomātija*, ar to izprotot plašsaziņas līdzekļu izmantošanu aktoru vēlmes sarunāties paušanai, pārliecības vairošanai un atbalsta panākšanai sabiedrībā.³⁵ Var pievienoties komunikācijas pētnieces Irmgardes Vecšteinas (*Irmgard Wetzstein*) viedoklim, ka “kopš diplomātija no kambariem pārcēlusies uz publisko sfēru, prese kļuvusi par vienu no vadošajiem diplomātisko procesu aktoriem”³⁶. Mediju kā PD aktora lomu gan nedrīkst pārvērtēt, jo diplomātiskie lēmumi joprojām tiek pieņemti tajos pašos slepenajos kambaros. R. Entmans uzskata, ka valstu kā aktoru gadījumā iespējams runāt par *mediētu publisko diplomātiju (mediated public diplomacy)*. Tās nošķiršanai no mediju un publiskās diplomātijas R. Entmans akcentē, ka mediēta publiskā diplomātija tiek realizēta īslaicīgi un tā ir konkrēti mērķēta; tās realizēšanai izmanto “masu komunikāciju, lai vairotu izpratni par valsts kā aktora īstenotajām politikas aktivitātēm ārvalstīs ārpus paša aktora robežām”³⁷. Plašāku R. Entmana piedāvātās mediētās publiskās diplomātijas pieejas izklāstu skatīt 4.1. nodaļā.

Krievijas mediju aktivitātes nav skatāmas klasiskas izpratnes par PD kontekstā. Drīzāk tie uzlūkojami kā stingrās varas instruments, šādam viedoklim pētnieku vidū it īpaši nostiprinoties pēc Krimas aneksijas 2014. gadā. Krievijas varas kontrolētajos medijos vērojama augsta viedokļu saskaņotība gan starp pašiem mediju darbiniekiem, gan starp Krievijas politiķiem un ārpolitikas īstenotājiem, medijus pārvēršot “par varas īstenošanas instrumentiem Krievijas kaimiņvalstīs”³⁸. Tas uzlūkojams kā iedarbīgs ierocis, jo kā secinājis mediju pētnieks Mārtiņš Kaprāns, “šie mediji, īpaši televīzijas kanāli, daudziem krievvalodīgajiem, kas dzīvo ārpus Krievijas, kalpo par galveno informācijas avotu un politiskās realitātes interpretāciju kalvi”³⁹. M. Kaprāns arī norādījis, ka Krievijas politiķi valsts medijiem atvēlējuši centrālo lomu tā dēvētās vadāmās demokrātijas stiprināšanā un tāpēc tie uzlūkojami kā būtiska Krievijas PD, kas izklāstīta darba turpinājumā, daļa.

---

³⁵ Gilboa, E. (2002). Global Communication and Foreign Policy. *Journal of Communication*. 52(4). 731-748. DOI: 10.1111/j.1460-2466.2002.tb02571.x.

³⁶ Wetzstein, I. (2010). Mediated conflicts: Capacities and limitations of “mediative journalism” in public diplomacy processes. *The International Communication Gazette* 72(6). 503-520. DOI: 10.1177/1748048510369215.

³⁷ Entman, M. R. (2008). Theorizing Mediated Public Diplomacy: The U.S. Case.

³⁸ Kudors, A. (2014). Krievijas izpratne par publisko diplomātiju: starp maigo varu un manipulāciju. No Kudors, A. (Red.), *Krievijas publiskā diplomātija Latvijā: mediji un nevalstiskais sektors* (31. – 56. lpp.). Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.

³⁹ Kaprāns, M. (2014). Vecs vīns vecā ādas maisā: Latvijas ierāmēšana Krievijas medijos. No Kudors, A. (Red.), *Krievijas publiskā diplomātija Latvijā: mediji un nevalstiskais sektors* (57. – 75. lpp.). Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.

2. KRIEVIJAS POLITISKĀS ELITES IZPRATNE PAR MAIGO VARU UN TĀS PUBLISKĀS DIPLOMĀTIJAS DIMENSIJU

Krievija publiski par maigās varas nozīmi tās ārpolitikā plašāk sāka runāt pēc 2007. gada, kad šis jēdziens pirmo reizi tika minēts KF Ārlietu ministrijas 2007. gada ārpolitikas apskatā. Dokumentā maigā vara tiek raksturota kā “spēja ietekmēt citu valstu uzvedību ar [...] tā sauktās sabiedriskās diplomātijas palīdzību, kas starptautiskajā politikā kļuvusi par vienu no dinamiskāk attīstījušos un ietekmīgāko sfēru.”⁴⁰ Tiek uzsvērts, ka maigā vara Krievijai paver jaunas iespējas krievu valodas statusa nostiprināšanai, krievu kultūras izplatīšanai un ārvalstīs dzīvojošo tautiešu tiesību aizsardzībai. Kas šajā jēdzienā tiek ietverts un ko ar to saprot oficiālā Maskava, KF politikas plānošanas dokumentos un akadēmiskajā vidē detalizētāk tiek izklāstīts krietni vēlāk.

Krievijā maigās varas koncepts sākotnēji neguva atsaucību lielākoties divu iemeslu dēļ. Pirmkārt, tas prasītu līdzšinējās varas izpratnes pārskatīšanu, jo ārpolitika tika balstīta uz cariskās Krievijas laikā tapušo domu par militāro varu kā vienīgo varas avotu. Otrkārt, maigā vara tika uzskatīta par tipisku amerikāņu konceptu, kuram nav nekādas saiknes un iespējamās konsekvences Krievijas sabiedrībā.⁴¹ Ir autori, kuri min vēl trešo iemeslu. Krievijas politikas domnīcas un politikas veidotāji vārdu *maigā* lielā mērā izprot kā sinonīmu vārdam *vājš*, kas tādējādi ir pretrunā uzskatam, ka “valsts un tās ideoloģijas spēks ir mērāms ar stingrās varas instrumentu gatavību un spēju aizstāvēt tās pozīciju”⁴². Sociologs un drošības eksperts Marsels Van Herpens (*Marcel Van Herpen*) norāda, ka Krievija pastiprinātu uzmanību maigās varas idejām sāka pievērst pēc tā dēvētajām “krāsainajām revolūcijām” Gruzijā un Ukrainā 2003. un 2004. gadā. Tika konstatēts, ka maigo varu var izmantota kā “iedarbīgu ieroci”⁴³. Neskatoties uz to, maigā vara joprojām tika uzlūkota kā naidīga, to saistot ar Rietumu vēlmi ietekmēt Krievijas sabiedrību, un kā konkurences instruments, ko pielieto, cīnoties par ietekmi bijušās PSRS reģionā.⁴⁴

---

⁴⁰ Министр иностранных дел Российской Федерации (2007). ОБЗОР ВНЕШНЕЙ ПОЛИТИКИ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ. Извлечено из http://archive.mid.ru/brp_4.nsf/0/3647DA97748A106BC32572AB002AC4DD. [Последний раз просмотрено 15.03.2016.]

⁴¹ Van Herpen, M., H. (2016). *Putin's Propaganda Machine. Soft Power and Russian Foreign Policy*. Maryland: Rowman & Littlefield. P. 25.

⁴² Korejba, J. (2015). Will Russia Ever Be Soft? In: Rostoks, T., Sprūds, A. (Eds.), *The different faces of “soft power”: the Baltic States and eastern Neighborhood between Russia and the EU* (p. 100. – 120.) Riga: Latvian Institute of International Affairs.

⁴³ Van Herpen, M., H. (2016). *Putin's Propaganda Machine. Soft Power and Russian Foreign Policy*. P. 25.

⁴⁴ Maliukevičius, N. (2013). (Re)Constructing Russian Soft Power in Post-Soviet Region. *Baltic Security & Defence Review*, 15(2). 70-97. Retrieved from http://www.baltdefcol.org/files/files/BSDR/BSDR_15_2.pdf. [Last seen 10.04.2016.]

Aktīvāku apspriešanu šis koncepts piedzīvoja 2012. gadā līdz ar Vladimira Putina gatavošanos trešajam prezidentūras termiņam. Vēl pēc gada maigās varas jēdziens tika precīzi definēts Krievijas ārpolitikas koncepcijā.⁴⁵ Pētnieki uzskata, ka “jaunas identitātes meklējumi, mēģinot valstis pulcēt ap atkal atjaunoto Krieviju, nav nekas cits, kā vien maigās varas instrumentu un pielietošanas modeļu meklējumi”⁴⁶.

M. Van Herpens pauž, ka maigās varas izpratne Krievijā reducēta trīskārt. Pirmajā solī maigā vara padarīta par “instrumentu, ko valsts izmanto, lai ietekmētu ārvalstu valdības un manipulētu ar citu sabiedrību publisko domu”⁴⁷. Nākamais nonivelēšanas līmenis saistīts ar koncepta izpratnes deformēšanu līdz uzvarētāja/zaudētāja pozīcijām. Ja pēc Dž. Naija kādai valstij piemītošā maigā vara nemazina citas valsts maigo varu, tad Krievijā pastāv pretēja izpratne. Lai kļūtu par sava veida “maigās varas skaistumkonkursa” uzvarētāju, nevis jācenšas būt pievilcīgākajam, bet gan jāmazina konkurentu pievilcība. Trešajā reducēšanas līmenī maigās varas būtība tika pilnībā apgriezta, Kremlim maigo varu uzlūkojot kā stingrās varas “spēlē” klātesošu sastāvdaļu. M. Van Herpens norāda, ka pat tādas nelegālas aktivitātes kā kukuļošana un spiegošana, tika uzdotas par noderīgiem instrumentiem valsts maigās varas ieroču arsenālā.⁴⁸ Pēc Krimas aneksijas un militārā konflikta Ukrainas austrumos pētnieku vidū sāk dominēt viedoklis, ka Krievijas rīcība analizējama pēc informācijas kara un hibrīdkara pazīmēm. To atsevišķi elementi vērojami visās Baltijas valstīs.⁴⁹

Tiek uzsvērts, ka tieši nemilitārie Krievijas ārpolitikas instrumenti tika izmantoti lauka darbam, veidojot auglīgu augsni vēlāk sekojošajam hibrīdkaram Ukrainā. Šādu taktiku dēvē par *informācijas pielādēšanu*, kuras nolūks ir: “apvienojot padomju VDK metodes ar mārketinga stratēģijām un jaunākajām sabiedrisko attiecību tehnikām, mulsināt un manipulēt ar ārvalstu sabiedrībām, kā arī izplatīt noteiktus, vēlamus vēstījumus”⁵⁰. Šāda taktika ietverta stratēģijā, ko pētnieki dēvē par 4D pieeju – diskreditēt (*discredit*), maldināt (*disorient*), krāpt (*deceive*) un samulsināt (*distract*) oponentu.

Džeimss Šerris (*James Sherr*) Krievijas pielietoto ietekmes politiku sauc par “maigajiem spaidiem”, ar to apzīmējot ietekmi, kas ir netieši piespiedoša; kas balstās uz apslēptām metodēm

---

⁴⁵ Kudors, A. (2014). Krievijas izpratne par publisko diplomātiju: starp maigo varu un manipulāciju.

⁴⁶ Panova, V., V. (2015). Russia's “Soft” Policies towards the Baltic States. In Rostoks, T., Sprūds, A. (Eds.), *The different faces of “soft power”: the Baltic States and Eastern Neighborhood between Russia and the EU* (p. 80. – 99.). Rīga: Latvian Institute of International Affairs.

⁴⁷ Van Herpen, M., H. (2016). *Putin's Propaganda Machine. Soft Power and Russian Foreign Policy*. P. 27.

⁴⁸ Turpat.

⁴⁹ Kudors, A. (2015). Reinventing Views to the Russian Media and Compatriot Policy in the Baltic States. In Pabriks, A., Kudors, A. (Eds.), *The War in Ukraine: Lessons for Europe* (p. 157. – 174.). Rīga: University of Latvia Press.

⁵⁰ Spurga, S., A., Maliukevičius, N. (2016). Russian Media Politics Before and After the Annexation of Crimea. In Kudors, A. (Ed.), *Fortress Russia: Political, Economic, and Security Development in Russia Following the Annexation of Crimea and its Consequences for the Baltic States* (p. 49. – 70.). Rīga: University of Latvia Press.

(kukuļošana, šantāža, spaidi) un citām varas formām, piemēram, enerģijas piegādi, ko ir grūti definēt kā stingru vai maigu.⁵¹ Pēc viņa rakstītā, kā maigās varas instrumentus Krievija lieto ne vien sabiedriskās attiecības un PD, bet arī plašsaziņas līdzekļus, Krievijas pareizticīgo baznīcu, vēsturnieku komisijas “sagrozījumu” labošanai un valsts dibinātus fondus tautiešu saliedēšanai, krievu valodas izplatīšanai un Krievijas kultūras atzīšanas vairošanai.⁵² Dž. Šerris norāda, ka diplomātija var ietver informēšanu, pārliecināšanu, brīdināšanu, izlikšanos un melošanu. Apzīmējums, ko minētais autors izmanto Krievijas “maigo spaidu” ilustrēšanai, ir frāze “*принудить к дружбе*”, tulkojot: “piespiest draudzēties”.⁵³

Tiek arī uzskatīts, ka Krievijas gadījumā maigās varas un PD papildināšanai ir ierobežota kultūras diplomātijas izmantošana. Viktorija Panova (*Victoria Panov*) to skaidro sekojoši: “Krievijas kultūras mantojums nevairo Krievijas valsts pievilcību, bet drīzāk tiek no tās nošķirts”⁵⁴. Tie, kuriem interesē Krievijas mūzika, literatūra vai sports, ne vienmēr atbalsta arī tās politiku, un otrādi. Dž. Šerris savukārt apgalvo, ka Krievijas gadījumā “tāds maigās varas viens no pamatresursiem kā kultūra var tikt veicināts ar stingrām metodēm”⁵⁵, tādējādi ļaujot izvirzīt jautājumu, vai tas kultūras diplomātiju padara “maigu” vai “stingru”?

PD kontekstā akadēmisku interesi pelnošas ir Krievijas pārstāvniecību un diplomātu aktivitātes ārvalstīs. Eiropas valstīs ir grūti novelkama un fiksējama robeža starp to, kas diplomātiem ir atļauts un kas tāds nav. Kā norāda J. Melissen, Eiropas valstis un jo īpaši Eiropas Savienība tiek uzskatīta par “publiskās diplomātijas laboratoriju, kurā tiek testētas pieļaujamās diplomātu aktivitāšu robežas”⁵⁶, jo Eiropā arī Krievijas un citu valstu pārstāvjiem pavērtas durvis, kuras citkārt būtu slēgtas. Šāds viedoklis pamatots ar argumentu, ka pašas ES dalībvalstis savā starpā pieļauj visnotaļ lielu diplomātisko pārstāvju iejaukšanos to iekšējās lietās, valdībām savus vēstniekus mudinot “iesaistīties publiskās diskusijās to uzņēmējvalstīs”⁵⁷. Ārpus ES esošajām valstīm tas paver vietu retoriskai argumentācijai, kāpēc gan tās nedrīkstētu pārvietoties pa to pašu traušo pieņemams/nepieņemams līniju, pa kuru citi jau staigājuši ne reizi vien.

2.1. Krievijas publiskās diplomātijas mērķi

Pēc Dž. Šerra, mūsdienu KF diplomātija saglabājusi daudzus elementus no tās priekšteces - PSRS. Proti, diplomātija tiek uzlūkota kā instruments. Vadoties pēc interesēm,

---

⁵¹ Sherr, J. (2013). *Hard Diplomacy and Soft Coercion: Russia's Influence Abroad*. London: Chatham House. P. 2.

⁵² Turpat. 5. lpp.

⁵³ Turpat. 10. lpp.

⁵⁴ Panova, V., V. (2015). Russia's “Soft” Policies towards the Baltic States.

⁵⁵ Sherr, J. (2013). *Hard Diplomacy and Soft Coercion: Russia's Influence Abroad*. P. 7.

⁵⁶ Melissen, J. (2013). Public Diplomacy.

⁵⁷ Turpat.

Krievijas diplomātija var būt vienlīdz kooperējoša un konfrontējoša, godīga vai viltīga. Pārrunas tā uzlūko kā nacionālo interešu sekmēšanas instrumentu. Citiem vārdiem, arī mūsdienās Krievijas diplomātija izmanto padomju gados apgūtās metodes. Uzrunājot ārvalstu sabiedrības, KF diplomāti izmanto stratēģiskos naratīvus, dalot pasauli *mūsējos* un *svešajos*, *labajos* un *sliktajos*.⁵⁸

Būtiska loma Krievijas PD ir vēstures jautājumiem un to interpretācijai. Vēsture ne vien kalpo par instrumentu Krievijas sabiedrības saliedēšanai, bet arī ir nozīmīgs katalizators, lai panāktu pozitīvu sabiedrības attieksmi pret valsts ārpolitiku. Pēc A. Kudora rakstītā, “specifiska vēstures interpretācija tiek izmantota Krievijas identitātes konstruēšanas procesā, kur uzvara pār nacismu 1945. gadā tiek saistīta ar mūsdienu Krievijas varenību”⁵⁹. Politologa darbos secināts, ka Krievijas vēstures interpretācija atšķiras no citām valstīm lielākoties tāpēc, ka tā sevi mēģina pozicionēt kā tikai daļas PSRS atstātā vēsturiskā mantojuma pārņēmēju. PD mērķiem tiek izmantotas tās vēstures lappuses, kuras var nest pozitīvus efektus, kamēr padomju režīma tumšo pusi – deportācijas, kara noziegumus, okupāciju – dēvē par vēstures falsifikācijas mēģinājumiem un centieniem ietekmēt Krievijas tēlu. Savukārt PD īstenotāju uzdevums ir šos, pēc Krievijas domām, vēstures falsificējumus “apkarot”.⁶⁰ Krievijas struktūras citu valstu veikto vēstures interpretāciju uztver kā ārpolitikas instrumentu, kas vērsts pret Krieviju.⁶¹

Otrs temats, kas pavada Krievijas PD aktivitātes, ir ārvalstīs dzīvojošie tautieši un to interešu aizstāvība. Šī problemātika saistīta ar *krievu pasaules* konceptu un tautiešu politikas īstenošanu jo īpaši bijušās PSRS ietekmes valstīs. Tautiešu politikas mērķi definēti ļoti plaši, sākot no tiesiskās aizsardzības, kultūras un valodas popularizēšanas, beidzot ar vēstures savas interpretācijas skaidrošanu un Krievijas garīgo vērtību uzturēšanu. Ar pēdējo saprotama Krievijas pareizticīgā baznīca, kura arī uzlūkojama kā viens no šīs valsts PD realizētājiem.⁶² Krievu pasaules konceptu dēvē par vienu no V. Putina maigās varas veiksmīgākajiem projektiem, jo tas tiek uzlūkots kā ģeogrāfiskām robežām pāri ejošs. Valodu uzlūko kā īpaši spēcīgu maigās varas potenciālu saturošu koncepta sastāvdaļu, jo pēc Nerijus Maliukēviča rakstītā: “krievu valoda mūsdienu [Krievijas] polittehnologu rokās kalpo kā līme, ar kuru arvien ciešāk kopā turēt pēcpadomju reģionu”⁶³.

---

⁵⁸ Kudors, A. (2015). Reinventing Views to the Russian Media and Compatriot Policy in the Baltic States.

⁵⁹ Kudors, A. (2014). Krievijas izpratne par publisko diplomātiju: starp maigo varu un manipulāciju.

⁶⁰ Turpat.

⁶¹ Lerhis, A. (2016). Back to the USSR: A Selective Approach to Russian History. In: Kudors, A. (Ed.), *Fortress Russia: Political, Economic, and Security Development in Russia Following the Annexation of Crimea and its Consequences for the Baltics* (p. 29. – 46.). Rīga: University of Latvia Press.

⁶² Kudors, A. (2014). Krievijas izpratne par publisko diplomātiju: starp maigo varu un manipulāciju.

⁶³ Maliukevičius, N. (2013). (Re)Constructing Russian Soft Power in Post-Soviet Region.

Krievu valodu lietojošo lielais īpatsvars, jo īpaši Baltijas valstīs, ir pateicīgs temats Krievijas PD īstenošanai. Šis valsts diplomātiskās aktivitātes tiek dēvētas par “runāšanu šo tautiešu vārdā”. Atsevišķi autori to ilustrē ar regulārajiem Krievijas pārmētumiem Igaunijai un Latvijai par krievvalodīgo cilvēktiesību pārkāpumiem.⁶⁴ Latvijā šis jautājums īpašu rezonansi guva 2012. gada februārī, kad tika rīkots referendums par oficiālās valsts valodas statusa piešķiršanu krievu valodai. Ārvalstīs dzīvojošie tautieši Krievijā tiek uzlūkoti ne vien kā mērķauditorija, bet arī kā nozīmīgs instruments. Tas darbojas ne vien kā lobījs Krievijas ārpolitisko mērķu sekmēšanai to mītnes zemēs, bet nereti arī kļūst par resursu aktivitātēm, kuras krietni pārsniedz PD robežas.

Iepriekš minētās tēmas, pētot Latvijas ierāmēšanu Krievijas medijos, konstatējis M. Kaprāns, kurš Krievijas mediju saturu analizējis atbilstoši R. Entmana pieejai rāmējumu identificēšanā, pētot, kā Krievijas mediji nosauc problēmas, to cēloņus un kādus risinājumus piedāvā problēmu novēršanai.⁶⁵ Pētījuma rezultāti liecina, ka raksturīgākie problēmu rāmējumi mediju saturā ir krievvalodīgo diskriminēšana, vēstures pārrakstīšana, kā arī bankrotējušas nacionālās valsts un liekulīgo Rietumu rāmējumi. Krievvalodīgo diskriminēšanas rāmējuma pamatā ir krievu valoda un tās statuss Latvijā. Vēstures pārrakstīšanas rāmējums satur “pārmētumus par nepareizu vēstures interpretāciju”⁶⁶. Bankrotējušās nacionālās valsts rāmējums lielākoties dominēja ekonomiskās krīzes laikā, medijiem īpašu uzmanību pievēršot 2009. gada 13. janvāra grautiņiem Vecrīgā. Liekulīgo Rietumu rāmējumā ietverts uzskats, ka Latvijas izvēlētais rietumnieciskais ceļš nav atmaksājies.

Krievijas izpratni par savu vietu un lomu pasaules politikā, kā arī tās iespējamajiem stratēģiskajiem rāmējumiem iespējams identificēt arī Latvijas drošības iestāžu secinājumos. 2015.gada darbības pārskatā Satversmes aizsardzības birojs (SAB) raksta, ka “Krievija redz sevi kā lielvaru multipolārā pasaules kārtībā, kurā tās izvēlēto neatkarīgo politisko kursu cenšas ierobežot ASV un tās sabiedrotie”⁶⁷. Tas vēl tiešāk uzsvērts atjaunotajā un 2015. gada nogalē V.Putina apstiprinātajā Krievijas Nacionālās drošības stratēģijā, kurā Krievija tiek dēvēta ne vien par visu būtiskāko starptautisko problēmu risinātāju, bet arī uzsvērta tās loma policentriskas pasaules veidošanā.⁶⁸ Stratēģijā minēts, ka ietekmes palielināšanai

---

⁶⁴ Gvosdev, K., N., Marsh, C. (2014). *Russian Foreign Policy: Interests, Vectors, and Sectors*. London: SAGE Publications. P. 217.

⁶⁵ Kaprāns, M. (2014). Vecs vīns vecā ādas maisā: Latvijas ierāmēšana Krievijas medijos.

⁶⁶ Turpat.

⁶⁷ Satversmes aizsardzības birojs (2016). *SAB 2015. gada darbības pārskats*. 2. lpp. Izgūts no: http://www.sab.gov.lv/files/2015_parskats.pdf. [Pēdējo reizi skatīts: 04.04.2016.]

⁶⁸ Президент России (2015). *Стратегия национальной безопасности Российской Федерации*. Извлечено из <http://static.kremlin.ru/media/events/files/ru/18iXkR8XLAteixlX7JK3XXy6Y0AsHD5v.pdf>. [Последний раз просмотрено 30.05.2016.]

starptautiskajā arenā tiek izmantots plašs politisko, finansiāli-ekonomisko un informācijas instrumentu spektrs.

SAB ziņojumā arī norādīts, ka Krievija stratēģiskos vēstījumos vērsas pret Rietumu politikām, tostarp, pret Krieviju noteikto sankciju režīmu, apgalvojot, ka tas izgāzies. Pārskatā norādīts, ka Krievijas informatīva ietekme Latvijā ir ilglaicīga, mērķtiecīga un sistemātiska, mediju kampaņās ietverot tādus elementus kā pielāgotu propagandu, dezinformāciju un specdienestu operācijas. Krievijas vēstījumos, pēc SAB secinātā, dominē tēmas par “vēstures falsifikāciju, nacisma atdzimšanu, nepilsoņu un krievvalodīgo tiesību pārkāpumiem”⁶⁹. Citu drošības iestāžu secinājumi ir identiski, Krievijas ietekmes aģentu retorikā identificējot sekojošas tēmas: NATO nespēja uzlabot Latvijas drošības situāciju, fašisma atdzimšana, nepareiza vēstures interpretācija, mazākumtautību – ar to apzīmējot krievvalodīgos – tiesību pārkāpšana.⁷⁰ Būtiski minēt, ka līdzīga rakstura un satura secinājumi SAB darbības pārskatos rodami jau vairākus gadus. KF izmantotos informatīvos ietekmēšanas līdzekļus SAB sāka aprakstīt 2011. gadā, kopš tā laika konstatētie vēstījumu tēmati atkārtojas. Nereti tos papildina vien kādi tā brīža aktuāli temati, piemēram, negatīva viedokļa veidošana par Visaginas AES 2012. gadā un Latgales reģiona atšķirīguma no Latvijas pozicionēšana.⁷¹ 2014.gada darbības pārskatā SAB norādīja arī uz Latvijas mediju satura izmantošanu Krievijas interešu sekmēšanai: “sliktākajā scenārijā Krievijas sagrozītā, pretrunīgā un maldinošā informācija nonāk Latvijas informācijas telpā kā objektīvas ziņas, veidojot Krievijas valsts varai labvēlīgu izpratni par nozīmīgiem procesiem.”⁷²

Akadēmiskos pētījumos secināts, ka PD realizēšanai Baltijas valstīs Krievija izmanto selektīvu pieeju. Tās vēstījumu mērķis lielākoties ir krievvalodīgie.⁷³ Secināts, ka Krievijas PD aktoru vēstījumi ir atšķirīgi dažādām auditorijām, Latvijas krievvalodīgos uzrunājot ar viena veida vēstījumiem, kamēr latviešus – ar citiem. Darba autors uzskata, ka šādu selektīvu vēstījumu nodošanu iespējams analizēt, izmantojot rāmējuma pieeju, kas aplūkota darba turpmākajās nodaļās.

---

⁶⁹ Satversmes aizsardzības birojs (2016). *SAB 2015. gada darbības pārskats*. 6. lpp.

⁷⁰ Drošības policija (2015). *2014. gada publiskais pārskats*. 10. – 11. lpp. Izgūts no: www.dp.gov.lv. [Pēdējo reizi skatīts 04.04.2016.]

⁷¹ Satversmes aizsardzības birojs (2013). *SAB 2012. gada darbības pārskats*. Izgūts no: <http://www.sab.gov.lv/?a=s&id=17&pgoffset=4&jid=3>. [Pēdējo reizi skatīts: 04.04.2016.]

⁷² Satversmes aizsardzības birojs (2015). *SAB 2014. gada darbības pārskats*. 5. lpp. Izgūts no: http://www.sab.gov.lv/files/2014_parskats.pdf. [Pēdējo reizi skatīts: 04.04.2016.]

⁷³ Kudors, A. (2015). *Reinventing Views to the Russian Media and Compatriot Policy in the Baltic States*.

3. RĀMĒJUMA PIEEJA STRATĒGISKĀS KOMUNIKĀCIJAS ANALĪZEI

Vienkāršoti rāmējumu var definēt kā kāda “temata [Thema – vācu val.] perspektīvu”⁷⁴. Jāpiekrīt komunikācijas zinātnieka Jerga Matesa (*Jörg Matthes*) atziņai, ka teorētiskajā literatūrā nav iespējams atrast vienotus rāmējuma pieejas izpratnes pamatus. Iespējams runāt par virkni dažādu, atšķirīgu darbu, kuros izmantota rāmējuma pieeja, taču tajos iztrūkst vispārīgu rāmējuma teorijas elementu izvirzīšana.⁷⁵ Pēc J. Matesa, tas rada grūtības rāmējuma pieeju un rāmējuma izpratni izklāstīt zinātniski. Tāpēc rāmējums un rāmēšana šajā darbā tiek dēvētas par teorētiskām pieejām.

4.1. Rāmēšana un rāmējums

Par rāmējuma pieejas aizsācēju uzskata ASV žurnālistu Valteru Lipmanu (*Walter Lippmann*), kurš 20. gadsimta divdesmitajos gados aizsāka diskusiju par mediju ietekmi uz to, kā iedzīvotāji gūst zināšanas par politikas procesu un norisēm.⁷⁶ Akadēmiskajā vidē rāmējuma jēdzienu saista ar Gregoriju Batesonu (*Gregory Bateson*) un sociologu Ervingu Gofmani (*Erving Goffman*), kurš rāmējumus nodēvējis par cilvēka prāta radītām vienībām, ar kuru palīdzību tiek gūta izpratne par ikdienas notikumu reprezentāciju.⁷⁷

Mūsdienās rāmējuma pieeju saista ar komunikācijas un starptautisko attiecību pētnieku R. Entmanu, kurš izvērsti to kā komunikācijas zinātnē pielietojamu metodi sāka pastiprināti aprakstīt 1993. gadā. Viņa piedāvātā rāmējuma definīcija joprojām kalpo par pamatu šā jēdziena izpratnei. Pētnieks rāmēšanu definē kā: “noteiktu kāda notikuma vai situācijas aspektu atlasīšanu un izcelšanu, kā arī saistības to starpā veidošanu tā, lai sekmētu noteiktu interpretāciju, novērtējumu vai atrisinājumu”⁷⁸. Pēc J. Matesa, ja līdz tam rāmējuma pieeju aprakstīja vien daži autori, pēc R. Entmana publikācijas aizsācies rāmējuma pieejas izmantošanas “bums”.⁷⁹ Akadēmiskajā vidē joprojām pastāv diskusija, ko ar rāmējumu izprot – teoriju, paradigmu vai pētījuma programmu (*Forschungsprogramm*).⁸⁰

---

⁷⁴ Matthes, J. (2014). *Framing*. Baden-Baden: Nomos. S. 9.

⁷⁵ Turpat.

⁷⁶ Entman, M., R., Matthes, J., Pellicano, L. (2009). Nature, Sources, and Effects of News Framing. In Wahl-Jorgensen, K., Hanitzsch, T. *The handbook of journalism studies* (p. 175. – 190.). New York: Routledge.

⁷⁷ Goffman, E. (1986/1974). *Frame Analysis: an Essay on the Organization of Experience*. Boston: Northeastern University Press. P. 10.

⁷⁸ Entman, M., R. (2004). *Projections of Power. Framing News, Public Opinion, and U.S. Foreign Policy*. Chicago: The University of Chicago Press. P. 5.

⁷⁹ Matthes, J. (2014). *Framing*. S. 30.

⁸⁰ Turpat. 83. lpp.

Arī izpratnes par to, kas tiek ietverts rāmējuma jēdzienā, dažādās sociālo zinātņu nozarēs ir atšķirīgas. Vienkāršoti ar rāmējumu izprot “procesu, ar kuru vēstījuma uzsvēršana vai konstrukcija ietekmē tā saņēmēja interpretāciju”⁸¹, savukārt rāmēšanu sauc par “aktīvu aktuālās realitātes nozīmes konstruēšanu”⁸². Politiskās komunikācijas pētnieks Franks Marcinkovskis (*Frank Marcinkowski*) norāda, ka ar rāmēšanu tiek izprasta “ārēja ietekme uz individuālu un kolektīvu viedokļu veidošanās procesu”⁸³. Rāmējuma jēdziens tiek izprasts kā uzskatu sistēma (*Glaubenssysteme*) – uzskatu un ideju konfigurācija, kuras elementi ir funkcionāli saistīti.⁸⁴ Ar rāmējumu apzīmē arī objektu un notikumu vairākkārtēju nosaukšanu noteiktā laika periodā, izmantojot līdzīgas komunikācijas formas un lietojot sinonīmus un simbolus. Šie rāmējumi funkcionē, lai “veicinātu kādas problēmsituācijas vai aktora interpretāciju, kā arī tieši vai netieši norādītu uz vēlamo atbildes reakciju, bieži dodot arī emocionāli lādētu situācijas morālu vērtējumu”⁸⁵.

Daudzās un dažādās izpratnes, pēc J. Matesa, ļauj sacīt, ka “nekādā ziņā nav iespējams runāt par rāmējuma teoriju”⁸⁶, jo vairumā gadījumu rāmējums tiek izmantots, lai pārbaudītu citas teorijas. Tādēļ viņš runā par rāmējuma pieeju (*Framing-Ansatz*), kurā ar rāmēšanu tiek izprasts aktīvs informācijas un pozīciju selektīvas izcelšanas process. Bet ar rāmējumu saprot šā procesa rezultātu.⁸⁷ Šā vācu autora pieeja, izpratne par rāmējumu un arī piedāvātās metodes kalpo par pamatu arī šā darba veidošanā un tajā gūtajām atziņām.

Ar rāmējuma pieeju iespējams gandrīz pilnībā aprakstīt un nošķirt visas politiskās komunikācijas daļas. J. Matess rāmējuma pieeju dēvē par tilta jēdzienu, kas aptver vairākas politiskās komunikācijas pētniecības jomas. Pieeja ir derīga, lai aprakstītu stratēģiskos komunikatorus un žurnālistus, kā arī, lai analizētu mediju vēstījumu saturu un arī mediju efektu pētniecībai. R. Entmans gan atzīst, ka rāmēšana kā pieeja ir pati savu panākumu upuris, jo tā tiek pielietota daudzveidīgos pētījumu modeļos, tā arvien samazinot iespēju izveidot unificētu šīs pieejas kritēriju un izpratnes kodolu.⁸⁸

---

⁸¹ Shah, V., D., McLeod, M., D., Gotlieb, R., M., Lee, N., J. (2009). Framing and agenda Setting. In Nabi, L., R., Oliver, B., M., *The SAGE Handbook of Media Processes and Effects* (p. 83. – 98.). California: SAGE Publications.

⁸² Hänggli, R., Kriesi, H. (2010). Political Framing Strategies and Their Impact on Media Framing in a Swiss Direct-Democratic Campaign. *Political Communication*, 27:2. 141-157. DOI: 10.1080/10584600903501484.

⁸³ Marcinkowski, F. (2014). Framing als politischer Prozess: Eine Einleitung. Im Marcinkowski, F., Pfetsch, B., Vowe, G., *Framing als politischer Prozess. Beiträge zum Deutungskampf in der politischen Kommunikation* (s. 7. – 13.). Baden-Baden: Nomos.

⁸⁴ Dahinden, U. (2009). *Framing: eine integrative Theorie der Massenkommunikation*. Konstanz: UVK Verlagsgesellschaft. S. 51. – 52.

⁸⁵ Entman, M., R., Matthes, J., Pellicano, L. (2009). Nature, Sources, and Effects of News Framing.

⁸⁶ Matthes, J. (2014). *Framing*. S. 84.

⁸⁷ Turpat. 10. – 11. lpp.

⁸⁸ Entman, M., R., Matthes, J., Pellicano, L. (2009). Nature, Sources, and Effects of News Framing.

R. Entmans izvirzījis 4 rāmējuma funkcijas, kas šajā pieejā tiek pielietotas joprojām. Rāmējumam jāsaturs: *problēmas definējums, iemeslu diagnosticēšana, tam jāveic morāls novērtējums un jāpiedāvā risinājums*.⁸⁹ Problēmas definējums nosaka, par kuru tēmata daļu tiks runāts; kuri aktori tiek atzīti par nozīmīgiem un kuri fakti un/vai informācija tiks uzsvērti. Noteiktais temats tiek sakārtots atbilstoši tās sociālajam, faktiskajam un laika kontekstam. Cēlonības piedēvēšana īpaši būtiska ir politiskajā komunikācijā, kur stratēģiskie aktori šo mehānismu izmanto, lai sev piedēvētu noteiktus panākumus. Risinājuma un rīcības pieprasījumu J. Matess skaidro ar to, ka aktori var sev piedēvēt kādas problēmas risināšanas kompetenci un piedāvāt noteiktus risinājumus. Šādās situācijās citu aktoru kompetence tiek apšaubīta. J. Matess norāda, ja šīs rāmējuma funkcijas uzskata par mainīgajiem, katram no tiem pētījuma veikšanas laikā iespējams piešķirt savu kodēšanas kategoriju.⁹⁰

Šajā darbā pētnieka intereses objekts ir komunikatora vēstījumos ietvertie rāmējumi, atzīstot, ka rāmēšanas procesā pastāv arī žurnālistu ietekme. Proti, mediju satura analizē tiek skaidroti arī *žurnālistiski rāmējumi (journalistischen Frames)*.⁹¹ J. Matess norāda, ka katram žurnālistam ir sava izpratne par to, kas konkrētājā tematā uzskatāms par centrālo aspektu un kas atzīstams par mazāk būtisku. Nereti savas publikācijas žurnālisti papildina arī ar savu un citu skatupunktu, argumentiem vai interpretācijām, veidojot jaunus, žurnālista veidotus rāmējumus.

Ar *stratēģisko rāmēšanu* izprotot ne vien konkrētas perspektīvas izplatīšanu publiskajā telpā, bet arī sabiedriskajā domā pastāvošo rāmējumu savstarpēju konkurenci.⁹² Stratēģiskā rāmēšana ir saistīta ar vēlmi panākt, lai rāmējumu vidū ievērību gūst konkrētā komunikatora interesēm atbilstošs rāmējums.

4.1. Stratēģiskās rāmēšanas priekšnoteikumi un loma politiskajā komunikācijā

Politiskās komunikācijas pētniecībā rāmēšana ir viens no centrālajiem atslēgas vārdiem.⁹³ Komunikatoru rāmējumu ietekmi vai klātesamību mediju ziņojumos nav iespējams uzlūkot atrauti no tādām norisēm kā sabiedriskās attiecības un problēmjautājumu menedžments. Politiskajās kampaņās un stratēģisko vēstījumu nodošanas centienos rāmēšanu uzlūko kā vienu

---

⁸⁹ Entman, M., R. (1993). Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication*, 43(4). 51-58. DOI: 10.1111/j.1460-2466.1993.tb01304.x.

⁹⁰ Matthes, J., Kohring, M. (2008). The Content Analysis of Media Frames: Toward Improving Reliability and Validity. *Journal of Communication*, 58. 258-279. DOI:10.1111/j.1460-2466.2008.00384.x.

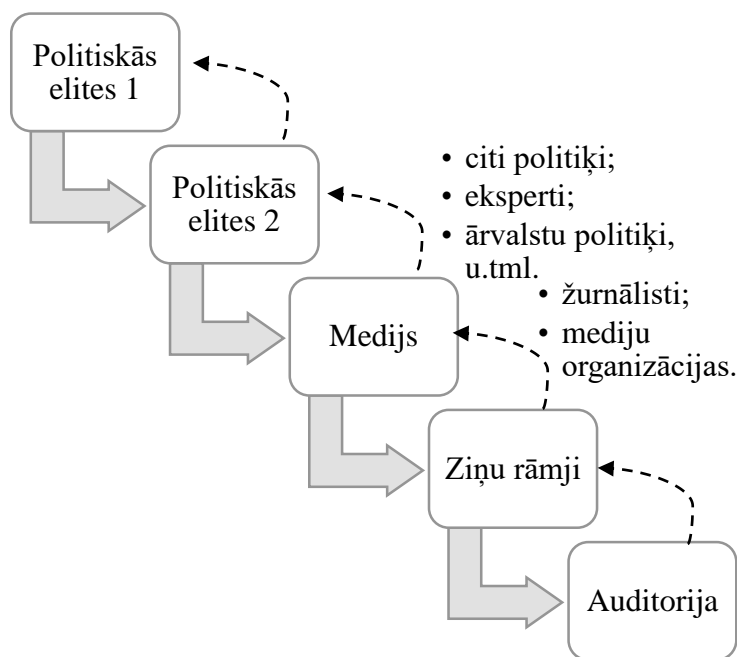
⁹¹ Matthes, J. (2014). *Framing*. S. 15.

⁹² Turpat. 14. lpp.

⁹³ Matthes, J. (2014). Zum Gehalt der Framing-Forschung: Eine kritische Bestandsaufnahme. Im Marcinkowski, F., Pfetsch, B., Vowe, G., *Framing als politischer Prozess. Beiträge zum Deutungskampf in der politischen Kommunikation* (s. 17. – 28.). Baden-Baden: Nomos.

no vitāli nepieciešamiem tās īstenošanas elementiem.⁹⁴ Veiksmīgu sabiedrisko attiecību gadījumā tā nav tikai uzmanības nodrošināšana noteiktam notikumam, bet arī noteiktas perspektīvas, interpretācijas vai risinājuma panākšana, kā arī mediju dienaskārtības ietekmēšana.

Stratēģiskajā komunikācijā viens no priekšnoteikumiem vēlamā rāmējuma izplatīšanai ir aktora spēks un vara.

4.1. att. Rāmējumu kaskādes aktivēšanas modelis⁹⁵

R. Entmana izstrādātais kaskādes aktivēšanas modelis izskaidro, kā stratēģisko aktoru rāmējumi nonāk līdz vēstījumu saņēmējiem (skat. 4.1. att.). Pētījumos apstiprināts, ka ietekmīgākiem aktoriem, piemēram, politiskajai elitei ir daudz vienkāršāk panākt tai vēlamā rāmējuma nonākšanu mediju saturā. Opozīcija, konkurējošie politiķi vai mediji un sabiedrības pārstāvji var diskutēt vien par “jau spēlē pastāvošiem rāmējumiem”⁹⁶. R. Entmans izmanto kaskādes modelis, jo tas ilustrē rāmēšanas procesa daudzslāņaino būtību. Ne visiem aktoriem ir vienlīdzīgas iespējas izplatīt sev vēlamus rāmējumus un panākt, ka tie ar medija starpniecību nonāk līdz auditorijai. No otras puses, katram no šā modeļa līmeņiem ir iespēja ietekmēt ideju un vērtību plūsmu un to mainīt. Vēstījumu gala saņēmējiem, ir iespējas sniegt arī atgriezenisko saikni, ietekmējot politiķu vēstījumus.

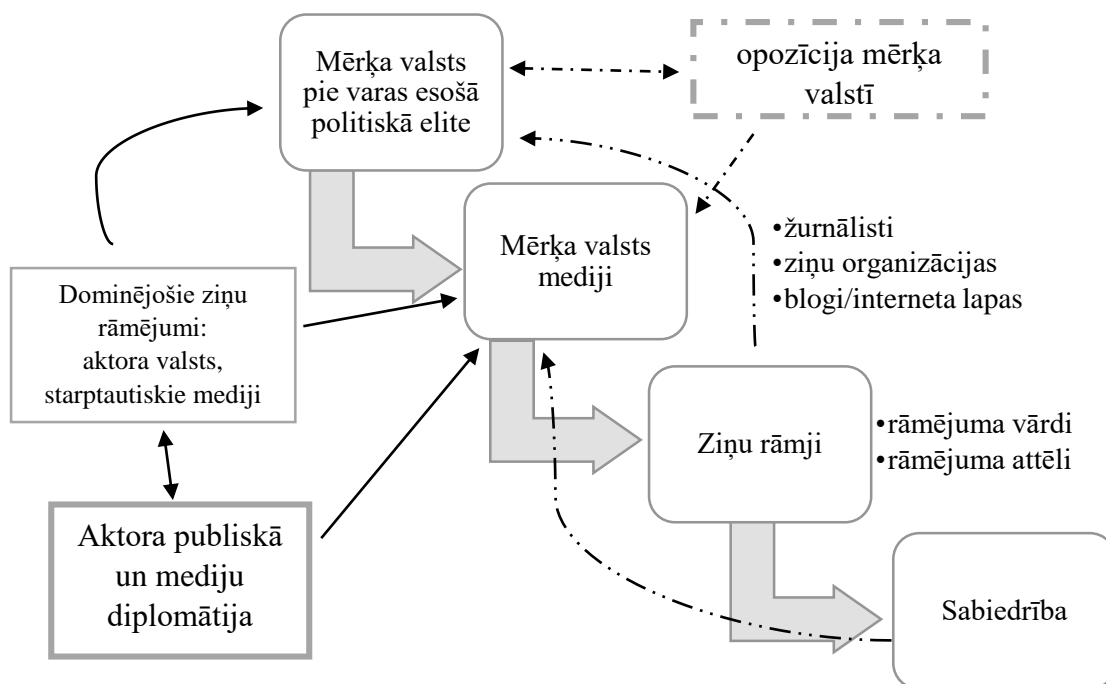
Rāmējumu kaskādes aktivēšanas tīkla shēmu R. Entmans piemērojis rāmējumu nozīmes izskaidrošanai mediētājā publiskajā diplomātijā. Ar šo modeli viņš izskaidro ASV mediētās

⁹⁴ Hänggli, R., Kriesi, H. (2010). Political Framing Strategies and Their Impact on Media Framing in a Swiss Direct-Democratic Campaign.

⁹⁵ Entman, M., R. (2004). *Projections of Power. Framing News, Public Opinion, and U.S. Foreign Policy*. P. 10.

⁹⁶ Matthes, J. (2014). *Framing*. S. 56.

publiskās diplomātijas darbību⁹⁷. Taču, domājams, tas var tikt izmantots arī citu aktoru stratēģiskās rāmēšanas izskaidrošanai (skat. 4.2. att.).

4.2. att. Rāmējuma kaskādes aktivēšanas modelis mediētajā publiskajā diplomātijā

Mediētās diplomātijas modelis satur daļu kaskādes, kura jau iekļauta 4.1. attēlā. Rāmējumu izplatīšanā kā aktors tiek saprasta cita valsts. Ar dominējošiem rāmējumiem tā cenšas ietekmēt vai panākt vēlamo interpretāciju vai uzskatu maiņu tieši caur mērķa valstī pie varas esošo politisko eliti. Rāmējumi var tikt izplatīti arī pastarpināti caur mērķa valsts medijiem. R. Entmans kā būtiskāko šī modeļa iezīmi min to, ka mērķa valsts komunikācijas sistēmā nonāk ārēja iedarbība, mediju diplomātijas ceļā panākot vēlamo rezultātu ar pašas mērķa valsts politiskās komunikācijas sistēmas palīdzību.⁹⁸

Stratēģisko rāmējumu efektivitāti nosaka arī to ziņu vērtība. Sekošana mediju loģikai sekmē aktoram vēlāmā viedokļa nostiprināšanu mediju publikācijās. Atbilstoši ziņu vērtību teorijas pamathipotēzei, jo vairāk ziņu faktoru piemīt notikumam, jo lielākā ir tā ziņu vērtība un iespējamība nonākt mediju saturā plašākā apjomā un izdevīgākā pozīcijā.⁹⁹ Pēc J. Matesa izvirzītajiem kritērijiem iespējams secināt, ka stratēģiskiem rāmējumiem pastāv liela iespēja nonākt mediju saturā tad, ja tie ir ticami; ja aktors pārstāv politisko eliti un ir ar plašiem resursiem apveltīts; ja tā piedāvātajiem rāmējumiem piemīt ziņu vērtība.

⁹⁷ Entman, M. R. (2008). *Theorizing Mediated Public Diplomacy: The U.S. Case.*

⁹⁸ Turpat.

⁹⁹ Dahinden, U. (2009). *Framing: eine integrative Theorie der Massenkommunikation.* S. 68.

4. METODOLOĢIJA, PĒTĪJUMA PLĀNS

Šajā darbā Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmējumi tika identificēti induktīvās metodoloģijas pielietojuma ceļā, veicot A. Vešņakova tiešos citātus saturošo publikāciju kvalitatīvu kontentanalīzi. Atbilstoši J. Matesa izvirzītajai manuāli-holistiskajai pieejai iegūtos rāmējumus izmanto kā vispārējus un ar kvantitatīvās kontentanalīzes palīdzību pētījuma otrajā solī deduktīvās metodoloģijas ceļā kodētas visas pētījuma lauku aptverošās publikācijas. Darbā veikta arī Latvijas latviski un krieviski rakstošo mediju žurnālistu aptauja, kā arī ekspertu intervijas.

5.1. Rāmējuma pētniecība un metodes

Komunikatora rāmējumu pētniecībā nošķir trīs pētniecības virzienus, kas var tikt izmantoti stratēģiskās rāmēšanas analizēšanai: dokumentu analīze; aktoru intervijas un mediju satura analīze.¹⁰⁰ Mediju publikācijās jāreķinās ar žurnālistu rāmējumu esamību. To identificēšanai J. Matess iesaka veikt aptauju. Kā piemēru viņš min 2012. gadā veiktās 23 Šveices mediju galveno redaktoru aptaujas par vēlēšanu kampaņām rezultātus. Vismaz 75 % aptaujāto redaktoru pauduši skaidru pozīciju par vēlēšanu kampaņām, ļaujot izvirzīt hipotēzi par attiecīgu rāmējumu klātesamību.

Uzticamu un pārbaudāmu rezultātu gūšanu ir viens no izaicinājumiem šīs pieejas izmantošanā, jo “rāmējums ir gana abstrakta vienība, tāpēc to ir ne vien grūti identificēt, bet arī grūti kodēt, veicot kontentanalīzi”¹⁰¹. J. Matess piedāvā četras rāmējumu identificēšanas stratēģijas: kvalitatīvu pieeju, manuāli – holistisku (*manuell-holistische*) pieeju, manuāli – dimensijas reducējošu (*manuell-dimensionsreduzierende*) pieeju un datorizētu pieeju.¹⁰² *Kvalitatīvā pieejā* rāmējumi tiek identificēti induktīvi. Darbs šādā pieejā notiek ar teksta piemēriem, tādējādi nav iespējama rezultātu kvantificēšana. Raksta padziļināta lasīšana un analīze var atklāt tādus rāmējuma elementus, kas citu metožu gadījumā netiku fiksēti, jo neatkārtojas gana regulāri.¹⁰³ Pieejas trūkums – pastāv risks analizētajā materiāla atklāt vien tādus rāmējumus, par kuriem pētnieks zina vai kādus tas meklējis.¹⁰⁴

¹⁰⁰ Matthes, J. (2014). *Framing*. S. 36. - 37.

¹⁰¹ Matthes, J., Kohring, M. (2008). The Content Analysis of Media Frames: Toward Improving Reliability and Validity.

¹⁰² Matthes, J. (2014). *Framing*. S. 39.

¹⁰³ David, C., C., Atun, J., M., Fille, E., Monterola, C. (2011). Finding Frames: Comparing Two Methods of Frame Analysis. *Communication Methods and Measures*, 5:4, 329-351. DOI: 10.1080/19312458.2011.624873.

¹⁰⁴ Matthes, J. (2014). *Framing*. S. 40.

Manuāli-holistiskās pieejas kodols ir holistiku kategoriju (rāmējumu) manuāla kodēšana. Kodēšanas laikā rāmējumi tiek uzskatīti par noteiktu kategoriju, kuras esamība tekstā vai nu tiek apstiprināta, vai arī ne. Analīzei var tikt izmantota gan induktīvā, gan deduktīvā pieeja. Deduktīvās pieejas gadījumā rāmējumi tiek definēti pirms kodēšanas veikšanas. Savukārt induktīvās pieejas gadījumā sākotnēji tiek veikta kvalitatīva neliela daudzuma tekstu analīze, izvirzot rāmējumus. Pēc tam tiek veikta kvantitatīva tekstu kodēšanu, rāmējumus identificējot kā holistikas vienības.¹⁰⁵

Šādas stratēģijas lielākais ieguvums ir tās praktiskums. Katrā analizētajā tekstā tiek identificēta noteiktu rāmējumu klātbūtne, tādējādi kodēšanu ļaujot veikt ātri un vienkārši. Risks tekstā nolasīt tikai noteiktus pētniekam zināmus vai uzskatiem atbilstošus rāmējumus gan saglabājas, jo netiek ņemti vērā visi iespējamie mainīgie, kas var neatbilst noteiktākam izvirzītajām kodēšanas kategorijām.¹⁰⁶ Šī pieeja tiek atzīta gadījumos, kad par noteikto tematu ir iepriekš veikti pētījumi, kuros ir norādes par iespējamajiem rāmējumiem mediju tekstos.¹⁰⁷ *Manuāli – dimensijas reducējošas pieejā* kodēšanas laikā tiek fiksētas nevis holistikas vienības, bet atsevišķi rāmējuma elementi.

5.2. Pētījuma plāns

Rāmējumu izvirzīšana balstīta uz R. Entmana definētajām rāmējuma funkciju kategorijas – problēmas definējums, cēlonības piedēvējums, novērtējums un risinājuma piedāvājums. Rāmējuma elementus var veidot vairākas apakšvienības, piemēram, problēmas definējums var būt gan temats, gan aktors. Novērtējums var saturēt gan risku vai ieguvumu konstatējumu, gan arī attieksmes paudumu. Savukārt cēlonības (atbildības) piedēvējums var saturēt gan konkrētus aktorus, gan faktorus, piemēram, ģeopolitiskā situācija, ekonomika u.tml. Risinājuma piedēvējums var ietvert gan iespējamo problēmas atrisinājumu, gan norādes, kā problēma būtu jāvērtē.¹⁰⁸

Rāmējumu veidojošo elementu apakšvienības tika iegūtas induktīvi, veicot kvalitatīvu tekstu analīzi pilotpētījuma laikā, kodēšanai pakļaujot 189 publikācijas (sk. 1., 2. pielikumu). Publikāciju atlases veidošanā izmantota sistēmiska pieeja. Kvalitatīvi tika analizēta katra gada pirmā un pēdējā, kā arī katra piektā publikācija. Ja atlases solī publikāciju sarakstā iekrītošā vienība nesaturēja tiešu A. Vešņakova citātu, tā tika atmesta, analizējot nākamo. Rezultātā

---

¹⁰⁵ Entman, M., R., Matthes, J., Pellicano, L. (2009). Nature, Sources, and Effects of News Framing.

¹⁰⁶ Matthes, J. (2014). *Framing*. S. 40. - 41.

¹⁰⁷ David, C., C., Atun, J., M., Fille, E., Monterola, C. (2011). Finding Frames: Comparing Two Methods of Frame Analysis.

¹⁰⁸ Turpat.

iegūts raksturīgāko rāmējumu veidojošo vienību kopums, no kā tika definēti tipiskākie rāmējumi (sk. 5.2.1 att.).

Pilotpētījums:

- 189 publikācijas, kvalitatīvā kontentanalīze;
- Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmējumu identificēšana induktīvās metodoloģijas ceļā.

Pētījuma otrs solis:

- 661 publikācija, kvantitatīvā kontentanalīze;
- Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmējumu identificēšana A. Vešņakova tiešajos un netiešajos citāts deduktīvās metodoloģijas ceļā, izmantojot J. Matesa manuāli-holistisko pieeju (tiek izmantoti pilotpētījumā identificētie rāmējumi).

Latvijas mediju darbinieku aptauja:

- 51 praktizējošs žurnālistikas profesionālis (latviešu un krievu valodā izdotos medijos strādājošs);
- vai žurnālistu viedokļos pastāv notiekti Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmējumi un vai tie atbilst A. Vešņakova vēstījumos medijiem identificētajiem rāmējumiem?

Ekspertu intervijas, to analīze:

- 7 ekspertu daļēji strukturētas, kvalitatīvas intervijas – Krievijas ārpolitikas un publiskās diplomātijas pētnieki, diplomātijas praktiķi, politologi, kā arī *Nepilsoņu kongresa* pārstāve;
- pilotpētījumā identificēto rāmējumu pārbaudīšana, pētnieka perspektīvas paplašināšana. konteksta iegūšana;
- kvalitatīvā kontentanalīze, identificējot raksturīgākos Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmējumus ekspertu viedokļos.

5.2.1. att. Pētījuma gaita

Pētījuma otrs solis saistīts ar manuāli holistisku rāmējumu kodēšanu mediju tekstos, kā kodēšanas vienības izvirzot noteiktus rāmējumus (sk. 3. pielikumu). Analizētas publikācijas, kas publicētas laika posmā no 2008. līdz 2016. gada aprīlim (ieskaitot) un kurās ietverti A. Vešņakova tieši vai netieši citāti. Analizēts dienas laikrakstu *Diena*, *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*, *Latvijas Avīze*, *Čas*, *Telegraf* un *Vesti Segodnja*, kā arī interneta ziņu portālu *Delfi.lv* un *Vesti.lv* saturs (sk. 4. pielikumu). Attiecīgie interneta ziņu mediji analīzei izraudzīti, jo sasniedz lielāko auditorijas daļu latviešu un krievu valodā.¹⁰⁹ Šajā pētījuma stadijā tika izmantota deduktīvā pieeja, izmantojot pilotpētījumā iegūtos rāmējumus. Manuāli holistikas kodēšanas pieejā pastāv vairākas izpratnes par to, cik daudz rāmējumu katrā kodēšanai pakļautā vienībā iespējams identificēt. Ir uzskats, ka “katra publikācija atbilst vienam konkrētam

¹⁰⁹ Gemius Latvia (2016, 24. marts). *Gemius publicē interneta lapu kopējās auditorijas datus*. Izgūts no <http://www.gemius.lv/all-reader-news/gemius-publice-interneta-lapu-kopejos-auditorijas-datus.html>. [Pēdējo reizi skatīts 09.04.2016.]

dominējošajam rāmējumam”¹¹⁰. Darba autors uzskata, ka atsevišķas publikācijas, piemēram, vēstnieka intervijas var saturēt vairākus rāmējumus. Tāpēc kā kodēšanas pamatprincips tika izvirzīts viena, vadošā rāmējuma fiksēšana attiecīgajā publikācijā, neizslēdzot, ka kodēšanas laikā vienā medija publikācijā tiek fiksēti arī vairāki rāmējumi.

Darbā veikta arī kvalitatīva, daļēji strukturēta ekspertu intervija, to vēstījumos identificējot iespējamus rāmējumus un iegūstot skaidrojumus vēstnieka mediju diplomātijas aktivitātēm. Veikta arī žurnālistu elektroniska aptauja, noskaidrojot Latvijas-Krievijas attiecību rāmējumus žurnālistu viedokļos. Aptaujā iegūtie dati analizēti arī atsevišķi, vadoties pēc respondentu ģimenē un publikācijās lietotās valodas.

5.2.1. Kvalitatīvā un kvantitatīvā kontentanalīze

Pētījumu veikšanai komunikācijas zinātnē ir pieejamas vairākas satura satura analīzes metodes, viena no tām ir kvalitatīvā kontentanalīze (KKA). Jēdzienu kontentanalīze (KA) saista ar Bernardu Berelsonu (*Bernard Berelson*), kurš to pirmo reizi piedāvāja 20. gadsimta vidū, definējot kā “pētniecības tehniku objektīvai, sistemātiskai un kvantitatīvai komunikācijas nepārprotamā satura aprakstīšanai”¹¹¹. Kvalitatīvo metožu pētniece Margrita Šreiere (*Margrit Schreier*) interpretācijas nepieciešamību skaidro sekojoši: “datiem kā tādiem nepiemīt noteiktas nozīmes, tie paši par sevi nerunā. Nozīme ir tas, ko mēs, vēstījuma saņēmēji, piešķiram.”¹¹² Nošķirumu kvalitatīvajā un kvantitatīvajā KA apšaubā komunikācijas pētnieks Klauss Krippendorfs (*Klauss Krippendorff*), kurš uzskata, ka “visa teksta lasīšana ir kvalitatīvs process, pat ja vēlāk tā daļas tiek pārvērstas skaitļos”¹¹³. Viņš nenošķir KKA kā atsevišķu metodi un to dēvē par kvalitatīvu pieeju KA veikšanā.

Metodes pamatā ir teksta analīze.¹¹⁴ KKA gaitā pētnieks atkal un atkal atgriežas pie teksta iepriekšējām daļām, pārskatot piedāvātās interpretācijas no jauna izlasītajā kontekstā. KKA pieejā tiek atzīts, ka teksta vienībām var būt dažādas interpretācijas, kuras nosaka lasītāja perspektīva, teksta pielietojums u.mtl.¹¹⁵ KKA kā metode ir elastīga un tā reducē datus. Metodes sistemātiskums tiek izprasts ar trim elementiem: KKA veikšanas laikā pētnieks analizē visu materiālu, pētot, kuras analizētā materiāla daļas atbilst kodēšanas rāmējumam; KKA vienmēr notiek, veicot vienus un tos pašus soļus; KKA veikšanas laikā nepieciešams pārkāpt

¹¹⁰ David, C., C., Atun, J., M., Fille, E., Monterola, C. (2011). Finding Frames: Comparing Two Methods of Frame Analysis.

¹¹¹ Krippendorff, K. (2013). *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology* (3rd ed.). California: SAGE Publications. P. 14., 25.

¹¹² Schreier, M. (2012). *Qualitative Content Analysis in Practice*. London: SAGE Publications. P. 2.

¹¹³ Krippendorff, K. (2013). *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology* (3rd ed.). P. 22.

¹¹⁴ Prior, L. (2014). Content Analysis. In Leavy, P. *The Oxford Handbook of Qualitative Research* (p. 359. – 379.). New York: Oxford University Press.

¹¹⁵ Krippendorff, K. (2013). *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology* (3rd ed.). P. 88. – 89.

pētnieka individuālās izpratnes robežas un izpildīt konsekvences kritēriju.¹¹⁶ Pēdējais priekšnoteikums tiek saistīts ar uzticamību (*reliability*). Pēc K. Krippendorfa, “uzticamība balstās tajā, ka dati tiek iegūti neatkarīgi no pētījuma, pielietotā instrumenta vai pētnieka”¹¹⁷. Savukārt KKA kā metodes elastīgumu saista ar tās derīguma (*validity*) nepieciešamību. Pētnieka izveidotajam kodēšanas rāmējumam ir jāatbilst tam, ko ar to vēlas noskaidrot; tajā ietvertajām kategorijām adekvāti jāreprezentē tie koncepti, kas ir ietverti izvirzītajos pētnieciskajos jautājumos.¹¹⁸ Pētījuma rezultātiem ir jābūt tādiem, lai tos pieņemtu kā patiesus.

5.2.2. Intervija

Intervija tiek definēta kā “komunikācija divu vai vairāku personu starpā, kuras laikā ar verbāliem stimuliem (jautājumiem) tiek iegūtas verbālas reakcijas (atbildes)”¹¹⁹. Tiek nošķirti dažādi interviju veidi, tās iedalot strukturētās, daļēji strukturētās un nestrukturētās.¹²⁰ Ar kvalitatīvu intervēšanu saprot *daļēji strukturētu interviju* – pētnieka un intervējamā dialogu, kura laikā iepriekš ieklānāta intervijas struktūra tiek papildināta ar reakciju uz jaunām zināšanām, pētāmā fenomena aspektiem un interpretāciju, ko pētniekam atklājis intervējamais.¹²¹ Daļēji strukturētā intervijā pētnieks izmanto jautājumu vai interesējošo tematu sarakstu, izveidojot intervijas plānu.¹²² Strukturētas intervijas biežāk tiek izmantotas kvantitatīvos pētījumos, kamēr daļēji strukturētas un nestrukturētas – kvalitatīvos.¹²³

Metodes kritiķi norāda, ka precīzāks būtu iedalījums drīzāk nestrukturētās līdz drīzāk strukturētās intervijās. Arī strukturētās intervijās intervējamais atbildēs var ietvert tematus, kas nav intervētāja interešu objekts, savukārt nestrukturētās intervijās to veicējam arī pastāv noteikti priekšstati, kā intervijai būtu jānotiek, līdz ar to nav iespējams apgalvot, ka intervija notikusi absolūti nestrukturēti.¹²⁴ Interviju īstenošanai tiek ieteikta arī to padziļināta stratēģija, ar ko saprot “tādu intervēšanas stilu, kas mudina intervējamo sniegt bagātīgas atbildes”¹²⁵.

---

¹¹⁶ Schreier, M. (2012). *Qualitative Content Analysis in Practice*. P. 5. – 6.

¹¹⁷ Krippendorff, K. (2013). *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology* (3rd ed.). P. 267.

¹¹⁸ Schreier, M. (2012). *Qualitative Content Analysis in Practice*. P. 7.

¹¹⁹ Atteslander, P. (2003). *Methoden der empirischen Sozialforschung. 10., neu bearbeitete un erweiterte Auflage*. Berlin: Walter de Gruyter. S. 120.

¹²⁰ Brinkmann, S. (2014). Unstructured and Semi-Structured Interviewing. In Leavy, P., *The Oxford Handbook of Qualitative Research* (p. 277. – 299.). New York: Oxford University Press.

¹²¹ Turpat.

¹²² Bryman, A. (2004). *Social Research Methods* (2nd ed.). Oxford: Oxford University Press. P. 321.

¹²³ Edwards, R., Holland, J. (2013). *What is qualitative interviewing?* London: Bloomsbury. P. 2. – 3., 29. – 30. and Bryman, A. (2004). *Social Research Methods* (2nd ed.). P. 319. – 320.

¹²⁴ Atteslander, P. (2003). *Methoden der empirischen Sozialforschung. 10., neu bearbeitete un erweiterte Auflage*. S. 147.

¹²⁵ Rapley, T. (2004) Interviews. In Seale, C., Gobo, G., Gubrium, F., J., Silverman, D. (Eds.), *Qualitative Research Practice* (p. 15. – 33.). London: SAGE Publications.

Kvalitatīva intervija ļauj pētniekam ne vien iegūt jaunu perspektīvu par analizēto materiālu, bet arī paplašina un pārdefinē pētnieka analizēto tematu. Veicot kvalitatīvu interviju, pētniekam ir lielāka kontrolē par to, kādi dati un cik lielā mērā tiek iegūti.¹²⁶ Tieši intervija kā papildu datu iegūšanas metode ir viena no biežāk pielietotajām.

5.2.3. Aptauja

Sociālajās zinātnēs ar aptauju kā metodi apzīmē informācijas gūšanu ar izvaicāšanas palīdzību, aptaujājot noteiktu, iepriekš definētu respondentu loku.¹²⁷ Aptauja ir kvantitatīva informācijas iegūšanas metode, kas tiek veikta sistemātiski.¹²⁸ Izvaicāšanas sistemātiskums saistāms ar šīs metodes kvantitatīvo pieeju. Pēc aptaujas sākotnējā dizaina izveides notika tās pārbaude, veicot aptaujas testu. Pēc konstatēto kļūdu novēršanas tika veidots aptaujas gala dizains un tā tika izplatīta respondentiem, iegūstot datus – respondentu atbildes.

Darbā izmantota interneta aptauja, kas veidota vietnē *Visidati.lv*. Aptaujas anketa tika izplatīta ar e-pasta starpniecību tieši uzrunājot darbā analizēto mediju žurnālistus, kā arī anketa izplatīta visiem *Latvijas Žurnālistu asociācijas* biedriem. Anketas aizpildīšanai bija atvēlēta viena nedēļa no 9. līdz 16. maijam (ieskaitot). Anketu aizpildījis 51 respondents – visi mediju vidē šobrīd strādājoši žurnālisti, visas iegūtās anketas atzītas par derīgām (sk. 5. pielikumu).

Tieši noteiktu mērķauditoriju uzrunāšana elektroniskas saziņas ceļā ir viena no priekšrocībām, ko min saistībā ar interneta aptaujām. Tiesa, lielākie ieguvumi ir ātrums un zemās izmaksas.¹²⁹ Lai izvairītos no riska, ka respondenti sniedz atbildi *nezinu*, anketā ietverti jautājumi apgalvojumu formā, kuriem respondentam jāsniedz novērtējums 8 vērtību skalā no “pilnībā piekrītu” līdz “pilnībā nepiekrītu”. Pēc Likerta skalas iegūtās respondentu atbildes tika novērtētas ar vērtību no +4 līdz -4, un, iegūto vērtību dalot ar respondentu skaitu, tika noteikta respondentu sniegto atbilžu vērtība. Raksturīgi, ka interneta aptaujām ir zemāks respondentu atsaucības līmenis, kā arī pētniekam nav iespēju pilnībā pārliecināties par to, ka aptauju aizpilda uzrunātā persona. Pētījumos secināts, ka tas, cik ilgs anketas anotācijā būs norādīts tās iespējamais aizpildīšanas laiks, noteiks arī to, vai respondents anketu aizpildīs.¹³⁰ Attiecīgi, jo īsāks anketas aizpildīšanas laiks paredzēts, jo lielāka iespējamība, ka respondents sniegs atbildes.

---

¹²⁶ Charmaz, K. (2002). Qualitative Interviewing and Grounded Theory Analysis. In Gubrium, J., F., Holstein, J. A. *Handbook of Interview Research: Context & Method* (p. 675. – 694.). London: Sage Publications.

¹²⁷ Blair, J., Czaja, R., F., Blair, E., A. (2014). *Designing Surveys: A Guide to Decisions and Procedures* (3rd ed.), California: SAGE Publications. P. 2.

¹²⁸ Leeuw, D., E., Hox, J., J., Dillman, A., D. (2008). *International Handbook of Survey Methodology*. New York: Psychology Press. P. 2.

¹²⁹ Blair, J., Czaja, R., F., Blair, E., A. (2014). *Designing Surveys: A Guide to Decisions and Procedures* (3rd ed.). P. 57.

¹³⁰ Couper, M., P. (2008). *Designing Effective Web Surveys*. New York: Cambridge University Press. P. 298.

5. PĒTĪJUMA REZULTĀTI

Darbā veikta 661 laikrakstu *Diena*, *Latvijas Avīze*, *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*, *Čas*, *Vesti Segodnja*, *Telegraf* kā arī interneta ziņu portālu *Delfi.lv* un *Vesti.lv* publikācijas analīze. Kvalitatīvās kontentanalīzes laikā noskaidroti raksturīgākie Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmējumi Krievijas vēstnieka Latvijā A. Vešņakova citātos. Kvantitatīvās kontentanalīzes laikā noskaidrots, kā Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmējumi mainījušies vēstnieka pilnvaru laikā, kā arī iegūta atbilde uz izvirzīto trešo pētniecisko jautājumu – vai un kā šo attiecību rāmējumi atšķiras medijos pēc to publikāciju valodas. Pētījumā gūtās atziņas nostiprinātas ar ekspertu intervijās gūtajiem viedokļiem (sk. 6. – 12. pielikumu). Žurnālistu aptaujā noskaidrots, kādi iespējamie Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmējumi pastāv žurnālistu viedokļos.

5.1. Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību jomu rāmējumi A. Vešņakova vēstījumos

Pētījumā veiktās KKA rezultāti ļauj izvirzīt raksturīgākos Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmējumus A. Vešņakova vēstījumos latviski un krieviski rakstošo mediju auditorijai: *abpusēji izdevīga ekonomiskā sadarbība; nepilsoņu/tautiešu interešu aizsardzība; krievu valodas loma Latvijas sabiedrībā; Otrā pasaules kara vēstures “pārrakstīšana”; Latvija – vāja un ES, NATO partneriem iztapīga valsts; Krievijas dēmonizācija un latviskās elites rusofobija*. Katra minētā rāmējuma elementi caurvij vēstnieka vēstījumus visus astoņus pilnvaru gadus, taču, vadoties pēc attiecīgā brīža politiskajām aktualitātēm, rāmējumu tēmati mainās.

5.1.1. Abpusēji izdevīga ekonomiskā sadarbība

Ar *abpusēji izdevīgas ekonomiskās sadarbības* rāmējumu A. Vešņakovs sāk savas pirmās aktivitātes Latvijas mediju telpā vēstnieka amatā. Rāmējuma pamatā ir vārdos izteikta vēlme pēc konstruktīvām un pragmatiskām abu valstu attiecībām, kuru priekšnoteikums ir labvēlīgs fons un Latvijas skaidri pausta vēlme sadarboties (sk. 13. pielikumu). Kā aktori tiek minēti LR un KF un to politiķi, savukārt galvenie proponētāji – abu valstu uzņēmēji, Krievijas vēstnieks Latvijā, tobrīd Valsts kontroliere Inguna Sudraba u.c. Vēstnieka vēstījumos īpaši tiek uzsvērts bijušais Valsts prezidents Valdis Zatlers, kura vizīte Maskavā esot sekmējusi abu valstu ekonomisko sadarbību. Kā nozīmīgs abu valstu ekonomisko attiecību proponents tiek minēta globālā finanšu krīze, kas aizsākās 2008. gadā, jo “šis [krīze] ir laiks, kad var atnest tos

ideoloģiskos stereotipus, kas traucē mūsu sadarbībai”¹³¹. 2010. gadā tiek īpaši uzsvērts, ka tikai krīzes dēļ izdevies izvairīties no papildu konfrontācijas abu valstu starpā, jo okupācijas seku zaudējumu aprēķināšanas komisija likvidēta naudas trūkuma dēļ.¹³² Šajā rāmējumā neiztrūkstošs elements ir ekonomiskās sadarbības iespējamo ieguvumu uzskaitījums, kas lielākoties izpaužas kā abu valstu savstarpējās tirdzniecības bilances rādītāju apkopojums, investīciju un valsts budžetā nonākušo nodokļu uzsvērums. Kā būtiskākie riski minēta valstu savstarpējo attiecību politizācija un dažādi foni – šo apzīmējumu vēstnieks min regulāri. Piemēram, nelabvēlīgs attiecību fons, anti-Krievijas fons, rusofobisks fons u.tml.

Ekonomiskajos jautājumos gan ieguvumi, gan riski tiek atributēti Latvijas rīcībā. Vēstnieka citātos norādīts, ka pozitīvus ieguvumus no abu valstu ekonomiskās sadarbības iespējams iegūt vien tad, ja pie varas Latvijā būs pragmatiski politiķi un Latvija iestāsies par Krievijas interesēm ES. Arī iespējamā risku novēršana lielākoties saistīta ar darbībām, kuras būtu veicamas vai panākamas Latvijas pusei. Kā biežākie cēloņi ekonomiskās sadarbības negatīvai attīstībai minētas visu līmeņu vēlēšanas un ar tām saistītā politiskā nestabilitāte Latvijā, arī nacionāli noskaņotie Latvijas politiķi, kuri attiecībās ienesot pārmetumus un neuzticēšanos. Saistībā ar ekonomisko sadarbību vēstnieka vēstījumos izskan pārmetumi Latvijas drošības dienestiem, kuri politizējot Latvijas-Krievijas attiecības; pēc Krimas aneksijas vēstnieka runā izskan arī ES sankciju tematika, lielākoties norādot, ka tās ietekmē Latvijas, ne Krievijas ekonomiku: “sankcijas sāpīgi sitīs pa Latvijas ekonomiku. [...] Viss pasaulē ir savstarpēji saistīts un notiekošais ir saistīts arī ar sankcijām, jo sankcijas soda ne jau tikai tos, pret kuriem tās adresētas, bet arī tos, kuri tās iniciē”¹³³.

Pētījuma gaitā intervētie eksperti abu valstu ekonomiskās sadarbības tematu min reti, norādot, ka ekonomika ir viens no instrumentiem, ar kura palīdzību Krievija ārvalstīs cenšas gūt pret sevi labvēlīgu attieksmi. Saeimas Ārlietu komisijas priekšsēdētājs Ojārs Ēriks Kalniņš tieši biznesa aprindas min kā tādas, kurās arī latviešu valodā runājošo vidū Krievijas dotie

---

¹³¹ Daukšte, A., Paiders, J. (2009, 13. feb.). Vešņakovs: krīze veicina starpvalstu sapratni. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2009/02/13/vesnakovs-krize-veicina-starpvalstu-sapratni. [Pēdējo reizi skatīts 02.05.2016.]

¹³² Глухих, А. (2010, 13. май). Будут дружить послами. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2010/05/13/budut-druzhit-poslami>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]

¹³³ Ошкая. И. (2014, 22. дек.). «Нам надо выйти из чёрной полосы отношений». *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/12/22/nam-nado-vyiti-iz-chyornoj-polosy-otnoshenij>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]

vēstījumi atrod dzirdīgas ausis.¹³⁴ Politoloģe Ilga Kreituse pauž līdzīgu viedokli A. Vešņakova vēstījumos identificētajam.¹³⁵

5.1.2. Nepilsoņu/tautiešu interešu aizsardzība

Nepilsoņu/tautiešu interešu aizsardzības rāmējums A. Vešņakova vēstījumos caurvij visu pilnvaru laiku. Rāmējuma raksturīgākie aktori bez nepilsoņiem un krievvalodīgajiem Latvijas iedzīvotājiem, jeb Krievijas tautiešiem, ir arī Latvijas valdība un nacionāli noskaņotie politiķi (sk. 14. pielikumu). Kā biežākie nepilsoņu tiesību jautājuma virzītāji minēti starptautiskās organizācijas, Krievijas amatpersonas, pats A. Vešņakovs, kā arī Pareizticīgā baznīca, kas, pēc vēstnieka vārdiem, “veic milzīgu darbu Latvijas sabiedrības konsolidēšanā un jaunās paaudzes izglītošanā”¹³⁶.

Nepilsoņu/tautiešu interešu rāmējuma būtiskākie ieguvumi saistīti ar Latvijas sabiedrību. Ja nepilsoņu interešu ievērošana uzskatāma par priekšnoteikumu saliedētai un integrētai sabiedrībai, tad šo tiesību nenodrošināšana draudot ar divkopienu valsts veidošanos un sarežģījumiem Latvijas-Krievijas attiecībās. Šāds vērtējums vēstnieka vēstījumos iekļauts, jo nepilsoņu un tautiešu tiesības tiek uzsvērtas kā “principiāli svarīgs jautājums Krievijai”¹³⁷. Latvijas valdībai tiek pārmesta izvairīšanās no šo jautājumu risināšanas, turpinot radīt aizvien jaunus nepilsoņus. Kā galvenais nepilsoņu problēmas risinājums minēta politisko tiesību piešķiršana nepilsoņiem, ļaujot tiem piedalīties pašvaldību vēlēšanās.

Vēstnieka vēstījumos nepilsoņu tiesību problemātika aizsākas jau pirmajā intervijā Latvijas krievu valodā rakstošajiem dienas laikrakstiem. Tajā norādīts, ka “jebkura valsts ir ieinteresēta veidot saliedētu, ne sašķeltu sabiedrību”¹³⁸. Turpmākajos vēstījumos rodamas tiešas norādes, kādā veidā Latvijai būtu jārikojas, aizsargājot Krievijas tautiešu intereses: “Krievija ciena Latvijas likumus, bet aicina pievērst kritiskāku uzmanību mazākumtautību un

---

¹³⁴ Intervijā O. Ē. Kalniņš saka: “Te nevarēs mainīt Latvijas politiku, ja neietekmēs vismaz vienu daļu no Latvijas auditorijas. Un es domāju, ka viņi ļoti mēģina ietekmēt uzņēmējus, jo viņiem ir vēl lielāka vēlme sadarboties ar Krieviju, jo tur ir peļņa un nauda. Un tie, kas varbūt vairāk skatās tikai uz naudas lietām un mazāk uz politiku un principiem, nu varbūt tos var ietekmēt. Jo sliktas attiecības ietekmē viņu makus un ienākumus.”

¹³⁵ Intervijā I. Kreituse saka sekojošo: “Manuprāt, Latvija neizmanto to pozitīvo, ko varēja izmantot. Bet process, loģiski, ir abpusējs. Un atcerēsimies vēl vienu lietu no Krievijas vēstures. Krievijai vienmēr vajag ienaidnieku, ja nebija nekā cita, tad bija četri gadalaiki, kas traucēja attīstīties. Tāpēc arī šeit ir šis jautājums, ka Krievijai ir vajadzīgs, ko varētu vainot. [...] Nu, un mēs esam tie, kuriem, man gribētos teikt, ka Latvijas ārpolitikai reizēm ir līdzība ar [Nilu] Ušakovu: neizmanto iespēju paklusēt. Ne vienmēr visur ir jābūt pa priekšu.”

¹³⁶ Ружанская, А. (2009, 16. янв.). Духовная пища в подарок от России. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/01/16/duhovnaya-pisha-v-podarok-ot-rossii>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]

¹³⁷ Ватолин, И. (2008, 15. август). В ожидании нового закона. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/08/25/v-ozhidanii-novogo-zakona>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]

¹³⁸ Заговорская, К. (2008, 22. февраль). Александр Вешняков: «С оптимизмом и надеждой». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/02/22/aleksandr-veshnyakov-s-optimizmom-i-nadezhdoj>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]

cilvēktiesību jautājumiem un, iespējams, beidzot izpildīt tās rekomendācijas, par kurām runā Krievija”¹³⁹. Šādiem citātiem raksturīgs papildinājums ar aicinājumu “neuztvert šo jautājumu kā spiediena izdarīšanu”, bet gan kā “lielā mērā delikātu un cieņpilnu aicinājumu”¹⁴⁰. Izskan arī mudinājumi “šeit nemeklēt atšķirības pozīcijās, bet pašiem meklēt un atrast risinājumu nepilsoņu problēmai”¹⁴¹. Kā nozīmīgs risinājums, kas ievērtību izpelnās pirms 10. Saeimas vēlēšanām ir Valsts prezidenta Valda Zatlera piedāvājums veidot nacionālā izlīguma valdību. Rezultātā A. Vešņakova vēstījumos tiek norādīts uz apvienības *Saskaņas Centrs* iekļaušanu koalīcijā.

Ekspertu vidū dominē uzskats, ka tautiešu tematika mobilizē noteiktu Latvijas sabiedrības daļu, tāpēc Krievijas vēstījumos ir apzināta un noteiktu mērķu virzīta. Austrumeiropas politikas pētījumu centra izpilddirektors Andis Kudors uzskata, ka tautiešus Krievija instrumentalizē, tos izmantojot iekšpolitiskiem un ārpolitiskiem mērķiem.¹⁴² Šādam vērtējumam daļēji piekrīt viena no tā dēvētā *Nepilsoņu kongresa* aktīvistēm Elizabete Krivcova, kas Krievijas tautiešu politiku dēvē par “konservatīvu, birokrātisku, padomju stila politiku”, vienlaikus gan norādot, ka nepilsoņu un krievvalodīgo problēma Latvijā pastāv, jo valda neizpratne par “vietējo krievu kopienu kā tādu”¹⁴³. Latvijas Universitātes profesore Žaneta Ozoliņa savukārt secina, ka šis temats ne vien mobilizē noteiktu auditorijas daļu, bet arī ir izdevīgs, lai uzturētu ideju par divkopienu valsti.¹⁴⁴

¹³⁹ [Б. а.] (2008, 22. июль). Латышский язык и балтийские порты. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/07/22/latyshskij-yazyk-i-baltiyskie-porty>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]

¹⁴⁰ Загоровская, К. (2011, 4. янв.). Александр Вешняков: “В наших отношениях наступила зрелость”. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/01/04/aleksandr-veshnyakov-v-nashih-otnosheniyah-nastupila-zrelost>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]

¹⁴¹ Daukste, A., Paiders, J. (2012, 2. marts). Vešņakovs: Krievijas pavasaris mūs gaida gan tiešā, gan pārnēstā nozīmē. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2012/03/02/vesnakovs-krievijas-pavasaris-mus-gaida-gan-tiesa-gan-parnesta-nozime. [Pēdējo reizi skatīts 11.05.2016.]

¹⁴² Intervijā A. Kudors saka: “Oficiālā Krievija nav vēlējusies veidot labas attiecības ar Latviju, plašā nozīmē ar Latvijas sabiedrību. Tā ir mērķtiecīgi uzrunājusi vienu sabiedrības daļu un kūdījusi to būt lojālai Maskavai un iedvesmojusi uz politiskām prasībām pret Latvijas valdību. Tas šķelšanas elements, ja paskaties nevis uz to, ko viņi runā, bet visu, ko viņi bija darījuši, ir skaidri redzams mērķis, ka ir bijusi šķeltniecība. Un viens no šiem pierādījumiem ir – kāpēc neviens premjers, neviens prezidents no 1991. gada līdz mūsdienām nav apmeklējis nevienu no Baltijas valstīm.”

¹⁴³ Intervijā E. Krivcova saka: “Es ar kolēģiem mēģināju iedarbināt, ka mēs gribētu partnerattiecības ar Krieviju, ka nevis tur lielais brālis ar mazo vai, vēl sliktāk, tāds patrons sociāli neaizsargātām grupām kaut kā palīdz neprasmīgiem nabagiem, bet ka tomēr mums varētu būt vairāk partnerattiecības, dialogs, vienlīdzīgs un mēs arī varētu paši pateikt, ko mēs gribētu, nevis sagaidīt tikai dāvanīgas no Krievijas. Bet tas nav izdevies, tāpēc mans secinājums ir, ka tā ir diezgan tāda konservatīva, birokrātiska politika. Tāda padomju stila. [..]daudzi secinājumi par Krievijas tautiešu politiku, pirmkārt, ir neizpratne par vietējo krievu kopienas, otrkārt, neizpratne par Krievijas politiku. Tas ir skats no saviem stereotipiem, savām zināšanām, kas vienmēr ir ierobežotas, un bailēm. Tā arī mēs vērtējam Krieviju. Netālredzīgi. Ceru, protams, ka kādreiz *razum pobedit*, un viss būs labi.”

¹⁴⁴ Intervijā Ž. Ozoliņa saka: “Acīmredzams ir uzturēt Latvijas kā vājas valsts tēlu starptautiski, nemitīgi uzturot šo domu par to, ka krievu kopiena vienā jaukā brīdī var kļūt par nedrošības avotu. Un principā šis vēstījums nostrādā ļoti labi visos virzienos. Viņš nostrādā ļoti labi Latvijas sabiedrībā, kura uzreiz polarizējās prom no krieviem, viņš nostrādā ļoti labi politisko partiju virzienā, jo tur arī notiek iekšējā mobilizācija un konsolidācija un viņš ļoti labi nostrādā, protas, uz krieviski runājošo auditoriju, kura tic visām tām *basnām*, ko stāsta Kremliis.”

5.1.3. Krievu valodas loma Latvijā sabiedrībā

No nepilsoņu/tautiešu interešu rāmējuma nošķirams tematiski līdzīgs, taču saturiski atšķirīgs rāmējums, kas darbā tiek dēvēts par *krievu valodas lomas Latvijā sabiedrībā* rāmējumu (sk. 15. pielikumu). Tā nošķiršanai nozīmīga ir prasība pēc oficiāla statusa krievu valodai. Šis jautājums tiek novērtēts kā Latvijas iekšēja lieta, saglabājot gan norādes, ka bez statusa noteikšanas krievu valodai, tas netiks atrisināts: “valsts valodu vajag cienīt un godāt, bet diez vai vajag izstumt un diskreditēt citas valodas piespiedu kārtā”¹⁴⁵. Šāda pozīcija pamatota ar to, ka krievu valodai ir “senas kultūras tradīcijas Latvijā”¹⁴⁶. Pēc 2012. gadā notikušā referenduma par valsts valodas statusa piešķiršanu krievu valodai vēstnieks uzsver, ka valodu referendums kalpojīs kā manifest starpnacionālajām problēmām Latvijā. Netiek noliegts, ka jautājuma risināšanā viens no aktoriem ir Krievija: “kad pārskries nesaprātīgais nacionālistisko ierobežojumu vilnis un viss ieies normālās sliedēs, Latvijā noteikti būs divas valsts valodas, [...] mēs pie tā mierīgā garā strādājam”¹⁴⁷. Vēstnieka vēstījumos šā jautājuma aktualizēšana attaisnota ar norādēm, ka “nevajag no pavisam nekaitīga ierosinājuma izdarīt kādus politiskus secinājumus”¹⁴⁸.

Līdzīgi kā daudzos tematos, kas figurē vēstnieka izteikumos par Latvijas-Krievijas divpusējām attiecībām, arī saistībā ar krievu valodu kā ieguvumi uzsvērti saliedēta sabiedrība un ekonomisko saišu stiprināšana. Savukārt kā biežākie riski norādīti mazākumtautību diskriminācija, sabiedrības šķelšanās un abu valstu attiecību konfrontācija, kas savukārt var radīt investīciju samazināšanos Latvijā. Šādu norādi vēstnieks veica ekonomiskās krīzes laikā, kritizējot ieceri noteikti prasīb uzņēmumu vadītājiem zināt latviešu valodu noteiktā apmērā.¹⁴⁹ Viņš arī kritizē ieceri par latviešu valodas proporcijas palielināšanu krievu skolās, draudot, ka šāda grožu pievilkšana var “noraut skrūves galviņu”, kam sekas būšot ļoti negatīvas, jo “ja tehnikā to iespējams ātri novērst, tad sabiedrībā sekas būs ilgas un nepatīkamas”¹⁵⁰. Kā priekšnoteikumi ieguvumiem minēti krievu valodas statusa noteikšana, krievu skolu

¹⁴⁵ Līcītis, E. (2009, 27. jan.). Aleksandrs Vešņakovs: “Krīzes nepārvar vienatnē.” *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2009/01/27/aleksandrs-vesnakovs-krizes-neparvar-vienatne. [Pēdējo reizi skatīts 13.05.2016.]

¹⁴⁶ Гартованова, С. (2011, 6. май). Александр Вешняков: “Без нашего вклада пласт культуры исчезнет”. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/05/06/aleksandr-veshnyakov-bez-nashego-vklada-plast-kultury-ischeznet>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]

¹⁴⁷ Kondrāts, Ģ. (2010, 26. aug.). Maskavas mērs sola divas valsts valodas Latvijā. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2010/08/26/maskavas-mers-sola-divas-valsts-valodas-latvija. [Pēdējo reizi skatīts 13.05.2016.]

¹⁴⁸ Kuzmina, I. (2014, 30. jan.). “Bez Latvijas piekrišanas skolas nedibināsim”. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2014/01/30/bez-latvijas-piekrisanas-skolas-nedibinasim. [Pēdējo reizi skatīts 13.05.2016.]

¹⁴⁹ [Б. а.] (2008, 10. окт.). Так язык или экономика? *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/10/10/tak-yazyk-ili-ekonomika>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]

¹⁵⁰ Радионов, В. (2012, 16. март). Чтобы крышку не сорвало. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2012/03/16/chtoby-kryshku-ne-sorvalo>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]

saglabāšana, nacionālisma nolikšana malā un cilvēktiesību ievērošana. Saistībā ar krievu valodas lietošanu Latvijā, A. Vešņakovs mudina ieklausīties Ventspils mēra Aivara Lemberga viedoklī.¹⁵¹

Darbā intervēto ekspertu viedokļos krievu valodas rāmējums tiek skaidrots kā viens no šķeļošajiem elementiem, kas tiek pielietots Krievijas ārpolitisko mērķu sasniegšanai.¹⁵² Eiropas Ārējās darbības dienesta Stratēģiskās komunikācijas daļas nacionālais eksperts Jānis Rungulis skaidro: šķeļošo jautājumu diskusijas veidošanā tiek pielietota arī dezinformācija, lai Eiropas valstu sabiedrību viedokļus padarītu pretrunīgus, vieglāk ļaujot iedzīvināt Krievijai vēlamus un interesējošus vēstījumus.¹⁵³

5.1.4. Otrā pasaules kara vēstures “pārrakstīšana”

Emocionāli piesātinātāks, tiešāks un izteiksmīgāks ir *Otrā pasaules kara vēstures “pārrakstīšanas”* rāmējums, kura centrā ir trīs jautājumi – Uzvaras dienas svinības 9. maijā, 16. marta leģionāru piemiņas gājiens un Latvijas okupācijas atzīšanas fakts (sk. 16. pielikumu). Analizēto mediju publikācijās šī rāmējuma elementi atrodami bieži, jo vēstures interpretācijas jautājumi un mūsdienu Krievijas kā Otrā pasaules kara uzvaras mantinieces statusa atzīšana izvirzīti gan kā priekšnoteikumi labām kaimiņattiecībām, gan ekonomiskajai sadarbībai un sabiedrības integrācijai Latvijā. A. Vešņakova vēstījumos šā rāmējuma būtību var ilustrēt ar viņa paša sacīto, ka “ja nebūtu sarkanarmiešu, tad nebūtu ne brīvas Eiropas, ne arī Latvijas”¹⁵⁴, un līdzās esošu nosodījumu, ka “Latvijas atbrīvotājus tagad sauc par okupantiem”¹⁵⁵. *Delfi.lv* publicētā vēstnieka citātā 2015. gadā norādīts, ka, ja Otrajā pasaules karā būtu uzvarējis kāds

¹⁵¹ Vikmanis, Ģ. (2016, 11. feb.). Krievijas vēstnieks cer uz Lembergu. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2016/02/11/krievijas-vestnieks-cer-uz-lembergu. [Pēdējo reizi skatīts 13.05.2016.]

¹⁵² Intervijā A. Kudors saka: “[...] uzturēt kaut kādu it kā slikto piemēru Eiropas Savienībā, uz ko norādīt normatīvajā cīņā. Normatīvajā ārpolitikā, proti, tad, kad es gribu ietekmēt, lai tā otra valsts, piemēram, ievēro cilvēktiesības un tās normas, kuras es uzskatu par pareizām un Eiropas politika ir tāda uz āru bijusi, tad manai identitātei ir jāsakrīt ar to, ko es saku. Un, ja nē, man ir apgrūtinoši mācīt. Un, ja parāda, ka īgauņi un latvieši ir dubultie standarti Eiropas Savienībā, tad tas ir ērti. Vairāk neko nevajag, jo, ko sliktu mēs izdarīsim Krievijai ar to, ka viņi mums uztur sliktu fonu, neko, ekonomiski mēs gribam sadarboties.”

¹⁵³ Intervijā J. Rungulis saka: “[...]kāda ir Krievijas pieceja. Tā ir dalīta. Atrast jautājumus, kas ir jūtīgāki arī ES sabiedrībā un kur iespējams atdalīt cilvēkus vienu no otra, piemēram, tas pats seksuālo minoritāšu jautājums ir ļoti parocīgs jautājums, kas antagonizē cilvēku vienu pret otru. To var izmantot. Arī terorisma vai migrācijas jautājums šobrīd ir ļoti labi jautājumi, uz kuriem var spēlēt. Piemēram, migrācijā sakot, ka ES ir pati vainīga pie šīs problēmas, bet otra puse, ka nepieciešams stiprs līderis kā Putins, kurš to var atrisināt. Tas viss iet kopā.”

¹⁵⁴ Шведов, А. (2011, 9. май). Награды находят героев. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2011/05/09/nagrady-nahodyat-geroev>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]

¹⁵⁵ Mūrniece, I. (2008, 23. aug.). Krievijas “tautieši” prasa nepilsoņu vēlēšanu tiesības. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/08/23/krievijas-tautiesi-prasa-nepilsonu-velesanu-tiesibas. [Pēdējo reizi skatīts 13.05.2016.]

cits, "tad nebūtu nekādas neatkarīgas Latvijas, Eiropas Savienības. Būtu citas zemes ar nosaukumu, piemēram, "Ostland". Vai aizmirsāt? Mēs atgādināsim! Turklāt ir iemesls!"¹⁵⁶

Šajā rāmējumā kā raksturīgākie aktori minēti Latvijas politiķi, leģionāri un to atbalstītāji, Latvijas drošības dienesti, kā arī Krievija un tās prezidents V. Putins. Īpaša loma cīņai ar vēstures jautājumu falsifikāciju, kas pēc vēstnieka uzskatiem, notiek Latvijā, atvēlēta bijušajam sarkanajam partizānam Vasilijam Kononovam. Persona, kura Latvijā notiesāta par kara noziegumiem, vēstnieka vēstījumos tiek dēvēta par cilvēku, kurš "aizstāvējis "vēsturisko patiesību" par Sarkanās armijas – atbrīvotājās lomu"¹⁵⁷.

Vēstures "pārrakstīšanas" rāmējumā tiek dots skaidrs situācijas novērtējums. Tajā pausts, ka Uzvaras diena ir svēta Krievijai, 9. maijs – svētki visiem normāli domājošiem cilvēkiem. Centieni mazināt Krievijai Uzvaras laurus tiek saistīti ar nacisma idejas atdzimšanu Latvijā, par ko, pēc vēstnieka intervijās sacītā, lecinošs 16. marta pasākumi. A. Vešņakovs skaidri signalizē, ka Krievija Latvijas okupāciju neatzīst un mēģinājumi pieprasīt no KF kompensāciju par okupācijas laika zaudējumiem tikai radīs konfrontāciju valstu attiecībās. Diplomāts mudina šos jautājumus nolikt malā, jo "mūsu attiecības neuzlabosies, ja mēs atkal pievērsīsimies retorikai: kurš ir okupants un kurš kuram ko parādā"¹⁵⁸. Vēstījumos okupācijas jautājums tiek saistīts ar Latvijas nacionāli noskaņotiem politiķiem, kuri vēsturi izmantojot politiskiem mērķiem. Sūtnis piedāvā mainīt Latvijas attieksmi pret 9. maija svinībām, tādējādi uzlabojot abu valstu sadarbību un sekmējot sabiedrības saliedēšanos. Šajā jautājumā vēstnieks nelieto argumentus, kas tiek izmantoti saistībā ar Latvijas viedokli par Otrā pasaules kara sekām, sakot, ka "ceru, ka mums ir abpusēja vēlme mūsu starpvalstu attiecības nepadarīt par to notikumu ķīlniekiem, par kuriem atbildību pašreizējie Krievijas un Latvijas vadītāji atbildību neņems; vēsturei nevajadzētu traucēt nākotnei"¹⁵⁹.

Intervēto ekspertu ieskatā vēstures interpretācijas rāmējums ir viens no nozīmīgākajiem Krievijas vēstījumos. Ž. Ozoliņa norāda, ka vēsture Krievijai kalpo kā arguments "Latvijas kā valsts pastāvēšanas apšaubīšanai"¹⁶⁰. Ekspertu intervijās nostiprināts darba teorētiskajā daļā

---

¹⁵⁶ LETA (2015, 10. feb.). Vešņakovs: Krievijai neviens nekad neatņems uzvaru pār nacistisko Vāciju. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-krievijai-neviens-nekad-neatnems-uzvaru-par-nacistisko-vaciju.d?id=45562938>. [Pēdējo reizi skatīts 09.05.2016.]

¹⁵⁷ LETA (2009, 2. jan.). Vešņakovs sveic par kara noziegumiem notiesāto Kononovu dzimšanas dienā. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-sveic-par-kara-noziegumiem-notiesato-kononovu-dzimsanas-diena.d?id=22784030>. [Pēdējo reizi skatīts 13.05.2016.]

¹⁵⁸ Заговорская, К. (2008, 22. фев.). Александр Вешняков: «С оптимизмом и надеждой».

¹⁵⁹ Ошкая, И. (2011, 10. фев.). Александр Вешняков: «Прошлое не должно мешать будущему!» *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/02/10/aleksandr-veshnyakov-proshloe-ne-dolzno-meshat-budushemu>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]

¹⁶⁰ Ž. Ozoliņa intervijā saka: "šīs tēmas lielā mērā ir pamatā Latvijas-Krievijas attiecību veidošanā. Krievijas vēlme vēsturi interpretēt pa savam ir ne tikai vienkāršs vēsturisks fakts, bet gan Latvijas kā valsts pastāvēšanas apšaubīšana. Līdz ar to ar šo vēsturisko faktu nemitīgi mēģina – varbūt mēs varam pārrakstīt Latvijas neatkarības pamatus."

konstatētais, ka Padomju Savienības uzvara Otrajā pasaules karā kalpo kā Krievijas sabiedrības un tautiešu “nacionāli vienojošā ideja”¹⁶¹. Tās nostiprināšanai KF izmanto vēstījumu, ka “Krievija pašlaik ir fašisma globālā apkarotāja, kas jebkurā vietā redz fašistus un spēj viņus apkarot”. E. Krivcovas un I. Kreituses viedokļos dominē pretējs uzskats, secinot, ka “Latvija vēstures jautājumus uzlūko vienpusēji”¹⁶² un ka ne tikai Krievijas politiķi vēstures jautājumus izmanto politiskiem mērķiem.¹⁶³

5.1.5. Latvija – vāja un ES, NATO partneriem iztapīga valsts

A. Vešņakova vēstījumos iespējams identificēt arī *Latvijas – vājas un ES, NATO partneriem iztapīgas valsts* rāmējuma klātbūtni (sk. 17. pielikumu). Šajā rāmējumā dominē divi temati. Viens saistīts ar Latvijas ekonomisko situāciju, nevienlīdzību un nabadzību Latvijas sabiedrībā; otrs – ar Latvijas pārlietu lielu iztapību rietumu sabiedrotajiem. Šis vērtējums rodams vēstnieka citātos, kuros tiek norādīts, ka “kaitējumu kādas valsts starptautiskajai reputācijai var nodarīt tikai pati valsts”¹⁶⁴, kā arī, ka “man [A. Vešņakovam] rodas priekšstats, ka kāds no trešajām valstīm ir ieinteresēts, lai Latvijai nebūtu labas attiecības ar mums; viņi no tā iegūst, bet zaudē tautas, kas dzīvo KF un Latvijā”¹⁶⁵. Šajā rāmējumā bez tradicionālajiem aktoriem – Latvijas un Krievijas amatpersonām – nozīmīgi ir Rietumu sabiedrotie (ASV, ES un NATO dalībvalstis). Kā ilustratīvs uzsvērums Latvijas vājumam izmantoti jaunie Krievijas pilsoņi – bijušie Latvijas nepilsoņi, kuri, bēgot no nabadzības un nestabilitātes Latvijā,

---

¹⁶¹ E. Stiprais intervijā saka: “Vienīgais moments, kur ir izdevies izvilkēt kaut kādu kopīgu izpratni, ir kā krievi sauc – Lielais Tēvijas karš. Vēsture. [...] Tas ir vienīgais vienojošais moments. Faktiski visa pārējā vēsture ir saistīta ar šķelšanos, ar kaut kādas sabiedrības daļas nostāšanos vienā vai otrā pusē. Kur ir problēma līdz ar to? Problēmas viņam [V. Putinam] sāka radīt tie latvieši un igauņi ar savu *Waffen SS*, jo tas nonāk absolūti pretrunā ar šo te naratīvu par kopējo lielo uzvaru [...]. Tāpēc šī 16. marta tematika, tāpēc jautājums par to, vai ir 8. vai 9. maijs, tiek uztverti ārkārtīgi sāpīgi gan Maskavā, gan arī šeit vēstniecībā un no vēstniecības puses notiek šī maksimālā iespējamā apkarošana, jo tas izjauc šo te naratīvu.”

¹⁶² Intervijā E. Krivcova saka: “nevajag Latvijai visu pasaules vēsturi vērtēt tikai no Latvijas labuma vai nelabuma. Ja uzvara pasaules karā visā Eiropā atnesa mieru, Latvijai tas vēl nebija cīņas gals, bet tas nenozīmē, ka sakām, ka uzvara Otrajā pasaules karā ir slikta lieta. Tas ir pirmais – skatīties uz pasauli no vispārīgākām pozīcijām, nevis tikai no sava labuma, no savas vēstures. [...] Mums ir vēlme, runājot par vēsturi, izskaidrot kaut ko. 25 gados mēs mēģinot izskaidrot kādam kaut ko, pat vietējiem krieviņiem nevaram neko ieskaidrot.”

¹⁶³ I. Kreituse intervijā saka: “kamēr vēlētājs balsos par krievu un latvieti, kamēr mēs dalīsim latviešu partijas un krievu partijas, un neskatīsimies uz sociālajām nostādnēm un kādas ir politikas, tikmēr šāda Krievijas nostādne iz izdevīga. Jo vienai otrai partijai paņemiet nost nacionālo jautājumu, kas paliek pāri? Nekas nepaliek pāri – iesaukšana armijā paliek pāri. Kamēr vēsture mums ir politika, tikmēr šīs attiecības daudziem politiskiem spēkiem būs galvenais punkts uz ko spēlēt, veidot programmu.”

¹⁶⁴ LETA (2012, 10. apr.). Vešņakovs: “kāds Krievijai labums diskreditēt Latviju?” *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2012/04/10/vesnakovs-kads-krievijai-labums-diskreditet-latviju. [Pēdējo reizi skatīts 14.05.2016.]

¹⁶⁵ Загоровская, К. (2012, 26. ноябрь). Александр Вешняков: «Я лоббист Латвии». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2012/11/26/aleksandr-veshnyakov-ya-lobbist-latvii>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]

pievienojas Krievijas valstspiederīgo saimei, jo “labāk saņemt garantētu pensiju, nevis attapties bez pajumtes”¹⁶⁶.

Šajā rāmējumā būtisks ir A. Vešņakova sniegtais situācijas novērtējums, kurā pausts, ka Latvija sev visu laiku “pati šauj kājā” un ka tās sāktais informatīvais karš nedod augļus. Šādu nostāju vēstnieks pamato ar Latvijas Satiksmes ministrijas sacīto, ka gadījumā, ja sankcijas skars tranzīta jomu, tā “būs katastrofa ražošanai un valsts ekonomikai kopumā”¹⁶⁷. Savukārt pret Krieviju ieviestās sankcijas tiek nosauktas par Krievijas iespēju pārorientēties, pati Krievija nodēvēta par tās tautiešu stabilitātes balstu, jo “daudzi Krieviju redz ne tikai kā vēsturisko dzimteni, bet arī stabilitātes garantu, ar kuru viņi ir gatavi saistīt savu un savu bērnu nākotni”¹⁶⁸. Ar šādu pamatojumu vēstnieka vēstījumos izskaidrots, kāpēc Latvijas nepilsoņi nolemj iegūt Krievijas pilsonību. Teju visi darbā intervētie eksperti šo rāmējumu min kā vienu no iemesliem, kāpēc Krievijas vēstījumos dominē Latvijas nepilsoņu un krievvalodīgo jautājuma, beidzamajā laikā arī sankciju un attiecīgi Krievijas ekonomiskā embargo kā “šaviena paša kājā” uzsvērums. Šādu vēstījumu mērķis ir diskreditēt Latviju tās partneru acīs.¹⁶⁹

5.1.6. Krievijas dēmonizācija un latviskās elites rusofobija

A. Vešņakova pilnvaru laikā iespējams nošķirt trīs notikumus, pēc kuriem viņa vēstījumos izteikti dominē *Krievijas dēmonizācijas un latviskās elites rusofobijas* rāmējums. Tie ir karš Gruzijā 2008. gadā, referendums par oficiālas valsts valodas statusa noteikšanu krievu valodai Latvijā 2012. gadā, kā arī Krimas aneksija un militārais konflikts Austrumukrainā. Kopš 2014. gada šis rāmējums vēstnieka vēstījumos dominē un tā tematisko ietvaru veido A. Vešņakova pārmetumi Latvija drošības dienestiem un politiķiem par panikas sēšanu sabiedrībā, Krieviju padarot par draudu iedzīvotājus acīs. Vēstnieks šādas darbības skaidro ar attaisnojuma meklēšanu Latvijas sāktajam informatīvajam karam un bruņošanās sacensībai, ko savukārt rosinājusi NATO, lai “uzdotos par aizstāvi pret iespējamem draudiem no Austrumiem”¹⁷⁰. Latvijas-Krievijas attiecības esot nonākušas dziļākajā krīzē, jo “vēsturisko

¹⁶⁶ [B.a.] (2014, 13. marts). FAKTS. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2014/03/13/fakts. [Pēdējo reizi skatīts 14.05.2016.]

¹⁶⁷ Элкин, А. (2015, 14. сен.). Похороны Большой Европы. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/09/14/pohorony-bolshoj-evropy>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]

¹⁶⁸ Ошкая, И. (2011, 10. фев.). Александр Вешняков: «Прошлое не должно мешать будущему!»

¹⁶⁹ Intervijā O. Ē. Kalniņš saka: “[..] daļēji viņu mērķis ir parādīt, ka te nav viss kārtībā, ka šīs ir problēmvārtis. Mēs it kā esam visnaidīgākie pret Krieviju. Daļēji tas mērķis ir pagriezt mūsu sabiedrotos pret Baltijas valstīm. Tas bija viens no argumentiem, kad mēs kandidējām uz NATO, ko es arī dzirdēju Vašingtonā, ka krievi mēģināja iestāstīt amerikāņiem, ka visi baltieši ir fašisti, viņi ir slikti, viņi rādīs tikai problēmas. Ja viņi varētu atdalīt mūs no pārējām ES valstīm, tad mēs esam vājāki un tad viņiem ir iespēja iegūt lielāku ietekmi mūsu politikā.”

¹⁷⁰ Шведов, А., Хогеев, А. (2016, 15. апр.). Два посла в одной Латвии. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2016/04/15/dva-posla-v-odnoj-latvii>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]

fobiju spiediena dēļ sekojot savu vecāko partneru vēlmēm, Latvijā prevalē [...] angažēts redzējums uz Ukrainas notikumiem un neobjektīva attieksme pret Krievijas tematiku”¹⁷¹. Līdzīgi kā iepriekšējos, arī šajā rāmējumā (sk. 18. pielikumu) dominē tādi aktori kā Latvijas un Krievijas politiķi, NATO, tiek izcelts Latvijas ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs un citi varas pārstāvji, kuri “sirgst ar rusofobiska drudža lēkmēm”¹⁷². Bieži tiek pieminēti Latvijas drošības dienesti un Latvijas mediji, piemēram, *Latvijas Avīze*, kas sabiedrībā, pēc A. Vešņakova raksturojuma, sēj rusofobiju.

Arī šajā rāmējumā atbildība par situācijas saasināšanos valstu attiecībās piedēvēta Latvijai un tās politiku nedraudzīgajai retorikai. Piemēram, pārmetumiem par Krievijas ietekmi un lomu valodu referendumā laikā vai arī “fantāzijām” par Krievijas gatavību savus tautiešus aizsargāt ar militāra spēka palīdzību, kas Latvijas mediju telpā izplatījušās pēc Krimas aneksijas. Vēstnieka vēstījumos uzsvērts, ka konfrontācijas ceļu abu valstu attiecībās izraudzījusies tieši Latvija, jo “Krievija nedara neko, kas pārkāptu starptautiskos noteikumus”¹⁷³, tikmēr Latvijā uzvarot princips “mēs esam ar tiem, kas ir pret Krieviju”¹⁷⁴. Pēc Gruzijas kara tas noticis, Latvijas pusei apzināti ieturot neobjektīvu un vienpusēju pozīciju. Ukrainas krīzes gadījumā Latvija un ES iejaucoties “Ukrainas iekšējā lietā”.

Šāda Krievijas pozīcija tiek skaidrota ar nepieciešamību pēc ārēja ienaidnieka, ko A. Vešņakova vēstījumos ietvertais rāmējums uztur. J. Rungulis to skaidro ar to, ka Krievijas stratēģisko rāmējumu “centrā stāv tēze, ka Krievijai ir īpaša pozīcija pasaulē, ko citi mēģina atņemt”¹⁷⁵. E. Stiprais rusofobijas un Krievijas dēmonizācijas tematiku Krievijas ārpolitikas vēstījumos saista ar centieniem “pārspēlēt atbildību par radušos situāciju”¹⁷⁶. Rāmējumā tikpat

---

¹⁷¹ LETA (2015, 12. sep.). Vešņakovs: Latvijas un Krievijas attiecības ir dziļākajā krīzē pēdējo 20 gadu laikā. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-latvijas-un-krievijas-attiecibas-ir-dzilakaja-krize-pedejo-20-gadu-laika.d?id=46454887>. [Pēdējo reizi skatīts 15.05.2016.]

¹⁷² Элкин, А. (2015, 22. дек.). Латвия — Россия: чёрная полоса продолжается. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/12/22/latviya-rossiya-chyornaya-polosa-prodolzhetsya>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]

¹⁷³ LETA (2014, 12. dec.). Latvijai nevajadzētu bažīties par drošību saistībā ar Krievijas bruņoto spēku aktivitātēm, apgalvo Vešņakovs. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/latvijai-nevajadzetu-bazities-par-drosibu-saistiba-ar-krievijas-brunoto-speku-aktivitatem-apgalvo-vesnakovs.d?id=45337798>. [Pēdējo reizi skatīts 15.05.2016.]

¹⁷⁴ Вешняков, А. (2008, 1. сен.). У посла США в Риге особое мнение? *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/09/01/u-posla-ssha-v-rige-osoboe-mnenie>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]

¹⁷⁵ J. Rungulis intervijā saka sekojošo: “Tas viss ir jāuzlūko caur prizmu: mēs esam īpaši un visi mūs apdraud. Un, ja tu skaties caur to prizmu, tu vari principā atrast jebkurai lietai, jebkurai tēmai, jebkurai dzīves aspektam šo apdraudējumu un īpašumu. Ja vērtības – tad mēs esam īpaši, un apdraud mūs migrācija un viss pārējais. Ja tā ir vēsture, tad mēs esam īpaši ar savu īpašu pozīciju, vietu, Otro pasaules karu, un mums mēģina to atņemt. Arī Latviešu leģionāru gājiens tiek uztverts kā mēģinājums apšaubīt Krievijas uzvaru, jo fašisms vēl dzīvo. Katram tam naratīvam, katram tam aspektam ir divas lietas – viens ir īpašums, kaut kāda īpaša pozīcija un, otrs, apdraudējums.”

¹⁷⁶ E. Stiprais intervijā saka: “Notiek mēģinājumi kaut kādā veidā pārbīdīt, pārspēlēt šo te atbildību par radušos situāciju. Runa ir par sankciju politiku, ka tas ir tāds untums, kas ir aiz rusofobijas, aiz kādiem vēl citiem iemesliem un faktiski netiek pateikts, ka Krievija ir sniegusi izaicinājumu visai pārējai civilizētai pasaulei ar savu rīcību

kā neparādās iespējami ieguvumi, izņemot tos, kuri tiek piedēvēti gadījumam, ja tiks izpildīti Krievijas sniegtie ieteikumi – anti-Krievijas fona mazināšana, izvairīšanās no melnajiem sarakstiem un Latvijas iniciatīva attiecības uzlabot, jo “neviens spītīgi nesniegs roku pretī rokasspiedienam, ja pret viņu pastāvīgi tiek pagriezta mugura”¹⁷⁷. Izskan pamācība “uzvesties cienīgi, kā kaimiņam pieklājas”¹⁷⁸ un aicinājumi vairāk ieklausīties biznesa cilvēku viedokļos, jo tie, pretēji Latvijas drošības dienestiem un politiķiem, esot ieinteresēti Latvijas oficiālās retorikas maiņā.

Šī rāmējuma kā vienīgā elementi konstatēti arī Krievijas vēstniecības Latvijā sniegtajā atbildē uz darba autora lūgumu A. Vešņakovam sniegt interviju. Atbildē vēstniecības pārstāve norāda uz atsevišķu Latvijas mediju “aizspriedumainu pozīciju”, īpaši izceļot *LTV1* ziņu raidījumu *Panorāma*. Vēstniecības atbildē arī iezīmējas darbā vairākkārt konstatētā stratēģija atbildību par problēmjautājumu piedēvēt Latvijas pusei (sk. 19. pielikumu).

5.2. Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmējums ekspertu viedokļos

Darbā intervēto ekspertu viedokļos ietverti visu identificēto Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmējumu elementi. Pretēji A. Vešņakova vēstījumos, ekspertu viedokļos ietvertu rāmējumu saturs ir atšķirīgs, jo dominējošais aktors ir Krievija (40,47%), kā arī atbildība par problēmas definējumu biežāk piedēvēta Krievijai un tās aktoriem (35,71%). Latvijai un tās aktoriem rādītājs ir zemāks (28,57%). Latvijas atbildība izteikti uzsvērta divu ekspertu viedokļos – E. Krivcovas, kura pārstāv Krievijas tautiešu intereses Latvijā, kā arī politologes I. Kreituses atbildēs.

Ekspertu sniegtās atbildes novērtētas skalā no vērtības 3 līdz vērtībai -3, attiecīgi atbildes grupējot pēc tā, cik izteikts tajās ir izvirzītais rāmējums. Kodēšanas rezultāti liecina, ka drīzāk neizteikts, nekā izteikts ekspertu viedokļos ir krievu valodas lomas Latvijas sabiedrībā rāmējums (tā vērtība ir negatīva -0,29), neitrāls rezultāts iegūts Krievijas dēmonizācijas un latviskās elites rusofobijas rāmējumam, kurš izteikti identificēts vien Latvijas un ES ārlietu dienestos strādājošajam E. Stiprā un J. Runguļa viedokļos. Ekspertu viedokļos biežāk sastopams ir Otrā pasaules kara vēstures “pārrakstīšanas” rāmējums. Tā vērtība 1,86. Šie rāmējumi ekspertu viedokļos lielākoties tiek lietoti vienkopus ar Latvijas – vājas un ES, NATO

Ukrainā, ar Krimas aneksiju, turpinot šo te karadarbību Austrumukrainā un ka vienīgā leģitīmā reakcija no rietumu puses [...] ir sankciju un boikota politika. Bet atkal ir mēģinājums pagriezt, ka tie ir sliktie rietumi, kas ir sākuši šo te konfrontāciju ar Krieviju. Šo te naratīvu mēģina maksimāli izplatīt.”

¹⁷⁷ Шведов, А. (2013, 23. янв.). Посол России: «Никто не будет тянуть руку для рукопожатия, если к нему разворачиваются спиной». *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2013/01/23/posol-rossii-nikto-ne-budet-tyanut-ruku-dlya-rukopozhatiya-esli-k-nemu-razvorachivayutsya-spinoj>. [Последний раз смотрено 02.05.2016.]

¹⁷⁸ Āboliņš, I., Kasparāns, Ģ. (2015, 6. feb.). Krievu pasaulei nav robežu. *SestDiena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2015/02/06/krievu-pasaulei-nav-robezu>. [Pēdējo reizi skatīts 15.05.2016.]

pārtneriem iztapīgas valsts, kā arī nepilsoņu/tautiešu interešu aizsardzības rāmējumiem (sk. 5.1. tab.).

5.1. tabula

Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmējumi ekspertu viedokļos

	A.Kudors	Ž. Ozoliņa	I. Kreituse	E. Stiprais	O. Ē. Kalniņš	J. Rungulis	E. Krivcova	Kopā (%)	Kopā (vērtība)
<i>Abpusēji izdevīga ekonomiskā sadarbība</i>	1	1	3	X	1	X	2	71,42	1,14
<i>Nepilsoņu/tautiešu interešu aizsardzība</i>	3	2	2	3	-3	X	2	71,42	1,28
<i>Krievu valodas loma Latvijas sabiedrībā</i>	1	-3	1	-3	X	X	2	42,85	-0,29
<i>Otrā pasaules kara vēstures "pārrakstīšana"</i>	2	3	2	3	-3	3	3	85,71	1,86
<i>Latvija - vāja un ES, NATO partneriem iztapīgas valsts</i>	3	3	2	-3	2	X	2	71,42	1,28
<i>Krievijas dēmonizācija un latviskās elites rusofobija</i>	-3	-3	1	3	-3	3	2	42,85	0,00

Būtiski uzsverams, ka identificētos rāmējumus atbilstoši A. Vešņakova piekoptajai Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību ierāmēšanas stratēģijai lieto tikai E. Krivcova, kura atzīst, ka vēstījumu saņēmēju lietotā valoda ir būtisks rāmēšanas priekšnoteikums.¹⁷⁹

Atsevišķi rāmējumi arī I. Kreituses atbildēs saskan ar Krievijas vēstnieka Latvijā rāmējumiem, piemēram, abpusēji izdevīgu ekonomisko attiecību kontekstā norādot, ka “Latvijas politiķiem jāatsakās no visu jautājumu politizācijas”, vai arī saistībā ar Latvijas – vājas un ES, NATO partneriem iztapīgas valsts rāmējumu I. Kreituses paustais, ka Latvija ar Krieviju ir “Aukstā kara attiecībās, ko mēģina uzsildīt ar NATO karaspēka palīdzību”¹⁸⁰. Pārējo ekspertu viedokļos izvirzīto rāmējumu elementi tiek atzīti par Krievijas pārstāvja stratēģiskiem vēstījumiem, kas tiek izplatīti ar noteiktu nolūku. Tāpēc rāmējumiem tiek sniegts izteikts vērtējums. Pēc ekspertu viedokļos paustā, A. Vešņakova vēstījumos izvirzītie rāmējumi uzskatāmi par tādiem, kuru nolūks ir Latvijā uzturēt šķeltniecisku noskaņojumu iedzīvotāju

¹⁷⁹ Intervijā E. Krivcova saka: “Tā kā tur [vēstures jautājumos] neko daudz panākt nevar, līdz ar to mērķis ir uzrunāt savus tautiešus, ko ir daudz vieglāk uzrunāt ar kopīgo valodu.

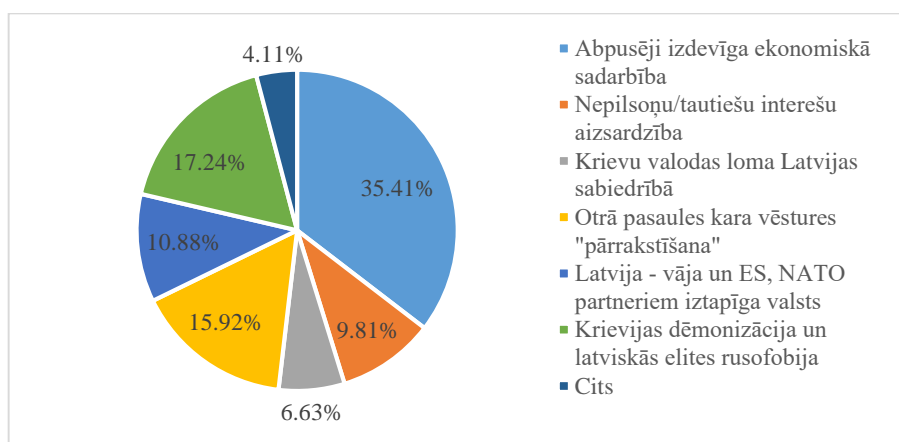
¹⁸⁰ Intervijā I. Kreituse saka: “te nav tikai jāvairo Krievija, ka viņa tagad iet – viņa iet savu ceļu. Bet būtu jādomā, kā ar šo valsti sadzīvot, nevis tā kā mums pašlaik. Mēs faktiski esam Aukstā kara apstākļos ar Krieviju, kuru visu laiku mēģinām uzsildīt ar NATO karaspēka palīdzību. Man šķiet, ka Latvijas pusei pat izdevīgi šobrīd nemēģināt kaut kādā veidā šīs attiecības veidot, jo, ja mēs nonākam līdz tik smieklīgam jautājumam, ka mēs kritizējam, ka piedalās *Jaunajā vilnī* Sočos.”

daļās, tās nošķirot pēc lietotās valodas; attaisnot KF veiktās darbības (ārpolitiskās un militārās), pārnesot atbildību uz stratēģiskos rāmējumos nosauktu ārēju ienaidnieku; uzturēt Latvijas kā ES vājā posma tematiku un mobilizēt krievvalodīgo auditoriju nekonkretizētu mērķu sasniegšanai nepieciešamības gadījumā.

5.3. Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmējums Latvijas latviski un krieviski rakstošajos laikrakstos un interneta medijos

Darbā analizētajos medijos no 2008. gada 1. janvāra līdz 2016. gada 30. aprīlim A. Vešņakovs minēts 1094 publikācijās, no kurām 450 ir latviešu valodā, 664 – krievu valodā. Tiešu vai netiešu A. Vešņakova citātu satur 661 publikācija, kuru kodēšana darbā veikta (sk. 20. pielikumu). Latviešu valodā rakstošo mediju saturā tiešs A. Vešņakova citējums ietverts 169, netiešs – 81 publikācijā. Krievu valodā izdotajos medijos vēstnieka tiešs citējums iekļauts 326, netiešs – 85 publikācijās. No visām publikācijām, kurās citēts A. Vešņakovs, 37,82 % ir latviešu, 62,17 % - krievu valodā.

Vairumā publikāciju dominē abpusēji izdevīgas ekonomiskās sadarbības rāmējums, kas skaidrojams ar to, ka ekonomiskā sadarbība un tās ieguvumi Latvijas tautsaimniecībai A. Vešņakova vēstījumos tiek ietverti citu norišu kontekstā. Piemēram, ekonomiskā sadarbība un investīciju pieaugums kā ieguvums tiek minēts gan saistībā ar nepilsoņu jautājuma risināšanu, gan ar vēstures “pārrakstīšanu”. Piektajā daļā visu analizēto publikāciju A. Vešņakova vēstījums atbilst Krievijas dēmonizācijas un latviskās elites rusofobijas rāmējumam. Trešais biežākais rāmējums, kas identificēts visu publikāciju kodēšanas rezultātos kopā, ir vēstures interpretācija (15,92 %), kam seko Latvijas – vājas un ES, NATO partneriem iztapīgas valsts rāmējums. Tas īpaši izteikts A. Vešņakova vēstījumos ir tieši pēc notikumiem Ukrainā (sk. 5.1. att.).

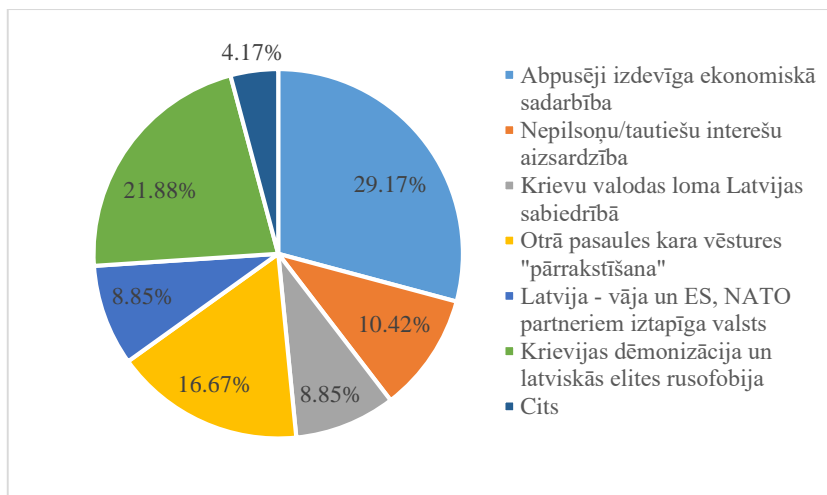

5.1. att. Dominējošie Latvijas-Krievijas attiecību rāmējumi publikācijās kopā

Uzsverams, ka, lai arī tautiešu intereses un krievu valodas lomas palielināšana ir vienas no galvenajām Krievijas PD dominējošajām tēmām, A. Vešņakova vēstījumos šie rāmējumi ir mazāk izteikti. Attiecīgi, nepilsoņu/tautiešu interešu rāmējums kā raksturīgākais identificēts 9,81 % publikāciju, krievu valodas lomas Latvijas sabiedrībā – 6,63 % publikācij.

Darbā analizētajos medijos, kuru publikācijas ir latviešu valodā, A. Vešņakovs tiešā veidā tiek citēts salīdzinoši reti. Izteikti maz vēstnieka viedoklis kopš stāšanās amatā publicēts laikrakstā *Diena* un *NRA* Savukārt *LA* ir lielāks publikāciju skaits, kurās lasāms tiešs vēstnieka vēstījums. Interneta ziņu portālā *Delfi.lv* un *LA* ir 67 publikācijas, kas satur vēstnieka tiešu citātu. Šo mediju saturā A. Vešņakova vēstījumos biežākais identificētais rāmējums ir abpusēji izdevīgas ekonomiskās attiecības (29,17 %).

Tā kā medijos, kuri raksta latviešu valodā, A. Vešņakova viedoklis lielākoties tiek publicēts par tematiem, kas saistīti ar abu valstu attiecību sarežģījumiem un notikumiem, kas tos rada, otrs biežākais rāmējums A. Vešņakova vēstījumos latviski runājošajai auditorijai ir Krievijas dēmonizācija un latviskās elites rusofobija (21,88 %). Bieži citātos identificēts arī Otrā pasaules kara vēstures “pārrakstīšanas” rāmējumus, kuru satur 16,67 % publikāciju. Visretāk latviešu valodā lasošajai auditorijai paredzētajos medijos nonākuši A. Vešņakova citāti, kuri Latvijas-Krievijas attiecības rāmē krievu valodas lomas un Latvijas kā partneriem iztapīgas valsts kontekstā (sk. 5.2. att.).

5.2. att. Dominējošie Latvijas-Krievijas attiecību rāmējumu medijos, kuru publikācijas ir latviešu valodā

Analizējot kodēšanas laikā iegūtos rezultātus pa medijiem atsevišķi, iezīmējas tendence, ka vēstnieka vēstījumos laikrakstiem vērojama atsevišķu rāmējumu dominance pār pārējiem. Tikmēr interneta ziņu portāla *Delfi.lv* publikācijās esošajos A. Vešņakova citātos iespējams identificēt visu darbā izvirzīto rāmējumu vienlīdzīgu klātesamību. To var skaidrot ar to, ka *Delfi.lv* A. Vešņakova tiešos citātos iekļauj ziņās un npublicē pilnas vēstnieka intervijas. Piemēram, *LA* A. Vešņakovs intervēts astoņas reizes, *NRA* – 4, bet laikrakstā *Diena* vienu reizi.

Attiecīgi katrā no laikrakstiem kā biežākie identificēti citi rāmējumi. Ja *LA* un *Dienā* tas ir abpusēji izdevīgas ekonomiskās sadarbības rāmējums, tad *NRA* – vēstures interpretācijas rāmējums (sk. 5.2. tab.).

5.2. tabula

Latvijas-Krievijas attiecību rāmējumi medijos, kuru publikācijas ir latviešu valodā (%)

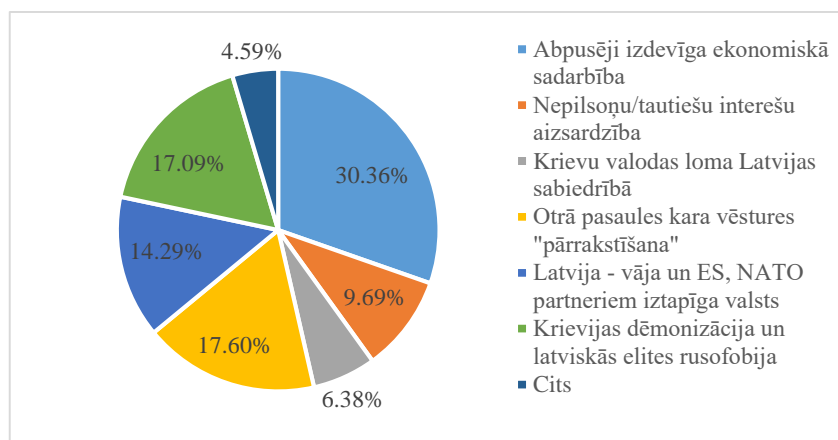
	<i>LA</i>	<i>Diena</i>	<i>NRA</i>	<i>Delfi.lv</i>
Publikācijas kopā	67	20	15	67
<i>Abpusēji izdevīga ekonomiskā sadarbība</i>	35.82	45.00	33.33	26.87
<i>Nepilsoņu/tautiešu interešu aizsardzība</i>	14.93	10.00	6.67	10.45
<i>Krievu valodas loma Latvijas sabiedrībā</i>	7.46	5.00	6.67	14.93
<i>Otrā pasaules kara vēstures “pārrakstīšana”</i>	14.93	25.00	40.00	16.42
<i>Latvija - vāja un ES, NATO partneriem iztapīga valsts</i>	7.46	0.00	6.67	16.42
<i>Krievijas dēmonizācija un latviskās elites rusofobija</i>	26.87	25.00	20.00	23.88
<i>Cits</i>	2.99	5.00	20.00	2.99

Vēstnieka teiktajā latviski rakstošo mediju auditorijām kā biežākie aktori minēti Latvijas politiķi (32,29 %), Latvijas valsts (23,44 %), KF (7,29 %), Krievijas tautieši (6,77 %) un pats A. Vešņakovs (6,77 %). Atbildība/cēlonība tiek piedēvēta tieši Latvijai un tās aktoriem (70,83 %), krietni retāk Krievijai un tās aktoriem (15,10 %). Tas skaidrojams ar to, ka vēstnieka vēstījumos latviski lasošajai mediju auditorijai Latvijas un tās aktoru vārds tiek saistīts ar cēlonību un/vai atbildību par visiem negatīvu nozīmi saturošajiem notikumiem. Tikmēr pozitīvu norišu cēlonība un atbildība tiek piedēvēta Krievijai un tās aktoriem. Arī risinājumu gadījumā no Latvijas tā tiek prasīta negatīvu vērtējumu saturošos jautājumos, kamēr KF tiek piedēvēta risinājumu rašana pozitīvu notikumu kontekstā. Piemēram, ja Latvijas – vājas un partneriem iztapīgas valsts rāmējumā kā viens no biežākajiem aktoriem tiek minēti Krievijas tautieši, kuri pāriet Krievijas pilsonībā Latvijas nabadzības un sliktās attieksmes dēļ, tad šajā rāmējumā cēlonība tiek piedēvēta Latvijai un tās aktoriem, bet risinājums Krievijai un tās aktoriem, kas tautiešiem garantē stabilitāti un pārtikušas vecumdienas.

Medijos, kuru auditorija lasa krievu valodā, A. Vešņakova publicētajos tiešajos citātos raksturīgākie Latvijas-Krievijas attiecību rāmējumi ir atšķirīgi. Biežāk identificētais ir abpusēji izdevīgu ekonomisko attiecību rāmējums, kurš krievu valodā lasošajai auditorijai paredzētajos medijos ir pat izteiktāks (30,36 %). Tas skaidrojams ar laikraksta *Telegraf* publikāciju ietekmi, jo tajā vairāk nekā 40 % publikāciju atbilda ekonomisko attiecību rāmējumam.

Atšķirībā no medijiem, kuru publikācijas ir latviešu valodā, otrs biežāk identificētais rāmējums krievu valodā izdotaos medijos ir Otrā pasaules kara vēstures “pārrakstīšana” (17,60 %). Šajos medijos A. Vešņakovs ne vien biežāk pauž viedokli par abu valstu domstarpībām

vēstures jautājumos, bet regulāri parādās publikācijās, kas saistītas ar Otrā pasaules kara veterānu godināšanu un atbalstīšanu. Seko Krievijas dēmonizācija/rusofobija (17,09 %), Latvijas – vājas un ES, NATO partneriem iztapīgas valsts un nepilsoņu/tautiešu interešu aizsardzības rāmējums (sk. 5.3. att.).

5.3. att. **Dominējošie Latvijas-Krievijas attiecību rāmējumu medijos, kuru publikācijas ir krievu valodā**

Atsevišķi analizējot raksturīgākos Latvijas-Krievijas attiecību rāmējumus pa medijiem, kuru auditorija lasa krievu valodā, konstatētās atšķirības iespējams izskaidrot ar to, ka krievu valodā rakstošo dienas laikrakstu izdošanas laiki atšķiras. Laikraksts *Čas* tika izdots līdz 2012. gadam, *Telegraf* kā dienas laikraksts neiznāk kopš 2014. gada, savukārt laikraksts *Vesti Segodnja* tiek izdots kopš 2012. gada un šobrīd ir vienīgais Latvijas dienas laikraksts krievu valodā, kura tirāža, pēc izdevēju norādītā, pārsniedz 20000 eksemplārus (piektdienās).

Kodēšanas rezultāti liecina, ka, piemēram, laikrakstā *Čas* bez abpusēji izdevīgu ekonomisko attiecību rāmējuma, kā nākamie raksturīgākie rāmējumi vērojami vēstures interpretācija un nepilsoņu/tautiešu intereses, ievērojami mazāk identificēta Krievijas dēmonizācijas un latviskās elites rusofobijas rāmējuma klātesamība. Laikraksts netika izdots laikā, kad notika Krimas aneksija un kad pēc militārā konflikta Austrumukrainā arī Latvijā publiskajā telpā aizvien biežāk notika diskusijas par potenciālu apdraudējumu no Krievijas. Šādu jautājumu cilāšana A. Vešņakova vēstījumos tiek saistīta ar rusofobiska noskaņojuma sēšanu sabiedrībā. Šis rāmējums kā otrs biežākais identificēts laikraksta *Telegraf* un interneta ziņu portāla *Vesti.lv* publikācijās.

Laikrakstā *Vesti Segodnja* saturā biežākie ir vēstures interpretācijas un Krievijas dēmonizācijas/rusofobijas rāmējums, kam seko abpusēji izdevīgas ekonomiskā sadarbība un Latvijas – vājas un partneriem iztapīgas valsts rāmējums. Laikraksta publikācijas izceļ atsevišķi

intervētie eksperti, norādot, ka *Vesti Segodnja* uztverams kā medijs, kas iekļaujas Krievijas vēstnieka Latvijā mediju stratēģijas realizēšanā (sk. 5.3. tab.).¹⁸¹

5.3. tabula

Latvijas-Krievijas attiecību rāmējumi medijos, kuru publikācijas ir krievu valodā (%)

	<i>Čas</i>	<i>Telegraf</i>	<i>Vesti Segodnja</i>	<i>Vesti.lv</i>
Publikācijas kopā	94	55	64	113
<i>Abpusēji izdevīga ekonomiskā sadarbība</i>	32.74	42.03	19.51	28.91
<i>Nepilsoņu/tautiešu interešu aizsardzība</i>	14.16	10.14	4.88	8.59
<i>Krievu valodas loma Latvijas sabiedrībā</i>	7.08	2.90	4.88	8.59
<i>Otrā pasaules kara vēstures "pārrakstīšana"</i>	23.01	10.14	25.61	11.72
<i>Latvija - vāja un ES, NATO partneriem iztapīga valsts</i>	12.39	8.70	10.98	21.09
<i>Krievijas dēmonizācija un latviskās elites rusofobija</i>	7.08	17.39	25.61	20.31
<i>Cits</i>	3.54	8.70	8.54	0.78

Arī krieviski rakstošajos laikrakstos un interneta ziņu portālā publicētajos A. Vešņakova vēstījumos dominējošie aktori ir Latvijas politiķi (36,99 %), Latvijas valsts (14,80 %) un Krievijas tautieši (10,46 %). Atbildība vēl izteiktāki piedēvēta Latvijai (71,43 %). Tas skaidrojams ar būtiski augstāku vēstures interpretācijas un Latvijas – vājas un partneriem iztapīgas valsts rāmējumu īpatsvaru analizētājās publikācijās. Arī risinājums lielākoties piedēvēts Latvijai (67,09 %). Šo mediju publikācijās A. Vešņakovs biežāk tiek citēts saistībā ar Krievijas sekmētu Otrajā pasaules karā kritušo piemiņas vietu sakopšanu, sociālajām garantijām kara veterāniem un Krievijas veicinātu nepilsoņu pārcelšanos uz Krieviju, kā arī krievvalodīgo jauniešu studijām Krievijas augstskolās.

Darbā atsevišķi kodētas publikācijas, kurās A. Vešņakova vēstījums pausts atstāstījuma veidā, proti, netieši. Latviski rakstošajos medijos tāda ir 81 publikācija, krievu valodā rakstošajos medijos – 85. Mediju, kuru auditorija lasa latviešu valodu, publikācijās esošajos A. Vešņakova netiešajos citātos biežākais Latvijas-Krievijas attiecību rāmējums ir abpusēji izdevīga ekonomiskā sadarbība (45,24 %), seko Krievijas dēmonizācija un latviskās elites

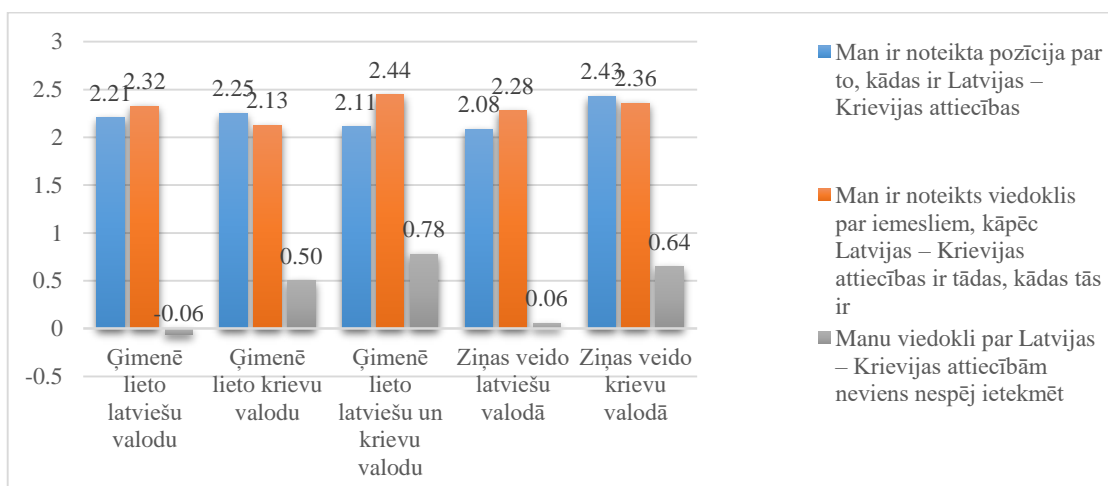
¹⁸¹ Ārlietu ministrijas politiskais direktors E. Stiprais intervijā saka: “Būsim godīgi šī [*Vesti segodnja*] ir Krievijas vēstniecības kabatas avīze, tur nav jautājumu. Jebkurā brīdī, kad viņš atrod nepieciešamību, viņš uzreiz tur nonāk un tiek nopublicēts, vienalga, viedoklis vienā, otrā vai trešā veidā. [...] Tas ir viens gabaliņš milzīgā puzzle, kur paralēli vēstniecībās aktivitātēm mums parādās aktivitātēs, kuras realizē gan tiešā veidā no Krievijas masu informācijas līdzekļi. Tā kā šī te ziņa tiek dublēta, ja ne trīskāršota. Tālāk, protams, ir *Vesti Segodnja* un attiecīgi žurnāls *Telegraf*, kas kā pielikums nāk līdz. Viņi strādā gan neatkarīgi, gan viņi ir tie, kas gatavi jebkurā brīdī paņemt vēstniecības informāciju, bet tas naratīvs ir tieši tas pats, kas vēstniecībai.”

rusofobija (20,24 %) un, pretēji šajos medijos ietvertajiem tiešajiem citātiem, nepilsoņu/tautiešu interešu aizsardzība (11,90 %) un Otrā pasaules kara vēstures “pārrakstīšana” (9,52 %). Netiešajos vēstnieka vēstījumos krievu valodā rakstošo mediju publikācijās īpaši izteikts ir abpusēji izdevīgas ekonomiskās sadarbības rāmējums (62,79 %). Tam seko vēstures interpretācijas (12,79 %) un nepilsoņu/tautiešu interešu rāmējums (6,98 %). Balstoties darba teorētiskajā daļā gūtajās atziņās, autors uzskata, ka šajos vēstnieka netiešajos vēstījumos ir lielāka žurnālistu rāmējumu klātesamība, kas identificējama arī kodēšanas rezultātos. Latvijas-Krievijas attiecību rāmējumi, kas identificēti žurnālistu viedokļos interneta aptaujā, izklāstīti nākamajā apakšnodaļā.

5.4. Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmējums žurnālistu viedokļos

Pētījumā aptaujāts 51 Latvijas žurnālists, iegūstot praktizējošo mediju darbinieku viedokļus par Latvijas-Krievijas attiecībām un apstākļiem, kas tās ietekmē. Respondentu vidējais vecums ir 38,1 gads. 67 % respondentu ģimenē sarunājas latviešu valodā, 15 % - krievu, 18 % - latviešu un krievu valodā. Nepilna trešdaļa respondentu norādījuši, ka ziņas veido krievu valodā (27 %), vairums (71 %) atbildējuši, ka ziņas veido latviešu valodā. (sk. 5. pielikumu).

Lūgti novērtēt 8 vērtību skalā no “pilnībā piekrītu” līdz “pilnībā nepiekrītu” savu viedokli par aptaujā dotajiem jautājumiem, tika noskaidrots, ka respondentiem ir noteikta pozīcija par to, kādas ir Latvijas-Krievijas attiecības (sk. 5.4. att.).

5.4. att. Respondentu sniegtās atbildes par to pozīciju Latvijas-Krievijas attiecību jautājumos

Vēl lielāka pozitīva vērtība tika iegūta jautājumā, vai respondentiem ir noteikts viedoklis par iemesliem, kas šīs attiecības veido. Augsts piekrišanas koeficients vērojams visu respondentu vidū, neatkarīgi no ģimenē lietotās valodas un tā, kādā valodā respondents veido ziņas. Žurnālisti, kas ģimenē runā krievu vai gan latviešu, gan krievu valodā, ir ar izteiktu pozīciju un viedokli par iemesliem, kāpēc Latvijas-Krievijas attiecības ir tādas, kādas tās ir.

Savukārt vaicāti, vai piekrīt apgalvojumam, ka “viedokli par Latvijas-Krievijas attiecībām neviens nespēj ietekmēt”, respondenti, kuri ģimenē lieto tikai latviešu valodu, ir ar drīzāk negatīvu, nekā pozitīvu pozīciju, kamēr respondenti, kuri ģimenē lieto krievu vai arī abas valodas, atzīst, ka to viedoklis ir drīzāk ietekmējams. Neviens no respondentiem aptaujas anketā neatzīmēja atbildes, kurās tiktu noliegta noteiktas pozīcijas vai skaidra viedokļa esamību par Latvijas-Krievijas attiecībām. Atbilstoši darba teorētiskajā daļā gūtajām atziņām tas apliecina, ka arī žurnālistu viedokļos valstu savstarpējās attiecības tiek noteiktos veidos rāmētas un šie rāmējumi, domājams, vērojami respondentu veidotajās publikācijās gan izvēloties A. Vešņakova citātus, gan formulējot jautājumus intervijās.

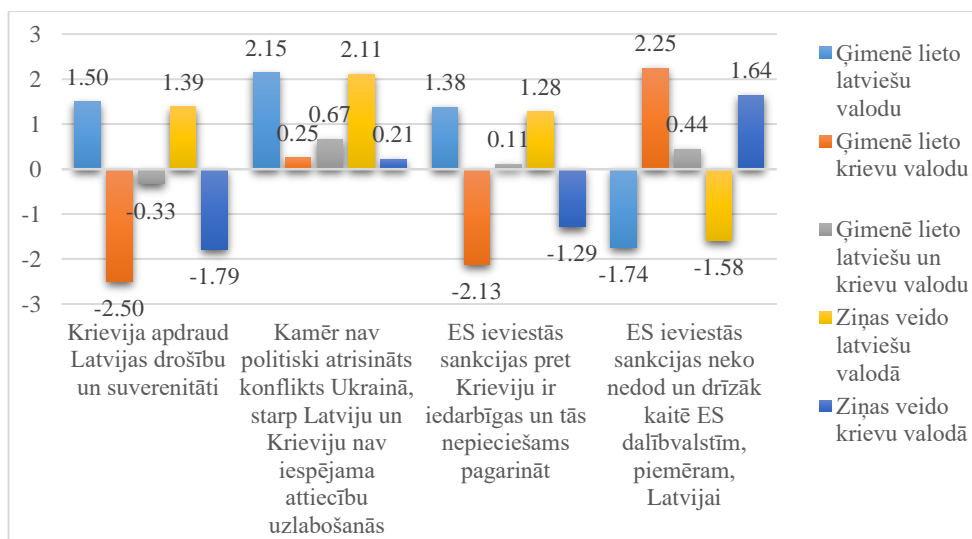
Kā galvenos informācijas avotus par Latvijas-Krievijas attiecībām žurnālisti min Latvijas ekspertus (80,39 %), Latvijas iestāžu un drošības dienestu sniegtās ziņas (60,78 %), Latvijas politiķu sacīto (58,82 %), Krievijas ekspertus (54,9 %). Žurnālisti kā avotu visretāk min Latvijas vēstnieci Krievijā. Aptaujas rezultāti arī liecina, ka respondenti, kuri ģimenē lieto latviešu valodu, paļaujas uz Latvijas avotiem. Tie, kas ģimenē lieto krievu valodu, informāciju smeļas ne vien no Latvijas, bet arī Krievijas ekspertiem un Latvijas drošības dienestiem, mazāk ieklausoties Latvijas politiķu sacītājā. Ģimenē abas valodas lietojošie respondenti norādījuši, ka informāciju galvenokārt gūst no Latvijas un Krievijas ekspertiem.

Dominējošie masu mediji kā informācijas avoti respondentu atbildēs kopumā ir Krievijas tā dēvētie neatkarīgie mediji (80,39 %), Latvijas interneta ziņu portāli latviešu valodā (78,43 %), Rietumu ziņu mediji un aģentūras (68,62 %) un Latvijas televīzijas kanāli latviešu valodā (64,7 %). Nošķirot respondentu sniegtās atbildes pēc to darba valodas, tika konstatēts, ka žurnālisti, kuri lielākoties ziņas veido latviešu valodā, kā avotus izmanto Latvijas interneta ziņu portālus latviešu valodā (80,55 %), Krievijas tā dēvētos neatkarīgos medijus (77,77 %) un Latvijas televīzijas kanālus latviešu valodā (72,22 %). Žurnālisti, kas publicējas krievu valodā, kā biežākos informācijas avotus mediju vidū min Krievijas tā dēvētos neatkarīgos medijus (85,71 %) un vienlīdz vienādi Latvijas interneta ziņu portālus gan latviešu, gan arī krievu valodā (71,42 %).

Lūgti atzīmēt trīs nozīmīgākos jautājumus, kas ietekmē valstu attiecības, vairums respondentu norādīja, ka tā ir Krimas aneksija un Krievijas rīcība Austrumukrainā (66,66 %), atšķirīga izpratne par Otrā pasaules kara sekām (49,01 %), ES sankcijas pret Krieviju (43,13 %) un NATO un sabiedroto bruņojuma izvietošana Baltijā (39,21 %). Šādi rezultāti izskaidrojami ar to respondentu īpatsvaru, kuri norādījuši, ka ģimenē vai darbā lieto latviešu valodu. Tieši šo žurnālistu atbildēs attiecīgie jautājumi minēti kā būtiskākie. Notikumus Ukrainā kā būtiskākos min arī tie respondenti, kuru ģimenē lietotā valoda ir krievu valoda, kā arī tie, kuri lieto abas valodas. Nākamie biežāk atzīmētie ir citi jautājumi – atšķirīgā izpratne par Otrā pasaules kara

sekām un nepilsoņu cilvēktiesību ievērošana Latvijā, kas nozīmīgi šķiet ģimenē krievu valodā runājošajiem žurnālistiem.

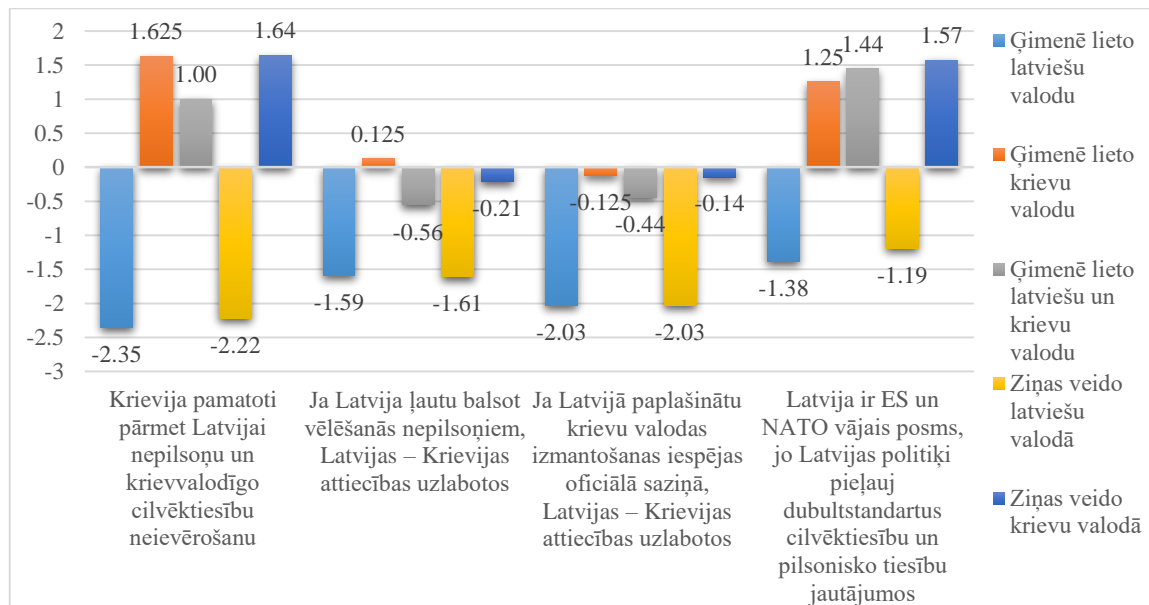
Aptaujā tika skaidrots, cik lielā mērā žurnālistu viedokļos pārņemti tie Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību ietekmējošo jautājumu rāmējumiem, kas identificēti pētījuma gaitā. Žurnālisti, kuru ģimenē lietotā valoda ir latviešu, drīzāk piekrīt tam, ka Krievija apdraud Latvijas suverenitāti; drīzāk piekrīt arī tam, ka pret Krieviju ieviestās sankcijas ir iedarbīgas un ka nav iespējama abu valstu attiecību uzlabošanās, kamēr nav atrisināts konflikts Ukrainā. Atšķirīgs viedoklis šajos jautājumos ir respondentiem, kuri norādījuši, ka ģimenē lieto krievu valodu. Žurnālisti nepiekrīt, ka Krievija apdraudētu Latvijas suverenitāti, kā arī nepiekrīt tam, ka ES pret Krieviju ieviestās sankcijas būtu iedarbīgas. Ģimenē krievu valodā runājošie respondenti pauž līdzīgu vēstījumu A. Vešņakova citātos esošajam, ka ES ieviestās sankcijas neko nedod un kaitē pašām sankciju ieviesējām, arī Latvijai. Šie respondenti drīzāk piekrīt, nekā nepiekrīt viedoklim, ka abu valstu attiecību uzlabojumi nav iespējami, kamēr netiek atrisināts konflikts Ukrainā. Respondenti, kuri norādījuši, ka ģimenē lieto abas valodas savos uzskatos ir mērenāki un drīzāk negatīvu, nekā pozitīvu viedokli paužot vien par apgalvojumu, ka Krievija apdraud Latvijas drošību un suverenitāti. Tieši šo žurnālistu sniegtās atbildes, domājams, izskaidro, kāpēc ziņas krievu valodā veidojošo vērtējums ir mērenāks par to, kuri norādījuši, ka krievu valodu lieto ģimenē (sk. 5.5. att.).

5.5. att. Respondentu viedokļi par Latvijas-Krievijas attiecībām

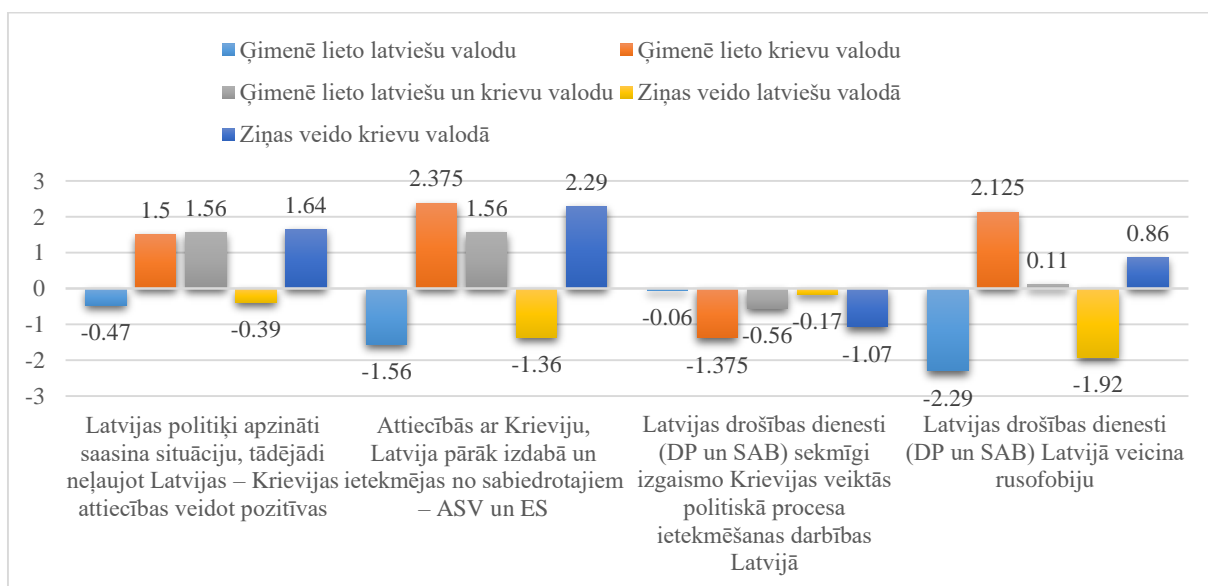
Atšķirīgi rezultāti vērojami arī žurnālistu viedokļos par jautājumiem, kas saistīti ar nepilsoņu/tautiešu interešu aizsardzības un krievu valodas lomas Latvijas sabiedrībā rāmējumiem. Atbildes liecina, ka tie žurnālisti, kuri ģimenē lieto vai nu krievu, vai abas valodas, drīzāk piekrīt apgalvojumam, ka Latvija ir ES un NATO vājš posms, jo pieļauj dubultstandartus cilvēktiesību jomā; drīzāk piekrīt, nekā nepiekrīt vai arī drīzāk piekrīt viedoklim, ka Krievija pamatoti pārmet Latvijai nepilsoņu un krievvalodīgo tiesību

neievērošanu. Gan ģimenē, gan mediājā krievu valodu vai arī abas valodas lietojošie pauž drīzāk negatīvu viedokli, ka nepilsoņu tiesību paplašināšana vai krievu valodas izmantošanas iespēju palielināšana uzlabotu Latvijas-Krievijas attiecības. Krievu valodas un nepilsoņu tiesību jautājumos drīzāk negatīvs un negatīvs ir to respondentu viedoklis, kas norādījuši, ka ģimenē lieto latviešu valodu (sk. 5.6. att.).

5.6. att. Nepilsoņu/krievvalodīgo interešu rāmējums respondentu viedokļos

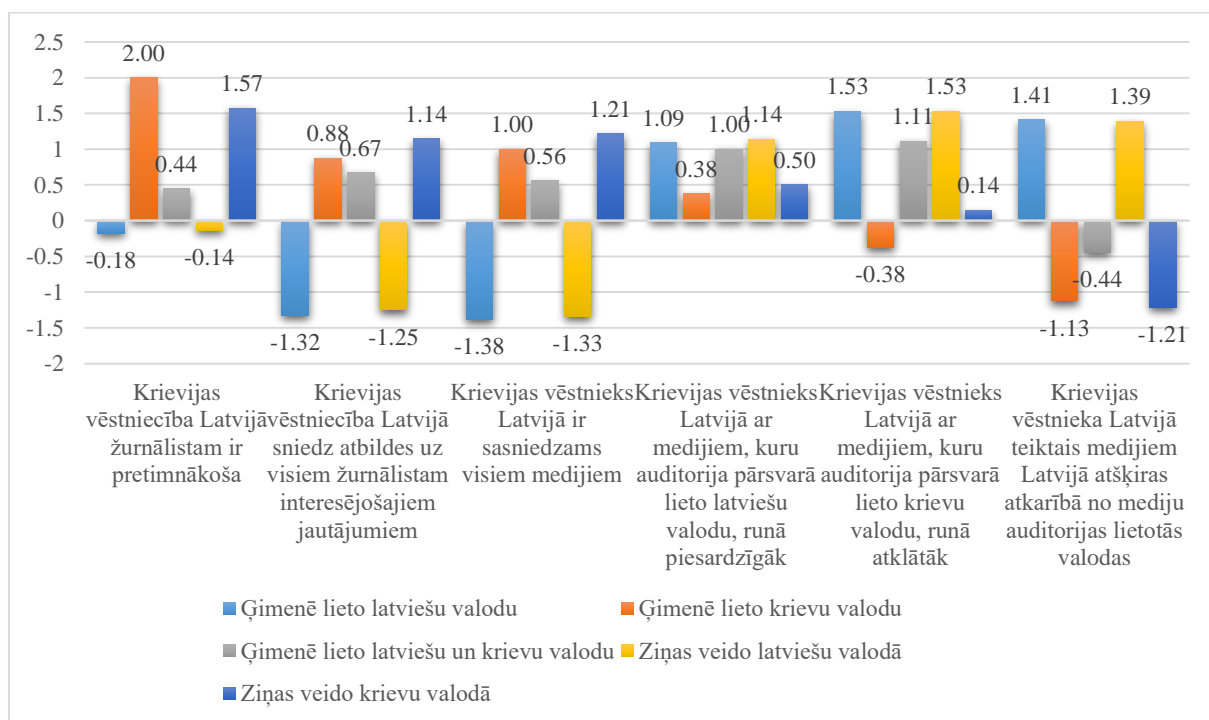
Atbilžu dažādība vērojama arī viedokļos par Krievijas dēmonizēšanas/rusofobijas rāmējumu. Ģimenē krievu vai abas valodas lietojošie respondenti atzīst, ka drīzāk piekrīt viedoklim – Latvijas politiķi apzināti saasina situāciju, neļaujot Latvijas-Krievijas attiecības veidot pozitīvas. Šim apgalvojumam drīzāk nepiekrīt, nekā piekrīt respondenti, kuri ģimenē lieto latviešu valodu (sk. 5.7. att.).

5.7. att. Latvijas – vājas un ES, NATO partneriem iztapīgas valsts rāmējums respondentu viedokļos

Līdzīgi arī jautājumā par to, vai Latvija pārāk izdabā sabiedrotajiem, vērojamas viedokļu atšķirības pēc ģimenē un medijā lietotās valodas. Latviešu valodu lietojošie šādam apgalvojumam drīzāk nepiekrīt, kamēr pārējie drīzāk piekrīt. Drīzāk negatīvs vērtējums visās respondentu grupās ir apgalvojumam, ka Latvijas drošības dienesti sekmīgi izgaismo politiskā procesa ietekmēšanas darbības Latvijā. Latviešu valodu ģimenē lietojošie drīzāk nepiekrīt apgalvojumam, ka Latvijas drošības dienesti veic rusofobiskas aktivitātes. Šādam viedoklim drīzāk piekrīt žurnālisti, kas ziņas veido krievu valodā.

Darbā iepriekš konstatēts, ka žurnālisti, neatkarīgi no ģimenē vai medijā izmantotās valodas, maz izmanto informācijas avotus, kuros varētu dominēt Krievijas vai Krievijas pozīcijai atbilstoši vēstījumi. Tāpēc viens no aspektiem, ar kuru iespējams skaidrot viedokļu atšķirības žurnālistu vidū par Latvijas-Krievijas attiecībām, ir žurnālistu attiecības un komunikācija ar Krievijas vēstniecību un vēstnieku Latvijā. Žurnālisti, kuri krievu valodu lieto ģimenē un arī publicē ziņas krievu valodā, biežāk norāda, ka ir intervējuši A. Vešņakovu (71,42 %). Atšķirīgas ir atbildes uz jautājumu, vai vēstnieka viedokli iespējams iegūt viegli. Respondenti, kuri ģimenē un darbā lieto latviešu valodu, lielākoties sniedz atbildi, ka drīzāk nē. Krievu valodā runājošie žurnālisti, ka drīzāk jā. Krievu valodu ģimenē un arī darbā izmantojošie žurnālisti atbildēs norāda, ka drīzāk piekrīt vai arī drīzāk piekrīt, nekā nepiekrīt tam, ka Krievijas vēstniecība Latvijā ir žurnālistam pretimnākoša, tā sniedz atbildes uz visiem jautājumiem un ka A. Vešņakovs ir sasniedzams visiem medijiem. Šiem apgalvojumiem drīzāk nepiekrīt respondenti, kuri ģimenē un arī publikācijās lieto latviešu valodu (sk. 5.8. att.).

5.8. att. Žurnālistu vērtējums par Krievijas vēstniecības Latvijā komunikāciju ar medijiem

Respondentu sniegtās atbildes arī liecina, ka neatkarīgi no ģimenē un publikācijās lietotās valodas, žurnālisti drīzāk piekrīt, nekā nepiekrīt apgalvojumam, ka Krievijas vēstnieks Latvijā ar medijiem, kuru auditorija pārsvarā lieto latviešu valodu, runā piesardzīgāk. Līdzīgas atbildes respondenti sniedza arī par apgalvojumu, ka A. Vešņakovs ar medijiem, kuru auditorija lielākoties runā krievu valodā, runā atklātāk.

Izņēmums ir žurnālisti, kas ģimenē runā krievu valodā. Viņu atbildēs dominē drīzāk nepiekrītošs, nekā piekrītošs vērtējums. Latviešu valodu ģimenē un publikācijās lietojošie žurnālisti arī drīzāk piekrīt apgalvojumam, ka vēstnieka vēstījumi medijiem atšķiras pēc to auditoriju lietotās valodas. Šādam apgalvojumam drīzāk nepiekrīt žurnālisti, kas lielākoties ziņas veido krievu valodā.

SECINĀJUMI

Darbā veikta publikāciju, kurās tieši un netieši citēts A. Vešņakovs, kvalitatīva un kvantitatīva analīze, noskaidrojot raksturīgākos Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmējumus A. Vešņakova vēstījumos. Ekspertu intervijās iegūtie viedokļi izmantoti mediju publikāciju satura analīzes rezultātu interpretācijai. 51 Latvijas mediju darbinieka aptaujā noskaidroti raksturīgākie Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmējumi žurnālistu viedokļos.

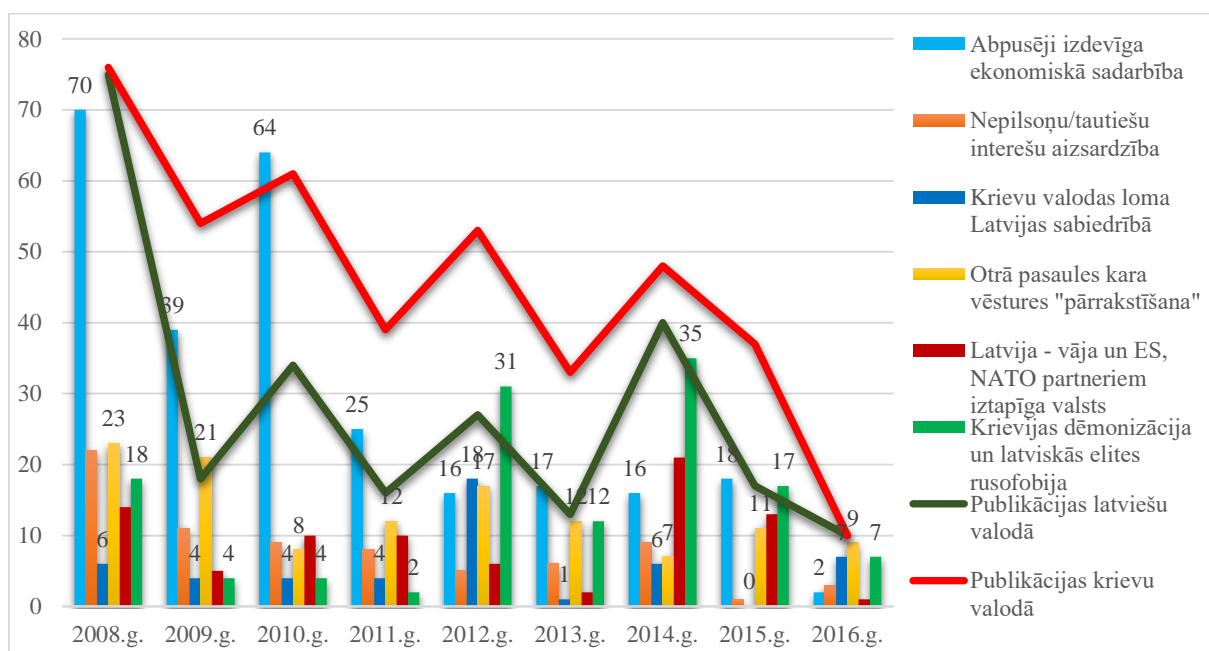
Pilotpētījumā veikta laikrakstu *Diena*, *Latvijas Avīze*, *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*, *Čas*, *Telegraf*, *Vesti Segodnja* un interneta ziņu portāla *Delfi.lv* 189 publikāciju, kurās ietverts tiešs A. Vešņakova citāts, kvalitatīvā kontentanalīze. Katrā publikācijā noskaidroti rāmējumu veidojošie elementi, kas izvirzīti pēc R. Entmana nosauktajām rāmējuma funkcijām: problēmas definējums, cēlonības un risinājuma piedāvājums, kā arī novērtējums. Noskaidroti vēstnieka citātos dominējošie aktori, ieguvumi un riski, to atribūcija, risinājumi un novērtējums.

Pētījuma rezultāti ļauj izvirzīt sešus raksturīgākos Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību jomas rāmējumus diplomāta vēstījumos Latvijas latviski un krieviski runājošajai auditorijai. Tie ir: abpusēji izdevīga ekonomiskā sadarbība, nepilsoņu/tautiešu interesešu aizsardzība, krievu valodas loma Latvijas sabiedrībā, Otrā pasaules kara vēstures “pārrakstīšana”, Latvija – vāja un ES, NATO partneriem iztapīga valsts, Krievijas dēmonizācija un latviskās elites rusofobija. Pētījuma rezultātu daļā aprakstīti katru rāmējumu veidojošie elementi, tādējādi gūstot atbildi uz darbā izvirzīto pirmo pētniecisko jautājumu - kā analizētajās mediju publikācijās ietvertajos tiešajos un netiešajos A. Vešņakova citātos tiek rāmētās Latvijas-Krievijas divpusējās attiecības.

Secināts, ka visi izvirzītie rāmējumi atbilst R. Entmana un J. Matesa stratēģiskās rāmēšanas pieejā izvirzītajiem kritērijiem, lai komunikatora rāmējumi nonāktu mediju saturā. Rāmējumiem piemīt ziņu vērtība; tos var uzskatīt par ticamiem; rāmēšanu veic diplomātiskajai elitei piederošs aktors; rāmējumi satur problēmas definējumu, piedāvā risinājumu un tie motivē.

Veicot kvantitatīvo kontentanalīzi, darbā izpētītas visas laikrakstu *Diena*, *Latvijas Avīze*, *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*, *Čas*, *Telegraf*, *Vesti Segodnja* un interneta ziņu portālu *Delfi.lv* un *Vesti.lv* publikācijas, kas publicētas laika posmā no 2008. gada februāra līdz 2016. gada aprīļa beigām un kurās A. Vešņakova citēts tieši un netieši. 661 publikācijas kvantitatīvās kontentanalīzes rezultāti darba autoram ļauj secināt, ka sūtņa tieši un netieši citētajos vēstījumos Latvijas mediju latviešu un krievu valodā runājošajai auditorijai kopā dominē abpusēji izdevīgas ekonomiskās sadarbības rāmējums. Otrs biežākais ir Krievijas

dēmonizācijas un latviskās elites rusofobijas rāmējums, kam seko Otrā pasaules kara vēstures “pārrakstīšanas” rāmējums (sk. 1. att.).

1. att. Darbā analizēto publikāciju un identificēto rāmējumu dinamika

Darbā konstatēts, ka vēstnieka vēstījumos mazāk izteikti ir temati, kas saistīti ar nepilsoņu/tautiešu interešu un krievu valodas jautājumiem. Tas autoram ļauj secināt, ka šo Krievijas publiskās diplomātijas vēstījumu pamattematu aktualizēšana Latvijas sabiedriskajā domā uzticēta citiem aktoriem, ne A. Vešņakovam.

Autors secina, ka vēstnieka vēstījumos dominē defensīva Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmēšanas stratēģija, atbildību par vēstījumos nosauktajiem problēmjasautājumiem piedēvējot Latvijas valstij un citiem tās aktoriem, kā arī trešajām pusēm (NATO, ES, u.c.).

Darbā gūta skaidra atbilde arī uz izvirzīto otro pētniecisko jautājumu - kā Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmējumi vēstnieka vēstījumos mainījušies viņa pilnvaru laikā. Secināms, ka vēstnieka pirmajos pilnvaru termiņa gados līdz 2012. gadam dominē abpusēji izdevīgas ekonomiskās sadarbības rāmējumus, ievērojami mazāk – nepilsoņu/tautiešu interešu aizsardzības un Otrā pasaules kara vēstures “pārrakstīšanas” rāmējums. Šie temati atbilst citu autoru iepriekš veikto pētījumu rezultātos identificētajiem Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību galvenajiem problēmjasautājumiem. Secināms, ka pēc 2012. gada referendumā par oficiālās valsts valodas statusa piešķiršanu krievu valodai Latvijas-Krievijas attiecības pasliktinās, mainoties arī A. Vešņakova mediju diplomātijas aktivitātēm. Viņa vēstījumos abpusējas sadarbības tematiku nomaina Krieviju attaisnojoši rāmējumi. Abu valstu attiecības vēl vairāk, pēc sūtņa vēstījumos paustā, Latvija sarežģījusi pēc Krimas aneksijas un militārā konflikta Austrumukrainā. Krievijas dēmonizācijas un latviskās elites rusofobijas, kā arī Latvijas – vājas un ES, NATO partneriem iztapīgas valsts rāmējumu īpatsvaru A. Vešņakova

vēstījumos pēc iepriekš minētajiem notikumiem darba autors skaidro ar secinājumu, ka šādi tiek mēģināts mazināt Krievijas amatpersonu atbildību par pret Krieviju ieviesto ekonomisko sankciju sekām.

Lai arī vērojams, ka kopš 2014. gada A. Vešņakova vēstījumu skaits mediju saturā samazinās, var secināt, ka arī 2016. gadā sūtnis Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmēšanai izmantos līdz šim piekopto stratēģiju. To apliecina 2016. gada pirmajos mēnešos identificētie rāmējumi, kuros dominē vēstures “pārrakstīšanas” un rusofobijas tematika.

Secināms, ka Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmēšanas pieeja vēstnieka vēstījumos ir selektīva, vadoties pēc valodas, ko lieto auditorija. Laikrakstos, kuru auditorija lasa latviešu valodā, A. Vešņakovs citēts reti. Izņēmums ir *Latvijas Avīze*, kuras publikācijās Krievijas sūtna Latvijā viedoklis pārstāvēts biežāk. Ja visos analizētajos latviešu valodā publicētajos medijos A. Vešņakovs astoņu gadu laikā tieši citēts 169 reizes, tad krievu valodā rakstošajos medijos – 326 reizes. Tas skaidrojams ar to, ka vēstnieks šajos medijos tiek pozicionēts kā Maskavas balss un kā šo mediju pamatauditorijas – Latvijas krievvalodīgo un nepilsoņu – interešu aizstāvis.

Attiecīgi vēstījumos latviešu valodā lasošajai auditorijai vēstnieka vēstījumos dominē uzskats par Latviju kā galveno vaininieci attiecību ar Krieviju sarežģījumos, kas liedz gūt maksimālu iespējamo labumu ekonomiskajā sadarbībā vienpusējās vēstures interpretācijas, kā arī politiķu anti-krieviskās pozīcijas dēļ. Krievu valodā lasošajai auditorijai A. Vešņakova vēstījumos Latvijas-Krievijas attiecības lielākoties rāmētas Krievijas dēmonizācijas un latviskās elites rusofobijas kontekstā, uzsverot, ka Latvija pati par sevi ir vāja valsts, kas ne vien nespēj savas valsts iedzīvotājiem nodrošināt sociālo stabilitāti, bet arī bez starptautisko partneru (NATO, ES un ASV) palīdzības nespēj formulēt savus ārpolitikas mērķus un pozīciju attiecībām ar Krieviju.

Darba autora izvirzītie un A. Vešņakova vēstījumos identificētie Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmējumi sasaucas ne vien ar citu autoru iepriekš veiktajos pētījumos konstatēto, bet arī ar darbā intervēto ekspertu viedokļos identificētajiem rāmējumiem. Tas ļauj secināt, ka darbā noskaidroti visi nozīmīgākie abu valstu attiecību rāmējumu un to konteksti. Secināms, ka attaisnojusies darbā izmantotā J. Matesa manuāli-holistiskā rāmējumu identificēšanas pieeja. Deduktīvi pielietota, tā pētniekam ļauj veikt liela apmēra datu apstrādi.

Secināms, ka A. Vešņakova mediētās diplomātijas aktivitātes atbilst jaunās publiskās diplomātijas izpratnei. Tajā būtiska ir divvirziena komunikācija, stratēģiskajam komunikatoram ne vien cenšoties publiskajā domā panākt sev vēlamā rāmējuma nostiprināšanos, bet arī ieklausoties vēstījumu saņēmēju viedoklī. A. Vešņakova vēstījumos Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību jomas rāmējumi veidoti tā, lai tie lielākoties būtu pievilcīgi krievvalodīgajai

Latvijas mediju auditorijai. Tas apstiprina darba teorētiskajā daļā aplūkoto politologu A. Kudora, Dž. Šerra u.c. secināto, ka Krievijas politiskā elite publisko diplomātiju izmanto kā ārvalstīs dzīvojošo tautiešu mobilizācijas rīku, lai īstenotu Krievijas iekšpolitiskās un ārpolitiskās intereses. To realizēšanai tiek izmantoti tādi stratēģiskie rāmējumi, kas sabiedrību nevis vieno, bet šķel.

Var secināt, ka Latvijas-Krievijas attiecību rāmējumu analizēto mediju publikācijas ietekmē arī mediju žurnālistu rāmējumi. Žurnālistu rāmējumu iespējamie uzslāņojumi identificēti ne vien analizētajās publikācijās, kurās A. Vešņakovs citēts netieši, vēstnieka viedokli pārstāstot, bet arī veiktajā žurnālistu aptaujā. Aptaujas rezultāti apstiprina J. Matesa darbos izvirzīto tēzi – ja žurnālistam par noteiktu problēmjautājumu ir izteikts viedoklis un pozīcija, secināms, ka viņa veidotajās publikācijās ietverti attiecīgi žurnālista rāmējumi. Darbā konstatēts, ka žurnālisti, kuri ģimenē un publikācijās lieto latviešu vai krievu valodu, ir ar izteiktu pozīciju par Latvijas-Krievijas attiecībām un iemesliem, kas tās veido. Tā ir viena no retajām darbā identificētajām līdzībām respondentu atbildēs pēc to ģimenē un darbā lietotās valodas.

Darbā gūtie rezultāti ļauj secināt, ka gan mediju saturā, gan arī žurnālistu viedokļos, nošķirot pēc to publikāciju un ģimenē lietotās valodas, konstatējamās būtiskas atšķirības. Ja latviešu valodu lietojošo žurnālistu viedokļos A. Vešņakova vēstījumos identificētie Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmējumi netiek pārņemti, tad pretēja aina iezīmējas krievu valodā runājošo atbildēs. Šie respondenti drīzāk piekrīt vai piekrīt apgalvojumiem, kas atbilst A. Vešņakova vēstījumos ietvertajiem Latvijas un Krievijas attiecību rāmējumiem. Secināms, ka minētais saskan ar citu komunikācijas zinātnē iepriekš veiktu pētījumu atziņām par divām informatīvajām mediju telpām Latvijā, kuras iespējams nošķirt pēc to auditorijas lietotās valodas. Mediju darbinieku aptaujas rezultāti arī apstiprina Krievijas vēstnieka Latvijā selektīvo pieeju, uzrunājot mediju auditorijas pēc to lietotās valodas. Latviešu valodā rakstošie žurnālisti norāda, ka vēstnieka viedokli iegūt ir apgrūtināši. Krievu valodā rakstošie žurnālisti vēstnieka saziņu ar medijiem novērtē kā labu.

Secināms, ka darbs atklāj KF oficiālā pārstāvja – vēstnieka Latvijā A. Vešņakova – vēstījumos raksturīgākos Latvijas-Krievijas divpusējo attiecību rāmējumus, un tas var tikt izmantots turpmākos pētījumos, kuros tiek analizēta Krievijas publiskā diplomātija un realizētā tautiešu politika. Ņemot vērā darbā konstatēto zemo krievu valodas un nepilsoņu/tautiešu interešu aizsardzības rāmējuma esamību A. Vešņakova vēstījumos, autors uzskata, ka turpmākos pētījumos būtu lietderīgi analizēt Krievijas publiskās diplomātijas realizēšanā iesaistīto nevalstisko aktoru, piemēram, dažādu fondu, sabiedrisko organizāciju un to aktīvistu vēstījumus.

IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS AVOTI

- Atteslander, P. (2003). *Methoden der empirischen Socialforschung. 10., neu bearbeitete un erweiterte Auflage*. Berlin: Walter de Gruyter.
- Āboliņš, I., Kasparāns, Ģ. (2015, 6. feb.). Krievu pasaulei nav robežu. *SestDiena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2015/02/06/krievu-pasaulei-nav-robezu>. [Pēdējo reizi skatīts 15.05.2016.]
- [B.a.] (2008, 9. febr.). Citāti. *Diena*. Izgūts no: <http://news.lv/Diena/2008/02/09/citati>. [Pēdējo reizi skatīts: 29.02.2016.]
- [B.a.] (2014, 13. marts). FAKTS. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2014/03/13/fakts. [Pēdējo reizi skatīts 14.05.2016.]
- Baldwin, D., A. (2013). Power and International Relations. In Carlsnaes, W., Risse, T., Simmons, B., A., *Handbook of International Relations* (p. 273. – 297.). London: SAGE Publications.
- Blair, J., Czaja, R., F., Blair, E., A. (2014). *Designing Surveys: A Guide to Decisions and Procedures* (3rd ed.). California: SAGE Publications.
- Bryman, A. (2004). *Social Research Methods* (2nd ed.). Oxford: Oxford University Press.
- Brinkmann, S. (2014). Unstructured and Semi-Structured Interviewing. In Leavy, P., *The Oxford Handbook of Qualitative Research* (p. 277. – 299.). New York: Oxford University Press.
- Carr, H., E. (2001/1981). *The Twenty Years' Crisis, 1919-1939*. New York: PALGRAVE.
- Castells, M. (2013). *Communication Power*. Oxford: Oxford University Press.
- Charmaz, K. (2002). Qualitative Interviewing and Grounded Theory Analysis. In Gubrium, J., F., Holstein, J. A., *Handbook of Interview Research: Context & Method* (p. 675. – 694.). London: Sage Publications.
- Cepurītis, M. (2014). Publiskā diplomātija: teorētisks ieskats. No Kudors, A. (Red.), *Krievijas publiskā diplomātija Latvijā: mediji un nevalstiskais sektors* (8. – 30. lpp.). Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
- Couper, M., P. (2008). *Designing Effective Web Surveys*. New York: Cambridge University Press.
- Cull, N., J., Culbert, D., Welch, D. (Eds.). (2003). *Propaganda and Mass Persuasion: A historical Encyclopedia, 1500 To the Present*. California: ABC-CLIO.
- Dahinden, U. (2009). *Framing: eine integrative Theorie der Massenkommunikation*. Konstanz: UVK Verlagsgesellschaft.

- Dahl, A., R. (2007/1957). The Concept of Power. *System Research and Behavioral Science*. 2:3. 201-215. DOI: 10.1002/bs.3830020303.
- Daukšte, A., Paiders, J. (2009, 13. feb.). Vešņakovs: krīze veicina starpvalstu sapratni. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2009/02/13/vesnakovs-krize-veicina-starpvalstu-sapratni. [Pēdējo reizi skatīts 02.05.2016.]
- Daukšte, A., Paiders, J. (2012, 2. marts). Vešņakovs: Krievijas pavasaris mūs gaida gan tiešā, gan pārnēstā nozīmē. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2012/03/02/vesnakovs-krievijas-pavasaris-mus-gaida-gan-tiesa-gan-parnesta-nozime. [Pēdējo reizi skatīts 11.05.2016.]
- David, C., C., Atun, J., M., Fille, E., Monterola, C. (2011). Finding Frames: Comparing Two Methods of Frame Analysis. *Communication Methods and Measures*, 5:4, 329-351. DOI: 10.1080/19312458.2011.624873.
- Davis Cross, K., M. (2013). Conceptualizing European Public Diplomacy. In Davis Cross, J., M., Melissen, J., *European Public Diplomacy. Soft Power at Work* (p. 1. – 11.). New York: PALGRAVE MACMILLAN.
- Drošības policija (2015). *2014. gada publiskais pārskats*. Izgūts no: www.dp.gov.lv. [Pēdējo reizi skatīts 04.04.2016.]
- Edwards, R., Holland, J. (2013). *What is qualitative interviewing?* London: Bloomsbury.
- Entman, M., R. (1993). Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm. *Journal of Communication*. 43(4). 51-58. DOI: 10.1111/j.1460-2466.1993.tb01304.x.
- Entman, M., R. (2004). *Projections of Power. Framing News, Public Opinion, and U.S. Foreign Policy*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Entman, M. R. (2008). Theorizing Mediated Public Diplomacy: The U.S. Case. *Press/Politics*, 13(2), 87-102. DOI: 10.1177/1940161208314657
- Entman, M., R., Matthes, J., Pellicano, L. (2009). Nature, Sources, and Effects of News Framing. In Wahl-Jorgensen, K., Hanitzsch, T., *The handbook of journalism studies* (p. 175. – 190.). New York: Routledge.
- Ferguson, N. (2004). *Colossus. The Rise and Fall of the American Empire*. London: Penguin Group.
- Fisher, A. (2013). A Network Perspective on Public Diplomacy in Europe: EUNIC. In Davis Cross, J., M., Melissen, J., *European Public Diplomacy. Soft Power at Work* (p. 137. – 156.). New York: PALGRAVE MACMILLAN.

- Gemius Latvia (2016, 24. marts). *Gemius publicē interneta lapu kopējās auditorijas datus*. Izgūts no <http://www.gemius.lv/all-reader-news/gemius-publice-interneta-lapu-kopejos-auditorijas-datus.html>. [Pēdējo reizi skatīts 09.04.2016.]
- Gilboa, E. (2002). Global Communication and Foreign Policy. *Journal of Communication*. 52(4). 731-748. DOI: 10.1111/j.1460-2466.2002.tb02571.x.
- Goffman, E. (1986/1974). *Frame Analysis: an Essay on the Organization of Experience*. Boston: Northeastern University Press.
- Gregory, B. (2011). American Public Diplomacy: Enduring Characteristics, Elusive Transformation. *The Hague Journal of Diplomacy*, 6. 351-372. DOI: 10.1163/187119111X583941
- Gvosdev, K., N., Marsh, C. (2014). *Russian Foreign Policy: Interests, Vectors, and Sectors*. London: SAGE Publications.
- Hänggli, R., Kriesi, H. (2010). Political Framing Strategies and Their Impact on Media Framing in a Swiss Direct-Democratic Campaign. *Political Communication*, 27:2. 141-157. DOI: 10.1080/10584600903501484.
- Hayden, C. (2012). *The Rhetoric of Soft Power: Public Diplomacy in Global Contexts*. Maryland: Lexington Books.
- Hocking, B. (2007/2005). Rethinking the “New” Public Diplomacy. In Melissen, J. (Ed.), *The New Public Diplomacy. Soft Power in International Relations* (p. 28. – 43.). New York: PALGRAVE MACMILLAN.
- Kaprāns, M. (2014). Vecs vīns vecā ādas maisā: Latvijas ierāmēšana Krievijas medijos. No Kudors, A. (Red.), *Krievijas publiskā diplomātija Latvijā: mediji un nevalstiskais sektors* (57. – 75. lpp.). Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
- Kondrāts, Ģ. (2010, 26. aug.). Maskavas mērs sola divas valsts valodas Latvijā. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2010/08/26/maskavas-mers-sola-divas-valsts-valodas-latvija. [Pēdējo reizi skatīts 13.05.2016.]
- Korejba, J. (2015). Will Russia Ever Be Soft? In Rostoks, T., Sprūds, A. (Eds.), *The different faces of “soft power”: the Baltic States and eastern Neighborhood between Russia and the EU* (p. 100. – 120.) Rīga: Latvian Institute of International Affairs.
- Krippendorff, K. (2013). *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology* (3rd ed.). California: SAGE Publications.
- Kudors, A. (2014). Krievijas izpratne par publisko diplomātiju: starp maigo varu un manipulāciju. No Kudors, A. (Red.), *Krievijas publiskā diplomātija Latvijā: mediji un nevalstiskais sektors* (31. – 56. lpp.). Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.

- Kudors, A. (red.) (2014). *Krievijas publiskā diplomātija Latvijā: mediji un nevalstiskais sektors*. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
- Kudors, A. (2015). Reinventing Views to the Russian Media and Compatriot Policy in the Baltic States. In Pabriks, A., Kudors, A. (Eds.), *The War in Ukraine: Lessons for Europe* (p. 157. – 174.). Riga: University of Latvia Press.
- Kuzmina, I. (2014, 30. janv.). “Bez Latvijas piekrišanas skolas nedibināsim”. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2014/01/30/bez-latvijas-piekrisanas-skolas-nedibinasim. [Pēdējo reizi skatīts 13.05.2016.]
- Lang, K., O. (2015). Germany, the European Union, and Their Gentle Force in the European Neighborhood – A Comparison of Two Soft Power Engines. In Rostoks, T., Sprūds, A. (Eds.), *The different faces of “soft power”: the Baltic States and Eastern Neighborhood between Russia and the EU* (p. 30. – 62.). Riga: Latvian Institute of International Affairs.
- Leeuw, D., E., Hox, J., J., Dillman, A., D. (2008). *International Handbook of Survey Methodology*. New York: Psychology Press.
- Lerhis, A. (2016). Back to the USSR: A Selective Approach to Russian History. In Kudors, A. (Ed.), *Fortress Russia: Political, Economic, and Security Development in Russia Following the Annexation of Crimea and its Consequences for the Baltics* (p. 29. – 46.). Riga: University of Latvia Press.
- LETA (2009, 2. jan.). Vešņakovs sveic par kara noziegumiem notiesāto Kononovu dzimšanas dienā. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-sveic-par-kara-noziegumiem-notiesato-kononovu-dzimsanas-diena.d?id=22784030>. [Pēdējo reizi skatīts 13.05.2016.]
- LETA (2012, 10. apr.). Vešņakovs: “kāds Krievijai labums diskreditēt Latviju?” *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2012/04/10/vesnakovs-kads-krievijai-labums-diskreditet-latviju. [Pēdējo reizi skatīts 14.05.2016.]
- LETA (2014, 12. dec.). Latvijai nevajadzētu bažīties par drošību saistībā ar Krievijas bruņoto spēku aktivitātēm, apgalvo Vešņakovs. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/latvijai-nevajadzetu-bazities-par-drosibu-saistiba-ar-krievijas-brunoto-speku-aktivitatem-apgalvo-vesnakovs.d?id=45337798>. [Pēdējo reizi skatīts 15.05.2016.]
- LETA (2015, 10. feb.). Vešņakovs: Krievijai neviens nekad neatņems uzvaru pār nacistisko Vāciju. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-krievijai-neviens-nekad-neatnems-uzvaru-par-nacistisko-vaciju.d?id=45562938>. [Pēdējo reizi skatīts 09.05.2016.]

- LETA (2015, 12. sep.). Vešņakovs: Latvijas un Krievijas attiecības ir dziļākajā krīzē pēdējo 20 gadu laikā. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-latvijas-un-krievijas-attiecibas-ir-dzilakaja-krize-pedejo-20-gadu-laika.d?id=46454887>. [Pēdējo reizi skatīts 15.05.2016.]
- Līcītis, E. (2009, 27. janv.). Aleksandrs Vešņakovs: “Krīzes nepārvar vienatnē.” *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2009/01/27/aleksandrs-vesnakovs-krizes-neparvar-vienatne. [Pēdējo reizi skatīts 13.05.2016.]
- Maliukevičius, N. (2013). (Re)Constructing Russian Soft Power in Post-Soviet Region. *Baltic Security & Defence Review*, 15(2). 70-97. Retrieved from http://www.baltdefcol.org/files/files/BSDR/BSDR_15_2.pdf. [Last seen: 10.04.2016.]
- Marcinkowski, F. (2014). Framing als politischer Prozess: Eine Einleitung. In Marcinkowski, F., Pfetsch, B., Vowe, G., *Framing als politischer Prozess. Beiträge zum Deutungskampf in der politischen Kommunikation* (s. 7. – 13.). Baden-Baden: Nomos.
- Matthes, J., Kohring, M. (2008). The Content Analysis of Media Frames: Toward Improving Reliability and Validity. *Journal of Communication*, 58. 258-279. DOI:10.1111/j.1460-2466.2008.00384.x.
- Matthes, J. (2014). *Framing*. Baden-Baden: Nomos.
- Matthes, J. (2014). Zum Gehalt der Framing-Forschung: Eine kritische Bestandsaufnahme. In Marcinkowski, F., Pfetsch, B., Vowe, G., *Framing als politischer Prozess. Beiträge zum Deutungskampf in der politischen Kommunikation* (s. 17. – 28.). Baden-Baden: Nomos.
- Mearsheimer, J., J. (2014/2001). *The Tragedy of Great Power Politics. Updated edition*. New York: W. W. Norton & Company.
- Melissen, J. (2007/2005). The New Public Diplomacy: Between Theory and Practice. In Melissen, J. (Ed.), *The New Public Diplomacy. Soft Power in International Relations* (p. 3. – 27.). New York: PALGRAVE MACMILLAN.
- Melissen, J. (Ed.) (2007). *The New Public Diplomacy. Soft Power in International Relations*. New York: PALGRAVE MACMILLAN.
- Melissen, J. (2013). Public Diplomacy. In Cooper, F., A., Heine, J., Thakur, R. (Eds.), *The Oxford Handbook of Modern Diplomacy* (p. 436. – 452.). Oxford: Oxford University Press.
- Melissen, J. (2013). Public Diplomacy. In Kerr, P., Wiseman, G. (Eds.), *Diplomacy in a Globalizing World: Theories and Practices* (p. 192. – 208.). New York: Oxford University Press.

- Mūrniece, I. (2008, 23. aug.). Krievijas “tautiesi” prasa nepilsoņu vēlēšanu tiesības. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/08/23/krievijas-tautiesi-prasa-nepilsonu-velesanu-tiesibas. [Pēdējo reizi skatīts 13.05.2016.]
- Nye, J., S. (2011). *The future of power*. New York: Public Affairs.
- Nye, J., S. (2013). What China and Russia Don't Get About Soft Power. *Foreign Policy*. Retrieved from: <http://foreignpolicy.com/2013/04/29/what-china-and-russia-dont-get-about-soft-power/>. [Last seen: 17.03.2016.]
- Panova, V., V. (2015). Russia's “Soft” Policies towards the Baltic States. In Rostoks, T., Sprūds, A. (Eds.), *The different faces of “soft power”: the Baltic States and Eastern Neighborhood between Russia and the EU* (p. 80. – 99.). Riga: Latvian Institute of International Affairs.
- Prior, L. (2014). Content Analysis. In Leavy, P., *The Oxford Handbook of Qualitative Research* (p. 359. – 379.). New York: Oxford University Press.
- Rapley, T. (2004). Interviews. In Seale, C., Gobo, G., Gubrium, F., J., Silverman, D. (Eds.), *Qualitative Research Practice* (p. 15. – 33.). London: SAGE Publications.
- Rostoks, T. (2015). Forms of Russian and EU power in the “New Eastern Europe”. In Rostoks, T., Sprūds, A. (Eds.), *The different faces of “soft power”: the Baltic States and Eastern Neighborhood between Russia and the EU* (p. 8. – 28.). Riga: Latvian Institute of International Affairs.
- Rožukalne, A. (2014). Krievijas mediji Latvijā: īpašnieki, regulācija, ietekme. No Kudors, A. (Red.), *Krievijas publiskā diplomātija Latvijā: mediji un nevalstiskais sektors* (76. – 99. lpp.). Rīga: LU Akadēmiskais apgāds.
- Satversmes aizsardzības birojs (2013). *SAB 2012. gada darbības pārskats*. Izgūts no: <http://www.sab.gov.lv/?a=s&id=17&pgoffset=4&jid=3> [Pēdējo reizi skatīts: 04.04.2016.].
- Satversmes aizsardzības birojs (2015). *SAB 2014. gada darbības pārskats*. Izgūts no: http://www.sab.gov.lv/files/2014_parskats.pdf [Pēdējo reizi skatīts: 04.04.2016.].
- Satversmes aizsardzības birojs (2016). *SAB 2015. gada darbības pārskats*. Izgūts no: http://www.sab.gov.lv/files/2015_parskats.pdf [Pēdējo reizi skatīts: 04.04.2016.].
- Seib, P. (2009). Public Diplomacy and Journalism: Parallels, Ethical Issues, and Practical Concerns. *American Behavioral Scientist*, 52(5), 772-786. DOI: 10.1177/0002764208326522.
- Shah, V., D., McLeod, M., D., Gotlieb, R., M., Lee, N., J. (2009). Framing and agenda Setting. In Nabi, L., R., Oliver, B., M., *The SAGE Handbook of Media Processes and Effects* (p. 83. – 98.). California: SAGE Publications.

- Sherr, J. (2013). *Hard Diplomacy and Soft Coersion: Russia's Influence Abroad*. London: Chatham House.
- Schreier, M. (2012). *Qualitative Content Analysis in Practice*. London: SAGE Publications.
- Snow, N. (2014). Public Diplomacy: New Dimensions and Implications. In McPhail, L. T., *Global Communication: Theories, Stakeholders, and Trends (Fourth Edition)* (p. 64. – 79.). West Sussex: Wiley, Blackwell.
- Spurga, S., A., Maliukevičius, N. (2016). Russian Media Politics Before and After the Annexation of Crimea. In Kudors, A. (Ed.), *Fortress Russia: Political, Economic, and Security Development in Russia Following the Annexation of Crimea and its Consequences for the Baltic States* (p. 49. – 70.). Riga: University of Latvia Press.
- Tuch, N., H. (1990). *Communicating with the world: U.S. public diplomacy overseas*. New York: St. Martin's Press.
- Van Ham, P. (2007/2005). Power, Public Diplomacy, and the *Pax Americana*. In Melissen, J. (Ed.), *The New Public Diplomacy. Soft Power in International Relations* (p. 47. – 66.). New York: PALGRAVE MACMILLAN.
- Van Herpen, M., H. (2016). *Putin's Propaganda Machine. Soft Power and Russian Foreign Policy*. Maryland: Rowman & Littlefield.
- Vikmanis, Ģ. (2016, 11. febr.). Krievijas vēstnieks cer uz Lembergu. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2016/02/11/krievijas-vestnieks-cer-uz-lembergu. [Pēdējo reizi skatīts 13.05.2016.]
- Viotti, P., R., Kauppi, M., V. (2012). *International Relations Theory* (5th ed.). Glenview: Pearson.
- Wetzstein, I. (2010). Mediated conflicts: Capacities and limitations of “mediative journalism” in public diplomacy processes. *The International Communication Gazette* 72(6). 503-520. DOI: 10.1177/1748048510369215.
- [Б. а.] (2008, 22. июль). Латышский язык и балтийские порты. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/07/22/latyshskij-yazyk-i-baltijskie-porty>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]
- [Б. а.] (2008, 10. окт.). Так язык или экономика? *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/10/10/tak-yazyk-ili-ekonomika>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]
- Ватолин, И. (2008, 15. авг.). В ожидании нового закона. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/08/25/v-ozhidanii-novogo-zakona>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]

- Вешняков, А. (2008, 1. сен.). У посла США в Риге особое мнение? *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/09/01/u-posla-ssha-v-rige-osoboe-mnenie>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]
- Гартованова, С. (2011, 6. май). Александр Вешняков: “Без нашего вклада пласт культуры исчезнет”. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/05/06/aleksandr-veshnyakov-bez-nashego-vklada-plast-kultury-ischeznet>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]
- Глухих, А. (2010, 13. май). Будут дружить послами. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2010/05/13/budut-druzhit-poslami>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]
- Заговорская, К. (2008, 22. фев.). Александр Вешняков: «С оптимизмом и надеждой». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/02/22/aleksandr-veshnyakov-s-optimizmom-i-nadezhdoj>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]
- Загоровская, К. (2011. 4. янв.). Александр Вешняков: “В наших отношениях наступила зрелость”. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/01/04/aleksandr-veshnyakov-v-nashih-otnosheniyah-nastupila-zrelost>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]
- Загоровская, К. (2012, 26. ноябрь). Александр Вешняков: «Я лоббист Латвии». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2012/11/26/aleksandr-veshnyakov-ya-lobbist-latvii>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]
- Министр иностранных дел Российской Федерации (2007). ОБЗОР ВНЕШНЕЙ ПОЛИТИКИ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ. Извлечено из http://archive.mid.ru//brp_4.nsf/0/3647DA97748A106BC32572AB002AC4DD. [Последний раз просмотрено: 15.03.2016.]
- Ошкая, И. (2011, 10. фев.). Александр Вешняков: «Прошлое не должно мешать будущему!» *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/02/10/aleksandr-veshnyakov-proshloe-ne-dolzno-meshat-budushemu>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]
- Ошкая, И. (2014, 22. дек.). «Нам надо выйти из чёрной полосы отношений». *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/12/22/nam-nado-vyjti-iz-chyornoj-polosy-otnoshenij>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]
- Президент России (2015). *Стратегия национальной безопасности Российской Федерации*. Извлечено из <http://static.kremlin.ru/media/events/files/ru/l8iXkR8XLAtxeilX7JK3XXy6Y0AsHD5v.pdf>. [Последний раз просмотрено 30.05.2016.]

- Радионов, В. (2012, 16. март). Чтобы крышку не сорвало. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2012/03/16/chtoby-kryshku-ne-sorvalo>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]
- Ружанская, А. (2009, 16. янв.). Духовная пища в подарок от России. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/01/16/duhovnaya-pisha-v-podarok-ot-rossii>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]
- Шведов, А. (2011, 9. май). Награды находят героев. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2011/05/09/nagrady-nahodyat-geroev>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]
- Шведов, А. (2013, 23. янв.). Посол России: «Никто не будет тянуть руку для рукопожатия, если к нему разворачиваются спиной». *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2013/01/23/posol-rossii-nikto-ne-budet-tyanut-ruku-dlya-rukopozhatiya-esli-k-nemu-razvorachivayutsya-spinoj>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]
- Шведов, А., Хотеев, А. (2016, 15. апр.). Два посла в одной Латвии. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2016/04/15/dva-posla-v-odnoj-latvii>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]
- Элкин, А. (2015, 14. сент.). Похороны Большой Европы. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/09/14/pohorony-bolshoj-evropy>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]
- Элкин, А. (2015, 22. дек.). Латвия — Россия: чёрная полоса продолжается. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/12/22/latviya-rossiya-chyornaya-polosa-prodolzhaetsya>. [Последний раз просмотрено 02.05.2016.]

PIELIKUMI

<i>Rāmējuma elements</i>	<i>Mainīgais</i>
Temats	• (iegūti tekstu analīzes laikā) • • • •
Aktors	• (iegūti tekstu analīzes laikā) • • • •
Proponents	• (iegūti tekstu analīzes laikā) • • • •
Ieguvumi	• (iegūti tekstu analīzes laikā) • • • •
Ieguvumu atribūcija	• (iegūti tekstu analīzes laikā) • • • •
Riski	• (iegūti tekstu analīzes laikā) • • • •
Risku atribūcija	• (iegūti tekstu analīzes laikā) • • • •
Risinājums	• (iegūti tekstu analīzes laikā) • •
Novērtējums	• • • • •

Pilotpētījumā analizētās publikācijas

- [B.a.] (2008, 9. febr.). SPILGTS CITĀTS. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/02/09/spilgts-citats.
- Antonevičs, M. (2008, 23. febr.). Vešņakova solījumi. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/02/23/vesnakova-solijumi.
- Kondrāts, Ģ. (2008, 24. maijs). Baltijas forums – kūlenis laikā. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/05/24/baltijas-forums-kulenis-laika.
- Vikmanis, Ģ. (2008, 9. aug.). Karadarbība Gruzija nepārtrauc saiknes ar Latviju. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/08/09/karadarbiba-gruzija-nepartrauc-saiknes-ar-latviju.
- Mūrniece, I. (2008, 23. aug.). Krievijas “tautieši” prasa nepilsoņu vēlēšanu tiesības. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/08/23/krievijas-tautiesi-prasa-nepilsonu-velesanu-tiesibas.
- [B.a.] (2008, 13. sept.). Godmanis un Vešņakovs – pusotra stunda par Gruziju. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/09/13/godmanis-un-vesnakovs-pusotra-stunda-par-gruziju.
- [B.a.] (2008, 29. dec.). Vešņakovs mācās latviešu valodu. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/12/29/vesnakovs-macas-latviesu-valodu.
- Līcītis, E. (2009, 27. janv.). Aleksandrs Vešņakovs: “Krīzes nepārvar vienatnē.” *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2009/01/27/aleksandrs-vesnakovs-krizes-neparvar-vienatne.
- Mūrniece, I. (2009, 13. febr.). Veido krievu skolu tīklu. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2009/02/13/veido-krievu-skolu-tiklu.
- Kondrāts, Ģ. (2009, 5. maijs). Baļķis paša acī, skabarga – svešā. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2009/05/05/balkis-pasa-aci-skabarga-svesa.
- [B.a.] (2009, 19. dec.). Vešņakovs: attiecības attīstās. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2009/12/19/vesnakovs-attiecibas-attistas.
- Mūrniece, I. (2010, 13. maijs). Gad pēc attiecību “pārlādes”. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2010/05/13/gads-pec-attiecibu-parlades.
- Mūrniece, I. (2010, 4. aug.). Vēlēšanas – ārvalstu vēstniecību uzmanības lokā. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2010/08/04/velesanas-arvalstu-vestniecibu-uzmanibas-loka.
- Kondrāts, Ģ. (2010, 26. aug.). Maskavas mērs sola divas valsts valodas Latvijā. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2010/08/26/maskavas-mers-sola-divas-valsts-valodas-latvija.
- [B.a.] (2010, 17. dec.). Kopā nelidosim. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2010/12/17/kopa-nelidosim.
- [B.a.] (2010, 29. dec.). Brauks Medvedevs, Putins vai Kirils. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2010/12/29/brauks-medvedevs-putins-vai-kirils.
- Līcītis, E. (2011, 20. janv.). Vēstnieks A. Vešņakovs: “Nostiprināt pozitīvu dinamiku”. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2011/01/20/vestnieks-vesnakovs-nostiprinat-pozitivu-dinamiku.
- Rūtenberga-Bērziņa, I. (2011, 18. febr.). Būs lidmašīnas, būs jauni tirgi. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2011/02/18/bus-lidmasinas-bus-jauni-tirgi.
- Līcītis, E. (2011, 10. jūn.). Vešņakovs par tuvāko kaimiņu sadarbību. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2011/06/10/vesnakovs-par-tuvaku-kaiminu-sadarbibu.
- Vešņakovs, A. (2011, 4. okt.). Dzīvot kā labiem kaimiņiem. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2011/10/04/dzivot-ka-labiem-kaiminiem.
- Vikmanis, Ģ. (2011, 27. dec.). Krievijas vēstnieks: varēja būt labāk... *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2011/12/27/krievijas-vestnieks-vareja-labak.
- Līcītis, E. (2012, 14. febr.). Vēstnieks apstiprina pozitīvu dinamiku. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2012/02/14/vestnieks-apstiprina-pozitivu-dinamiku.
- LETA (2012, 10. apr.). Vešņakovs: “Kāds Krievijai labums diskreditēt Latviju?” *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2012/04/10/vesnakovs-kads-krievijai-labums-diskreditet-latviju.
- [B.a.] (2012, 16. maijs). SPILGTS CITĀTS. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2012/05/16/spilgts-citats.
- Vikmanis, Ģ. (2013, 8. febr.). Vešņakovs vērtē attiecības. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2013/02/08/vesnakovs-verte-attiecibas.
- LETA (2013, 15. maijs). Prasa Vešņakova atvainošanās. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2013/05/15/prasa-vesnakova-atvainosanos.
- Vikmanis, Ģ. (2013, 13. sept.). Krievijas vēstnieka atbilde. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2013/09/13/krievijas-vestnieka-atbilde.
- Vikmanis, Ģ. (2013, 28. dec.). Jaunā gada vēlējumi no vēstniekiem. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2013/12/28/jauna-gada-velejumi-no-vestniekiem.
- Kuzmina, I. (2014, 30. janv.). “Bez Latvijas piekrišanas skolas nedibināsim”. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2014/01/30/bez-latvijas-piekrisanas-skolas-nedibinasim.
- [B.a.] (2014, 13. marts). FAKTS. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2014/03/13/fakts.

Antonevičs, M. (2014, 26. maijs). Latvija esot tikai “ķieģelītis Eiropas sienā”. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2014/05/26/latvija-esot-tikai-kiegelitis-eiropas-siena.

Kokareviča, D. (2014, 26. aug.). “Krievu pasaules” filiāle kaļ plānus. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2014/08/26/krievu-pasaules-filiale-ka-planus.

Vikmanis, Ģ. (2014, 29. dec.). Vešņakovs vaino Ukrainu un Rietumus. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2014/12/29/vesnakovs-vaino-ukrainu-un-rietumus.

Vikmanis, Ģ. (2015, 30. jūn.). Krievijas “tautieši” saskaņo plānus. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2015/06/30/krievijas-tautiesi-saskano-planus.

Vikmanis, Ģ. (2015, 15. sept.). Draud ar “sarūsējušām sliedēm”. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2015/09/15/draud-ar-sarusējušam-sliedem.

Antonevičs, M. (2016, 5. janv.). Kā Jauno gadu sagaidīsi... *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2016/01/05/ka-jauno-gadu-sagaidisi.

Vikmanis, Ģ. (2016, 5. febr.). “Vai esam gatavi mirt par Daugavpili?” *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2016/02/05/vai-esam-gatavi-mirt-par-daugavpili.

Vikmanis, Ģ. (2016, 11. febr.). Krievijas vēstnieks cer uz Lembergu. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2016/02/11/krievijas-vestnieks-cer-uz-lembergu.

[B.a.] (2008, 11. janv.). Citāti. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2008/01/11/citati>.

[B.a.] (2008, 13. febr.). Vešņakovs nezina par okupāciju. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2008/02/13/vesnakovs-nezina-par-okupaciju>.

Rodins, A. (2008, 29. jūl.). Kononovs pret Latviju. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2008/07/29/kononovs-pret-latviju>.

Titova, N. (2008, 28. aug.). Vēstnieks: Latvijai nav tiesību nosodīt. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2008/08/28/vestnieks-latvijai-nav-tiesibu-nosodit>.

[B.a.] (2009, 9. marts). Spilgti citāti. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2009/03/09/spilgti-citati>.

[B.a.] (2009, 30. dec.). Vešņakovs cer uz Ušakovu. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2009/12/30/vesnakovs-cer-uz-usakovu>.

Bojārs, G. (2012, 13. febr.). Krievijas vēstnieks referendumu skaidro ar SC atstumšanu. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2012/02/13/krievijas-vestnieks-referendumu-skaidro-ar-sc-atstumsanu>.

Grundule, L. (2014, 11. febr.). Paulu nodēvē par Latvijas maigo varu. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2014/02/11/paulu-nodeve-par-latvijas-maigo-varu>.

Kasparāns, Ģ. (2014, 5. sept.). Kā apturēt Putinu. *SestDiena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2014/09/05/ka-apturet-putinu>.

Āboliņš, I., Kasparāns, Ģ. (2015, 6. febr.). Krievu pasaulei nav robežu. *SestDiena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2015/02/06/krievu-pasaulei-nav-robezu>.

Margēviča, A. (2008, 13. febr.). Vešņakovs būs aktīvs vēstnieks. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2008/02/13/vesnakovs-bus-aktivs-vestnieks.

Jundze, R. (2008, 13. jūn.). Sākas Krievijas kultūras sezona Latvijā. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2008/06/13/sakas-krievijas-kulturas-sezona-latvija/

Margēviča, A. (2008, 16. aug.). Zatlers: Latvija prasīs jaunu ES un NATO attieksmi pret Krieviju. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2008/08/16/zatlers-latvija-prasis-jaunu-es-un-nato-attieksmi-pret-krieviju/

Margēviča, A. (2008, 23. okt.). Riekstiņa vizīte parādīs, vai Maskavā gaida Zatleru. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2008/10/23/riekstina-vizite-paradis-vai-maskava-gaida-zatleru.

Daukšte, A., Paiders, J. (2009, 13. febr.). Vešņakovs: krīze veicina starpvalstu sapratni. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2009/02/13/vesnakovs-krize-veicina-starpvalstu-sapratni.

Daukšte, A., Paiders, J. (2012, 2. marts). Vešņakovs: Krievijas pavasaris mūs gaida gan tiešā, gan pārnēstā nozīmē. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2012/03/02/vesnakovs-krievijas-pavasaris-mus-gaida-gan-tiesha-gan-parnesta-nozime.

Veģe, I. (2012, 13. apr.). Nacionālajās domstarpībās iesaista medijus un baznīcu. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2012/04/13/nacionalajas-domstarpibas-iesaista-medijus-un-baznicu.

Paparde, I. (2012, 27. nov.). Latvijas – Krievijas attiecības sasaluma punktā. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2012/11/27/latvijas-krievijas-attiecibas-sasaluma-punkta.

Veģe, I. (2013, 7. marts). SAB: Gaponenko grāmatas prezentāciju organizēja Krievijas izlūkošanas virsnieks. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2013/03/07/sab-gaponenko-gramatas-prezentaciju-organizēja-krievijas-izlukosanas-virsnieks.

Lasmanis, J. (2014, 3. marts). Vienoti pret Krievijas agresiju Ukrainā. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2014/03/03/vienoti-pret-krievijas-agresiju-ukraina.

- Lasmanis, J. (2014, 22. dec.). Ar Saeimas priekšsēdētājas amatu nesavietojama uzvedība. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2014/12/22/ar-saeimas-priekssedetajas-amatu-nesavietojama-uzvediba.
- Paiders, J. (2015, 15. sept.). Cerības par Eiropu bez konfliktiem. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2015/09/15/ceribas-par-eiropu-bez-konfliktiem.
- Avotiņš, V. (2016, 25. apr.). Aleksandrs Vešņakovs: “Mans uzdevums – saukt lietas īstajos vārdos”. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2016/04/25/aleksandrs-vesnakovs-mans-uzdevums-saukt-lietas-istajos-vardos.
- Заговорская, К. (2008, 22. февраль). Александр Вешняков: «С оптимизмом и надеждой». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/02/22/aleksandr-veshnyakov-s-optimizmom-i-nadezhdoj>.
- [[Б. а.]] (2008, 6. март). Вешняков поможет ветеранам. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/03/06/veshnyakov-pomozhet-veteranam>.
- Николаев, С. (2008, 7. апрель). Умом искусство России не объять... *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/04/07/umom-iskusstvo-rossii-ne-obyat>.
- Осинская, И., Радионов, В. (2008, 26. май). 10 лет и два дня. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/05/26/10-let-i-dva-dnya>.
- [[Б. а.]] (2008, 13. июнь). День России. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/06/13/den-rossii>.
- [[Б. а.]] (2008, 22. июль). Латышский язык и балтийские порты. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/07/22/latyshskij-yazyk-i-baltijskie-porty>.
- Николаев, С. (2008, 12. август). Николай Цискаридзе: «Всю жизнь являюсь русским артистом». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/08/12/nikolaj-ciskaridze-vsju-zhizn-yavlyayus-russkim-artistom>.
- Радионов, В. (2008, 14. август). «А на Латвию вы не нападете?». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/08/14/na-latviyu-vy-ne-napadete>.
- Ватолин, И. (2008, 15. август). В ожидании нового закона. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/08/25/v-ozhidanii-novogo-zakona>.
- Вешняков, А. (2008, 1. сентябрь). У посла США в Риге особое мнение? *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/09/01/u-posla-ssha-v-rige-osoboe-mnenie>.
- Ватолин, И. (2008, 11. сентябрь). Боль Осетии. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/09/11/bol-osetii>.
- [[Б. а.]] (2008, 10. октябрь). Так язык или экономика? *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/10/10/tak-yazyk-ili-ekonomika>.
- [[Б. а.]] (2008, 30. декабрь). Отношения на 9 миллиардов. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/12/30/otnosheniya-na-9-milliardov>.
- Ружанская, А. (2009, 16. январь). Духовная пища в подарок от России. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/01/16/duhovnaya-pisha-v-podarok-ot-rossii>.
- Ружанская, А. (2009, 17. март). Уроки от российского посла. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/03/17/uroki-ot-rossijskogo-posla>.
- Тараканский, Л. (2009, 8. май). Посол на борту. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/05/08/posol-na-bortu>.
- [[Б. а.]] (2009, 10. июнь). Александр Вешняков: «Победили умеренные силы». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/06/10/aleksandr-veshnyakov-pobedili-umerennye-sily>.
- Харланова, И. (2009, 30. июль). Бесплатные поездки для ветеранов. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/07/30/besplatnye-poezdki-dlya-veteranov>.
- Ватолин, И. (2009, 14. октябрь). Вальс победителей. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/10/14/vals-pobeditelej>.
- Муталлимова, С. (2009, 7. декабрь). Сын за отца отвечает. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/12/07/syn-za-otca-otvechaet>.
- Молчунов, В. (2009, 30. декабрь). Героизация бывших легионеров СС недопустима. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/12/30/geroizaciya-byvshih-legionerov-ss-nedopustima>.
- [[Б. а.]] (2010, 5. январь). «Это возможный компромисс!» *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/01/05/eto-vozmozhnyj-kompromiss>.
- Загорская, К. (2010, 7. январь). Александр Вешняков: «Настрой позитивный». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/01/07/aleksandr-veshnyakov-nastroj-pozitivnyj>.
- Дубровский, В. (2010, 24. февраль). В боях познавшая радость побед... *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/03/09/budet-i-ugol-i-chugun>.
- Гартованова, С. (2010, 29. март). Вектор внимания – на Россию. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/03/29/vektor-vnimaniya-na-rossiyu>.
- Ошка, И. (2010, 12. июль). Сигнал из Москвы. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/07/12/signal-iz-moskvy>.
- Андрианова, Т. (2010, 19. август). В Россию за образованием. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/08/19/v-rossiyu-za-obrazovaniem>.

Радионо́в, В. (2010, 6. декабрь). В гости к Медведеву. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/12/06/v-gosti-k-medvedevu>.

Молчунов, В. (2010, 29. декабрь). К нам приедет Путин? *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/12/29/k-nam-priedet-putin>.

Загоровская, К. (2011, 4. январь). Александр Вешняков: «В наших отношениях наступила зрелость». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/01/04/aleksandr-veshnyakov-v-nashih-otnosheniyah-nastupila-zrelost>.

Ошкая, И. (2011, 10. февраль). Александр Вешняков: «Прошлое не должно мешать будущему!» *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/02/10/aleksandr-veshnyakov-proshloe-ne-dolzno-meshat-budushemu>.

Гартованова, С. (2011, 6. май). Александр Вешняков: «Без нашего вклада пласт культуры исчезнет». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/05/06/aleksandr-veshnyakov-bez-nashego-vklada-plast-kultury-ischeznet>.

Ошкая, И. (2011, 10. июнь). Александр Вешняков: «Нам удалось сохранить позитивную динамику!» *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/06/10/aleksandr-veshnyakov-nam-udalos-sohranit-pozitivnuyu-dinamiku>.

Гартованова, С. (2011, 22. август). Консулу сказали не «прощай», а «до свидания» *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/08/22/konsulu-skazali-ne-proshaj-do-svidaniya>.

Харланова, И. (2011, 13. сентябрь). «Вы — победители!» *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/09/13/vy-pobediteli>.

[[Б. а.]] (2012, 9. март). Ну и ньюз! *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2012/03/09/nu-i-nyuz>.

Радионо́в, В. (2012, 16. март). Чтобы крышку не сорвало. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2012/03/16/chtoby-kryshku-ne-sorvalo>.

Радионо́в, В. (2012, 15. май). Александр Вешняков: «У России нет скрытых целей в Латвии». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2012/05/15/aleksandr-veshnyakov-u-rossii-net-skrytyh-celej-v-latvii>.

Татарчук, А. (2012, 11. июнь). 20 гектаров роторов и статоров. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2012/06/11/20-gektarov-rotorov-i-statorov>.

Загоровская, К. (2012, 26. ноябрь). Александр Вешняков: «Я лоббист Латвии». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2012/11/26/aleksandr-veshnyakov-ya-lobbist-latvii>.

Глухих, А. (13. фев.). Вешняков пообещал рижанам Путина. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/02/13/veshnyakov-poobeshal-rizhanam-putina>.

Николаев, Ю. (2008, 25. мавт). Российский дипломат в деловой разведке. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/03/25/rossijskij-diplomat-v-delovoj-razvedke>.

Фаст, Т. (2008, 12. июнь). Развитие Балтийского региона невозможно без России. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/06/12/razvitie-baltijskogo-regiona-nevozmozhno-bez-rossii-razvitie-baltijskogo-regiona-nevozmozhno-bez-rossii>.

[[Б. а.]] (2008, 1. июль). Александр Вешняков: "Проблемы есть, и мы их решаем". *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/07/01/aleksandr-veshnyakov-problemy-est-i-my-ih-reshaem>.

Антоненко, О. (2008, 12. авг.). Латвия не ждет от России ничего хорошего. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/08/12/latviya-ne-zhdet-ot-rossii-nichego-horoshego>.

Дубков, А. (2008, 25. авг.). Неграждане требуют право голоса. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/08/25/negrazhdane-trebuyut-pravo-golosa>.

Дубков, А. (2008, 11. сент.). Александр Вешняков: вся надежда на докторов. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/09/11/aleksandr-veshnyakov-vsya-nadezhda-na-doktorov>.

ЛЕТА, Delfi (2009, 16. март). "Русский мир" открыл центр в Риге. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2009/03/16/russkij-mir-otkryl-centr-v-rige>.

Фаст, Т. (2009, 12. июнь). Александр Вешняков: «Новые проекты должны быть у самой Латвии». *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2009/06/12/aleksandr-veshnyakov-novye-proekty-dolzhny-byt-u-samoj-latvii>.

Вешняков, А. (2009, 13. август). Вешняков: открытые границы. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2009/08/13/veshnyakov-otkrytye-granicy>.

Акопова, И. (2009, 29. декабрь). Страна должна знать своих «уродов»! *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2009/12/29/strana-dolzna-znat-svoih-urodov>.

Мажан, Т. (2010, 9. февраль). Посол объявил оттепель. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2010/02/09/posol-obyavil-ottepel>.

ЛЕТА, telegraf.lv (2010, 23. апрель). ТЕЛЕГРАФНОЙ СТРОКОЙ. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2010/04/23/telegrafnoj-strokoj>.

Глухих, А. (2010, 13. май). Будут дружить послами. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2010/05/13/budut-druzhit-poslami>.

Дубков, А. (2010, 19. август). В Россию за знаниями. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2010/08/19/v-rossiyu-za-znaniyami>.

Глухих, А. (2010, 17. декабрь). Балтийская тема отошла на второй план. *Телеграф*. Извлечено из

<http://news.lv/Telegraf/2010/12/17/baltijskaya-temaotoshla-na-vtoroj-plan>.
 [[Б. а.]] (2010, 29. декабрь). ТЕЛЕГРАФНОЙ СТРОКОЙ. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2010/12/29/telegrafnoj-strokoj-4>.

Акопова, И. (2011, 18. февраль). Вешняков пообещал фармацевтам «зеленый коридор». *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2011/02/18/veshnyakov-poobeshal-farmaceutam-zelenyj-koridor>.

Шведов, А. (2011, 9. май). Награды находят героев. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2011/05/09/nagrady-nahodyat-geroev>.

Синицкий, В. (2011, 20. июль). Путин в Ригу не собирается. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2011/07/20/putin-v-rigu-ne-sobiraetsya>.

Дунда, А. (2011, 7. сентябрь). День посла в Рижском порту. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2011/09/07/den-posla-v-rizhskom-portu>.

Глухих, А. (2011, 11. октябрь). Александр Вешняков: «Никакого разворота со стороны России не будет». *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2011/10/11/aleksandr-veshnyakov-nikakogo-razvorota-so-storony-rossii-ne-budet>.

Негодин, А. (2012, 17. февраль). Око за око, референдум за школы. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2012/02/17/oko-za-oko-referendum-za-shkoly>.

Негодин, А. (2012, 8. май). 9 мая: на том же месте, в тот же час. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2012/05/08/9-maya-na-tom-zhe-meste-v-tot-zhe-chas>.

Мажан, Т. (2012, 10. август). За русским дипломом. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2012/08/10/za-russkim-diplomom>.

Мажан, Т. (2012, 4. сентябрь). В школу идут реформы. *Телеграф*.

Шаврей, А. (2012, 9. ноябрь). В Бирже наступил «Серебряный век». *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2012/11/09/v-birzhe-nastupil-serebryanyj-vek>.

Шведов, А. (2013, 23. январь). Посол России: «Никто не будет тянуть руку для рукопожатия, если к нему разворачиваются спиной». *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2013/01/23/posol-rossii-nikto-ne-budet-tyanut-ruku-dlya-rukopozhatiya-esli-k-nemu-razvorachivayutsya-spinoy>.

[[Б. а.]] (2013, 3. апрель). Цитаты недели. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2013/04/03/citaty-nedeli>.

[[Б. а.]] (2012, 10. декабрь). Российское лучше? *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2012/12/10/rossijskoe-luchshe>.

Элкин, А. (2012, 21. декабрь). Надежда умирает последней... *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2012/12/21/nadezhda-umiraet-poslednej>.

Элкин, А. (2013, 4. февраль). За Победу, за Сталинград! *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2013/02/04/za-pobedu-za-stalingrad>.

Лебедева, Н. (2013, 7. май). Встреча Благодатного огня. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2013/05/07/vstrecha-blagodatnogo-ognya>.

Харланова, И. (2013, 20. май). Берег России. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2013/05/20/bereg-rossii>.

Лебедева, Н. (2013, 8. июль). К дружбе готовы! *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2013/07/08/k-druzhbe-gotovy>.

[[Б. а.]] (2013, 24. сентябрь). Цитата. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2013/09/24/citata>.

Лебедева, Н. (2013, 27. декабрь). «Мы стали друг другу ближе...» *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2013/12/27/my-stali-drug-drugu-blizhe>.

[[Б. а.]] (2014, 29. январь). «Всё согласуем с Латвией». *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/01/29/vsyo-soglasuem-s-latviej>.

Эльдаров, Э. (2014, 3. февраль). Новый формат: 90:10. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/02/11/myagkaya-sila-eto-normalno>.

Ошкая, И. (2014, 14. март). Подарок Путина. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/04/14/buhenvaldskij-nabat>.

Элкин, А. (2014, 26. май). «Мы сами знаем, что в наших интересах!» *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/05/26/my-sami-znaem-что-v-nashih-interesah>.

[[Б. а.]] (2014, 8. август). Дефицита не будет. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/08/08/deficita-ne-budet>.

[[Б. а.]] (2014, 4. сентябрь). Бомба мощностью 500 млн экземпляров. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/09/04/bomba-moshnostyu-500-mln-ekzempljarov>.

Харланова, И. (2014, 15. октябрь). Октябрь рижской победы. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/10/15/oktyabr-rizhskoj-pobedy>.

[[Б. а.]] (2014, 18. декабрь). Посол РФ: пенсии будут меньше. *Вести сегодня*. Извлечено из

<http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/12/18/posol-rf-pensii-budut-menshe>.

Ошкая, И. (2014, 22. декабрь). «Нам надо выйти из чёрной полосы отношений». *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/12/22/nam-nado-vyiti-iz-chyornoj-polosy-otnoshenij>.

Левина, О. (2015, 20. январь). Чего боится латвийский экспортер. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/01/20/chego-boitsya-latvijiskij-eksporter>.

Владимиров, С. (2015, 10. февраль). Предприятия, которые мы потеряем? *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/02/10/predpriyatiya-kotorye-my-poteryaem>.

Харланова, И. (2015, 16. апрель). Мемориал с лицом автора. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/05/07/pobedu-u-nas-ne-otnyat>.

Лебедева, Н. (2015, 15. июнь). Русское народное в «Дзинтари». *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/06/15/russkoe-narodnoe-v-dzintari>.

Элкин, А. (2015, 14. сентябрь). Похороны Большой Европы. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/09/14/pohorony-bolshoj-evropy>.

Элкин, А. (2015, 22. декабрь). Латвия — Россия: чёрная полоса продолжается. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/12/22/latviya-rossiya-chyornaya-polosa-prodolzhaetsya>.

Лебедева, Н. (2016, 3. февраль). Говорят дети войны. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2016/02/03/govoryat-deti-voyny>.

Татарчук, А. (2016, 22. февраль). Александр Вешняков: «Пропаганда нетерпимости стала постоянной». *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2016/02/22/aleksandr-veshnyakov-propaganda-neterpimosti-stala-postoyannoj>.

Шведов, А., Хотеев, А. (2016, 15. апрель). Два посла в одной Латвии. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2016/04/15/dva-posla-v-odnoj-latvii>.

LETA (2008, 8. februāris). Vešņakovs vēlas vairot Krievijas iedzīvotāju pozitīvu uztveri par Latviju. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-velas-vairot-krievijas-iedzivotaju-pozitivu-uztveri-par-latviju.d?id=20210990>.

LETA (2008, 12. februāris). Jaunais Krievijas vēstnieks norāda uz cilvēktiesību problēmām Latvijā. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/jaunais-krievijas-vestnieks-norada-uz-cilvektiesibu-problemam-latvija.d?id=20241354>.

[B. a.] (2008, 12. augusts). Vešņakovs: Latvijas un Krievijas attiecības var pasliktināties. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-latvijas-un-krievijas-attiecibas-var-pasliktinaties.d?id=21643358>.

LETA (2008, 22. augusts). Baltijas krievi prasa tiesības nepilsoniem vēlē Eiroparlamentu un pašvaldības. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/arzemes/baltijas-krievi-prasa-tiesibas-nepilsoniem-velet-eiroparlamentu-un-pasvaldibas.d?id=21762931>.

[B. a.] (2008, 19. septembris). Vešņakovs: Latvijas un Krievijas attiecības nopietni sarežģījušās. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-latvijas-un-krievijas-attiecibas-nopietni-sarezgijusas.d?id=21990908>.

[B. a.] (2008, 29. septembris). Krievija pieprasa ĀM atspēkot ziņas par Hapilova spiegošanu; Riekstiņš nekomentē “baumas”. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/krievija-pieprasa-am-atspekat-zinas-par-hapilova-spiegosanu-riekstins-nekomente-baumas.d?id=22062092>.

LETA (2009, 2. janvāris). Vešņakovs sveic par kara noziegumiem notiesāto Kononovu dzimšanas dienā. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-sveic-par-kara-noziegumiem-notiesato-kononovu-dzimšanas-diena.d?id=22784030>.

LETA (2009, 22. augusts). Vešņakovs: Puškina pieminēklis Rīgā atver jaunu lappusi Latvijas un Krievijas attiecībās. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-puskina-piemineklis-riga-atver-jaunu-lappusi-latvijas-un-krievijas-attiecibas.d?id=26379337>.

[B. a.] (2010, 5. janvāris). Krievija iestājas par bezvīzu režīmu ar Latviju. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/arzemes/krievija-iestajas-par-bezvizu-rezimu-ar-latviju.d?id=29061027>.

[B. a.] (2010, 29. janvāris). Vešņakovs: par “Nordstream” atzaru uz Latviju sarunas nenotiek. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/business/biznesa-vide/vesnakovs-par-nordstream-atzaru-uz-latviju-sarunas-nenotiek.d?id=29582713>.

[B. a.] (2010, 11. jūnijs). Vešņakovs: Krievija aizvien grib attīstīt sadarbību ar Latviju. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-krievija-aizvien-grib-attistit-sadarbibu-ar-latviju.d?id=32437763>.

LETA (2010, 15. decembris). Vešņakovs: Krievija būs gatava runāt par jebkādu jautājumu. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-krievija-bus-gatava-runat-par-jebkadu-jautajumu.d?id=35769191>.

BNS (2011, 20. janvāris). Vešņakovs: “nepilsoņu problēmu” jārīšina “lietderīgi visai sabiedrībai”. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-nepilsonu-problemu-jarisina-lietderigi-visai-sabiedribai.d?id=36342155>.

BNS (2011, 14. jūlijs). Bērziņš tikšanās laikā ar Vešņakovu ielūdz Krievijas prezidentu apmeklēt Latviju. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/berzins-tiksanas-laika-ar-vesnakovu-ieludz-krievijas-prezidentu-apeklet-latviju.d?id=39583973>.

[B. a.] (2011, 7. decembris). Vešņakovs: krievu valodas statusa jautājumā Latvijas uzdevums ir saprast problēmu. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-krievu-valodas-statusa-jautajuma-latvijas-uzdevums-ir-saprast-problemu.d?id=41965132>.

BNS (2012, 9. februāris). Vešņakovs: Latvijai un Krievijai ir jāuzlabo sadarbība investīciju piesaistē. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/bizness/viedokli/vesnakovs-latvijai-un-krievijai-ir-jauzlabo-sadarbiba-investiciju-piesaiste.d?id=42118946>.

[B. a.] (2012, 14. februāris). Vešņakovs: “krievu valodas referendums” diez vai risina sarežģītos jautājumus, taču atklāj problēmas. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-krievu-valodas-referendums-diez-vai-risina-sarezgitos-jautajumus-tacu-atklaj-problemas.d?id=42128358>.

LETA (2012, 6. marts). Vešņakovs: Krievijas vēsturnieku pasludināšana par “persona non grata” ir nedraudzīgs solis. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-krievijas-vesturnieku-pasludinasana-par-persona-non-grata-ir-nedraudzigs-solis.d?id=42185274>.

LETA (2012, 9. aprīlis). Krievijas vēstniecība noliedz, ka šai valstij būtu slēpti mērķi Latvijā. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/krievijas-vestnieciba-noliedz-ka-sai-valstij-butu-slepti-merki-latvija.d?id=42269216>.

LETA (2012, 19. decembris). Krievijas vēstnieks: valdošajai koalīcijai ir izdevīgi Krievijā saskatīt ienaidnieka tēlu. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/krievijas-vestnieks-valdosajai-koalicijai-ir-izdevigi-krievija-saskatit-ienaidnieka-telu.d?id=42916092>.

BNS (2013, 6. februāris). Vešņakovs: lai kā Latvija censtos, Krievija neatzīs tās okupāciju. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-lai-ka-latvija-censtos-krievija-neatzis-tas-okupaciju.d?id=43036648>.

LETA (2014, 30. janvāris). “Ugunsgrēks” saistībā ar Āfrikas cūku mēri jādzēš kopīgiem spēkiem, uzsver Vešņakovs. *Delfi*. Izgūts no http://www.delfi.lv/bizness/biznesa_vidu/ugunsgreks-saistiba-ar-afrikas-cuku-meri-jadzies-kopigiem-spekiem-uzsver-vesnakovs.d?id=44089093.

LETA (2014, 4. marts). Latvijā Krievija karaspēku neievestu, pat ja krievvalodīgie to lūgtu, apgalvo Vešņakovs. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/latvija-krievija-karaspeku-neievestu-pat-ja-krievvalodigie-to-lugtu-apgalvo-vesnakovs.d?id=44270543>.

[B. a.] (2014, 20. jūnijs). Satversmes preambula novedīs pie konfrontācijas, uzskata Krievijas vēstnieks Vešņakovs. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/satversmes-preambula-novedis-pie-konfrontacijas-uzskata-krievijas-vestnieks-vesnakovs.d?id=44641020>.

LETA (2014, 12. decembris). Latvijai nevajadzētu bažīties par drošību saistībā ar Krievijas bruņoto spēku aktivitātēm, apgalvo Vešņakovs. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/latvijai-nevajadzetu-bazities-par-drosibu-saistiba-ar-krievijas-brunoto-speku-aktivitatem-apgalvo-vesnakovs.d?id=45337798>.

[B. a.] (2014, 29. decembris). Vešņakovs: rubļa kursa kritums “sitīs arī pa Latvijas ekonomiku”. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-rubla-kursa-kritums-sitis-ari-pa-latvijas-ekonomiku.d?id=45394058>.

[B. a.] (2015, 17. janvāris). Latvijas prezidentūra ES varētu mazināt spriedzi attiecībās ar Krieviju, uzskata Vešņakovs. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/latvijas-prezidentura-es-var-mazinat-spridzi-attiecibas-ar-krieviju-uzskata-vesnakovs.d?id=45465618>.

LETA (2015, 10. februāris). Vešņakovs: Krievijai neviens nekad neatņems uzvaru pār nacistisko Vāciju. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-krievijai-neviens-nekad-neatnems-uzvaru-par-nacistisko-vaciju.d?id=45562938>.

LETA (2015, 12. septembris). Vešņakovs: Latvijas un Krievijas attiecības ir dziļākajā krīzē pēdējo 20 gadu laikā. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-latvijas-un-krievijas-attiecibas-ir-dzilakaja-krize-pedejo-20-gadu-laika.d?id=46454887>.

LETA (2016, 4. februāris). Vešņakovs tautiešus Latvijā aicina cīnīties par savu valodu. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-tautiesus-latvija-aicina-cinities-par-savu-valodu.d?id=47023831>.

LETA (2016, 3. marts). Vešņakovs: 16. marta gājiens ir kauns Eiropai. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-16-marta-gajiens-ir-kauns-eiropai.d?id=47138385>.

Kvantitatīvās kontentanalīzes kodēšanas instrukcija

1. Publikācijas nosaukums.
2. Publikācijas laiks.
3. Medijs:
  - a. *Latvijas Avīze*;
  - b. *Diena*;
  - c. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*;
  - d. *Čas*;
  - e. *Telegraf*;
  - f. *Vesti Segodnja*;
  - g. *Delfi.lv*;
  - h. *Vesti.lv*.
4. Publikācijas valoda:
  - a. latviešu;
  - b. krievu.
5. Publikācijas forma:
  - a. ziņa;
  - b. citāts;
  - c. intervija;
  - d. komentārs.
6. Publikācijas autors I:
  - a. norādīts;
  - b. nav norādīts.
7. Publikācijas autors II:
  - a. medija žurnālists;
  - b. pats medijs;
  - c. A. Vešņakovs;
  - d. ziņu aģentūra (LETA, BNS);
  - e. cits medijs.
8. A. Vešņakova citāts:
  - a. tiešs;
  - b. netiešs.
9. Dominējošais Latvijas-Krievijas attiecību rāmējums A. Vešņakova vēstījumā publikācijā:
  - a. abpusēji izdevīga ekonomiskā sadarbība;
  - b. nepilsoņu/tautiešu interešu aizsardzība;
  - c. krievu valodas loma Latvijas sabiedrībā;
  - d. Otrā pasaules kara vēstures "pārrakstīšana";
  - e. Latvija – vāja un ES, NATO partneriem iztapīga valsts;
  - f. Krievijas dēmonizācija un latviskās elites rusofobija;
  - g. cits.
10. Dominējošais rāmējuma aktors:
  - a. Latvijas valsts;
  - b. Latvijas politiķi;
  - c. Latvijas drošības dienesti;
  - d. Latvijas medijs;
  - e. Latvijas un Krievijas uzņēmēji;
  - f. Krievijas valsts;
  - g. Krievijas politiķi;
  - h. krievvalodīgie/nepilsoņi;
  - i. Krievijas tautieši;
  - j. trešās puses – ES, NATO, Rietumi; to pārstāvji;
  - k. A. Vešņakovs;
  - l. cits.
11. Atbildības, cēlonības piedēvējums:
  - a. Latvija, tās aktori;
  - b. Krievija, tās aktori;
  - c. trešās puses aktori;
  - d. nav identificējams.
12. Risinājuma piedēvējums:
  - a. Latvijas, tās aktori;
  - b. Krievija, tās aktori;
  - c. trešās puses aktori;
  - d. nav identificējams.

Laikraksta *Diena* publikācijas

1. [B.a.] (2008, 11. janv.). Citāti. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2008/01/11/citati>.
2. Širovs, P. (2008, 12. febr.). Ceļš no Arhangeļskas līdz Rīgai. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2008/02/12/cels-no-arhangeliskas-lidz-rigai>.
3. [B.a.] (2008, 13. febr.). Citāti. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2008/02/13/citati>.
4. [B.a.] (2008, 13. febr.). Vešņakovs nezina par okupāciju. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2008/02/13/vesnakovs-nezina-par-okupaciju>.
5. [B.a.] (2008, 25. febr.). Citāti. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2008/02/25/citati>.
6. [B.a.] (2008, 5. marts). Citāti. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2008/03/05/citati>.
7. [B.a.] (2008, 12. aprīlis). Citāti. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2008/04/12/citati>.
8. [B.a.] (2008, 22. jūl.). Citāti. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2008/07/22/citati>.
9. Pelane, A., Ukenābele, I. (2008, 28. jūl.). Darvas karote tranzīta medus mucā. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2008/07/26/partizans-vai-kara-noziedznieks>.
10. Rodins, A. (2008, 29. jūl.). Kononovs pret Latviju. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2008/07/29/kononovs-pret-latviju>.
11. Širovs, P., Kasparāns, Ģ., Sloga, G. (2008, 9. aug.). Konflikts. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2008/08/09/konflikts>.
12. Ņezberis, U., Klimovičs, A., Dūmiņa, Z. (2008, 13. aug.). Karš Gruzijā. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2008/08/13/kars-gruzija>.
13. Širovs, P., Klimovičs, A., Sloga, G., Egle, I. (2008, 14. aug.). Karš Gruzijā. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2008/08/14/kars-gruzija>.
14. Titova, N. (2008, 28. aug.). Vēstnieks: Latvijai nav tiesību nosodīt. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2008/08/28/vestnieks-latvijai-nav-tiesibu-nosodit>.
15. [B.a.] (2009, 9. marts). Spilgti citāti. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2009/03/09/spilgti-citati>.
16. [B.a.] (2009, 15. jūn.). Spilgti citāti. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2009/06/15/spilgti-citati>.
17. [B.a.] (2009, 30. dec.). Vešņakovs cer uz Ušakovu. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2009/12/30/vesnakovs-cer-uz-usakovu>.
18. [B.a.] (2010, 30. janv.). Oficiāla ielūguma nebūs. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2010/01/30/oficiala-ieluguma-nebus>.
19. Fridrihsone, M. (2010, 2. febr.). Bez ielūguma nav jābrauc. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2010/02/02/bez-ieluguma-nav-jabrauc>.
20. Ālīte, B. (2010, 13. febr.). Zatlērs Maskavā rādīšot Latvijas briedumu. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2010/02/13/zatlers-maskava-radisot-latvijas-briedumu>.
21. Arnicāns, M. (2010, 3. marts). Leģionāru piemiņas gājienu labprāt liegtu. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2010/03/03/legionaru-pieminas-gajienu-labprat-liegtu>.
22. Rozentāls, A. (2010, 4. dec.). Uz Kremli – pirms Ziemassvētkiem. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2010/12/04/uz-kremli-pirms-ziemassvetkiem>.
23. Bojārs, G. (2012, 13. febr.). Krievijas vēstnieks referendumu skaidro ar SC atstumšanu. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2012/02/13/krievijas-vestnieks-referendumu-skaidro-ar-sc-atstumšanu>.
24. [B.a.] (2013, 28. marts). Medvedevs ir gatavs tikt ar Dombrovski. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2013/03/28/medvedevs-ir-gatavs-tikt-ar-dombrovski>.
25. [B.a.] (2014, 30. janv.). Krievija apliecina ieinteresētību par kvalitatīvām Latvijas šprotēm. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2014/01/30/krievija-apliecina-ieinteresetibu-par-kvalitativam-latvijas-sprotem>.
26. Grundule, L. (2014, 11. febr.). Paulu nodēvē par Latvijas maigo varu. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2014/02/11/paulu-nodeve-par-latvijas-maigo-varu>.
27. Grundule, L. (2014, 25. febr.). Latvija palīdzēs Ukrainai, gatava uzņemt vēl cietušos. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2014/02/25/latvija-palidzes-ukrainai-gatava-uznemt-vel-cietusos>.
28. Grundule, L. (2014, 17. marts). Patriarha vizīte Ukrainas ēnā. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2014/03/17/patriarha-vizite-ukrainas-ena>.
29. Grundule, L. (2014, 7. maijs). Vešņakovs par patriarha vizīti: Kirilu gaida Latgalē. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2014/05/07/vesnakovs-par-patriarha-viziti-kirilu-gaida-latgale>.
30. Kasparāns, Ģ. (2014, 5. sept.). Kā apturēt Putinu. *SestDiena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2014/09/05/ka-apturet-putinu>.
31. Āboliņš, I., Kasparāns, Ģ. (2015, 6. febr.). Krievu pasaulei nav robežu. *SestDiena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2015/02/06/krievu-pasaulei-nav-robezu>.
32. Rozentāls, A. (2015, 2. nov.). Uztur draudzību ar Krieviju, startēs Astanā. *Diena*. Izgūts no <http://news.lv/Diena/2015/11/02/uztur-draudzibu-ar-krieviju-startes-astana>.

Laikraksta *Latvijas avīze* publikācijas

1. [B.a.] (2008, 11. janv.). Latvija piekritusi Krievijas vēstnieka kandidatūrai. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/01/11/latvija-piekritusi-krievijas-vestnieka-kandidaturai.
2. [B.a.] (2008, 9. febr.). SPILGTS CITĀTS. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/02/09/spilgts-citats.
3. Antonevičs, M. (2008, 11. febr.). Atbildīgs amats – vēstnieks Latvijā! *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/02/11/atbildigs-amats-vestnieks-latvija.
4. Kondrāts, Ģ. (2008, 13. febr.). Jaunie vēstnieki ieradušies. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/02/13/jaunie-vestnieki-ieradusies.
5. Antonevičs, M. (2008, 21. febr.). Uz Maskavu, un tukšām rokām? *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/02/21/uz-maskavu-un-tuksam-rokam.
6. Antonevičs, M. (2008, 23. febr.). Vešņakova solījumi. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/02/23/vesnakova-solijumi.
7. [B.a.] (2008, 5. marts). Sola nekārtības nepieļaut. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/03/05/sola-nekartibas-nepielaut.
8. Pujēna, S. (2008, 7. marts). Vēstnieks sāk ar Liepāju. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/03/07/vestnieks-sak-ar-liepaju.
9. [B.a.] (2008, 12. maijs). SPILGTS CITĀTS. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/05/12/spilgts-citats.
10. [B.a.] (2008, 13. maijs). Latvija ieinteresēta Putina dalībā. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/05/13/latvija-ieintereseta-putina-daliba.
11. Kondrāts, Ģ. (2008, 14. maijs). Pēc trim dienām Rīgā. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/05/14/pec-trim-nedelam-riga.
12. Kondrāts, Ģ. (2008, 24. maijs). Baltijas forums – kūlenis laikā. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/05/24/baltijas-forums-kulenis-laika.
13. Mūrniece, I. (2008, 30. jūn.). Prasa divvalodību un divkopienu valsti. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/06/30/prasa-divvalodibu-un-divkopienu-valsti.
14. Antonevičs, M. (2008, 21. jūl.). Valstis pārvalda nevis roboti, bet cilvēki ar jūtām! *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/07/21/valstis-parvalda-nevis-roboti-bet-cilveki-ar-jutam.
15. Mūrniece, I. (2008, 26. jūl.). Kononova lietā gatavojot pārsūdzību. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/07/26/kononova-lieta-gatavosot-parsudzibu.
16. Vikmanis, Ģ. (2008, 9. aug.). Karadarbība Gruzijā nepārtrauc saiknes ar Latviju. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/08/09/karadarbiba-gruzija-nepartrauc-saiknes-ar-latviju.
17. Zvirbulis, Ģ. (2008, 12. aug.). Saeima lems ceturtdien. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/08/12/saeima-lems-ceturtdien.
18. [B.a.] (2008, 13. aug.). Vešņakovs: būs “pavisam slikti”. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/08/13/vesnakovs-bus-pavisam-slikti.
19. Zvirbulis, Ģ. (2008, 14. aug.). Saeima šodien lemj par nosodījumu. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/08/14/saeima-sodien-lemj-par-nosodijumu.
20. Mūrniece, I. (2008, 23. aug.). Krievijas “tautieši” prasa nepilsoņu vēlēšanu tiesības. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/08/23/krievijas-tautiesi-prasa-nepilsonu-velesanu-tiesibas.
21. [B.a.] (2008, 28. aug.). Krievija cerot uz starptautisko sapratni. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/08/28/krievija-cerot-uz-starptautisko-sapratni.
22. Mūrniece, I. (2008, 28. aug.). Prezidenta vizīte uz Krieviju – nezināmas nākotnes jautājums. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/08/28/prezidenta-vizite-uz-krieviju-nezinamas-nakotnes-jautajums.
23. Vešņakovs, A. (2008, 30. aug.). Jāciena un jāpieņem Dienvidosētijas un Abhāzijas tautu izvēle. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/08/30/jaciena-un-japienem-dienvidosetijas-un-abhazijas-tautu-izvele.
24. Kondrāts, Ģ. (2008, 11. sept.). Krievijas vēstnieks “sēj patiesību”. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/09/11/krievijas-vestnieks-sej-patiesibu.
25. [B.a.] (2008, 13. sept.). Godmanis un Vešņakovs – pusotra stunda par Gruziju. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/09/13/godmanis-un-vesnakovs-pusotra-stunda-par-gruziju.
26. [B.a.] (2008, 30. sept.). Runas par Hapilovu tikai baumas? *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/09/30/runas-par-hapilovu-tikai-baumas.
27. [B.a.] (2008, 29. dec.). Vešņakovs mācās latviešu valodu. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2008/12/29/vesnakovs-macas-latviesu-valodu.
28. Licītis, E. (2009, 27. janv.). Aleksandrs Vešņakovs: “Krizes nepārvar vienatnē.” *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2009/01/27/aleksandrs-vesnakovs-krizes-neparvar-vienatne.
29. Mūrniece, I. (2009, 13. febr.). Veido krievu skolu tīklu. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2009/02/13/veido-krievu-skolu-tiklu.

30. Kondrāts, Ģ. (2009, 20. febr.). Vešņakovs: nemeklēsim atsaluma vaininiekus. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2009/02/20/vesnakovs-nemeklesim-atsaluma-vaininieku.
31. Kondrāts, Ģ. (2009, 5. maijs). Baļķis paša acī, skabarga – svešā. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2009/05/05/balkis-pasa-aci-skabarga-svesa.
32. Sprūde, V. (2009, 10. jūn.). ĪSUMĀ. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2009/06/10/isuma.
33. LETA, BNS (2009, 19. dec.). Vešņakovs: attiecības attīstās. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2009/12/19/vesnakovs-attiecibas-attistas.
34. [B.a.] (2009, 30. dec.). Cer, ka aizliegs. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2009/12/30/cer-ka-aizliegs.
35. Drēziņš, A. (2010, 9. janv.). Krievijas drošības iniciatīva neviņo uzticību. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2010/01/09/krievijas-drosibas-iniciativa-neviņo-uzticibu.
36. [B.a.] (2010, 17. febr.). Dodas studēt uz Krieviju. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2010/02/17/dodas-studet-uz-krieviju.
37. Mūrniece, I. (2010, 13. maijs). Gad pēc attiecību “pārlādes”. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2010/05/13/gads-pec-attiecibu-parlades.
38. Antonevičs, M. (2010, 29. maijs). Ārpolitikā nav ne mātes Terēzas, ne Ivana Bargā. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2010/05/29/arpolitika-nav-ne-mates-terezas-ne-ivana-barga.
39. Mūrniece, I. (2010, 4. aug.). Vēlēšanas – ārvalstu vēstniecību uzmanības lokā. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2010/08/04/velesanas-arvalstu-vestniecibu-uzmanibas-loka.
40. Vešņakovs, A. (2010, 14. aug.). Neaizmirstamais 2008. gada augusts. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2010/08/14/neaizmirstamais-2008-gada-augusts.
41. [B.a.] (2010, 20. aug.). Latvijas ugunsdzēsēji atgriežas ar medaļām. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2010/08/20/latvijas-ugunsdzeseji-atgriezas-ar-medalam.
42. Kondrāts, Ģ. (2010, 26. aug.). Maskavas mērs sola divas valsts valodas Latvijā. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2010/08/26/maskavas-mers-sola-divas-valsts-valodas-latvija.
43. Kondrāts, Ģ. (2010, 1. okt.). Rīgas osta starp rietumiem un austrumiem. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2010/10/01/rigas-osta-starp-rietumiem-un-austrumiem.
44. Mūrniece, I. (2010, 20. okt.). ASV un Krievijas “pārlāde” bijusi sekmīga. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2010/10/20/asv-un-krievijas-parlade-bijusi-sekmiga.
45. [B.a.] (2010, 17. dec.). Kopā nelidosim. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2010/12/17/kopa-nelidosim.
46. [B.a.] (2010, 29. dec.). Brauks Medvedevs, Putins vai Kirils. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2010/12/29/brauks-medvedevs-putins-vai-kirils.
47. Līcītis, E. (2011, 20. janv.). Vēstnieks A. Vešņakovs: “Nostiprināt pozitīvu dinamiku.”. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2011/01/20/vestnieks-vesnakovs-nostiprinat-pozitivu-dinamiku.
48. [B.a.] (2011, 11. febr.). SPILGTS CITĀTS. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2011/02/11/spilgts-citats.
49. Rūtenberga-Bērziņa, I. (2011, 18. febr.). Būs lidmašīnas, būs jauni tirgi. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2011/02/18/bus-lidmasinas-bus-jauni-tirgi.
50. Mūrniece, I. (2011, 7. apr.). Šoreiz nesaskaņas atstāja aiz kadra. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2011/04/07/soreiz-nesaskananas-atstaja-aiz-kadra.
51. [B.a.] (2011, 10. maijs). SPILGTS CITĀTS. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2011/05/10/spilgts-citats.
52. Gordons, F. (2011, 11. maijs). Viss taču tik skaidrs. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2011/05/11/viss-tacu-tik-skaidrs.
53. Līcītis, E. (2011, 10. jūn.). Vešņakovs par tuvāko kaimiņu sadarbību. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2011/06/10/vesnakovs-par-tuvaku-kaiminu-sadarbibu.
54. Mūrniece, I. (2011, 21. jūn.). Atvēzējas cīņai par krievu valodu. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2011/06/21/atvezejas-cinai-par-krievu-valodu.
55. Vešņakovs, A. (2011, 4. okt.). Dzīvot kā labiem kaimiņiem. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2011/10/04/dzivot-ka-labiem-kaiminiem.
56. Vikmanis, Ģ. (2011, 27. dec.). Krievijas vēstnieks: varēja būt labāk... *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2011/12/27/krievijas-vestnieks-vareja-labak.
57. Līcītis, E. (2012, 14. febr.). Vēstnieks apstiprina pozitīvu dinamiku. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2012/02/14/vestnieks-apstiprina-pozitivu-dinamiku.
58. [B.a.] (2012, 10. apr.). Vešņakovs: “Kāds Krievijai labums diskreditēt Latviju?” *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2012/04/10/vesnakovs-kads-krievijai-labums-diskreditet-latviju.
59. Antonevičs, M. (2012, 18. apr.). Par leģionāriem un neonacismu. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2012/04/18/par-legionariem-un-neonacismu.
60. [B.a.] (2012, 16. maijs). SPILGTS CITĀTS. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2012/05/16/spilgts-citats.

61. Antonevičs, M. (2012, 28. maijs). "Baltijas forums" dziļākos ūdeņos. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2012/05/28/baltijas-forums-dzilakos-udenos.
62. Pulss, G. (2012, 12. jūn.). Konstruē motorus elektromobiļiem. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2012/06/12/konstrue-motorus-elektromobilim.
63. Līcītis, E. (2012, 12. jūn.). Krievijas dienā. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2012/06/12/krievijas-diena.
64. Vikmanis, Ģ. (2013, 8. febr.). Vešņakovs vērtē attiecības. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2013/02/08/vesnakovs-verte-attiecibas.
65. Sprūde, V. (2013, 22. febr.). Par okupāciju krievu valodā. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2013/02/22/par-okupaciju-krievu-valoda.
66. Līcītis, E. (2013, 12. marts). Kāpēc vēstnieks Vešņakovs neliek "5". *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2013/03/12/kapec-vestnieks-vesnakovs-neliek-5.
67. Zvirbulis, Ģ. (2013, 10. maijs). 9. maijs: ziedi, politika. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2013/05/10/9-maijs-ziedi-politika.
68. [B.a.] (2013, 15. maijs). Prasa Vešņakova atvainošanos. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2013/05/15/prasa-vesnakova-atvainosanos.
69. Kokareviča, D. (2013, 27. aug.). "Jo vairāk troksņa, jo labāk!" *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2013/08/27/jo-vairak-troksna-jo-labak.
70. Vikmanis, Ģ. (2013, 13. sept.). Krievijas vēstnieka atbilde. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2013/09/13/krievijas-vestnieka-atbilde.
71. Vikmanis, Ģ. (2013, 27. dec.). Vešņakovs vēl Latvijai jaunu valdību. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2013/12/27/vesnakovs-vel-latvijai-jaunu-valdibu.
72. Vikmanis, Ģ. (2013, 28. dec.). Jaunā gada vēlējumi no vēstniekiem. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2013/12/28/jauna-gada-velejumi-no-vestniekiem.
73. Kuzmina, I. (2014, 30. janv.). "Bez Latvijas piekrišanas skolas nedibināsīm". *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2014/01/30/bez-latvijas-piekrisanas-skolas-nedibinasim.
74. Vikmanis, Ģ. (2014, 11. febr.). Vešņakovs: "Fons mazliet uzlabojies." *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2014/02/11/vesnakovs-fons-mazliet-uzlabojies.
75. [B.a.] (2014, 12. febr.). FAKTS. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2014/02/12/fakts.
76. Antonevičs, M. (2014, 28. febr.). Provokatorus nesoda, bet aicina studijā. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2014/02/28/provokatorus-nesoda-bet-aicina-studija.
77. [B.a.] (2014, 13. marts). FAKTS. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2014/03/13/fakts.
78. Vikmanis, Ģ. (2014, 21. marts). Glābjamie nepilsoņi. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2014/03/21/glabjamie-nepilsoni.
79. Antonevičs, M. (2014, 26. maijs). Latvija esot tikai "kieģelītis Eiropas sienā". *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2014/05/26/latvija-esot-tikai-kiegelitis-eiropas-siena.
80. [B.a.] (2014, 27. jūn.). FAKTS. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2014/06/27/fakts.
81. [B.a.] (2014, 23. jūl.). Pārmet "angažētus vērtējumus". *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2014/07/23/parmet-angazetus-vertejumus.
82. Kokareviča, D. (2014, 26. aug.). "Krievu pasaules" filiāle kaļ plānus. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2014/08/26/krievu-pasaules-filiale-kal-planus.
83. [B.a.] (2014, 15. dec.). Notikis konsultācijas Maskavā. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2014/12/15/notikis-konsultacijas-maskava.
84. Vikmanis, Ģ. (2014, 29. dec.). Vešņakovs vaino Ukrainu un Rietumus. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2014/12/29/vesnakovs-vaino-ukrainu-un-rietumus.
85. [B.a.] (2015, 30. janv.). Krievijas vēstnieks cenšas kļēdēt bažas. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2015/01/30/krievijas-vestnieks-censas-klidet-bazas.
86. Vikmanis, Ģ. (2015, 30. jūn.). Krievijas "tautiesi" saskaņo plānus. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2015/06/30/krievijas-tautiesi-saskano-planus.
87. Vikmanis, Ģ. (2015, 15. sept.). Draud ar "sarūsējušām sliedēm". *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2015/09/15/draud-ar-sarusejusam-sliedem.
88. Vikmanis, Ģ. (2015, 2. dec.). Krievijas vēstnieka viedoklis par notriekto lidmašīnu. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2015/12/02/krievijas-vestnieka-viedoklis-par-notriekto-lidmasinu.
89. Antonevičs, M. (2016, 5. janv.). Kā Jauno gadu sagaidīsi... *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2016/01/05/ka-jauno-gadu-sagaidisi.
90. [B.a.] (2016, 5. febr.). Aicina cīnīties. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2016/02/05/aicina-cinities.
91. Vikmanis, Ģ. (2016, 5. febr.). "Vai esam gatavi mirt par Daugavpili?" *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2016/02/05/vai-esam-gatavi-mirt-par-daugavpili.
92. Vikmanis, Ģ. (2016, 11. febr.). Krievijas vēstnieks cer uz Lembergu. *Latvijas Avīze*. Izgūts no http://news.lv/Latvijas_Avize/2016/02/11/krievijas-vestnieks-cer-uz-lebergu.

Laikraksta *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai* publikācijas

1. Margēviča, A. (2008, 13. febr.). Vešņakovs būs aktīvs vēstnieks. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2008/02/13/vesnakovs-bus-aktivs-vestnieks.
2. Paiders, J. (2008, 11. apr.). Krievijas vēstnieks: spiegu skandāls - "liels ziepju burbulis". *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2008/04/11/krievijas-vestnieks-spiegu-skandals-liels-ziepju-burbulis.
3. Viksne, I. (2008, 18. apr.). Krievijas vēstnieks demonstrē labvēlību. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2008/04/18/krievijas-vestnieks-demonstre-labvelibu.
4. Jundze, R. (2008, 13. jūn.). Sākas Krievijas kultūras sezona Latvijā. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2008/06/13/sakas-krievijas-kulturas-sezona-latvija.
5. Paiders, J. (2008, 18. jūl.). Ekonomiskās varas centrs pārplūst no Ņujorkas uz Maskavu. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2008/07/18/ekonomiskas-varas-centrs-parplust-no-nujorkas-uz-maskavu.
6. Margēviča, A. (2008, 9. aug.). Latvija norāda uz Krievijas atbildību Gruzijas konfliktā. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2008/08/09/latvija-norada-uz-krievijas-atbildibu-gruzijas-konflikta.
7. Margēviča, A. (2008, 16. aug.). Zatlers: Latvija prasīs jaunu ES un NATO attieksmi pret Krieviju. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2008/08/16/zatlers-latvija-prasis-jaunu-es-un-nato-attieksmi-pret-krieviju.
8. Upīte, B. (2008, 26. aug.). Krievijas aviokompānija atver reisu uz Liepāju. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2008/08/26/krievijas-aviokompanija-atver-reisu-uz-liepaju.
9. Margēviča, A. (2008, 23. okt.). Riekstiņa vizīte parādīs, vai Maskavā gaida Zatleru. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2008/10/23/riekstina-vizite-paradis-vai-maskava-gaida-zatleru.
10. Daukšte, A., Paiders, J. (2009, 13. febr.). Vešņakovs: krīze veicina starpvalstu sapratni. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2009/02/13/vesnakovs-krize-veicina-starpvalstu-sapratni.
11. Veidmane, E. (2009, 15. jūl.). Kāpēc latvietim nobrāzts vēders? *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2009/07/15/kapec-latvietim-nobrazts-veders.
12. Margēviča, M. (2010, 5. febr.). Maskavas vizītes raizes. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2010/02/05/maskavas-vizites-raizes.
13. Veidmane, E. (2010, 2. marts). Govs pļēka pati vainīga. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2010/03/02/govs-pleka-pati-vainiga.
14. Gabre, A. (2010, 19. marts). Rīgas mērs atgādina par bezvīzu režīmu ar Krieviju. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2010/03/19/rigas-mers-atgadina-par-bezvizu-rezimu-ar-krieviju.
15. Gabre, A. (2010, 18. dec.). Latvijas prezidenta vizīte Krievijā: ledus sakustējies. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2010/12/18/latvijas-prezidenta-vizite-krievija-ledus-sakustejies.
16. Daukšte, A., Paiders, J. (2012, 2. marts). Vešņakovs: Krievijas pavasaris mūs gaida gan tiešā, gan pārnestā nozīmē. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2012/03/02/vesnakovs-krievijas-pavasaris-mus-gaida-gan-tiesa-gan-parnesta-nozime.
17. Kloks, P. (2012, 12. marts). Studentu organizācijas savus biedrus 16. martā neierobežos. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2012/03/12/studentu-organizacijas-savus-biedrus-16-marta-neierobezos.
18. Veģe, I. (2012, 13. apr.). Nacionālajās domstarpībās iesaista medijus un baznīcu. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2012/04/13/nacionalajas-domstarpibas-iesaista-medijus-un-baznicu.
19. Kluinis, A. (2012, 18. jūn.). Dzelzceļš transportē vairāk konteineru. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2012/06/18/dzelzcels-transporte-vairak-konteineru.
20. Pāparde, I. (2012, 27. nov.). Latvijas – Krievijas attiecības sasaluma punktā. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2012/11/27/latvijas-krievijas-attiecibas-sasaluma-punkta.
21. Veģe, I. (2013, 7. marts). SAB: Gaponenko grāmatas prezentāciju organizēja Krievijas izlūkošanas virsnieks. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2013/03/07/sab-gaponenko-gramatas-prezentaciju-organizēja-krievijas-izlukosanas-virsnieks.
22. Veidmane, E. (2013, 20. maijs). Par mūdžiņu suverēno gribu. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2013/05/20/par-mudzisu-suvereno-gribu.
23. Lulle, B. (2014, 3. febr.). Acu aizmālēšanas ar Krievijas standartu. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2014/02/03/acu-aizmalesana-ar-krievijas-standartu.

24. Lasmanis, J. (2014, 3. marts). Vienoti pret Krievijas agresiju Ukrainā. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2014/03/03/vienoti-pret-krievijas-agresiju-ukraina.
25. Lasmanis, J. (2014, 22. dec.). Ar Saeimas priekšsēdētājas amatu nesavietojama uzvedība. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2014/12/22/ar-saeimas-priekssedetajas-amatu-nesavietojama-uzvediba.
26. Paiders, J. (2015, 15. sept.). Cerības par Eiropu bez konfliktiem. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2015/09/15/ceribas-par-eiropu-bez-konfliktiem.
27. Vešņakovs, A. (2015, 19. dec.). Par Krievijas nostāju Sīrijas un Turcijas jautājumā. *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2015/12/29/par-krievijas-nostaju-sirijas-un-turcijas-jautajuma.
28. Avotiņš, V. (2016, 25. apr.). Aleksandrs Vešņakovs: "Mans uzdevums – saukt lietas īstajos vārdos". *Neatkarīgā Rīta Avīze Latvijai*. Izgūts no http://news.lv/Neatkariga_Rita_Avize_Latvijai/2016/04/25/aleksandrs-vesnakovs-mans-uzdevums-saukt-lietas-istajos-varDOS.

Laikraksta *Telegraf* publikācijas

1. [Б. а.] (2008, 11. фев.). Вешняков будет учить латышский. *Telegraf*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/02/11/veshnyakov-budet-uchit-latyshskij>.
2. Глухих, А. (13. фев.). Вешняков пообещал рижанам Путина. *Telegraf*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/02/13/veshnyakov-poobeshal-rizhanam-putina>.
3. [Б. а.] (2008, 21. фев.). Александр Вешняков начал не с чистого листа. *Telegraf*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/02/21/aleksandr-veshnyakov-nachal-ne-s-chistogo-lista>.
4. Фаст, Т. (2008, 22. фев.). Александр Вешняков: "Хочу работать глаза в глаза!". *Telegraf*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/02/22/aleksandr-veshnyakov-hochu-rabotat-glaza-v-glaza>.
5. [Б. а.] (2008, 22. фев.). Рекорд посла России. *Telegraf*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/02/22/rekord-posla-rossii>.
6. [Б. а.] (2008, 6. март). Путин увидит Ригу в июне. *Telegraf*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/03/06/putin-uvudit-rigu-v-iyune>.
7. Николаев, Ю. (2008, 25. мавт). Российский дипломат в деловой разведке. *Telegraf*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/03/25/rossijskij-diplomat-v-delovoj-razvedke>.
8. Аكوпова, И. (2008, 28. апр.). Россияне любят шпроты. *Telegraf*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/04/28/rossiyane-lyubyat-shproty>.
9. [Б. а.] (2008, 13. май). Латвия дождется Путина. *Telegraf*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/05/13/latviya-dozhdetsya-putina>.
10. Аكوпова, И. (2008, 20. май). Когда Балтийское море не разъединяет, а объединяет. *Telegraf*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/05/20/kogda-baltijskoe-more-ne-razjedinjaet-obedinyayet>.
11. Антоненко, О. (2008, 26. май). Политические маневры в Юрмале. *Telegraf*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/05/26/politicheskie-manevry-v-yurmale>.
12. Фаст, Т. (2008, 12. июнь). Развитие Балтийского региона невозможно без России Развитие Балтийского региона невозможно без России. *Telegraf*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/06/12/razvitie-baltijskogo-regiona-nevozmozhno-bez-rossii-razvitie-baltijskogo-regiona-nevozmozhno-bez-rossii>.
13. Березовская, А. (2008, 16. июнь). Аpsveicam, Россия! *Telegraf*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/06/16/apsveicam-rossiya>.
14. Дубков, А. (2008, 30. июнь). "Русская атмосфера": еще одна попытка. *Telegraf*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/06/30/russkaya-atmosfera-eshe-odna-popytka>.
15. Петрова, О. (2008, 30. июнь). Дипломату из США понравилась русская водка. *Telegraf*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/06/30/diplomatu-iz-ssha-ponravilas-russkaya-vodka>.
16. [Б. а.] (2008, 1. июль). Александр Вешняков: "Проблемы есть, и мы их решаем". *Telegraf*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/07/01/aleksandr-veshnyakov-problemy-est-i-my-ih-reshaem>.
17. Вешняков, А. (2008, 9. июль). Вешняков: пакет соглашений готов. *Telegraf*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/07/09/veshnyakov-paket-soglashenij-gotov>.
18. Березовская, А. (2008, 14. июль). В списках значатся. *Telegraf*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/07/14/v-spiskah-znachatsya>.
19. [Б. а.] (2008, 22. июль). Вешняков: Россия не забыла о латвийских портах. *Telegraf*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/07/22/veshnyakov-rossiya-ne-zabyla-o-latvijskih-portah>.
20. Антоненко, О. (2008, 11. авг.). Кавказский котел: Латвия на стороне Грузии. *Telegraf*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/08/11/kavkazskij-kotel-latviya-na-storone-gruzii>.
21. Иодко, К. (2008, 11. авг.). Почему Александр Вешняков не стал летчиком. *Telegraf*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/08/11/pochemu-aleksandr-veshnyakov-ne-stal-letchikom>.
22. Антоненко, О. (2008, 12. авг.). Латвия не ждет от России ничего хорошего. *Telegraf*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/08/12/latviya-ne-zhdet-ot-rossii-nichego-horoshego>.
23. Антоненко, О. (2008, 12. авг.). Вешняков: наши отношения могут ухудшиться. *Telegraf*. Извлечено из

- <http://news.lv/Telegraf/2008/08/12/veshnyakov-nashi-otnosheniya-mogut-uhudshitsya>.
24. Антоненко, О. (2008, 13. авг.). Латвия — Россия: накал страстей спадает. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/08/13/latviya-rossiya-nakal-strastej-spadaet>.
  25. Дубков, А. (2008, 25. авг.). Неграждане требуют право голоса. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/08/25/negrzhdane-trebuyut-pravo-golosa>.
  26. Волков, А. (2008, 28. авг.). Александр ВЕШНЯКОВ: позицию правительства Латвии Россия оценивает как провокацию. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/08/28/aleksandr-veshnyakov-poziciyu-pravitelstva-latvii-rossiya-ocenivaet-kak-provokaciyu>.
  27. Дубков, А. (2008, 29. авг.). Филфак прирастет искусствоведами. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/08/29/filfak-prirastet-iskusstvovedami>.
  28. LETA (2008, 29. авг.). Россия заинтересована в Латвии. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/08/29/rossiya-zainteresovana-v-latvii>.
  29. Дубков, А. (2008, 11. сент.). Александр Вешняков: вся надежда на докторов. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/09/11/aleksandr-veshnyakov-vsya-nadezhda-na-doktorov>.
  30. Вешняков, А. (2008, 15. сент.). Вешняков: Риге пора сменить тон. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/09/15/veshnyakov-rige-pora-smenit-ton>.
  31. Отдел новостей (2008, 24. сент.). Александр Вешняков узнал, как работает телеграф. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/09/24/aleksandr-veshnyakov-uznal-kak-rabotaet-telegraf>.
  32. Фаст, Т., Вигман, В., Видякин, А. (2008, 26. сент.). Александр Вешняков: "Думаю, что обострение пройдет до конца года". *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/09/26/aleksandr-veshnyakov-dumayu-chno-obostrenie-projdet-do-konca-goda>.
  33. Синицкий, А. (2008, 14. ноябрь). Деловые советы по-московски. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/11/14/delovye-sovety-po-moskovski>.
  34. Березовская, А. (2008, 1. декабрь). "Телеграф" выбрал Человека года. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2008/12/01/telegraf-vybral-cheloveka-goda>.
  35. Мажан, Т. (2009, 12. февраль). Читайте и просвещайтесь. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2009/02/12/chitajte-i-prosveshajtes>.
  36. LETA, Delfi (2009, 16. март). "Русский мир" открыл центр в Риге. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2009/03/16/russkij-mir-otkryl-centr-v-rige>.
  37. Мажан, Т. (2009, 17. март). Идем на сближение. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2009/03/17/idem-na-sblizhenie>.
  38. [Б. а.] (2009, 19. март). Культурный "январь" — у "Телеграфа". *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2009/03/19/kulturnyj-yantar-u-telegrafa>.
  39. [Б. а.] (2009, 7. май). Вешняков: в Латвии не туда тратят энергию. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2009/05/07/veshnyakov-v-latvii-ne-tuda-tratyat-energiyu>.
  40. Фаст, Т. (2009, 12. июнь). Александр Вешняков: «Новые проекты должны быть у самой Латвии». *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2009/06/12/aleksandr-veshnyakov-novye-proekty-dolzhny-byt-u-samoj-latvii>.
  41. Мажан, Т. (2009, 7. август). Они выбрали российское образование. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2009/08/07/oni-vybrali-rossijskoe-obrazovanie>.
  42. Вешняков, А. (2009, 13. август). Вешняков: открытые границы. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2009/08/13/veshnyakov-otkrytye-granicy>.
  43. Фаст, Т. (2009, 21. август). Договор Латвии с МВФ можно сравнить с пактом Риббентропа—Молотова. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2009/08/21/dogovor-latvii-s-mvfmozhno-sravnit-s-paktom-ribbentropamolotova>.
  44. Аكوпова, И. (2009, 22. декабрь). «Уродами» займется Фемида. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2009/12/22/urodami-zajmetsya-femida>.
  45. Аكوпова, И. (2009, 29. декабрь). Страна должна знать своих «уродов»! *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2009/12/29/strana-dolzha-znat-svoih-urodov>.
  46. LETA, telegraf.lv (2010, 6. январь). ТЕЛЕГРАФНОЙ СТРОКОЙ. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2010/01/06/telegrafnoj-strokoj>.
  47. [Б. а.] (2010, 18. январь). Рига пожалуется Брюсселю на «свинские» тарифы России. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2010/01/18/riga-pozhaluetsya-bryusselyu-na-svinskie-tarify-rossii>.
  48. Петрова, О. (2010, 25. январь). Латвийские свиньи застряли между Москвой и Брюсселем. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2010/01/25/latvijskie-svini-zastryali-mezhdu-moskvoj-i-bryusselem>.
  49. [Б. а.] (2010, 1. февраль). Принят план восстановления экономики. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2010/02/01/prinyat-plan-vosstanovleniya-ekonomiki>.
  50. LETA, telegraf.lv (2010, 1. февраль). ТЕЛЕГРАФНОЙ СТРОКОЙ. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2010/02/01/telegrafnoj-strokoj>.
  51. Мажан, Т. (2010, 9. февраль). Посол объявил оттепель. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2010/02/09/posol-obyavil-ottepel>.
  52. [Б. а.] (2010, 10. февраль). «Визы нужно отменять!» *Телеграф*. Извлечено из

- <http://news.lv/Telegraf/2010/02/10/vizy-nuzhno-otmenyat>.
53. LETA, Telegraf.lv (2010, 15. февраль). ТЕЛЕГРАФНОЙ СТРОКОЙ. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2010/02/15/telegrafnoj-strokoj-3>.
54. Глухих, А. (2010, 11. март). Затлерса готовят к Москве. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2010/03/11/zatlersa-gotovyat-k-moskve>.
55. Петрова, О. (2010, 7. апрель). Отбивные без наваара. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2010/04/07/otbivnye-bez-navara>.
56. LETA, telegraf.lv (2010, 23. апрель). ТЕЛЕГРАФНОЙ СТРОКОЙ. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2010/04/23/telegrafnoj-strokoj>.
57. Глухих, А. (2010, 13. май). Будут дружить послами. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2010/05/13/budut-druzhit-poslami>.
58. Глухих, А. (2010, 31. май). У Латвии есть два года. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2010/05/31/u-latvii-est-dva-goda>.
59. Шведов, А. (2010, 11. июнь). Александр Вешняков: «Мы живем в уникальное время!». *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2010/06/11/aleksandr-veshnyakovmy-zhivem-v-unikalnoe-vremya>.
60. Дубков, А. (2010, 19. август). В Россию за знаниями. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2010/08/19/v-rossiyu-za-znaniyami>.
61. [Б. а.] (2010, 29. декабрь). ТЕЛЕГРАФНОЙ СТРОКОЙ. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2010/12/29/telegrafnoj-strokoj-4>.
62. Акопова, И. (2011, 18. февраль). Вешняков пообещал фармацевтам «зеленый коридор». *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2011/02/18/veshnyakov-poobeshal-farmaceutam-zelenyj-koridor>.
63. Шведов, А. (2011, 9. май). Награды находят героев. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2011/02/18/veshnyakov-poobeshal-farmaceutam-zelenyj-koridor>.
64. Меллер, Л. (2011, 9. май). Память о павших будет жить. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2011/05/09/pamyat-o-pavshih-budet-zhit>.
65. Шведов, А. (2011, 10. июнь). Александр Вешняков: «Разве Латвии не нужны инвесторы?». *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2011/06/10/aleksandr-veshnyakov-razve-latvii-ne-nuzhny-investory>.
66. Синицкий, В. (2011, 20. июль). Путин в Ригу не собирается. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2011/07/20/putin-v-rigu-ne-sobiraetsya>.
67. Мажан, Т. (2011, 12. август). Учиться в России. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2011/08/12/uchitsya-v-rossii>.
68. Дунда, А. (2011, 7. сентябрь). День посла в Рижском порту. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2011/09/07/den-posla-v-rizhskom-portu>.
69. Глухих, А. (2011, 11. октябрь). Александр Вешняков: «Никакого разворота со стороны России не будет». *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2011/10/11/aleksandr-veshnyakov-nikakogo-razvorota-so-storony-rossii-ne-budet>.
70. Негодин, А. (2012, 17. февраль). Око за око, референдум за школы. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2012/02/17/oko-za-oko-referendum-za-shkoly>.
71. Вешняков, А. (2012, 13. апрель). О «скрытых» целях и явных нелепостях. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2012/04/13/o-skrytyh-celyah-i-yavnyh-nelepostyah>.
72. Негодин, А. (2012, 8. май). 9 мая: на том же месте, в тот же час. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2012/05/08/9-maya-na-tom-zhe-meste-v-tot-zhe-chas>.
73. Негодин, А. (2012, 29. май). Россия предлагала взять Балтию под защиту. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2012/05/29/rossiya-predlagala-vzyat-baltiyyu-pod-zashitu>.
74. Шведов, А. (2012, 12. июнь). Александр Вешняков: Россия будет усиливать свою экономическую и политическую роль. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2012/06/12/aleksandr-veshnyakov-rossiya-budet-usilivat-svoyu-ekonomicheskuyu-i-politicheskuyu-rol>.
75. Кудрявцев, Н. (2012, 20. июль). «Новая волна» становится балтийским Давосом. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2012/07/20/novaya-volna-stanovitsya-baltijskim-davosom>.
76. Мажан, Т. (2012, 10. август). За русским дипломом. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2012/08/10/za-russkim-diplomom>.
77. Шаврей, А. (2012, 9. ноябрь). В Бирже наступил «Серебряный век». *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2012/11/09/v-birzhe-nastupil-serebryanyj-vek>.
78. Шведов, А. (2013, 23. январь). Посол России: «Никто не будет тянуть руку для рукопожатия, если к нему разворачиваются спиной». *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2013/01/23/posol-rossii-nikto-ne-budet-tyanut-ruku-dlya-rukopozhatiya-esli-k-nemu-razvorachivayutsya-spinoy>.
79. Негодин, А. (2013, 13. февраль). Россия — Латвия: опять похолодало... *Телеграф*. Извлечено из
80. [Б. а.] (2013, 3. апрель). Цитаты недели. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2013/02/13/rossiya-latviya-opyat-poholodalo>.
81. Шведов, А. (2013, 12. июнь). «Хотелось бы видеть в лице Латвии надежного, предсказуемого соседа». *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2013/06/12/hotelos-videt-v-lice-latvii-nadezhnogo-predskazuemogo-soseda>.

82. [Б. а.] (2013, 16. октябрь). Они говорят Телеграфу, Телеграф передает своим читателям. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2013/10/16/oni-govoryat-telegrafu-telegraf-peredaet-svoim-chitateljam>.
83. Шведов, А. (2014, 12. февраль). Латвия — Россия: политика не поспевает за экономикой. *Телеграф*. Извлечено из <http://news.lv/Telegraf/2014/02/12/latviya-rossiya-politika-ne-pospevaet-za-ekonomikoj>.

Laikraksta *Vesti Segodnja* publikācijas

1. [Б. а.] (2012, 10. декабрь). Российское лучше? *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2012/12/10/rossijskoe-luchshe>.
2. Элкин, А. (2012, 19. декабрь). Александр Вешняков: «Хватит поддерживать образ врага!» *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2012/12/19/aleksandr-veshnyakov-hvatit-podderzhivat-obraz-vraga>.
3. Элкин, А. (2012, 21. декабрь). Надежда умирает последней... *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2012/12/21/nadezhda-umiraet-poslednej>.
4. Вешняков, А. (2012, 28. декабрь). За лучшее будущее. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2012/12/28/za-luchshee-budushee>.
5. Март, Д. (2013, 4. январь). Депардье не стать латвийцем. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2013/01/04/deparde-ne-stat-latvijcem>.
6. Элкин, А. (2013, 4. февраль). За Победу, за Сталинград! *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2013/02/04/za-pobedu-za-stalingrad>.
7. Элкин, А. (2013, 8. февраль). «Мы называем вещи своими именами!» *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2013/02/08/my-nazyvaem-veshi-svoimi-imenami>.
8. [Б. а.] (2013, 28. февраль). Начните с себя! *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2013/02/28/nachnite-s-sebya>.
9. Соколова, О. (2013, 13. март). И снова «Корни». *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2013/03/13/i-snova-korni>.
10. Ватолин, И. (2013, 18. март). Русский карнавал. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2013/03/18/russkij-karnaval>.
11. Лебедева, Н. (2013, 7. май). Встреча Благодатного огня. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2013/05/07/vstrecha-blagodatnogo-ognya>.
12. Вешняков, А. (2013, 9. май). Уважаемые читатели газеты «Вести Сегодня»! Поздравляю вас с Днём Великой Победы! *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2013/05/09/uvazhaemye-chitateli-gazety-vesti-segodnya-pozdravlyayu-vas-s-dnyom-velikoj-pobedy>.
13. [Б. а.] (2013, 15. май). Райвис требует «пардона». *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2013/05/15/rajvis-trebuet-pardona>.
14. Харланова, И. (2013, 20. май). Берег России. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2013/05/20/bereg-rossii>.
15. [Б. а.] (2013, 24. май). Цитата. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2013/05/24/citata>.
16. Элкин, А. (2013, 14. июнь). За Россию и за дружбу! *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2013/06/14/za-rossiyu-i-za-druzhbu>.
17. Лебедева, Н. (2013, 8. июль). К дружбе готовы! *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2013/07/08/k-druzhbe-gotovy>.
18. Ватолин, И. (2013, 7. август). За историю и наследие. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2013/08/07/za-istoriyu-i-nasledie>.
19. Александрова, Ю. (2013, 14. август). «Оправдайте наши надежды!» *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2013/08/14/opravdayte-nashi-nadezhdy>.
20. Слюсарева, Е. (2013, 28. август). Чтоб не пропасть поодиночке. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2013/08/28/chtob-ne-propast-poodinochke>.
21. Харланова, И. (2013, 3. сентябрь). Второе рождение мемориала. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2013/09/03/vtoroe-rozhdenie-memoriala>.
22. [Б. а.] (2013, 24. сентябрь). Цитата. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2013/09/24/citata>.
23. Элкин, А. (2013, 12. декабрь). «Конституция предотвратила распад страны!» *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2013/12/12/konstituciya-predotvratila-raspad-strany>.
24. Элкин, А. (2013, 13. декабрь). 20 лет новой России. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2013/12/13/20-let-novoj-rossii>.
25. Лебедева, Н. (2013, 27. декабрь). «Мы стали друг другу ближе...» *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2013/12/27/my-stali-drug-drugu-blizhe>.
26. [Б. а.] (2014, 29. январь). «Всё согласуем с Латвией». *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/01/29/vsyo-soglasuem-s-latviej>.

27. Лебедева, Н. (2014, 30. январь). Россия позаботится о ветеранах. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/01/30/rossiya-pozabotitsya-o-veteranah>.
28. Элкин, А. (2014, 11. февраль). «Мягкая сила — это нормально!» *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/02/11/myagkaya-sila-eto-normalno>.
29. [Б. а.] (2014, 25. февраль). Цитата. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/02/25/citata>.
30. [Б. а.] (2014, 10. март). Россия спасёт «негров». *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/03/10/rossiya-spasyot-negrov>.
31. Харланова, И. (2014, 14. апрель). Бухенвальдский набат. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/04/14/buhenvaldskij-nabat>.
32. Харланова, И. (2014, 28. апрель). Награда назвала героя. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/04/28/nagrada-nazvala-geroya>.
33. Гартованова, С. (2014, 6. май). Александр Вешняков: «Санкции – вещь обоюдоострая». *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/05/06/aleksandr-veshnyakovsankcii-vesh-obojudoostraya>.
34. Элкин, А. (2014, 9. май). «Латвия уже переписала историю XX века». *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/05/09/latviya-uzhe-perepisala-istoriyu-xx-veka>.
35. Элкин, А. (2014, 26. май). «Мы сами знаем, что в наших интересах!» *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/05/26/my-sami-znaem-cto-v-nashih-interesah>.
36. Лебедева, Н. (2014, 27. май). Пряник на сцену! *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/05/27/pryanik-na-scenu>.
37. Элкин, А. (2014, 12. июнь). «Доверия меньше, но перспективы есть!» *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/06/12/doveriya-menshe-no-perspektivy-est>.
38. [Б. а.] (2014, 8. август). Дефицита не будет. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/08/08/deficita-ne-budet>.
39. [Б. а.] (2014, 11. август). Цитата. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/08/11/citata>.
40. Элкин, А. (2014, 13. август). За всё надо платить! *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/08/13/za-vsyo-nado-platit>.
41. Кабанов, Н. (2014, 25. август). «Готовы ли мы к жёсткой борьбе?» *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/08/25/gotovy-li-my-k-zhyostkoj-borbe>.
42. [Б. а.] (2014, 4. сентябрь). Бомба мощностью 500 млн экземпляров. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/09/04/bomba-moshnostyu-500-mln-ekzemplyarov>.
43. Харланова, И. (2014, 10. сентябрь). Все имена известны. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/09/10/vse-imena-izvestny>.
44. Кабанов, Н. (2014, 15. сентябрь). «Давление будет нарастать». *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/09/15/davlenie-budet-narastat>.
45. Харланова, И. (2014, 15. октябрь). Октябрь рижской победы. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/10/15/oktyabr-rizhskoj-pobedy>.
46. Лебедева, Н. (2014, 5. ноябрь). Праздник с иконой. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/11/05/prazdnik-s-ikonoi>.
47. [Б. а.] (2014, 16. декабрь). Цитата. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/12/16/citata>.
48. [Б. а.] (2014, 18. декабрь). Посол РФ: пенсии будут меньше. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/12/18/posol-rf-pensii-budut-menshe>.
49. Ошкая, И. (2014, 22. декабрь). «Нам надо выйти из чёрной полосы отношений». *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2014/12/22/nam-nado-vyjti-iz-chyornoj-polosy-otnoshenij>.
50. Левина, О. (2015, 20. январь). Чего боится латвийский экспортер. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/01/20/chego-boitsya-latvijskij-eksporter>.
51. Эльдаров, Э. (2015, 30. январь). Всё-таки встретился! *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/01/30/vsyo-taki-vstretilsya>.
52. Элкин, А. (2015, 5. февраль). Русские не идут? *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/02/05/russkie-ne-idut>.
53. Владмиров, С. (2015, 10. февраль). Предприятия, которые мы потеряем? *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/02/10/predpriyatiya-kotorye-my-poteryaem>.
54. Лебедева, Н. (2015, 11. февраль). А торговля растёт! *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/02/11/torgovlya-rastyot>.
55. [Б. а.] (2015, 11. февраль). Цитата. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/02/11/citata>.
56. Харланова, И. (2015, 13. апрель). «Бухенвальдский набат» в Саласпилсе. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/04/13/buhenvaldskij-nabat-v-salaspilse>.
57. Элкин, А. (2015, 7. май). Победу у нас не отнять! *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/05/07/pobedu-u-nas-ne-otnyat>.

- [Segodnja/2015/05/07/pobedu-u-nas-ne-otnyat](http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/05/07/pobedu-u-nas-ne-otnyat).
58. Лебедева, Н. (2015, 11. май). День Победы – лучший день! *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/05/11/den-pobedy-luchshij-den>.
  59. Лебедев, Н. (2015, 26. май). Народный праздник стартовал. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/05/26/narodnyj-prazdnik-startoval>.
  60. Элкин, А. (2015, 12. июнь). Александр Вешняков: «Мы всё преодолеем!» *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/06/12/aleksandr-veshnyakov-my-vsyo-preodoleem>.
  61. Лебедева, Н. (2015, 15. июнь). Русское народное в «Дзинтари». *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/06/15/russkoe-narodnoe-v-dzintari>.
  62. Элкин, А. (2015, 15. июнь). Лучше давайте дружить. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/06/15/luchshe-davajte-druzhit>.
  63. Элкене, П. (2015, 13. август). Учиться в России. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/08/13/uchitsya-v-rossii>.
  64. Элкин, А. (2015, 14. сентябрь). Похороны Большой Европы. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/09/14/pohorony-bolshoj-evropy>.
  65. Элкене, П. (2015, 10. ноябрь). Москва слезам не верит. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/11/10/moskva-slezam-ne-verit>.
  66. Март, Д. (2015, 17. ноябрь). Рига в трауре. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/11/17/riga-v-traure>.
  67. Элкин, А. (2015, 22. декабрь). Латвия — Россия: чёрная полоса продолжается. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/12/22/latviya-rossiya-chyornaya-polosa-prodolzhaetsya>.
  68. Элкин, А. (2015, 28. декабрь). Надежда умирает последней... *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2015/12/28/nadezhda-umiraet-poslednej>.
  69. Лебедева, Н. (2016, 3. февраль). Говорят дети войны. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2016/02/03/govoryat-deti-voiny>.
  70. Кабанов, Н. (2016, 4. февраль). Свет звёзд Кремля. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2016/02/04/evet-zvyozd-kremlya>.
  71. Татарчук, А. (2016, 22. февраль). Александр Вешняков: «Пропаганда нетерпимости стала постоянной». *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2016/02/22/aleksandr-veshnyakov-propaganda-neterpimosti-stala-postoyannoj>.
  72. Харланова, И. (2016, 17. март). Через 70 лет награда нашла героя! *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2016/03/17/cherез-70-let-nagrada-nashla-geroya>.
  73. Шведов, А., Хотеев, А. (2016, 15. апрель). Два посла в одной Латвии. *Вести сегодня*. Извлечено из <http://news.lv/Vesti-Segodnja/2016/04/15/dva-posla-v-odnoj-latvii>.

Laikraksta Čas publikācijas

1. Заговорская, К. (2008, 22. февраль). Александр Вешняков: «С оптимизмом и надеждой». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/02/22/aleksandr-veshnyakov-s-optimizmom-i-nadezhdoj>.
2. Дубровский, В. (2008, 25. февраль). Мы этой памяти верны. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/02/25/my-etoj-pamyati-vernuy>.
3. Дубровский, В. (2008, 25. февраль). «Здоровья вам, седые солдаты». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/02/25/zdorovya-vam-sedye-soldaty>.
4. [Б. а.] (2008, 5. март). Затлерс поедет в Москву. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/03/05/zatlers-poedet-v-moskvu>.
5. [Б. а.] (2008, 6. март). Вешняков поможет ветеранам. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/03/06/veshnyakov-pomozhet-veteranam>.
6. Грибовская, В. (2008, 7. март). Посол России в морском городе. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/03/07/posol-rossii-v-morskom-gorode>.
7. Молчунов, В. (2008, 14. март). Вешняков пообщался с «пчелами». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/03/14/veshnyakov-poobshalsya-s-pchelami>.
8. Гартованова, С. (2008, 20. март). 1000 томов для русской библиотеки. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/03/20/1000-tomov-dlya-russkoj-biblioteki>.
9. Николаев, С. (2008, 7. апрель). Умом искусство России не объять... *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/04/07/umom-iskusstvo-rossii-ne-obyat>.
10. Дементьева, О. (2008, 9. май). Награды от России. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/05/09/nagrady-ot-rossii>.
11. [Б. а.] (2008, 13. май). Путина ждут в Латвии. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/05/13/putina-zhdut-v-latvii>.
12. Дубровский, В. (2008, 13. май). Эхо Дня Победы. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/05/13/eho-dnya-pobedy>.
13. Осинская, И., Радионов, В. (2008, 26. май). 10 лет и два дня. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/05/26/10-let-i-dva-dnya>.

14. Вешняков, А. (2008, 27. май). Прямая речь. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/05/27/pryamaya-rech>.
15. [Б. а.] (2008, 13. июнь). День России. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/06/13/den-rossii>.
16. Николаев, С. (2008, 17. июнь). Владимир Сорокин: «Дети Розенталя» переживут свое время». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/06/17/vladimir-sorokin-deti-rozentalya-perezhihut-svoe-vremya>.
17. Ватолин, И. (2008, 30. июнь). Первые жертвы войны. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/06/30/pervye-zhertvy-voyny>.
18. Ватолин, И. (2008, 1. июль). Первый слет соотечественников — блин комом... *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/07/01/pervyj-slet-sootchestvennikov-blin-komom>.
19. [Б. а.] (2008, 22. июль). Латышский язык и балтийские порты. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/07/22/latyshskij-yazyk-i-baltijskie-porty>.
20. Ватолин, И. (2008, 25. июль). Последний бой партизана Кононова. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/07/25/poslednij-boj-partizana-kononova>.
21. Ватолин, И. (2008, 29. июль). Александр Вешняков: «Готов поддержать лиепайчан». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/07/29/aleksandr-veshnyakov-gotov-podderzhat-liepajchan>.
22. Закс, В. (2008, 1. август). Балтия борется за Россию и Китай. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/08/01/baltiya-boretsya-za-rossiyu-i-kitaj>.
23. Николаев, С. (2008, 12. август). Николай Цискаридзе: «Всю жизнь являюсь русским артистом». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/08/12/nikolaj-ciskaridze-vsya-zhizn-yavlyayus-russkim-artistom>.
24. Молчунов, В. (2008, 12. август). База для переговоров. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/08/12/baza-dlya-peregovorov>.
25. Радионов, В. (2008, 13. август). Россия не могла поступить иначе. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/08/13/rossiya-ne-mogla-postupit-inache>.
26. Истомина, З. (2008, 14. август). Эта нерентабельная политика. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/08/14/eta-nerentabelnaya-politika>.
27. Радионов, В. (2008, 14. август). «А на Латвию вы не нападете?». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/08/14/na-latviyu-vy-ne-napadete>.
28. Ватолин, И. (2008, 14. август). Траур в посольстве России. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/08/14/traur-v-posolstve-rossii>.
29. [Б. а.] (2008, 18. август). «Сейм Латвии дал одностороннюю оценку...». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/08/18/sejm-latvii-dal-odnostoronnyuyu-ocenku>.
30. Ватолин, И. (2008, 15. август). В ожидании нового закона. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/08/25/v-ozhidanii-novogo-zakona>.
31. Радионов, В. (2008, 28. август). «У Латвии нет права осуждать Россию». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/08/28/u-latvii-net-prava-osuzhdat-rossiyu>.
32. Николаев, С. (2008, 29. август). Вниз по матушке по Волге.... *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/08/29/vniz-po-matushke-po-volge>.
33. [Б. а.] (2008, 29. август). «Вас признали, признайте и вы...». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/08/29/vas-priznali-priznajte-i-vy>.
34. Вешняков, А. (2008, 1. сентябрь). У посла США в Риге особое мнение? *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/09/01/u-posla-ssha-v-rige-osoboe-mnenie>.
35. Каменев, А. (2008, 4. сентябрь). Дорогая критика. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/09/04/dorogaya-kritika>.
36. Ватолин, И. (2008, 11. сентябрь). Боль Осетии. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/09/11/bol-osetii>.
37. Осинская, И. (2008, 15. сентябрь). Пока еще не поздно. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/09/15/poka-eshe-ne-pozdno>.
38. [Б. а.] (2008, 10. октябрь). Так язык или экономика? *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/10/10/tak-yazyk-ili-ekonomika>.
39. [Б. а.] (2008, 16. октябрь). Место на глобусе — богатство Латвии. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/10/16/mesto-na-globuse-bogatstvo-latvii>.
40. Радионов, В. (2008, 22. октябрь). Кто «заказал» Саакашвили? *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/10/22/kto-zakazal-saakashvili>.
41. [Б. а.] (2008, 30. декабрь). Отношения на 9 миллиардов. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2008/12/30/otnosheniya-na-9-milliardov>.
42. Андрианова, Т. (2009, 16. январь). До социального договора один шаг. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/01/16/do-socialnogo-dogovora-odin-shag>.
43. Ружанская, А. (2009, 16. январь). Духовная пища в подарок от России. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/01/16/duhovnaya-pisha-v-podarok-ot-rossii>.
44. Тараканский, Л. (2009, 16. февраль). «Россия — Латвия — ЕС. Горизонты сотрудничества». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/02/16/rossiya-latviya-es-gorizonty-sotrudnichestva>.
45. Радионов, В. (2009, 24. февраль). «Премьер — это работа не для гастарбайтера». *Час*. Извлечено из

- <http://news.lv/Chas/2009/02/24/premer-eto-rabota-ne-dlya-gastarbajtera>.
46. Ружанская, А. (2009, 17. март). Уроки от российского посла. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/03/17/uroki-ot-rossijskogo-posla>.
  47. Еженин, И. (2009, 19. март). «Янтарные перья» — журналистам «Петита»! *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/03/19/yantarnye-perya-zhurnalistam-petita>.
  48. Сергеева, Н. (2009, 20. март). О пенсиях для неграждан. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/03/20/o-pensiyah-dlya-negrazhdan>.
  49. Гартованова, С. (2009, 23. март). Александр Вешняков: «Из сельской глубинки можно пробиться в дипломаты». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/03/23/aleksandr-veshnyakov-iz-selskoj-glubinki-mozhno-probitsya-v-diplomaty>.
  50. Злотник, У. (2009, 20. апрель). Улдис Пумпурс: «Латвии нужен свой путь. Водный!» *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/04/20/uldis-pumpurs-latvii-nuzhen-svoj-put-vodnyj>.
  51. Харланова, И. (2009, 5. май). Последние проводы. Спустя десятилетия... *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/05/05/poslednie-provody-spustya-desyatiletija>.
  52. Тараканский, Л. (2009, 8. май). Посол на борту. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/05/08/posol-na-bortu>.
  53. Заговорская, К. (2009, 8. май). Александр Вешняков: «День Победы должен нас объединять». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/05/08/aleksandr-veshnyakov-den-pobedy-dolzhen-nas-obedinyat>.
  54. Ватолин, И. (2009, 11. май). Май. Весна. Победа! *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/05/11/maj-vesna-pobeda>.
  55. Гартованова, С. (2009, 25. май). Посол в Латгалии. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/05/25/posol-v-latgalii>.
  56. Радионов, В. (2009, 8. июнь). Мы проснулись в другой Риге? *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/06/08/my-prosnulis-v-drugoj-rige>.
  57. [Б. а.] (2009, 10. июнь). Александр Вешняков: «Победили умеренные силы». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/06/10/aleksandr-veshnyakov-pobedili-umerennye-sily>.
  58. Волновая, З. (2009, 15. июнь). «Новая волна — 2009». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/06/15/novaya-volna-2009>.
  59. Сергеева, Н. (2009, 3. июль). Один на три страны. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/07/03/odin-na-tri-strany>.
  60. [Б. а.] (2009, 22. июль). «Новая волна» — новые традиции. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/07/22/novaya-volna-novye-tradicii>.
  61. Харланова, И. (2009, 30. июль). Бесплатные поездки для ветеранов. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/07/30/besplatnye-poezdki-dlya-veteranov>.
  62. Ватолин, И. (2009, 7. август). На учебу в Россию. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/08/07/na-uchebu-v-rossiyu>.
  63. Ватолин, И. (2009, 24. август). С днем рождения, столица! *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/08/24/s-dnem-rozhdeniya-stolica>.
  64. Гартованова, С. (2009, 2. сентябрь). Стратегия простая — надо сотрудничать. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/09/02/strategiya-prostaya-nado-sotrudnichat>.
  65. Гареванова, С. (2009, 3. сентябрь). Русский дом надеется на Россию. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/09/03/russkij-dom-nadeetsya-na-rossiyu>.
  66. Ватолин, И. (2009, 14. октябрь). Вальс победителей. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/10/14/vals-pobeditelej>.
  67. Пресс-служба посольства России в Латвии (2009, 16. октябрь). Сообщение для печати. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/10/16/soobshenie-dlya-pechati>.
  68. Штерн, Р. (2009, 19. октябрь). «Чайка» на пуантах. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/10/19/chajka-na-puantah>.
  69. Муталлимова, С. (2009, 7. декабрь). Сын за отца отвечает. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/12/07/syn-za-otca-otvechaet>.
  70. Ватолин, И. (2009, 21. декабрь). Москва и Россия не забыли соотечественников. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/12/21/moskva-i-rossiya-ne-zabyli-sootechestvennikov>.
  71. Молчунов, В. (2009, 30. декабрь). Героизация бывших легионеров СС недопустима. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2009/12/30/geroizaciya-byvshih-legionerov-ss-nedopustima>.
  72. Радионов, В. (2010, 4. январь). Фантомные боли. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/01/04/fantomnye-boli>.
  73. [Б. а.] (2010, 5. январь). «Это возможный компромисс!» *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/01/05/eto-vozmozhnyj-kompromiss>.
  74. Загоровская, К. (2010, 7. январь). Александр Вешняков: «Настрой позитивный». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/01/07/aleksandr-veshnyakov-nastroj-pozitivnyj>.
  75. Радионов, В. (2010, 7. январь). Дело Кононова: развязка все ближе... *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/01/07/delo-kononova-razvyazka-vse-blizhe>.

76. [Б. а.] (2010, 1. февраль). Не позвали, но ждут... *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/02/01/ne-pozvali-no-zhdut>.
77. Ватолин, И. (2010, 9. февраль). «Главное — не вернуться в ледниковый период!..» *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/02/09/glavnoe-ne-vernutsya-v-lednikovyj-period>.
78. Ватолин, И. (2010, 11. февраль). «Чтобы в мире без России, без Латвий...» *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/02/11/chtoby-v-mire-bez-rossij-bez-latvij>.
79. [Б. а.] (2010, 9. март). Будет и уголь, и чугуны. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/03/09/budet-i-ugol-i-chugun>.
80. Муталлимова, С. (2010, 18. март). «Они сражались за нашу свободу». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/03/18/oni-srazhalis-za-nashu-svobodu>.
81. Ружанская, А. (2010, 22. март). И лирики, и физики в почете! *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/03/22/i-liriki-i-fiziki-v-pochete>.
82. Гартованова, С. (2010, 29. март). Вектор внимания — на Россию. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/03/29/vektor-vnimaniya-na-rossiyu>.
83. Харланова, И. (2010, 12. апрель). «Не отдадим великой Победы!..» *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/04/12/ne-otdadim-velikoj-pobedy>.
84. Харланова, И. (2010, 13. май). Послы «сдали экзамен». Студентам... *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/05/13/posly-sdali-ekzamen-studentam>.
85. Ошкая, И. (2010, 12. июль). Сигнал из Москвы. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/07/12/signal-iz-moskvy>.
86. [Б. а.] (2010, 22. июль). Посол познакомился с «Лучшей Латвией». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/07/22/posol-poznakomilsya-s-luchshej-latviej>.
87. Андрианова, Т. (2010, 19. август). В Россию за образованием. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/08/19/v-rossiyu-za-obrazovaniem>.
88. Харланова, И. (2010, 20. август). Посол России: «Мы переехали надолго и всерьез...» *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/08/20/posol-rossii-my-pereehali-nadolgo-i-vserez>.
89. Радионов, В. (2010, 6. декабрь). В гости к Медведеву. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/12/06/v-gosti-k-medvedevu>.
90. Харланова, И. (2010, 8. декабрь). «Битва, развеявшая мифы...» *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/12/08/bitva-razveyavshaya-mify>.
91. Чайкина, В. (2010, 23. декабрь). От посла с любовью. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/12/23/ot-posla-s-lyubovyu>.
92. Молчунов, В. (2010, 29. декабрь). К нам приедет Путин? *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2010/12/29/k-nam-priedet-putin>.
93. Загоровская, К. (2011, 4. январь). Александр Вешняков: «В наших отношениях наступила зрелость». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/01/04/aleksandr-veshnyakov-v-nashih-otnosheniyah-nastupila-zrelost>.
94. Каменев, А. (2011, 10. январь). О вреде и пользе бега впереди паровоза. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/01/10/o-vrede-i-polze-bega-vperediparovoza>.
95. [Б. а.] (2011, 10. февраль). Россия оккупирует Латвию? *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/02/10/rossiya-okkupiruet-latviju>.
96. Ошкая, И. (2011, 10. февраль). Александр Вешняков: «Прошлое не должно мешать будущему!» *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/02/10/aleksandr-veshnyakov-proshloe-ne-dolzno-meshatbudushemu>.
97. Ватолин, И. (2011, 24. февраль). «Профессия — родину защищать». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/02/24/professiya-rodinu-zashishat>.
98. Харланова, И. (2011, 7. апрель). Вот вам новый паспорт! *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/04/07/vot-vam-novyy-pasport>.
99. [Б. а.] (2011, 7. апрель). Визит на 10 баллов *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/04/07/vizit-na-10-ballov>.
100. Гартованова, С. (2011, 6. май). Александр Вешняков: «Без нашего вклада пласт культуры исчезнет». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/05/06/aleksandr-veshnyakov-bez-nashego-vklada-plast-kultury-ischeznet>.
101. Ватолин, И. (2011, 24. май). Пряник с глазурью от русских. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/05/24/pryanik-s-glazuryu-ot-russkih>.
102. Ошкая, И. (2011, 10. июнь). Александр Вешняков: «Нам удалось сохранить позитивную динамику!» *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/06/10/aleksandr-veshnyakov-nam-udalos-sohranitpozitivnuyu-dinamiku>.
103. Харланова, И. (2011, 1. август). На Ловцовых и «Северсталь» бежит. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/08/01/na-lovcovyh-i-severstal-bezhit>.
104. Кодина, А. (2011, 12. август). Их обучит Россия. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/08/12/ih-obuchit-rossiya>.

105. Вешняков, А. (2011, 16. август). Оптимизма и творческих успехов! *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/08/16/optimizma-i-tvorcheskih-uspehov>.
106. Гартованова, С. (2011, 22. август). Консулу сказали не «прощай», а «до свидания» *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/08/22/konsulu-skazali-ne-proshaj-do-svidaniya>.
107. Загоровская, К. (2011, 8. сентябрь). Стать первым на Балтике. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/09/08/stat-pervym-na-baltike>.
108. Харланова, И. (2011, 13. сентябрь). «Вы — победители!» *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/09/13/vy-pobediteli>.
109. Молчунов, В. (2011, 5. декабрь). В Латвии голосовали за Россию. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/12/05/v-latvii-golosovali-za-rossiyu>.
110. Хапланова, И. (2011, 7. декабрь). Москва помнит. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2011/12/07/moskva-pomnit>.
111. Хапланова, И. (2012, 27. февраль). Юрмала выбирает президента. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2012/02/27/yurmala-vybiraet-prezidenta>.
112. [Б. а.] (2012, 9. март). Ну и ньюз! *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2012/03/09/nu-i-nyuz>.
113. Радионов, В. (2012, 16. март). Чтобы крышку не сорвало. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2012/03/16/chtoby-kryshku-ne-sorvalo>.
114. Ошкая, И. (2012, 2. апрель). Иногда они возвращаются... *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2012/04/02/inogda-oni-vozvraschayutsya>.
115. Осинская, И. (2012, 11. апрель). Россия в нас не делится. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2012/04/11/rossiya-v-nas-ne-celitsya>.
116. Харланова, И. (2012, 12. апрель). Бухенвальдский набат в Саласпилсе. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2012/04/12/buhenvaldskij-nabat-v-salaspilse>.
117. Радионов, В. (2012, 15. май). Александр Вешняков: «У России нет скрытых целей в Латвии». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2012/05/15/aleksandr-veshnyakov-u-rossii-net-skrytyh-celej-v-latvii>.
118. Ватолин, И. (2012, 25. май). Весна русской культуры. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2012/05/25/vesna-russkoj-kultury>.
119. Ошкая, И. (2012, 28. май). Как выбрать будущее? *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2012/05/28/kak-vybrat-budushee>.
120. Татарчук, А. (2012, 11. июнь). 20 гектаров роторов и статоров. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2012/06/11/20-gektarov-rotorov-i-statorov>.
121. Сергеева, Н. (2012, 18. июнь). С видом на порт. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2012/06/18/s-vidom-na-port>.
122. Гартованова, С. (2012, 3. август). И дольше века длится память. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2012/08/03/i-dolshe-veka-dlitsya-pamyat>.
123. [Б. а.] (2012, 27. август). Россия о соотечественниках. *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2012/08/27/rossiya-o-sootechestvennikah>.
124. Зпоровская, К. (2012, 26. ноябрь). Александр Вешняков: «Я лоббист Латвии». *Час*. Извлечено из <http://news.lv/Chas/2012/11/26/aleksandr-veshnyakov-ya-lobbist-latvii>.

Interneta ziņu portāla *Delfi.lv* publikācijas

1. LETA (2008, 8. februāris). Vešņakovs vēlas vairot Krievijas iedzīvotāju pozitīvu uztveri par Latviju. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-velas-vairot-krievijas-iedzivotaju-pozitivu-uztveri-par-latviju.d?id=20210990>.
2. [B. a.] (2008, 12. februāris). Vešņakovs ir apmierināts ne ar visām Kremļa darbībām. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-ir-apmierinats-ne-ar-visam-kremla-darbibam.d?id=20236090>.
3. [B. a.] (2008, 12. februāris). Zatleram piedāvā tikties ar Putinu vai jauno Krievijas prezidentu. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/zatleram-piedava-tikties-ar-putinu-vai-jauno-krievijas-prezidentu.d?id=20238958>.
4. [B. a.] (2008, 12. februāris). Putins varētu apmeklēt Rīgu premjera statusā. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/putins-varetu-apseklet-rigu-premjera-statusa.d?id=20239105>.
5. LETA (2008, 12. februāris). Jaunais Krievijas vēstnieks norāda uz cilvēktiesību problēmām Latvijā. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/jaunais-krievijas-vestnieks-norada-uz-cilvektiesibu-problemam-latvija.d?id=20241354>.
6. [B. a.] (2008, 22. februāris). Vešņakovs: Krievija gatava piedalīties Latvijas gāzes elektrostacijas projektā. *Delfi*. Izgūts no http://www.delfi.lv/business/biznesa_vida/vesnakovs-krievija-gatava-piedalities-latvijas-gazes-elektrostacijas-projekta.d?id=20327066.
7. [B. a.] (2008, 22. februāris). Vešņakovs: cilvēkiem, kas dzīvo Latvijā, jāzina tās vēsture, kultūra un valoda. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-cilvekiem-kas-dzivo-latvija-jazina-tas-vesture-kultura-un-valoda.d?id=20327499>.

8. [B. a.] (2008, 22. februāris). Krievijā tiek skatīti grozījumi likumos, kas atvieglotu vīzu noformēšanu Latvijas nepilsoņiem. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/krievija-tiek-skatiti-grozijumi-likumos-kas-atvieglotu-vizu-noformesanu-latvijas-nepilsoniem.d?id=20332086>.
9. [B. a.] (2008, 4. marts). Vešņakovs: Krievijai un Latvijai jādomā par lietām, kas tās tuvina. *Delfi*. Izgūts no [http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-krievijai-un-latvijai-jadoma-par-lietam-kas-tas-tuvinat.d?id=20419129](http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-krievijai-un-latvijai-jadoma-par-lietam-kas-tas-tuvina.d?id=20419129).
10. [B. a.] (2008, 4. marts). Zatlera vizīte Maskavā gaidāma gada otrajā pusē. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/zatlera-vizite-maskava-gaidama-gada-otraja-puse.d?id=20419219>.
11. LETA (2008, 20. marts). Vešņakovs: jāattīsta Latvijas un Krievijas ekonomiskā sadarbība. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-jaattista-latvijas-un-krievijas-ekonomiska-sadarbiba.d?id=20558113>.
12. [B. a.] (2008, 9. maijs). Rīgā atzīmē Uzvaras dienu. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/riga-atzime-uzvaras-dienu-papildinats-ar-video-1600.d?id=20904278>.
13. LETA (2008, 12. maijs). Vešņakovs: Putina vizīte uz Latviju ir aktuālajā darba kārtībā. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-putina-vizite-uz-latviju-ir-aktualaja-darba-kartiba.d?id=20931722>.
14. [B. a.] (2008, 21. jūlijs). Krievijas vēstnieks Latvijā mācās latviešu valodu. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/krievijas-vestnieks-latvija-macas-latviesu-valodu.d?id=21431045>.
15. [B. a.] (2008, 12. augusts). Vešņakovs: Latvijas un Krievijas attiecības var pasliktināties. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-latvijas-un-krievijas-attiecibas-var-pasliktinaties.d?id=21643358>.
16. LETA (2008, 15. augusts). Krievijas vēstniecība kritizē Saeimas paziņojumu, dēvējot to par neobjektīvu. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/krievijas-vestnieciba-kritize-saeimas-pazinojumu-devejojot-to-par-neobjektivu.d?id=21689474>.
17. LETA (2008, 22. augusts). Baltijas krievi prasa tiesības nepilsoņiem vēlē Eiroparlamentu un pašvaldības. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/arzemes/baltijas-krievi-prasa-tiesibas-nepilsoniem-velet-eiroparlamentu-un-pasvaldibas.d?id=21762931>.
18. Latvijas Avīze (2008, 24. augusts). Krievijas “tautieši” prasa nepilsoņu vēlēšanu tiesības. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/comment/comment/krievijas-tautiesi-prasa-nepilsonu-velesanu-tiesibas.d?id=21777991>.
19. LETA (2008, 27. augusts). Vešņakovs: Krievija cer uz starptautisko sapratni. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-krievija-cer-uz-starptautisko-sapratni.d?id=21807279>.
20. LETA (2008, 28. augusts). Krievija vēlas turpināt divpusējo sadarbību ar Latviju. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/krievija-velas-turpinat-divpusejo-sadarbibu-ar-latviju.d?id=21820497>.
21. [B. a.] (2008, 19. septembris). Vešņakovs: Latvijas un Krievijas attiecības nopietni sarežģījušās. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-latvijas-un-krievijas-attiecibas-nopietni-sarezgijusas.d?id=21990908>.
22. [B. a.] (2008, 19. septembris). Vešņakovs ASV prasību Krievijai atzīt Baltijas okupāciju uzskata par “politisku propagandu”. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-asv-prasibu-krievijai-atzit-baltijas-okupaciju-uzskata-par-politisku-propagandu.d?id=21991050>.
23. LETA (2008, 26. septembris). Krievija vēlas Latvijā izveidot pansionātu Otrā pasaules kara veterāniem. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/krievija-velas-latvija-izveidot-pansionatu-otra-pasaules-kara-veteraniem.d?id=22044086>.
24. [B. a.] (2008, 28. septembris). Rīgā, iespējams, strādā diplomāts, kurš Krievijas labā spiegojis Gruzijā. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/riga-iespejams-strada-diplomats-kurs-krievijas-laba-spiegojis-gruzija.d?id=22059072>.
25. LETA (2009, 2. janvāris). Vešņakovs sveic par kara noziegumiem notiesāto Kononovu dzimšanas dienā. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-sveic-par-kara-noziegumiem-notiesato-kononovu-dzimsanas-diena.d?id=22784030>.
26. [B. a.] (2009, 13. februāris). Vešņakovs: krīze sekmēs Latvijas un Krievijas attiecības. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-krize-sekmes-latvijas-un-krievijas-attiecibas.d?id=23223794>.
27. LETA (2009, 19. februāris). Vešņakovs: Krievijas un Latvijas attiecības jāveicina bez pagātnes faktu interpretācijas. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-krievijas-un-latvijas-attiecibas-javeicina-bez-pagatnes-faktu-interpretacijas.d?id=23279610>.
28. LETA (2009, 16. marts). Vešņakovs: Latvijas un Krievijas attiecību attīstībai nevajag skatīties pagātnē. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-latvijas-un-krievijas-attiecibu-attistibai-nevajag-skatities-pagatne.d?id=23523055>.

29. LETA (2009, 21. augusts). Vešņakovs: Krievija gatava iesaistīties gāzes elektrostacijas būvniecībā Latvijā. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-krievija-gatava-iesaistities-gazes-elektrostacijas-buvnieciba-latvija.d?id=26358285>.
30. LETA (2009, 22. augusts). Vešņakovs: Puškina piemineklis Rīgā atver jaunu lappusi Latvijas un Krievijas attiecībās. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-puskina-piemineklis-riga-atver-jaunu-lappusi-latvijas-un-krievijas-attiecibas.d?id=26379337>.
31. [B. a.] (2010, 5. janvāris). Krievija iestājas par bezvīzu režīmu ar Latviju. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/arzemes/krievija-iestajas-par-bezvizu-rezimu-ar-latviju.d?id=29061027>.
32. [B. a.] (2010, 8. janvāris). Analītiķis: Krievija palielinās ietekmi bijušajās PSRS valstīs. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/arzemes/analitikis-krievija-palielinas-ietekmi-bijusajas-psrs-valstis.d?id=29141801>.
33. [B. a.] (2010, 29. janvāris). Vešņakovs: oficiāla ielūgumu Zatleram nebūs. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-oficiala-ieluguma-zatleram-nebus.d?id=29580901>.
34. [B. a.] (2010, 29. janvāris). Vešņakovs: par “Nordstream” atzaru uz Latviju sarunas nenotiek. *Delfi*. Izgūts no http://www.delfi.lv/business/biznesa_vida/vesnakovs-par-nordstream-atzaru-uz-latviju-sarunas-nenotiek.d?id=29582713.
35. LETA (2010, 11. februāris). Vešņakovs: nevaru apgalvot, ka Medvedevam būs laiks “nopietnām sarunām” ar Zatleru. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-nevaru-apgalvot-ka-medvedevam-bus-laiks-nopietnam-sarunam-ar-zatleru.d?id=29868109>.
36. LETA (2010, 9. marts). Vēstnieks: Krievijai svarīgas ir uzņēmēju intereses. *Delfi*. Izgūts no http://www.delfi.lv/business/biznesa_vida/vestnieks-krievijai-svarigas-ir-uznemeju-intereses.d?id=30448103.
37. LETA (2010, 8. maijs). Palielinās Krievijas interese par tranzītu caur Latviju. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/business/uznemumi/palielinas-krievijas-interese-par-tranzitu-caur-latviju.d?id=31737281>.
38. [B. a.] (2010, 11. jūnijs). Vešņakovs: Krievija aizvien grib attīstīt sadarbību ar Latviju. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-krievija-aizvien-grib-attistit-sadarbibu-ar-latviju.d?id=32437763>.
39. BNS (2010, 19. oktobris). Vešņakovs: reakcija uz Krievijas lidmašīnu parādīšanos virs Baltijas jūras bija neadekvāta. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-reakcija-uz-krievijas-lidmasinu-paradisanos-virs-baltijas-juras-bija-neadekvata.d?id=34717473>.
40. LETA (2010, 3. decembris). Vešņakovs: Zatlera vizīte Krievijā būs impulss jaunai attiecību kvalitātei. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-zatlera-vizite-krievija-bus-impulss-jaunai-attiecibu-kvalitai.d?id=35535955>.
41. LETA (2010, 15. decembris). Vešņakovs: Krievija būs gatava runāt par jebkādu jautājumu. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-krievija-bus-gatava-runat-par-jebkadu-jautajumu.d?id=35769191>.
42. LETA (2010, 16. decembris). Vešņakovs aicina Latviju un Krieviju veidot reālus, nevis utopiskus plānus. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-aicina-latviju-un-krieviju-veidot-realus-nevis-utopiskus-planus.d?id=35785185>.
43. BNS (2011, 20. janvāris). Vešņakovs: “nepilsoņu problēmu” jārisina “lietderīgi visai sabiedrībai”. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-nepilsonu-problemu-jarisina-lietderigi-visai-sabiedribai.d?id=36342155>.
44. LETA (2011, 6. aprīlis). Vešņakovs saskata daudz pozitīvu uzlabojumu Latvijas un Krievijas attiecībās. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-saskata-daudz-pozitivu-uzlabojumu-latvijas-un-krievijas-attiecibas.d?id=37856327>.
45. BNS (2011, 14. jūlijs). Bērziņš tikšanās laikā ar Vešņakovu ielūdz Krievijas prezidentu apmeklēt Latviju. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/berzins-tiksanas-laika-ar-vesnakovu-ieludz-krievijas-prezidentu-apmeklet-latviju.d?id=39583973>.
46. [B. a.] (2011, 4. oktobris). Vešņakovs Latvijas-Krievijas diplomātisko attiecību 20. gadadienā priecājas par “mieru un draudzību”. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-latvijas-krievijas-diplomatisko-attiecibu-20gadadiena-priecajas-par-mieru-un-draudzibu.d?id=40976033>.
47. BNS (2011, 7. decembris). Krievijas vēstnieks EDSO novērotāju kritiku par vēlēšanām vērtē kā “viedokļu dažādību”. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/krievijas-vestnieks-edso-noverotaju-kritiku-par-velesanam-verte-ka-viedoklu-dazadibu.d?id=41965098>.
48. [B. a.] (2011, 7. decembris). Vešņakovs: krievu valodas statusa jautājumā Latvijas uzdevums ir saprast problēmu. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-krievu-valodas-statusa-jautajuma-latvijas-uzdevums-ir-saprast-problemu.d?id=41965132>.
49. BNS (2012, 9. februāris). Vešņakovs: Latvijai un Krievijai ir jāuzlabo sadarbība investīciju piesaistē. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/business/viedokli/vesnakovs-latvijai-un-krievijai-ir-jauzlabo-sadarbiba-investiciju-piesaiste.d?id=42118946>.

50. [B. a.] (2012, 14. februāris). Vešņakovs: “krievu valodas referendums” diez vai risina sarežģītos jautājumus, taču atklāj problēmas. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-krievu-valodas-referendums-diez-vai-risina-sarezgitos-jautajumus-tacu-atklaj-problemas.d?id=42128358>.
51. LETA (2012, 16. februāris). Vešņakovs: Latvijas sabiedrībā eskistējošās pretrunas ar referendumu neatrisināt. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-latvijas-sabiedriba-eksistejosas-pretrunas-ar-referendumu-neatrisinat.d?id=42137690>.
52. [B. a.] (2012, 21. februāris). Vešņakovs: Eiropā jautājumi par cilvēktiesībām nav vienas valsts iekšēja lieta. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-eiropa-jautajumi-par-cilvektiesibam-nav-vienas-valsts-iekseja-lieta.d?id=42147542>.
53. [B. a.] (2012, 2. marts). Vešņakovs: “valodas referenduma” retorika pēcreferenduma laikā var sarežģīt Latvijas – Krievijas attiecības. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-valodas-referenduma-retorika-pecreferenduma-laika-var-sarezgit-latvijas-krievijas-attiecibas.d?id=42176198>.
54. [B. a.] (2012, 2. marts). Krievijas vēstnieks: leģionāri ir laikmeta upuri. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/krievijas-vestnieks-legionari-ir-laikmeta-upuri.d?id=42176208>.
55. LETA (2012, 6. marts). Vešņakovs: Krievijas vēsturnieku pasludināšana par “persona non grata” ir nedraudzīgs solis. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-krievijas-vesturnieku-pasludinasana-par-persona-non-grata-ir-nedraudzigs-solis.d?id=42185274>.
56. [B. a.] (2012, 6. marts). Krievija tās vēsturnieku atzīšanu par nevēlamām personām Latvijā uzskata par diskrimināciju. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/krievija-tas-vesturnieku-atzisanu-par-nevelamam-personam-latvija-uzskata-par-diskriminaciju.d?id=42186336>.
57. LETA (2012, 7. marts). Vešņakovs: Krievijas publiski paustās bažas nav iejaukšanās Latvijas iekšējās lietās. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-krievijas-publiski-paustas-bazas-nav-iejauksanas-latvijas-ieksejas-lietas.d?id=42190166>.
58. LETA (2012, 21. marts). Vešņakovs: sankcijas pret Baltkrieviju negatīvi iespaidos Latvijas IKP. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/business/viedokli/vesnakovs-sankcijas-pret-baltkrieviju-negativi-iespaidos-latvijas-ikp.d?id=42225878>.
59. LETA (2012, 28. marts). Vešņakovs: dzīvo cūku importa aizliegums ir EK radīta problēma un to var atrisināt tikai EK. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/business/lauksaimnieciba/vesnakovs-dzivo-cuku-importa-aizliegums-ir-ek-radita-problema-un-to-var-atrisinat-tikai-ek.d?id=42243584>.
60. LETA (2012, 9. aprīlis). Krievijas vēstniecība noliedz, ka šai valstij būtu slēpti mērķi Latvijā. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/krievijas-vestnieciba-noliedz-ka-sai-valstij-butu-slepti-merki-latvija.d?id=42269216>.
61. LETA (2012, 8. jūnijs). Vešņakovs: RER ir perspektīvas sadarboties ar BELAZ un VAZ. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/business/viedokli/vesnakovs-rer-ir-perspektivas-sadarboties-ar-belaz-un-vaz.d?id=42420348>.
62. LETA (2012, 19. decembris). Krievijas vēstnieks: valdošajai koalīcijai ir izdevīgi Krievijā saskatīt ienaidnieka tēlu. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/krievijas-vestnieks-valdosajai-koalicijai-ir-izdevigi-krievija-saskatit-ienaidnieka-telu.d?id=42916092>.
63. BNS (2013, 6. februāris). Vešņakovs: lai kā Latvija censtos, Krievija neatzīs tās okupāciju. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-lai-ka-latvija-censtos-krievija-neatzis-tas-okupaciju.d?id=43036648>.
64. [B. a.] (2013, 9. septembris). Opozīcijas izteikumi par Baltijas okupāciju nav jāņem vērā, mudina Krievijas vēstnieks Latvijā. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/opozicijas-izteikumi-par-baltijas-okupaciju-nav-janem-vera-mudina-krievijas-vestnieks-latvija.d?id=43636413>.
65. [B. a.] (2014, 28. janvāris). Krievija Baltijas valstīs varētu atvērt svētdienas skolas, paziņo Vešņakovs. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/krievija-baltijas-valstis-varetu-atvert-svetdienas-skolas-pazino-vesnakovs.d?id=44079339>.
66. LETA (2014, 28. janvāris). Vešņakovs: Tie, kas runā par “šprotu karu”, sevi parāda kā provokatori. *Delfi*. Izgūts no http://www.delfi.lv/business/biznesa_vide/vesnakovs-tie-kas-runapar-sprotu-karu-sevi-parada-ka-provokatori.d?id=44081989.
67. LETA (2014, 30. janvāris). “Ugunsgrēks” saistībā ar Āfrikas cūku mēri jādzēš kopīgiem spēkiem, uzsver Vešņakovs. *Delfi*. Izgūts no http://www.delfi.lv/business/biznesa_vide/ugunsgraks-saistiba-ar-afrikas-cuku-meri-jadzesh-kopigiem-spekiem-uzsver-vesnakovs.d?id=44089093.
68. LETA (2014, 10. februāris). Raimonds Pauls ir Latvijas “maigās varas” elements Krievijā, domā vēstnieks. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/raimonds-pauls-ir-latvijas-maigas-varas-elements-krievija-doma-vestnieks.d?id=44202513>.
69. [B. a.] (2014, 24. februāris). Vešņakovs par Viķes-Freibergas izteikumiem: žēl, ka politiķiem nav dopinga kontroles. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-par-vikes-freibergas-izteikumiem-zel-ka-politikiem-nav-dopinga-kontroles.d?id=44246773>.

70. LETA (2014, 4. marts). Latvijā Krievija karaspēku neievestu, pat ja krievvalodīgie to lūgtu, apgalvo Vešņakovs. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/latvija-krievija-karaspeku-neievestu-pat-ja-krievvalodigie-to-lugtu-apgalvo-vesnakovs.d?id=44270543>.
71. LETA (2014, 12. marts). Krievija izmanto Latvijas nepilsoņu jautājumu manipulāciju nolūkos, uzskata Ārlietu ministrija. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/krievija-izmanto-latvijas-nepilsonu-jautajumu-manipulaciju-nolukos-uzskata-arlietu-ministrija.d?id=44292741>.
72. [B. a.] (2014, 16. marts). Vešņakovs noliedz Krievijas armijas ievešanu Latvijā; Kremļis ar pensijām un pasēm vilina interesentus. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-noliedz-krievijas-armijas-ievesanu-latvija-kremlis-ar-pensijam-un-pasem-vilina-interesentus.d?id=44306425>.
73. LETA (2014, 16. aprīlis). Latvijai nekādu draudu no Krievijas nav, apgalvo Vešņakovs. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/latvijai-nekadu-draudu-no-krievijas-nav-apgalvo-vesnakovs.d?id=44403899>.
74. LETA (2014, 23. maijs). Visi Eiropas centieni ierobežot Krieviju vienmēr cietuši neveiksmi, uzsver Vešņakovs. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/visi-eiropas-centieni-ierobe Zot-krieviju-vienmer-cietusi-neveiksmi-uzsver-vesnakovs.d?id=44528460>.
75. [B. a.] (2014, 20. jūnijs). Satversmes preambula novedīs pie konfrontācijas, uzskata Krievijas vēstnieks Vešņakovs. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/satversmes-preambula-novedis-pie-konfrontacijas-uzskata-krievijas-vestnieks-vesnakovs.d?id=44641020>.
76. [B. a.] (2014, 25. jūlijs). Krievija netiecas uz to, lai rīkotu “melno sarakstu” karu, paziņo Vešņakovs. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/krievija-netiecas-uz-to-lai-rikotu-melno-sarakstu-karu-pazino-vesnakovs.d?id=44767892>.
77. [B. a.] (2014, 7. augusts). Krievijā veikalu plaukti tukši nepaliks un valsts ceļos nekritis, paziņo Vešņakovs. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/krievija-veikalu-plaukti-tuksi-nepaliks-un-valsts-celos-nekritis-pazino-vesnakovs.d?id=44816868>.
78. LETA (2014, 13. augusts). Vešņakovs: Žirinovskis neatpoguļo Krievijas oficiālo nostāju. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-zirinovskis-neatspogulo-krievijas-oficialo-nostaju.d?id=44842740>.
79. LETA (2014, 22. augusts). Vešņakovs: NATO bāzu izveidošana Baltijā izraisīs bruņošanās sacensības. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-nato-bazu-izveidosana-baltija-izraisis-brunosanas-sacensibu.d?id=44877290>.
80. LETA (2014, 12. decembris). Latvijai nevajadzētu bažīties par drošību saistībā ar Krievijas bruņoto spēku aktivitātēm, apgalvo Vešņakovs. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/latvijai-nevajadzetu-bazities-par-drosibu-saistiba-ar-krievijas-brunoto-speku-aktivitatem-apgalvo-vesnakovs.d?id=45337798>.
81. [B. a.] (2014, 16. decembris). Vešņakovs neuzskata, ka Krievijas kara lidmašīnas pārkāpj Latvijas gaisa telpu. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-neuzskata-ka-krievijas-kara-lidmasinas-parkapj-latvijas-gaisa-telpu.d?id=45352756>.
82. LETA (2014, 22. decembris). Vešņakovs: 2014.gads bijis viens no neveiksmīgākajiem Krievijas un Latvijas attiecībās. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-2014gads-bijis-viens-no-neveiksmigakajiem-krievijas-un-latvijas-attiecibas.d?id=45374632>.
83. [B. a.] (2014, 29. decembris). Vešņakovs: rubļa kursa kritums “sitīs arī pa Latvijas ekonomiku”. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-rubla-kursa-kritums-sitis-ari-pa-latvijas-ekonomiku.d?id=45394058>.
84. [B. a.] (2015, 17. janvāris). Latvijas prezidentūra ES varētu mazināt spriedzi attiecībās ar Krieviju, uzskata Vešņakovs. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/latvijas-prezidentura-es-var-mazinat-spriedz-attiecibas-ar-krieviju-uzskata-vesnakovs.d?id=45465618>.
85. BNS (2015, 17. janvāris). Vešņakovs: Krievijas militārajām lidmašīnām tiek pievērsta nepamatoti liela uzmanība. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-krievijas-militarajam-lidmasinam-tiek-pieversta-nepamatoti-liela-uzmaniba.d?id=45465864>.
86. BNS (2015, 22. janvāris). Vešņakovs Latvijai iesaka enerģētikā neaizrauties ar politiku. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-latvijai-iesaka-energetika-neaizrauties-ar-politiku.d?id=45485358>.
87. BNS (2015, 23. janvāris). Vešņakovs: Krievijas tirgū ir zināma nostalgija pēc Latvijas piena produktiem. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/business/biznesavide/vesnakovs-krievijas-tirgu-ir-zinama-nostalgija-pec-latvijas-piena-produktiem.d?id=45488260>.
88. LETA (2015, 29. janvāris). Krievija neapdraud savu kaimiņvalstu drošību, paziņo Vešņakovs. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/krievija-neapdraud-savu-kaiminvalstu-drosibu-pazino-vesnakovs.d?id=45517860>.
89. LETA (2015, 10. februāris). Vešņakovs: Krievijai neviens nekad neatņems uzvaru pār nacistisko Vāciju. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-krievijai-neviens-nekad-neatnems-uzvaru-par-nacistisko-vaciju.d?id=45562938>.

90. LETA (2015, 10. februāris). "Jaunais vilnis" Latvijā nekad neatgriezīsies, paziņo Vešņakovs. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/izklaide/popmuzika/melomanija/jaunais-vilnis-latvija-nekad-neatgrieziesies-pazino-vesnakovs.d?id=45563704>.
91. [B. a.] (2015, 30. aprīlis). Militārajā jomā jebkura dzirkstele var aizdegt nenodzēšamu lāpu, brīdina Vešņakovs. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/militaraja-joma-jebkura-dzirkstele-var-aizdegt-nenodzesamu-lapu-bridina-vesnakovs.d?id=45904821>.
92. LETA (2015, 12. septembris). Vešņakovs: Latvijas un Krievijas attiecības ir dziļākajā krīzē pēdējo 20 gadu laikā. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-latvijas-un-krievijas-attiecibas-ir-dzilakaja-krize-pedejo-20-gadu-laika.d?id=46454887>.
93. LETA (2016, 1. janvāris). Krievijas vēstnieks godina kara noziedznieku Kononovu. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/krievijas-vestnieks-godina-kara-noziedznieku-kononovu.d?id=46899543>.
94. LETA (2016, 4. februāris). Vešņakovs tautiešus Latvijā aicina cīnīties par savu valodu. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-tautiesus-latvija-aicina-cinities-par-savu-valodu.d?id=47023831>.
95. [B. a.] (2016, 21. februāris). Latvijā plānots atvērt Krievijas vēstniecības skolu, vēsta raidījums. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/latvija-planots-atvert-krievijas-vestniecibas-skolu-vesta-raidijums.d?id=47090707>.
96. LETA (2016, 3. marts). Vešņakovs: 16. marta gājiens ir kauns Eiropai. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-16-marta-gajiens-ir-kauns-eiropai.d?id=47138385>.
97. BNS (2016, 15. aprīlis). Vešņakovs: Krievijas armija nav pārkāpusi Latvijas robežu un to nedarīs. *Delfi*. Izgūts no <http://www.delfi.lv/news/national/politics/vesnakovs-krievijas-armija-nav-parkapusi-latvijas-robezu-un-ari-nakotne-to-nedaris.d?id=47322455>.

Interneta ziņu portāla *Vesti.lv* publikācijas

1. [B. a.] (2009, 19. februaris). Вешняков: как нам думать о будущем. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-kak-nam-dumaty-o-budushtem>.
2. [B. a.] (2009, 16. mart). Посол России доволен отношением властей Латвии к 16 марта. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/posol-rossii-dovolen-otnosheniam-vlastei-latvii-k-16-marta>.
3. [B. a.] (2009, 16. mart). Образование в России остнется доступным. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/obrazovanie-v-rossii-ostnetsya-dostupnym>.
4. [B. a.] (2009, 16. mart). Вешняков: не надо циклиться на прошлом. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-ne-nado-ciklitysia-na-proshlom>.
5. [B. a.] (2009, 19. mart). Посольство России лоббирует социальный договор. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/posolystvo-rossii-lobbiruet-soicalynyi-dogovor>.
6. [B. a.] (2009, 29. aprilis). Вешняков и Дуклавс договорились. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-i-duklav-s-dogovorilisy-o-sotrudnichestve>.
7. [B. a.] (2009, 10. jūnij). Вешнякову понравилась идея «русской Рижской думы». *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakovu-ponravilas-ideya-russkoi-rizhskoi-dumy>.
9. [B. a.] (2009, 12. jūnij). Александр Вешняков: «Новые проекты должны быть у самой Латвии». *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/aleksandr-veshnyakov-novye-proekty-dolzny-byty-u-samoi-latvii>.
10. [B. a.] (2009, 12. august). Россия готова ввести безвизовый режим. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-rossiya-gotova-vvesti-bezvizovyi-rezhim>.
11. [B. a.] (2009, 20. august). Александр Вешняков: «С точки зрения международного права, пакт о ненападении осуждать не за что». *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/aleksandr-veshnyakov-s-tochki-zreniya-mezhdunarodnogo-prava-pakt-o-nenapadenii-osuzhdaty-ne-za-cto>.
12. [B. a.] (2009, 22. august). Пушкин в Риге — новая страница в отношениях с Россией. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/pushkin-v-rige-novaya-stranica-v-otnosheniyah-s-rossiei>.
13. [B. a.] (2009, 16. dekabris). Вешняков: все больше латвийцев уезжают в Россию. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-vse-bolyshe-latviicev-uezzhayut-v-rossiyu>.
14. [B. a.] (2009, 29. dekabris). Вешняков: надеюсь, шествие легионеров в Риге запретят. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-nadeyusy-shestvie-legionerov-v-rige-zapretyat>.
15. [B. a.] (2010, 4. janvāris). Россия выступает за отмену виз с Латвией в будущем году. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/rossiya-vystupaet-za-otmenu-viz-s-latviei-v-budushtem-godu>.
16. [B. a.] (2010, 8. janvāris). Вешняков: кризис избавит от стереотипов о России. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-krizis-izbavit-ot-stererotipov-o-rossii>.
17. [B. a.] (2010, 11. janvāris). Вешняков: местным бизнесменам надо объединиться. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-mestnym-biznesmenam-nado-obuedinitysia>.

18. [Б. а.] (2010, 28. январь). Торговля с Россией рухнула на 45 %. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/torgovlya-s-rossiei-ruhnula-na-45>.
19. LETA (2010, 29. январь). Вешняков: договор об избежании двойного налогообложения подпишем до июля. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-dogovor-ob-izbezhanii-dvojnogo-nalogooblozheniya-podpishem-do-iyulya>.
20. LETA (2010, 29. январь). Официального приглашения для Затлерса не будет. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/priglaseniya-dlya-zatlersa-ne-budet>.
21. Телеграф (2010, 9. февраль). Посол объявил оттепель. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/posol-obuyavil-ottepely>.
22. Телеграф.lv (2010, 10. февраль). Александр Вешняков: «Визы нужно вообще отменить». Часть I. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/aleksandr-veshnyakov-vizy-nuzhno-voobshche-otmenity-chasty-i>.
23. Телеграф.lv (2010, 10. февраль). Александр Вешняков: «Раймонд Паулс награжден орденом вполне заслуженно». Часть II. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/aleksandr-veshnyakov-raimond-pauls-nagrazhden-ordenom-vpolne-zasluzhenno-chasty-ii>.
24. LETA (2010, 12. февраль). Медведев может не найти время «серьезно поговорить» с Затлерсом. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/medvedev-mozhet-ne-naiti-vremya-seryezno-pogovority-s-zatlersom>.
25. LETA (2010, 9. март). Вешняков: Россия не может помочь латвийским свиноводам единолично. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-rossiya-ne-mozhet-pomochy-latviiskim-svinovodam-edinolichno>.
26. Телеграф.lv (2010, 22. апрель). Затлерса могут официально пригласить в Москву уже в этом году. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/zatlersa-mogut-oficialyno-priglasity-v-moskvu-uzhe-v-etom-godu>.
27. [Б. а.] (2010, 12. май). Послы России и США в Латвии не договорились по легионерам. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/latviiskie-posly-rossii-i-ssha-perezapustili-otnosheniya-no-po-legioneram-ne-dogovorilisy>.
28. LETA (2010, 12. май). Вешняков: из-за кризиса Латвия прекратила подсчет ущерба от оккупации. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-krizis-pozitivno-povliyal-na-otnosheniya-latvii-i-rossii>.
29. Телеграф.lv (2010, 5. июнь). Вешняков: до конца года улучшится жизнь граждан Латвии и России. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/aleksandr-veshnyakov-do-konca-goda-uluchshitsya-zhizny-grazhdan-rossii-i-latvii>.
30. Телеграф (2010, 11. июнь). Александр Вешняков: мы живем в уникальное время. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/aleksandr-veshnyakov-my-zhivem-v-unikalynoe-vremya>.
31. Телеграф.lv (2010, 22. июнь). Вешняков: неграждане должны получить право голоса. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-negrazhdane-dolzhno-poluchity-pravo-golosa>.
32. TVNET (2010, 11. август). Посол России призвал Латвию не зависеть от «ветра перемен». *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/posol-rossii-prizval-latviyu-ne-zaviset-ot-vestra-peremen>.
33. TVNET (2010, 14. август). Вешняков: гражданство — дело сугубо личное. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-naturalizaciya-delo-sugubo-lichnoe>.
34. Телеграф.lv (2010, 19. октябрь). Министры: российский бомбардировщик у границ Латвии — это нормально. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/ministry-nichego-osobennogo-v-vizite-bombardirovshnikov-net>.
35. LETA (2010, 16. декабрь). Вешняков призвал Латвию и Россию строить реальные, а не утопические планы. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-prizval-latviyu-i-rossiyu-stroity-realynye-a-ne-utopicheskie-plany>.
36. Телеграф.lv (2010, 23. декабрь). Вешняков: проблему неграждан решат эволюционным путем. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/eeeeee>.
37. Телеграф.lv (2010, 28. декабрь). Президент России и патриарх Московский посетят Латвию в 2011 году. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/prezident-rossii-i-patriarh-moskovskii-priedut-v-latviyu-v-2011>.
38. Mixnews.lv (2010, 28. декабрь). Вешняков: Россия не предавала неграждан. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-rossiya-ne-predavala-negrazhdan>.
39. Latvijas Avīze (2011, 20. январь). Вешняков: позитивную динамику нужно укреплять. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-pozitivnuyu-dinamiku-nuzhno-ukreplyaty>.
40. Час (2011, 9. февраль). Гражданство России — добровольный выбор латвийцев. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/grazhdanstvo-rossii-dobrovolynyi-vybor-latviicev>.

41. LETA (2011, 10. февраль). Российские инвестиции не давят на латвийскую политику. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/rossiiskie-investicii-ne-davyat-na-latviiskuyu-polit>.
42. LETA (2011, 6. апрель). Латвия и Россия готовы изучать историю вместе. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/rossiisko-latviiskuyu-istoriyu-rassmotrit-komissiya>.
43. LETA (2011, 6. апрель). Вешняков: отношения России и Латвии стали лучше. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-otnosheniya-rossii-i-latvii-stali-luchshe>.
44. Час (2011, 5. май). Русский язык в Латвии — это мощный пласт культуры. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/russkii-yazyk-v-latvii-eto-moshnyi-plast-kul'tury>.
45. LETA (2011, 9. май). Посол России: Медведев в Латвию не едет. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/posol-rossii-medvedev-v-latviyu-ne-edet>.
46. Mīxnews.lv (2011, 9. май). Россия готова опровергнуть «оккупацию Латвии СССР». *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/rossiya-gotova-oprovergnuty-okkupaciju-latvii-sssr>.
47. Газета.ru (2011, 25. май). Медведев создал фонд помощи соотечественникам. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/medvedev-sozda-fond-pomoshhi-sootechestvennikam>.
48. Latvijas Avīze (2011, 4. октябрь). Вешняков: будем жить, как хорошие соседи. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-budem-zhity-kak-horoshie-sosedi>.
49. Mīxnews.lv (2011, 5. октябрь). Посол России надеется на прагматизм нового Кабмина. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/posol-rossii-nadeetsya-na-pragmatizm-novogo-kabmina>.
50. Regnum (2011, 8. декабрь). Вешняков: референдум — внутреннее дело Латвии. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-referendum-vnutrennee-delo-latvii>.
51. Telegraf.lv (2011, 27. декабрь). Вешняков: 2011 год мог быть и лучше. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-2011-god-mog-byty-i-luchshe>.
52. LETA (2012, 10. февраль). Посол России: нужно было соблюдать права человека. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/posol-rossii-nuzhno-bylo-soblyudaty-prava-cheloveka>.
53. Telegraf.lv, Latvijas Avīze (2012, 14. февраль). Вешняков: референдум – внутреннее дело Латвии. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-referendum-vnutrennee-delo-latvii-2>.
54. Telegraf.lv, LETA (2012, 14. февраль). Референдум не решит языковых проблем. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/referendum-ne-reshit-yazykovyh-problem>.
55. Telegraf.lv, LETA (2012, 16. февраль). Вешняков: референдум проблем не разрешит. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-referendum-problem-ne-razreshit>.
56. Telegraf.lv, LETA (2012, 18. февраль). Латвия не аккредитовала наблюдателей от России. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/latviya-ne-akkreditovala-nablyudateleji-ot-rossii>.
57. Telegraf.lv, LETA (2012, 21. февраль). Вешняков: надеюсь, повышенная температура снизится. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-nadeyusy-povyshennaya-temperatura-snizitsya>.
58. Telegraf.lv, LETA (2012, 21. февраль). Вешняков: нельзя отмечать «праздник приспешников нацистов». *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-nelyzya-otmechaty-prazdnik-prispeshnikov-nacistov>.
59. Telegraf.lv (2012, 2. март). Вешняков: закручивая гайки, можно сорвать резьбу. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-zakruchivaya-gaiki-mozhno-sorvaty-rezybu>.
60. Telegraf.lv, LETA (2012, 2. март). Посол России: легионеры — жертвы эпохи. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/posol-rossii-legionery-zhertvy-epohi>.
61. Telegraf.lv, LETA (2012, 6. март). Вешняков: Латвия предприняла недружественный жест. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-latviya-predprinjala-nedruzhestvennyi-zhest>.
62. Telegraf.lv, LETA (2012, 7. март). Вешняков: РФ не вмешивается во внутренние дела Латвии. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-rf-ne-vmeshivaetsya-vo-vnutrennie-dela-latvii>.
63. Telegraf.lv (2012, 8. март). Вешняков рассказал об ответных мерах России. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-rasskazal-ob-otvetnyh-merah-rossii>.
64. Telegraf.lv (2012, 8. март). Вешняков: россияне в Латвии надеются на Путина. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-rossiyane-v-latvii-nadeyutsya-na-putina>.
65. Telegraf.lv, BNS (2012, 28. март). Вешняков: бывших легионеров нельзя считать героями. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-byvshih-legionerov-nelyzya-schitaty-geroyami>.
66. Telegraf.lv (2012, 28. март). Посол РФ: «свиной» запрет — проблема Евросоюза. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/posol-rf-svinoi-zapret-problema-evrosoyuza>.
67. Telegraf.lv, LETA (2012, 9. апрель). Россия отрицает наличие «тайных целей» в Латвии. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/rossiya-otricaet-nalichie-tainyh-celei-v-latvii>.
68. Telegraf.lv, PRO100 (2012, 11. май). Вешняков: спецслужбы создают плохой фон для визита Путина в Латвию. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-specsluzhby-sozdayut-plohoi-fon-dlya-vizita-putina-v-latviyu>.

69. Telegraf.lv (2012, 14. май). Посол России: У латышей есть потребность в изучении русского. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/posol-rossii-u-latyshei-esty-potrebnosty-v-izuchenii-russkogo>.
70. Telegraf.lv, LETA (2012, 25. май). Вешняков опасается повторения времени упущенных возможностей. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-opasaetsya-povtoreniya-vremeni-upushennykh-vozmozhnostei>.
71. Telegraf.lv, LETA (2012, 8. июнь). От вступления России в ВТО выиграют бизнесмены в Латвии. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/ot-vstupleniya-rossii-v-vto-vyigrayut-biznesmeny-v-latvii>.
72. Telegraf.lv, Latvijas Avīze (2012, 12. июнь). Посол: спецслужбы нагнетают русофобские настроения. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/posol-specsluzhby-nagnetayut-rusofobskie-nastroeniya>.
73. Telegraf.lv, LETA (2012, 16. июнь). Вешняков: мы надеемся на поддержку ЕС. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-my-nadeemsya-na-podderzhku-es>.
74. Telegraf.lv, LETA (2012, 9. август). Прагматичные отношения с Россией под угрозой. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/pragmatichnye-otnosheniya-s-rossiei-pod-ugrozoi>.
75. Telegraf.lv (2012, 8. октябрь). Вешняков: визита Путина ждать не стоит. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-vizita-putina-zhdaty-ne-stoit>.
76. Telegraf.lv (2012, 9. октябрь). Вешняков: Латвия могла бы жить безбедно. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-latviya-mogla-by-zhity-bezbedno>.
77. Mīxnews.lv (2012, 26. ноябрь). «Россия не примет счет за сомнительную оккупацию». *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/rossiya-ne-primet-schet-za-somnitelnuyu-okkupaciju>.
78. Telegraf.lv, PRO100 (2012, 29. ноябрь). Интерес к российскому гражданству в Латвии падает. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/interes-k-rossiiskomu-grazhdanstvu-v-latvii-padaet>.
79. Telegraf.lv (2013, 1. февраль). «Троечника» Домбровскиса пригласили в Россию. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/troechnika-dombrovskisa-priglasili-v-rossiyu>.
80. Telegraf.lv (2013, 28. февраль). Посол РФ объяснился с министром Латвии (дополнено).. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/posol-rossii-obuyasnilsya-s-ministrom-latvii>.
81. Telegraf.lv, Regnum (2013, 15. март). Чем глубже кризис, тем больше в Латвии граждан РФ. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-otnosheniya-latvii-i-rf-mogli-byty-luchshe>.
82. Telegraf.lv (2013, 13. май). Посол: Россия не преследует скрытые цели в Латвии. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/posol-rossiya-ne-presleduet-skritye-celi-v-latvij>.
83. Telegraf.lv (2013, 23. май). Вешняков обвинил спецслужбы в русофобии. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-obvinil-specsluzhby-v-rusofobii>.
84. Telegraf.lv (2013, 9. сентябрь). Вешняков отмежевался от Жириновского. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-otmezhevalsya-ot-zhirinovskogo>.
85. Mīxnews.lv (2013, 23. сентябрь). Путь к сердцу посла РФ лежит через любовь к России. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/puty-k-serdцу-posla-rf-lezhit-cherez-lyubovy-k-rossii>.
86. Telegraf.lv (2014, 27. январь). Вешняков: проверку на границах нужно упразднить. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-proverku-na-granicah-nuzhno-uprazdnyty>.
87. Delfi (2014, 27. январь). Россия может открыть только Воскресные школы. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/rossiya-mozhet-otkryty-tolyko-voskresnye-shkoly>.
88. Delfi (2014, 28. январь). Вешняков: о «шпротной войне» говорят провокаторы. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-o-shprotnoi-voine-govoryat-provokatory>.
89. LETA (2014, 30. январь). Вешняков: шпроты — техническая проблема. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-shproty-tehnicheskaya-problema>.
90. TVNET (2014, 10. февраль). Паулса назвали главным элементом «мягкой силы» РФ. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/paulsa-nazvali-glavnym-elementom-myagkoi-sily-rf>.
91. Telegraf.lv (2014, 24. февраль). Посол РФ: Вике-Фрейберге надо бы допинг-контроль. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/posol-rf-vike-freiberge-nado-by-doping-kontroly>.
92. Delfi (2014, 2. март). Посол России: я вам все объясню по Украине. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/posol-rossii-ya-vam-vse-obuyasnyu-po-ukraine>.
93. Telegraf.lv, LETA (2014, 4. март). Посол РФ: жители Латвии в безопасности. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/posol-rf-zhiteli-latvii-v-bezopasnosti>.
94. Delfi (2014, 16. апрель). Вешняков: Россия для Латвии не угроза. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-rossiya-dlya-latvii-ne-ugroza>.
95. Vesti.lv (2014, 6. май). Вешняков в Даугавпилсе: «Санкции — вещь обоюдоострая». *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-v-daugavpils-sankcii-veshty-oboyudoostraya>.
96. LETA (2014, 23. май). Вешняков: Европа зря старается потопить Россию. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-evropa-zrya-starается-potopyty-rossiyu>.

97. Бизнес&Балтия (2014, 12. июнь). Посол РФ назвал цену, которую Латвия заплатит за антироссийские санкции. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/posol-rf-nazval-cenu-kotoruyu-latviya-zaplatit-za-antirossiiskih-sankcii>.
98. Мiхnews.lv (2014, 7. август). Посол РФ: судьба российского капитала в Латвии неизвестна. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/posol-rf-sudyba-rossiiskogo-kapitala-v-latvii-neizvestna>.
99. Андреева, Е. (2014, 10. август). Вешняков: Латвия провоцирует Россию. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-latviya-aktivnee-vseh-provociruuet-rossiyu>.
100. Бучельников, В. (2014, 13. август). Вешняков политиком: не слушайте Жириновского. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-politikam-ne-slushajte-zhirinovskogo>.
101. Сергеева, А. (2014, 22. август). Вешняков: открытие базы НАТО сделает жителей Латвии заложниками. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-otkrytie-bazy-nato-sделаet-zhitelei-latvii-zalozhnikami>.
102. Сергеева, А. (2014, 22. август). Посол России: мы готовы отказаться от эмбарго. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/posol-rossii-my-gotovy-otkazatsya-ot-embargo>.
103. Бучельников, В. (2014, 11. сентябрь). Вешняков: Крым навсегда останется российским. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-krym-navsegda-ostanetsya-rossiiskim-video>.
104. Бучельников, В. (2014, 13. октябрь). Вешняков обнадежил Латвию. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-obnadezil-latviyu>.
105. Завгородний, А. (2014, 12. декабрь). Латвия России не нужна. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/latviya-rossii-ne-nuzhna>.
106. Бучельников, В. (2014, 17. декабрь). Вешняков напугал российских пенсионеров в Латвии. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-napugal-rossiiskih-pensionerov-v-latvii>.
107. Сергеева, А. (2014, 22. декабрь). Вешняков подвел неутешительные итоги года. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-podvel-neuteshitelnyye-itogi-goda>.
108. Бучельников, В., Ошкая, И. (2014, 22. декабрь). Вешняков рассказал о «страшных» минусах Латвии. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-rasskazal-o-strashnyh-minusah-latvii>.
109. Бучельников, В. (2015, 16. январь). Вешняков: санкции — ужас, но торговля выросла. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-sankcii-uzhas-no-torgovlya-vyrosla>.
110. Сергеева, А. (2015, 18. январь). Вешняков: отношения между Латвией и Россией наихудшие за последние 20 лет. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-otnosheniya-mezhdu-latviei-i-rossiei-naihudshie-za-poslednie-20-let>.
111. Бучельников, В. (2015, 29. январь). Вешняков: не нужно бояться России. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-ne-nuzhno-boyatsya-rossii>.
112. Завгородний, А. (2015, 10. февраль). Вешняков: «Нашу победу над нацистами не отнять». *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-nashu-pobedu-nad-nacistami-ne-otnyaty>.
113. Тарасов, А. (2015, 30. апрель). Вешняков объяснил военную политику России. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-obuyasnil-voennuyu-politiku-rossii>.
114. Бучельников, В. (2015, 7. май). Вешняков вызван в МИД за слова о фашизме. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-vyzvan-v-mid-za-slova-o-fashizme>.
115. Лебедева, Н. (2015, 25. май). Дни русской культуры — 2015: Народный праздник стартовал. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/dni-russkoi-kulytury-2015-narodnyi-prazdnik-startoval>.
116. Сергеева, А. (2015, 11. июнь). Вешняков о Вейонисе, распятом Путине и Украине. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-o-veionise-raspyatom-putine-i-ukraine>.
117. Бучельников, В. (2015, 15. июнь). Вешняков: Латвия — не Украина, войны не будет. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-latviya-ne-ukraina-voiny-ne-budet>.
118. Сергеева, А. (2015, 25. июнь). Вешняков упрекнул ЕС в санкциях. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-upreknul-es-v-sankciyah>.
119. Сергеева, А. (2015, 3. сентябрь). Вешняков: НАТО будет бороться со мной и с Russia Today. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-nato-budet-borotysya-so-mnoi-i-s-russia-today>.
120. Сергеева, А. (2015, 4. сентябрь). Вешняков: Магониса могли «убрать» из-за его отношений с Россией. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-magonisa-mogli-ubraty-iz-za-ego-otnoshenii-s-rossiei>.
121. Сергеева, А. (2015, 12. сентябрь). Вешняков: отношения Латвия-Россия в глубочайшем кризисе. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-otnosheniya-latviya-rossiya-v-glubochaishem-krizise>.
122. Сергеева, А. (2015, 15. октябрь). Вешняков: товарооборот между РФ и Латвией упадет на 40 % из-за санкций. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-tovarooborot-mezhdu-rf-i-latviei-upadet-na-40-iz-za-sankcii>.

123. Бучельников, В. (2015, 16. октябрь). Вешняков: Латвия жестоко страдает. Сама виновата! *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-latviya-zhestoko-rasplachaetsya-za-sankcii-protiv-rossii>.
124. Сергеева, А. (2015, 21. ноябрь). Посол РФ: мы благодарны Ринкевичу и народу Латвии. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/posol-rf-my-blagodarny-rinkevichu-i-narodu-latvii>.
125. Андреева, Е. (2015, 21. декабрь). Вешняков: мы получаем незаслуженные упреки от Латвии. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-my-poluchaem-nezasluzhennye-upreki-ot-latvii>.
126. Сергеева, А. (2015, 30. декабрь). Вешняков рассказал об отношениях между Латвией и Россией. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-rasskazal-ob-otnosheniyah-mezhdu-latviei-i-rossiei>.
127. Кабанов, Н. (2016, 4. февраль). Вешняков обратился к диаспоре. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/rossiya-obrashtaetsya-k-diaspore>.
128. Тарасов, А. (2016, 3. март). Вешняков о Путине и русских в Латвии. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-russkie-v-latvii-podderzhivayut-putina>.
129. Тарасов, А. (2016, 3. март). Вешняков: 16 марта в Латвии — позор для Европы. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/16-marta-v-latvii-pozor-dlya-evropy>.
130. Андреева, Е. (2016, 14. март). Вешняков: россияне не видят в Сталине героя. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-rossiyane-ne-vidyat-v-staline-geroya>.
131. Тарасов, А. (2016, 25. апрель). Вешняков советует латышам учить историю. *Vesti.lv*. Извлечено из <http://vesti.lv/news/veshnyakov-skazal-latysham-uchity-istoriyu>.

1. Kādā valodā jūs galvenokārt sarunājaties ģimenē:

Latviešu;	34	67%
krievu;	8	15%
latviešu un krievu;	9	18%
cits.	0	0

2. Kādā medijā galvenokārt tiek publicēti jūsu veidotie ziņu materiāli:

Laikrakstā;	12	24%
interneta ziņu portālā;	19	37%
TV;	15	29%
radio;	3	6%
cits.	2	4%

3. Jūsu darba devējs ir:

Sabiedriskais medijs;	20	39%
komercmedijs;	24	47%
esmu brīvžurnālists;	6	12%
Cits.	1	2%

4. Kādā valodā jūs galvenokārt veidojat ziņas:

Latviešu;	36	71%
krievu;	14	27%
cits.	1	2%

5. Lūdzu, raksturojiet, kādas, jūsuprāt, šobrīd ir Latvijas-Krievijas attiecības?**6. Lūdzu, raksturojiet, kuri jautājumi un temati jūsuprāt ietekmē Latvijas-Krievijas attiecības?****7. Vai, jūsuprāt, Latvija ir ieinteresēta veidot labas attiecības ar Krieviju?**

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv.val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
jā;	13	25,5	26.5	25	22.2	25	28.6
drīzāk jā;	23	45,1	61.8	25	0	58.3	7.1
drīzāk nē;	9	17,6	5.9	37.5	44.4	8.3	42.9
nē;	0	0	0	0	0	0	0
grūti pateikt.	6	11,8	5.9	12.5	33.3	8.3	21.4

8. Kāpēc uz iepriekšējo jautājumu sniedzāt šādu atbildi? (Lūdzu, ierakstiet skaidrojumu!)**9. Vai, jūsuprāt, Krievija ir ieinteresēta veidot labas attiecības ar Latviju?**

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv.val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
jā;	2	3,9	2.9	12.5	0	2.8	7.1
drīzāk jā;	12	23,5	20.6	37.5	22.2	22.2	28.6
drīzāk nē;	21	41,2	44.1	25	44.4	44.4	28.6
nē;	7	13,7	14.7	12.5	11.1	13.9	14.3

grūti pateikt.	9	17,6	17.6	12.5	22.2	16.7	21.4

10. Kāpēc uz iepriekšējo jautājumu sniedzāt šādu atbildi? (Lūdzu, ierakstiet skaidrojumu!)

11. Lūdzu, atzīmējiet, cik lielā mērā jūs piekrītat sekojošajiem apgalvojumiem (Lūdzu, atzīmējiet vienu, atbalstošāko atbildes variantu pie katra apgalvojuma):

11.1. Man ir noteikta pozīcija par to, kādas ir Latvijas-Krievijas attiecības.

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv.val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	8	15,7	8.8	25	33.3	8.3	35.7
Piekrītu	15	29,4	41.2	12.5	0	36.1	7.1
Drīzāk piekrītu	13	25,5	23.5	25	33.3	22.2	35.7
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	12	23,5	20.6	37.5	22.2	27.8	14.3
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	3	5,9	5.9	0	11.1	5.6	7.1
Drīzāk nepiekrītu	0	0	0	0	0	0	0
Nepiekrītu	0	0	0	0	0	0	0
Pilnībā nepiekrītu	0	0	0	0	0	0	0

11.2. Man ir noteikts viedoklis par iemesliem, kāpēc Latvijas-Krievijas attiecības ir tādas, kādas tās ir.

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv.val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	8	15,7	8.8	25	33.3	8.3	35.7
Piekrītu	16	31,4	44.1	0	11.1	41.7	0
Drīzāk piekrītu	15	29,4	23.5	37.5	44.4	25	42.9
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	10	19,6	20.6	37.5	0	22.2	14.3
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	2	3,9	2.9	0	11.1	2.8	7.1
Drīzāk nepiekrītu	0	0	0	0	0	0	0
Nepiekrītu	0	0	0	0	0	0	0
Pilnībā nepiekrītu	0	0	0	0	0	0	0

11.3. Manu viedokli par Latvijas-Krievijas attiecībām neviens nespēj ietekmēt.

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv.val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	3	5,9	2.9	12.5	11.1	2.8	14.3
Piekrītu	3	5,9	8.8	0	0	8.3	0
Drīzāk piekrītu	11	21,6	17.6	25	33.3	19.4	28.6
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	9	17,6	14.7	25	22.2	16.7	21.4
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	12	23,5	26.5	12.5	22.2	27.8	14.3
Drīzāk nepiekrītu	8	15,7	20.6	12.5	0	16.7	7.1

Nepiekrītu	5	9,8	8.8	12.5	11.1	8.3	14.3
Pilnībā nepiekrītu	0	0	0	0	0	0	0

11.4. Man ir būtiski, ko par Latvijas-Krievijas attiecībām domā eksperti (diplomāti, politiķi u.c.).

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv.val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	7	13,7	14.7	12.5	11.1	13.9	14.3
Piekrītu	22	43,1	47.1	37.5	33.3	50	28.6
Drīzāk piekrītu	9	17,6	20.6	12.5	11.1	22.2	7.1
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	9	17,6	17.6	12.5	22.2	13.9	21.4
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	2	3,9	0	12.5	11.1	0	14.3
Drīzāk nepiekrītu	0	0	0	0	0	0	0
Nepiekrītu	2	3,9	0	12.5	11.1	0	14.3
Pilnībā nepiekrītu	0	0	0	0	0	0	0

11.5. Man ir būtiski, ko par Latvijas-Krievijas attiecībām domā politiķi.

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv.val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	4	7,8	5.9	12.5	11.1	5.6	14.3
Piekrītu	9	17,6	20.6	12.5	11.1	19.4	14.3
Drīzāk piekrītu	14	27,5	32.4	25	11.1	33.3	14.3
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	9	17,6	17.6	12.5	22.2	19.4	7.1
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	7	13,7	17.6	0	11.1	16.7	7.1
Drīzāk nepiekrītu	4	7,8	5.9	12.5	11.1	5.6	14.3
Nepiekrītu	1	2	0	12.5	0	0	7.1
Pilnībā nepiekrītu	3	5,9	0	12.5	22.2	0	21.4

11.6. Es ieklausos un man uzticamāki šķiet Latvijas eksperti un politiķi.

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv.val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	1	2	2.9	0	0	2.8	0
Piekrītu	11	21,6	32.4	0	0	30.6	0
Drīzāk piekrītu	16	31,4	35.3	25	22.2	36.1	21.4
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	13	25,5	20.6	12.5	55.6	22.2	28.6
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	4	7,8	5.9	25	0	5.6	14.3
Drīzāk nepiekrītu	4	7,8	0	25	22.2	0	28.6
Nepiekrītu	1	2	0	12.5	0	0	7.1
Pilnībā nepiekrītu	1	2	2.9	0	0	2.8	0

11.7. Es ieklausos un man uzticamāki šķiet Krievijas oficiālajos informācijas kanālos intervētie eksperti un politiķi.

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv.val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	0	0	0	0	0	0	0
Piekrītu	1	2	2.9	0	0	2.8	0
Drīzāk piekrītu	1	2	2.9	0	0	2.8	0
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	1	2	0	25	11.1	0	7.1
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	5	9,8	8.8	25	0	11.1	7.1
Drīzāk nepiekrītu	8	15,7	11.8	50	22.2	13.9	21.4
Nepiekrītu	20	39,2	35.3	0	44.4	36.1	50
Pilnībā nepiekrītu	15	29,4	38.2	0	22.2	33.3	14.3

11.8. Es ieklausos un man uzticamāki šķiet Krievijas tā dēvētajos neatkarīgajos informācijas kanālos intervētie eksperti un politiķi.

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv.val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	1	2	2.9	0	0	2.8	0
Piekrītu	9	17,6	20.6	0	22.2	19.4	14.3
Drīzāk piekrītu	6	11,8	8.8	12.5	22.2	11.1	14.3
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	18	35,3	35.3	37.5	33.3	33.3	42.9
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	7	13,7	17.6	12.5	0	16.7	0
Drīzāk nepiekrītu	5	9,8	5.9	12.5	22.2	8.3	14.3
Nepiekrītu	4	7,8	5.9	25	0	5.6	14.3
Pilnībā nepiekrītu	1	2	2.9	0	0	2.8	0

11.9. Gan Latvijas, gan Krievijas ekspertu un politiķu viedoklim nevar uzticēties.

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv.val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	1	2	0	12.5	0	0	7.1
Piekrītu	3	5,9	0	25	11.1	2.8	14.3
Drīzāk piekrītu	1	2	2.9	0	0	2.8	0
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	9	17,6	11.8	25	33.3	11.1	35.7
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	15	29,4	35.3	25	11.1	36.1	14.3
Drīzāk nepiekrītu	11	21,6	20.6	12.5	33.3	22.2	21.4
Nepiekrītu	9	17,6	23.5	0	11.1	22.2	7.1
Pilnībā nepiekrītu	2	3,9	5.9	0	0	2.8	0

12. No kā jūs galvenokārt gūstat ziņas par jautājumiem, kas skar Latvijas-Krievijas attiecības?

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv.val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Latvijas politiķi;	30	15,2	64,7	37,5	55,6	63,9	42,9
Latvijas vēstniece Krievijā;	7	3,5	8,8	25	22,2	5,6	28,6
Latvijas eksperti;	41	20,7	82,4	62,5	88,9	83,3	71,4
Krievijas politiķi;	17	8,6	26,5	37,5	55,6	27,8	42,9
Krievijas vēstnieks Latvijā;	14	7,1	23,5	37,5	33,3	25	35,7
Krievijas eksperti;	28	14,1	52,9	50	66,7	47,2	71,4
Latvijas iestāžu un dienestu (piemēram, MK, Ārlietu ministrija, DP, SAB u.c.) oficiāli paziņojumi un publikācijas;	31	15,7	64,7	50	55,6	63,9	50
Krievijas iestāžu un dienestu oficiāli paziņojumi un publikācijas;	13	6,6	20,6	37,5	33,3	19,4	35,7
Krievijas vēstniecības Latvijā paziņojumi;	8	4	14,7	25	11,1	13,9	21,4
Cits	9	4,5	14,7	25	11,1	13,9	21,4

13. Kādos masu medijos jūs galvenokārt gūstat ziņas par jautājumiem, kas skar Latvijas-Krievijas attiecības?

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv.val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Latvijas nacionālie dienas laikraksti latviešu valodā (Diena, Latvijas Avīze, NRA);	22	8,7	72,1	25	44,4	44,4	42,9
Latvijas interneta ziņu portāli latviešu valodā;	40	15,7	79,4	75	72,8	80,6	71,4
Latvijas TV kanāli latviešu valodā;	33	13	73,5	25	66,7	72,2	42,9
radio programmas latviešu valodā;	18	7,1	41,2	12,5	33,3	38,9	21,4
Latvijas dienas laikraksti krievu valodā (piemēram, Vesti Segodnja, MK Latvija);	6	2,4	5,9	25	22,2	5,6	28,6
Latvijas interneta ziņu portāli krievu valodā;	15	5,9	11,8	75	55,6	13,9	71,4
Latvijas TV kanālu programmas krievu valodā;	6	2,4	8,8	12,5	22,2	5,6	21,4
radio programmas krievu valodā;	4	1,6	2,9	12,5	22,2	2,8	21,4
Krievijas oficiālie TV kanāli (RTR, Russia Today, u.c.);	15	5,9	26,5	25	44,4	25	42,9
Krievijas tālrunu mediji (piemēram, Dozjd, Echo Moskvi, Meduza u.c.)	41	16,1	79,4	62,5	100	77,8	85,7
Krievijas interneta mediji, ziņu aģentūras (piemēram, Sputnik, REGNUM, Interfax);	16	6,3	26,5	50	33,3	27,8	42,9

Rietumu ziņu mediji un aģentūras (piemēram, BBC, CNN, AP, AFP, u.c.);	35	13,8	5,9	75	55,6	69,4	64,3
Cits.	3	1,2	70,6	12,5	0	2,8	7,1

14. Lūdzu, atzīmējiet, kuri trīs no zemāk minētajiem jautājumiem, jūsuprāt, visvairāk ietekmē Latvijas-Krievijas attiecības?

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv.val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
krievu valodas statuss Latvijā;	7	4,7	17,6	0	11,1	16,7	7,1
nepilsoņu tiesības piedalīties vēlēšanās;	6	4,1	11,8	0	22,2	11,1	14,3
nepilsoņu civiltiesību ievērošana Latvijā;	9	6,1	8,8	37,5	33,3	11,1	35,7
atšķirīgās izpratnes par Otrā pasaules kara sekām;	25	16,9	50	37,5	55,6	50	42,9
leģionāru atceres pasākumi;	7	4,7	11,8	25	11,1	11,1	21,4
dažādās vērtību izpratnes;	6	4,1	11,8	12,5	11,1	11,1	14,3
tradicionālās ģimenes tiesības un aizsardzība;	1	0,7	0	0	11,1	2,8	0
Krimas aneksijas un Krievijas rīcība Austrumukrainā;	34	23	61,8	87,5	66,7	63,9	71,4
Eiropas Savienības sankcijas pret Krieviju;	22	14,9	44,1	37,5	44,4	44,4	42,9
Krievijas embargo Latvijas produktiem;	4	2,7	8,8	12,5	0	8,3	7,1
Krievijas armijas manevri Baltijas jūrā un Latvijas Republikas gaisa telpas tuvumā;	7	4,7	17,6	0	11,1	16,7	0
NATO un sabiedroto bruņojuma izvietošana Baltijā.	20	13,5	50	12,5	22,2	47,2	21,4

15. Lūdzu, atzīmējiet, cik lielā mērā jūs piekrītat sekojošiem apgalvojumiem (Lūdzu, atzīmējiet vienu, atbilstošāko atbildes variantu pie katra apgalvojuma):

15.1. Krievija apdraud Latvijas drošību un suverenitāti.

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv.val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	3	5,9	8,8	0	0	8,3	0
Piekrītu	10	19,6	23,5	0	22,2	25	0
Drīzāk piekrītu	10	19,6	26,5	0	11,1	25	7,1
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	8	15,7	20,6	0	11,1	19,4	7,1
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	7	13,7	14,7	25	0	13,9	14,3
Drīzāk nepiekrītu	6	11,8	2,9	25	33,3	2,8	35,7
Nepiekrītu	5	9,8	2,9	25	22,2	2,8	28,6
Pilnībā nepiekrītu	2	3,9	0	25	0	2,8	7,1

15.2. Kamēr nav politiski atrisināts konflikts Ukrainā, starp Latviju un Krieviju nav iespējama attiecību uzlabošanās.

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv.val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	4	7,8	11.8	0	0	11.1	0
Piekrītu	10	19,6	23.5	12.5	11.1	22.2	14.3
Drīzāk piekrītu	17	33,3	38.2	0	44.4	38.9	14.3
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	13	25,5	23.5	50	11.1	25	28.6
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	4	7,8	2.9	25	11.1	2.8	21.4
Drīzāk nepiekrītu	1	2	0	0	11.1	0	7.1
Nepiekrītu	2	3,9	0	12.5	11.1	0	14.3
Pilnībā nepiekrītu	0	0	0	0	0	0	0

15.3. ES ieviestās sankcijas pret Krieviju ir iedarbīgas un tās nepieciešams pagarināt.

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv.val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	2	3,9	2.9	0	11.1	2.8	7.1
Piekrītu	8	15,7	20.6	0	11.1	16.7	7.1
Drīzāk piekrītu	13	25,5	35.3	0	11.1	36.1	0
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	10	19,6	23.5	0	22.2	25	7.1
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	8	15,7	11.8	37.5	11.1	13.9	21.4
Drīzāk nepiekrītu	2	3,9	0	25	0	0	14.3
Nepiekrītu	7	13,7	5.9	25	33.3	5.6	35.7
Pilnībā nepiekrītu	1	2	0	12.5	0	0	7.1

15.4. ES ieviestās sankcijas neko nedod un drīzāk kaitē ES dalībvalstīm, piemēram, Latvijai.

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv. val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	2	3,9	0	12.5	11.1	0	14.3
Piekrītu	5	9,8	5.9	25	11.1	5.6	21.4
Drīzāk piekrītu	5	9,8	0	37.5	22.2	0	35.7
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	5	9,8	5.9	25	11.1	8.3	14.3
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	12	23,5	29.4	0	22.2	33.3	0
Drīzāk nepiekrītu	5	9,8	14.7	0	0	13.9	0
Nepiekrītu	15	29,4	38.2	0	22.2	33.3	14.3
Pilnībā nepiekrītu	2	3,9	5.9	0	0	5.6	14.3

15.5. Krievija pamatoti pārmet Latvijai nepilsoņu un krievvalodīgo cilvēktiesību neievērošanu.

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv. val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	1	2	0	0	11.1	0	7.1
Piekrītu	5	9,8	2.9	37.5	11.1	2.8	28.6
Drīzāk piekrītu	4	7,8	2.9	12.5	22.2	5.6	14.3
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	11	21,6	14.7	37.5	33.3	13.9	42.9
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	4	7,8	8.8	12.5	0	8.3	0
Drīzāk nepiekrītu	1	2	0	0	11.1	2.8	0
Nepiekrītu	10	19,6	26.5	0	11.1	25	7.1
Pilnībā nepiekrītu	15	29,4	44.1	0	0	41.7	7.1

15.6. Latvijas politiķi apzināti saasina situāciju, tādējādi neļaujot Latvijas-Krievijas attiecības veidot pozitīvas.

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv. val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	2	3,9	2.9	0	11.1	2.8	7.1
Piekrītu	8	15,7	5.9	37.5	33.3	8.3	35.7
Drīzāk piekrītu	7	13,7	14.7	12.5	11.1	13.9	14.3
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	11	21,6	17.6	37.5	22.2	16.7	28.6
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	6	11,8	14.7	0	11.1	16.7	0
Drīzāk nepiekrītu	11	21,6	26.5	12.5	11.1	25	14.3
Nepiekrītu	5	9,8	14.7	0	0	13.9	0
Pilnībā nepiekrītu	1	2	2.9	0	0	2.8	7.1

15.7. Ja Latvija ļautu balsot vēlēšanās nepilsoņiem, Latvijas – Krievijas attiecības uzlabotos.

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv. val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	0	0	0	0	0	0	0
Piekrītu	2	3,9	5.9	0	11.1	2.8	7.1
Drīzāk piekrītu	6	11,8	5.9	37.5	0	8.3	14.3
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	5	9,8	5.9	12.5	22.2	5.6	21.4
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	14	27,5	23.5	37.5	33.3	25	35.7
Drīzāk nepiekrītu	8	15,7	17.6	0	22.2	19.4	7.1
Nepiekrītu	12	23,5	29.4	12.5	11.1	27.8	14.3
Pilnībā nepiekrītu	4	7,8	11.8	0	0	11.1	0

16. Lūdzu, atzīmējiet, cik lielā mērā jūs piekrītat sekojošiem apgalvojumiem (Lūdzu, atzīmējiet vienu, atbilstošāko atbildes variantu pie katra apgalvojuma):

16.1. Ja Latvijā paplašinātu krievu valodas izmantošanas iespējas oficiālā saziņā, Latvijas-Krievijas attiecības uzlabotos.

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv. val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	0	0	0	0	0	0	0
Piekrītu	2	3,9	2.9	0	11.1	2.8	7.1
Drīzāk piekrītu	2	3,9	2.9	12.5	0	2.8	7.1
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	8	15,7	8.8	37.5	22.2	5.6	35.7
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	11	21,6	14.7	25	44.4	22.2	21.4
Drīzāk nepiekrītu	9	17,6	17.6	25	11.1	16.7	21.4
Nepiekrītu	13	25,5	35.3	0	11.1	33.3	7.1
Pilnībā nepiekrītu	6	11,8	17.6	0	0	16.7	0

16.2. Latvija un Krievija atrodas nevienlīdzīga informatīvā kara apstākļos.

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv. val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	5	9,8	14.7	0	0	13.9	0
Piekrītu	17	33,3	35.3	12.5	44.4	36.1	21.4
Drīzāk piekrītu	11	21,6	20.6	37.5	11.1	19.4	28.6
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	10	19,6	17.6	25	22.2	19.4	21.4
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	5	9,8	8.8	12.5	11.1	8.3	14.3
Drīzāk nepiekrītu	1	2	2.9	0	0	2.8	0
Nepiekrītu	2	3,9	0	12.5	11.1	0	14.3
Pilnībā nepiekrītu	0	0	0	0	0	0	0

16.3. Latvija ir ES un NATO vājais posms, jo Latvijas politiķi pieļauj dubultstandartus cilvēktiesību un pilsonisko tiesību jautājumos.

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv. val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	1	2	2.9	0	0	2.8	0
Piekrītu	8	15,7	5.9	50	22.2	5.6	42.9
Drīzāk piekrītu	7	13,7	8.8	12.5	33.3	11.1	21.4
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	5	9,8	5.9	0	33.3	8.3	14.3
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	7	13,7	14.7	25	0	13.9	14.3
Drīzāk nepiekrītu	9	17,6	20.6	12.5	11.1	22.2	7.1
Nepiekrītu	10	19,6	29.4	0	0	25	0
Pilnībā nepiekrītu	4	7,8	11.8	0	0	11.1	0

16.4. Latvija līdz šim neko nav darījusi, lai attiecības abu valstu starpā uzlabotu.

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv. val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	0	0	0	0	0	0	0
Piekrītu	5	9,8	2.9	37.5	11.1	2.8	28.6
Drīzāk piekrītu	5	9,8	8.8	0	22.2	8.3	14.3
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	8	15,7	5.9	25	44.4	8.3	35.7
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	14	27,5	29.4	25	22.2	30.6	21.4
Drīzāk nepiekrītu	5	9,8	14.7	0	0	13.9	0
Nepiekrītu	10	19,6	29.4	0	0	25	0
Pilnībā nepiekrītu	4	7,8	8.8	12.5	0	11.1	0

16.5. Krievija līdz šim neko nav darījusi, lai attiecības abu valstu starpā uzlabotu.

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv. val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	1	2	2.9	0	0	2.8	0
Piekrītu	10	19,6	17.6	25	22.2	19.4	21.4
Drīzāk piekrītu	12	23,5	29.4	0	22.2	27.8	14.3
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	13	25,5	23.5	25	33.3	19.4	35.7
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	8	15,7	11.8	25	22.2	13.9	21.4
Drīzāk nepiekrītu	4	7,8	8.8	12.5	0	8.3	7.1
Nepiekrītu	3	5,9	5.9	12.5	0	8.3	0
Pilnībā nepiekrītu	0	0	0	0	0	0	0

16.6. Attiecībās ar Krieviju, Latvija pārāk izdabā un ietekmējas no sabiedrotajiem – ASV un ES.

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv. val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	2	3,9	0	0	22.2	0	14.3
Piekrītu	9	17,6	5.9	62.5	22.2	8.3	42.9
Drīzāk piekrītu	7	13,7	8.8	12.5	33.3	8.3	28.6
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	5	9,8	8.8	25	0	11.1	7.1
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	4	7,8	11.8	0	0	11.1	0
Drīzāk nepiekrītu	6	11,8	17.6	0	0	16.7	0
Nepiekrītu	14	27,5	35.3	0	22.2	33.3	7.1
Pilnībā nepiekrītu	4	7,8	11.8	0	0	11.1	14.3

16.7. Latvijas drošības dienesti (DP un SAB) sekmīgi izgaismo Krievijas veiktās politiskā procesa ietekmēšanas darbības Latvijā.

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv. val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	1	2	2.9	0	0	2.8	0
Piekrītu	3	5,9	8.8	0	0	5.6	0
Drīzāk piekrītu	7	13,7	17.6	0	11.1	16.7	7.1
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	10	19,6	20.6	12.5	22.2	22.2	14.3
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	15	29,4	20.6	50	44.4	25	42.9
Drīzāk nepiekrītu	6	11,8	11.8	12.5	11.1	11.1	14.3
Nepiekrītu	8	15,7	14.7	25	11.1	13.9	21.4
Pilnībā nepiekrītu	1	2	2.9	0	0	2.8	0

16.8. Latvijas drošības dienesti (DP un SAB) Latvijā veicina rusofobiju.

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv. val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	2	3,9	0	25	0	2.8	7.1
Piekrītu	2	3,9	0	25	0	0	14.3
Drīzāk piekrītu	3	5,9	2.9	12.5	11.1	2.8	14.3
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	9	17,6	8.8	25	44.4	13.9	28.6
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	9	17,6	14.7	12.5	33.3	13.9	28.6
Drīzāk nepiekrītu	7	13,7	17.6	0	11.1	16.7	7.1
Nepiekrītu	10	19,6	29.4	0	0	25	0
Pilnībā nepiekrītu	9	17,6	26.5	0	0	25	7.1

17. Vai, veicot savus darba pienākumus, esat intervējis un savās publikācijās iekļāvis Krievijas vēstnieka Latvijā A. Vešņakova citātus?

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv. val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
jā;	27	52,9	47.1	75	55.6	44.4	71.4
nē.	24	47,1	52.9	25	44.4	55.6	28.6

18. Ja atbildējāt ar jā, lūdzu, norādiet, kā jūs izvēlaties publikācijā iekļauto citātu?

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv. val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
tās lielākoties ir intervijas, publicēts tiek viss sarunas atšifrējums;	7	15,2	11,8	16,7	40	25	30
izraugos spilgtāko citātu, kurš paspilgtina publikācijas saturu;	13	28,3	23,5	50	40	56,3	40

izraugos citātu, kurš, manuprāt, pauda būtiskāko vēstnieka domu;	16	34,8	32,4	66,7	20	75	40
izraugos citātu, kuru kā atbilstošāko norādīja medija redaktors;	1	2,2	0	16,7	0	0	10
publicēju visu vēstnieka paziņojumu;	2	4,3	2,9	0	20	6,3	10
vēstniecība sniedza rakstisku atbildi, to arī publicēju;	1	2,2	0	16,7	0	0	10
izraugos citātu, kurš saskan ar maniem priekšstatiem;	1	2,2	0	0	20	0	10
izraugos citātu, kurš, manuprāt, varētu patikt medija, kurā strādāju, auditorijai;	3	6,5	2,9	33,3	0	6,3	20
Cits	2	4,3	5,9	0	0	0	0

19. Vai jums ir viegli iegūt Krievijas vēstnieka Latvijā A. Vešņakova komentāru?

	Kopā (%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv. val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)	
jā;	4	7,8	2,9	12,5	22,2	2,8	21,4
drīzāk jā;	13	25,5	23,5	12,5	44,4	22,2	35,7
drīzāk nē;	9	17,6	20,6	25	0	22,2	7,1
nē;	4	7,8	8,8	0	11,1	8,3	7,1
Cits	21	41,2	44,1	50	22,2	44,4	28,6

20. Lūdzu, norādiet, cik lielā mērā jūs piekrītat sekojošiem apgalvojumiem (Lūdzu, atzīmējiet vienu, atbilstošāko atbildes variantu pie katra apgalvojuma):

20.1. Krievijas vēstniecība Latvijā žurnālistam ir pretimnākoša.

	Kopā (%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv. val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)	
Pilnībā piekrītu	0	0	0	0	0	0	
Piekrītu	5	9,8	0	37,5	22,2	0	35,7
Drīzāk piekrītu	8	15,7	11,8	25	22,2	11,1	28,6
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	17	33,3	38,2	37,5	11,1	38,9	21,4
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	14	27,5	35,3	0	22,2	36,1	7,1
Drīzāk nepiekrītu	3	5,9	5,9	0	11,1	8,3	0
Nepiekrītu	2	3,9	2,9	0	11,1	0	7,1
Pilnībā nepiekrītu	2	3,9	5,9	0	0	5,6	0

20.2. Krievijas vēstniecība Latvijā sniedz atbildes uz visiem žurnālistam interesējošajiem jautājumiem.

	Kopā (%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv. val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)

Pilnībā piekrītu	0	0	0	0	0	0	0
Piekrītu	4	7,8	0	25	22.2	0	28.6
Drīzāk piekrītu	4	7,8	0	25	22.2	0	28.6
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	9	17,6	17.6	12.5	22.2	16.7	21.4
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	19	37,3	44.1	25	22.2	50	7.1
Drīzāk nepiekrītu	7	13,7	17.6	12.5	0	16.7	7.1
Nepiekrītu	4	7,8	11.8	0	0	8.3	0
Pilnībā nepiekrītu	4	7,8	8.8	0	11.1	8.3	7.1

20.3. Krievijas vēstnieks Latvijā ir sasniedzams visiem medijiem.

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv. val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	0	0	0	0	0	0	0
Piekrītu	2	3,9	0	0	22.2	0	14.3
Drīzāk piekrītu	6	11,8	2.9	50	11.1	2.8	35.7
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	9	17,6	11.8	25	33.3	11.1	35.7
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	18	35,3	44.1	25	11.1	47.2	7.1
Drīzāk nepiekrītu	7	13,7	17.6	0	11.1	19.4	0
Nepiekrītu	7	13,7	17.6	0	11.1	13.9	7.1
Pilnībā nepiekrītu	2	3,9	5.9	0	0	5.6	0

20.4. Krievijas vēstnieks Latvijā ar medijiem, kuru auditorija pārsvarā lieto latviešu valodu, runā piesardzīgāk.

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv. val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	3	5,9	8.8	0	0	8.3	0
Piekrītu	5	9,8	5.9	12.5	22.2	8.3	14.3
Drīzāk piekrītu	11	21,6	23.5	25	11.1	22.2	21.4
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	19	37,3	41.2	12.5	44.4	41.7	21.4
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	8	15,7	11.8	37.5	11.1	11.1	28.6
Drīzāk nepiekrītu	4	7,8	5.9	12.5	11.1	5.6	14.3
Nepiekrītu	1	2	2.9	0	0	2.8	0
Pilnībā nepiekrītu	0	0	0	0	0	0	0

20.5. Krievijas vēstnieks Latvijā ar medijiem, kuru auditorija pārsvarā lieto krievu valodu, runā atklātāk.

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv. val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	3	5,9	8.8	0	0	8.3	0
Piekrītu	10	19,6	20.6	12.5	22.2	22.2	14.3

Drīzāk piekrītu	10	19,6	23.5	0	22.2	19.4	14.3
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	16	31,4	35.3	12.5	33.3	38.9	14.3
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	8	15,7	5.9	62.5	11.1	5.6	42.9
Drīzāk nepiekrītu	2	3,9	0	12.5	11.1	0	14.3
Nepiekrītu	1	2	2.9	0	0	2.8	0
Pilnībā nepiekrītu	1	2	2.9	0	0	2.8	0

20.6. Krievijas vēstnieka Latvijā teiktais medijiem Latvijā atšķiras atkarībā no mediju auditorijas lietotās valodas.

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv. val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	2	3,9	5.9	0	0	5.6	0
Piekrītu	10	19,6	26.5	0	11.1	25	7.1
Drīzāk piekrītu	7	13,7	17.6	0	11.1	16.7	0
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	12	23,5	29.4	12.5	11.1	33.3	0
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	14	27,5	17.6	62.5	33.3	16.7	57.1
Drīzāk nepiekrītu	3	5,9	0	12.5	22.2	0	21.4
Nepiekrītu	3	5,9	2.9	12.5	11.1	2.8	14.3
Pilnībā nepiekrītu	0	0	0	0	0	0	0

20.7. Krievijas vēstnieks Latvijā intervijas vai paziņojumus medijiem sniedz tikai tad, kad nepieciešams nodot kādu būtisku vēsti.

	Kopā	(%)	Ģimenē lieto latv. val. (%)	Ģimenē lieto krievu val. (%)	Ģimenē lieto abas val. (%)	Ziņas veido latv. val. (%)	Ziņas veido krievu val. (%)
Pilnībā piekrītu	4	7,8	11.8	0	0	11.1	0
Piekrītu	7	13,7	14.7	12.5	11.1	13.9	14.3
Drīzāk piekrītu	11	21,6	29.4	0	11.1	27.8	0
Drīzāk piekrītu, nekā nepiekrītu	11	21,6	23.5	12.5	22.2	27.8	7.1
Drīzāk nepiekrītu, nekā piekrītu	9	17,6	14.7	25	22.2	13.9	28.6
Drīzāk nepiekrītu	6	11,8	5.9	12.5	33.3	5.6	28.6
Nepiekrītu	3	5,9	0	37.5	0	0	21.4
Pilnībā nepiekrītu	0	0	0	0	0	0	0

Intervija ar Austrumeiropas politikas pētījumu centra izpilddirektoru Andi Kudoru

Kā jūs sacītu, ar publisko diplomātiju ko īsti izprot Krievija?

Pirmkārt, Krievija ar jēdzienu *publiskā diplomātija* lieto jēdzienu sabiedriskā diplomātija jeb *obshchestvennaja diplomatija*. Vēl viens jēdziens, ko viņi varbūt lieto atšķirīgi no Rietumvalstīm, ir humanitārā sadarbība jeb humānā sadarbība. Tur varbūt valodniekiem ir jāskatās, bet *humanitarian* – mēs atstājam angliiski, mūsu pētījumi pārsvarā angliiski, līdz ar to mēs neuztraucamies par pašu jēdzienu. Bet būtība ir – angļu valodā tas būtu *people to people contact*. Krievijas publiskās diplomātijas mērķis ir pakārtoti Krievijas ārpolitikai, reģionāli. Un Kosačevs tos ir formulējis un Rossotrudņičestvo kā galvenā Krievijas publiskās diplomātijas īstenotāja, faktiski arī veidotāja daļēji, formulē dažus punktus. Viens ir, kā viņi to sauc, draudzīgs reģions ap viņiem, draudzīgas kaimiņvalstis jeb labvēlīgi noskaņotas, tas būtu precīzais formulējums. Otrs ir atbalsts Krievijas modernizācijai, tas ir rudiments no Medvedeva 2009. gada idejas par modernizāciju, kura netika īstenota. Un, trešais, Eirāzijas telpas integrācija. Šie trīs viņiem ir kā publiskās diplomātijas oficiālie mērķi. Kā parasti, viss jātulko! Tas, ko Krievijas oficiāli paziņo, ir jāpārtulko uz realitāti. Daļa sakrīt, daļa nē. Eirāzijas integrācija, jā, tas ir viņu mērķis; viņiem buksē, neizdodas, bet mērķis kā tāds ir – viņi to dara. Tad draudzīgums šeit ir jātulko: lojalitāte ir tas, ko Krievija meklē. Un tas maina principiāli vispār kā mēs varam skatīties uz Krievijas publisko diplomātiju. Ja tas ir nevis draudzīgums, kā tas ir parasti maigās varas koncepcijā, ja, mēs meklējam draugus ar maigo varu. Latvijai arī jāīsteno maigā vara, savs pievilcīgums jāizmanto politisko mērķu sasniegšanai, nekāda vaina. Tas ir jādara! Tā ir laba lieta, kamēr tu tiešām atrodi labus draugus, bet, kamēr tu radi spriedzi ar savu it kā maigo varu, tad tā jau vairs nav maigā vara. Un Krievijas publiskā diplomātija, viņa jau arī savā ziņā draudzīgumu neatrod. Viņa pārsvarā atrod spriedzi un kāda veida lojalitāti – vai nu idejisku, vai bieži vien piespiedu. Tā pati Armēnija pa pusei šantāžas ceļā pievienojās Eirāzijas Ekonomiskajai savienībai. Viņu prezidents arī atzina, ka viņi [pievienojās] drošības nolūku dēļ: ja jau mēs esam KDLO (Kolektīvās drošības līgumorganizācijā), būsim arī Eirāzijas Ekonomiskajā savienībā. Un šī ir tā galvenā problēma ar Krievijas publisko diplomātiju. Turklāt notiek daudzas fikcijas. Ja mēs runājam par publisko diplomātiju, tad nu jau ir etaps pagājis, kad bija tradicionālā publiskā diplomātija, kas nozīmēja, ka diplomāti vai valsts amatpersonas, politiķi uzrunā citā valstī nevis politiķus, diplomātus un amatpersonas, bet plašāku sabiedrību. Lūk, publiskā diplomātija – īsā versija. Jaunā publiskā diplomātija ir, kad šie vienas valsts politiķi, diplomāti, amatpersonas ne tikai paši uzrunā sabiedrības citā valstī, bet iesaista savas valsts nevalstiskos aktorus. Visdažādākos, baznīca, NVO, viedokļu līderi, aktieri, populāras personas, Raimonds Pauls, viņš gan pats brauc, bet viņu varētu... Teiksim, ja mēs īstenojam publisko diplomātiju pret Krieviju, tad mums būtu jāņem vīzītē līdz Raimonds Pauls. Zatlers paņēma līdz Metropolitu Aleksandru, šis ir jaunās publiskās diplomātijas paņēmieni. Nevis tikai pats aizbrauc uz rūpnīcu un uzrunā strādniekus, kas būtu publiskā diplomātija, bet paņem vēl līdz vienu vietējo atslēdznieku, kurš arī uzrunā tos strādniekus. Lūk, tas strādā efektīvāk. Kur šeit ir problēma ar Krievijas publisko diplomātiju? Tad, kad, sekojot līdz jaunākajām publiskās diplomātijas tendencēm, viņi iesaista nevalstiskos aktorus, kas īstenībā ir fikcija. Viņi ir valstiskie aktori joprojām. Un tā ir tā maldināšanas komponente. Tātad viena problēma ir spriedzes radīšana, jo, piemēram, Latvijā viņi līdz šim, tagad gan mainās pēdējos gados, bet kopumā līdz pat Krimas aneksijai pārsvarā Krievijas publiskā diplomātija koncentrējās uz krieviem Latvijā, uz tā saucamajiem krievvalodīgajiem; latviešiem – ļoti mazā mērā. Tagad tas mainās ar *Sputnik* latviski, tas, ka Vešņakovs sniedz interviju NRA nevis tikai *Vesti*. Tā arī ir tendence, tātad, lai uzrunātu plašāku sabiedrību.

Bet pirms laika tātad bija šī pieeja Latvijā selektīva, vairāk uzrunājot krievvalodīgo auditoriju?

Viņa bija ļoti izteikta, kas tagad nedaudz mainās. Bet principā, tad, kad mēs uzrakstījām APPC to pētījumu par Krievijas publisko diplomātiju Latvijā, tad, vēlreiz tā visu noskenējot, visu to spektru mēs paņēmām ļoti plašu - kultūra, krievu pasaule, krievu pareizticīgā baznīca, mediji, NVO; lai kur mēs skatītos, pārsvarā bija redzams, ka tas, kas pa gadiem bija darīts no Krievijas puses, ir ar ļoti selektīvu pieeju. Un tas principā ir problemātiski, jo, ja mēs uzrunājam vienu sabiedrības grupu un otru nē, tad potenciāli tā viena sabiedrības grupa mums kļūst par draugiem, bet otra nē, kas nozīmē, ka mēs šķēlam valsts sabiedrību. Tātad, tām divām grupām jau *a priori* būs atšķirīgas ārpolitikas prioritātes. Un viens no mūsu Krievijas publiskās diplomātijas pētījuma fundamentāliem vienkāršiem secinājumiem, bet, manuprāt, ļoti principiāliem, bija tāds, ka oficiālā Krievija nav vēlējusies veidot labas attiecības ar Latviju, plašā nozīmē ar Latvijas sabiedrību. Tā ir mērķtiecīgi uzrunājusi vienu sabiedrības daļu un kūdījusi to būt lojālai Maskavai un iedvesmojusi uz politiskām prasībām pret Latvijas valdību. Tas šķelšanas elements, ja paskaties nevis uz to, ko viņi runā, bet visu, ko viņi bija darījuši, ir skaidri redzams mērķis, ka ir bijusi šķeltniecība. Un viens no šiem pierādījumiem ir – kāpēc neviens premjers, neviens prezidents no 1991. gada līdz mūsdienām nav apmeklējis nevienu no Baltijas valstīm. Černomirdins bija kaut kas, kaut kādā daudzpusējā pasākumā, bet divpusējā vīzītē šeit neviens nav bijis. Personiskie kontakti diplomātija strādā, ja Putins atbrauku šeit, tas, ko viņš te runātu, atstātu iespaidu uz visiem. Teorētiski viņš varētu arī mēģināt uzrunāt latviešus, ja viņi gribētu uzlabot attiecības. Viņi to nav vēlējusies, un tas saistās ar Baltijas lomu Krievijas ārpolitikā vispār. Bez šī arī nevar saprast publisko diplomātiju, jo nepieciešams principiāli saprast, ko viņi vēlas. Tad, kad viņi snobiski saka, ka mums nav nekādu interešu, mums nav vispār politikas, tas ir tāds kičs, tēlošana. Tā nav, viņiem jebkur būs mērķi, tas jautājums – kādi. Un mērķis ir vienkāršs, triviāls. Tagad varbūt kaut kas ir mainījies, bet kopumā tas bija jau sākot no deviņdesmito gadu vidus – attiecībās ar Rietumiem kopumā, Eiropas Savienību un

Eiropas Savienības Padomi atsevišķi uzturēt kaut kādu it kā sliktu piemēru Eiropas Savienībā, uz ko norādīt normatīvajā cīņiņā. Normatīvajā ārpolitikā, proti, tad, kad es gribu ietekmēt, lai tā otra valsts, piemēram, ievēro cilvēktiesības un tās normas, kuras es uzskatu par pareizām un Eiropas politika ir tāda uz āru bijusi, tad manai identitātei ir jāsakrīt ar to, ko es saku. Un, ja nē, man ir apgrūtināši mācīt. Un, ja parāda, ka igauņi un latvieši ir dubultie standarti Eiropas Savienībā, tad tas ir ērti. Vairāk neko nevajag, jo, ko sliktu mēs izdarīsim Krievijai ar to, ka viņi mums uztur sliktu fonu, neko, ekonomiski mēs gribam sadarboties. Publiskā diplomātija tam ir kalpojusi, viņa vairāk ir uzturējusi šeit spriedzi, nekā kaut ko risinājusi, diskreditējusi mūsu tēlu un tas ir pārsvarā kalpojis Krievijas iekšpolitikai.

Bet tad Krievijas gadījumā, runājot par publisko diplomātiju, to vispār var jebkādā veidā saistīt ar maigo varu?

Jā, var. Un te ir otra galējība, kad politiķi vai viens otrs eksperts saka, ka nav vispār nekādas maigās varas. Vai tad nav nekāda pievilcīguma noteiktas sabiedrības acīs tam, ko dara Putins; vai 9. maija ideja visiem liekas kaitinoša šeit? Taču nē. Būs cilvēki, kurus tas uzrunā. Un tur, kur sākas meli par 9. maiju, jā, tā vairs nav maigā vara. Bet iztēlosimies tādu tīro piemēru. Sarkanās armijas veterāns, kurš dzīvo šeit, kuram ir mazbērni un viņš ir varonīgi karojis otrajā pasaules karā un tagad rāda Krievijas filmas par otro pasaules karu, un rāda mūsdienu Putinu, krievus un viņi saka – mēs šo atbalstām, mēs tādi esam, mēs turpinām, mēs esam varonīgie. Daļa jau no viņiem bija varonīgi, bet daļa, nu, tie 102 tūkstoši, kas gūstā padevās. Viņi tagad melo, ka *russkije nezdaļotsa*. Bet saprotiet, ir tas tīrais elements kaut kāds, vienalga, cik viņš ir procentuāli, mēs nevaram teikt, ka viņa nav. Sociālajās zinātnēs vispār ir jāuzmanās ir ar melnbaltiem apzīmējumiem, mēs visu laiku atstājam kaut kādas pelēkās zonas un tas pats ir šeit. Vai arī Pugačova, patīk cilvēkiem vai nepatīk? Patīk. Lūk, viņa ir no Krievijas. Tur būs elementi, kas ir pievilcīgi. Vai arī tas pats Puškins. Tie, kas būs intelektuāļi, kas ar mākslu, kultūru ir uz tu, viņus arī kaut kāds krievu rakstnieku zelta un sudraba periods būs uzrunājis. Tā mūsdienu Krievija aizvien vairāk atšķiras no tām idejām, ko šie humānisma popularizētāji toreiz pauda. Daļa no viņiem tāpat bija opozīcijā. Nu, lūk, tātad tīrā maigā vara arī ir. Tikai, kur ir Krievijas publiskās diplomātijas specifika, šie piemaisījumi, dezinformācija, melu, kaut kādu nedraudzīgu mērķu piepildījums lielā mērā diskreditē un faktiski apgrūtina maigās varas īstenošanu no Krievijas puses.

Jau iezīmējāt, bet kādā veidā mainīja tas, kas notika Ukrainā, jo pastāv viedoklis, ka tagad runāt par Krievijas maigo varu vai publisko diplomātiju nevar, jo kāda var būt publiskā diplomātija ar tankiem un zaļajiem cilvēkiem?

Jā, tad, kad ir karš starp divām valstīm, tad automātiski tiek īstenots arī informatīvais karš. Un vispār apzīmējums informatīvais karš nāk no aizsardzības sfēras, no militārās sfēras. Viņu tagad ir pārņēmuši un lieto arī miera laikā, situācijas raksturojot, kas principā īsti neatbilst tai sākotnējai teorijai. Sākotnēji bija tā, ka ir informatīvais karš – visa šī skrejlapu izplatīšana, informatīvais karš vienmēr ir attīstījies saistībā ar militārām operācijām, ar īstu karu, karsto karu. Tagad, informācijas laikmetā mēs, jā, sākam lietot vārdus informācijas karš. Un Ukrainas gadījumā, jā, tur pārsvarā ir jārunā par informācijas karu, jo mēs nevaram runāt par hibrīdkaru Latvijas un Krievijas attiecībās, mums nav hibrīdkara. Hibrīdkarš nozīmē: *hybrid*, tātad divi, sajaukums, vismaz divi, bet var būt vairāki. Konvencionālās un nekonvencionālās kara metodes, visas asimetriskās – kukuļdošana, partizāni, bandītu iesaiste, melošana, kara nepietiekšana, viss tas necēlais. Mums ir daļa no šī necēlā, no asimetriskā, mums ir daļa no šī informatīvā kara no Krievijas pret mums. Bet hibrīdkara nav. 1940. gadā bija hibrīdkara operācija, tāpēc ka hibrīdkarā jābūt vai nu konvencionālo metožu izmantošanai, tātad, militāro, vai nu reāliem draudiem, ka tūlīt izmantosim. Un tas ultimāts, kas bija četrdesmitajā gadā bija tāds, ka mēs tūlīt lietosim [konvencionālās metodes]. Lūk, tas ir hibrīdkarš, kad pieslēdzas visas pārējās metodes. Un kur ir problēma ar Ukrainu? Ka Krievija, uzsākot informatīvo karu jeb informācijas karu pret Ukrainu, tas automātiski trāpa entajām valstīm, un šī intensitāte 2013. gada vasarā, kad bija cerība, ka ukraiņi parakstīs asociācijas līgumu ar Eiropas Savienību, tai brīdī viss sākās. Un tā intensitāte kopš tā brīža ir milzīga un tieši tāpēc mēs tagad runājam par hibrīddraudiem un mēs runājam par informācijas karu ne tikai Ukrainā, bet arī Krievijas kaimiņvalstīs.

Ir šie dažādie koncepti, par kuriem runā – krievu pasaule, tautiešu politika, tagad arī dažādas programmas krievu valodas apguves veicināšanai; kā to visu nosaukt, kas tie ir – ārpolitikas kampaņas, instrumenti?

Vienkāršākais veids ir saukt to par Krievijas tautiešu politiku jeb Krievijas politiku attiecībā uz ārvalstīs dzīvojošajiem tautiešiem, kas ir precīzāk viņu terminoloģijai atbilstoši. Šo politiku nosaka dažādi Krievijas politikas dokumenti un dažādas institūcijas. Tas sākās 2006. gadā un Krievijas kultūras izplatīšana, Krievijas valodas izplatīšana, oficiālās Krievijas specifiskās vēstures interpretācijas atbalstīšana, un garīguma Krievijas izpratnē izplatīšana. Garīguma vietā jāsaprot pareizticība. Viņi lieto vārdu garīgums, bet praksē viņi pārsvarā iesaista tikai pareizticīgo baznīcu. Uz āru kur tad mēs redzam Krievijas musulmaņus diži, vai budistus, vai jūdaisma pārstāvjus? Visas šīs ir viņu 1997. gada likumā par reliģijām nosauktās tradicionālās reliģijas.

Tautiešu politikā ir viss šis, arī krievu pasaules koncepts. Un tautiešu politika praksē ir dažādu semināru, konferenču rīkošana un kampaņa, teiksim, valodas popularizēšanai, vēstures skaidrošanas kampaņas īstenošana tajās valstīs, kur dzīvo daudz krievu un to, kuri runā krieviski.

Krievu pasaule radās kā tāda lietussarga koncepcija, kas ļāva apiet juridiskās problēmas definējot, kas ir Krievijas tautietis. Krievu pasaule ļauj definēt Krievijas tautietis plaši. 2010. gadā viņi koriģēja no tomēr ļoti plašās definīcijas, kas ir Krievijas tautietis ārvalstīs, uz šaurāku, saņemot Krievijas iekšienē kritiku par profesionālo tautietis. Pats likums radās 1999. gadā. Krievijas koncepcija ir vienkārša, Krievijai ir jāizmanto globalizācija, kas

it kā tai varētu kaitēt, par labu Krievijai, veidojot savu pārnacionālo projektu, kur Krievija būs tur, kur ir krievi un kas būs savienoti ar internetu, ar jebkurām tehnoloģijām, ar pasākumiem, ar komunikāciju, ar jumta organizācijām, regulāriem kongresiem. Mērķis, lai Krievija kļūtu varenāka, lai Krievija kā starptautiskās politikas aktors pārvēršas par kaut ko lielāku, izmantojot visas savas diasporas. Un pamatā, ko skaidrot, ko citur jau viņi neskaidro, bet ko skaidro savās televīzijās, ka viņi atbalsta krievu valodas popularizēšanu, ka viņi atbalsta krievu kultūru, ka tas ir visas pasaules mantojums, kurš par to strīdas! Un šī ir tā ideja, ko viņi saskatīja ap 2005./2006. gadu, ka veids, kā ietekmēt procesus kaimiņvalstīs ir šos konceptus attīstot, meklējot lojalitāti.

Vai šis koncepts ir Krievijas varas vertikālē un vai tā īstenotāji ir valstiski?

Jā. Kopumā krievu pasaules koncepts ir bijis klātesošs, bet ne oficiāli definēts. Manuprāt, es joprojām neesmu redzējis Krievijas valsts definīciju, kas ir krievu pasaule. Bet mēs lasām daudzus ekspertus, Krievijas domātājus, kas ir definējuši, kas ir krievu pasaule. Un tur ir gan Vitālijs Skriņņiks, gan Tatjana Poloskova, gan Pjotrs Šcetrovickis, gan Jefīms Ostrovskis, un vēl kungi un dāmas, kas skaidro to, ka krievu pasaule ir tīklveida veidojums, kura atsevišķās daļas ar Krieviju vieno šo ārvalstīs dzīvojošo tautiešu skatījums uz Maskavu kā uz garīguma un kultūras centru. Tā definīcija ir apmēram tāda, ka svarīgs ir šis viņu vērtējums, skatījums. Nevis vienkārši – viņš ir krievs, un viņš jau ir, bet viņam ir jābūt tādām krievam, kurš velta uzmanību Maskavai, kuram patīk kultūra vai viņš ir kā citādi saistīts, piemēram, ar NVO, ar fondiem. Un tas pirmais tāds redzamais solis, kur tas jēdziens parādījās un kur bija redzama arī valsts attieksme, bija fonds Krievu pasaule [*Russkiy Mir*] 2007. gadā, ielika Vjačelsavu Ņikanovu par vadītāju, politologu nevis kultūras cilvēku, lai gan uzdevums bija formulēts kā izplatīt Krievijas kultūru un krievu valodu. Un tur bija *Russkij mir*, parādījās krievu pasaule, bet tikai viena maza daļa no krievu pasaules idejas ir šis fonds. Nedrīkst teikt, ka...

Ka tas ir šis krievu pasaules koncepts?

...jā, ka viņš ir viens. Protams, ka vadītājs tiek iecelts ar Putina dekrētu un arī domē tur ir Naračnickaja, kas bija Krievijas domes deputāte, ANO bija strādājusi, Ņikita Mihalkovs un vēl visādas pazīstamas personas. Bet Putins pirmo reizi pieminēja jēdzienu krievu pasaule 2001. gadā, tautiešu kongresā. Pēc tam no viņa puses tas diži vairs neskanēja, bet, ja Putins kaut ko ir pieminējis, tātad drīkst un vajag! Un tad attiecīgi viņš arvien aktīvāk sāka parādīties. Un sevišķi viņu sāka kultivēt Krimas kontekstā un Ukrainas kara kontekstā, jo tie kaujinieki, arī no Latvijas kaujinieki, kurš aizbrauca, teica, ka viņš ceļ krievu pasauli. Tas bija zīmīgi. Vēl bija zīmīgi, ka tie kaujinieki, daļa, kurus intervēja. Runāja par garīguma lietām, ka tie Ukrainas karavīri esot dēmoni, kurus jānogalina. Tāpēc jau ir, ka jāatrod motivācija; motivācija, kā skaidrot un motivēt karavīrus karot svešā teritorijā – tā ir mūsu krievu pasaule. Labi, pat daļēji tur, jā, caristikās Krievijas daļa, bet Putins to par plašu paķēra, jo, kad viņš nosauca *novorosijas* pilsētas, viņš paķēra klāt Harkivu, kas vēsturiski *novorosija* esot bijusi, ar to faktiski parādot, kāds ir mērķis, kas gan neizdevās.

Krievijas politiķi sāka par krievu pasauli runāt arī tikai ap 2005., 2006., 2007. gadu. Un tas ir arī pagrieziena Krievijas publiskās diplomātijas īstenošanā. Iemesls bija krāsainās revolūcijas, uztraukums, darbību ārpusē Krievijas elite saskatīja kā iespēju, kā pasargāt savas pozīcijas iekšpusē. Un publiskā diplomātija bija svarīgs elements, pašiem gluži neticot tām idejām, par ko viņi sāka runāt, bet saprata, ka būs daļa, kas ticēs. Gan par pareizticību runājot, par valodu, kultūru – nu atradīs, kaut kādas grupiņas salasīs atbalstītājus.

Ir autori, kuri runā par mediēto publisko diplomātiju vai mediju diplomātiju, ar to apzīmējot procesu, ar kuru vēlamie vēstījumi tiek nodoti caur mērķa valsts medijiem. Pie mums var arī kaut ko tādu vērot?

Krievijas kontrolēto televīzijas kanālu vēstījumi visi apmēram ir no šīs kategorijas, jo tā ir *teleKrievija*, tas vēstījumu spēks jeb vairāk vājums ir tajā, ka tā ir uzburtā aina nevis reālā Krievijas aina. Tas, ko nupat runāja Krievijas režisors, kurš nofilmēja filmu par Ziemeļkoreju, viņš intervijā LTV7 *Točki nad i* teica, ka atšķirībā no Krievijas krieviem Latvijas krieviem nav šī realitātes čeka, viņi nevar salīdzināt to, ko Putins runā ar to, ko viņi redz savā ledusskapī vai savā ikdienā apkārt, braucot pa savu šoseju vai ceļu. Un uz šo jau tas strādā. Tas mērķis jau strādā. Viņi jau nemulst no tā *telePutina*, *teleMedvedeva*, *teleKrievijas*. Labi, te daudzi aizbrauc uz Krieviju, bet ne jau visi, un cilvēki iegūst rožaināku ainu par to, kas ir Krievijā un kas ir Putins. Un vispār viņa politika ir viena vienīga mediju kampaņa. Vašingtonā, Vudro Vilsona centrā vienā pasākumā uzstājās viens Krievijas eksperts, Dobroļubovs, viņam vispār bija spilgta tēze, ka ne jau tikai uz ārpusi tas ir, bet Putins vispār valsti vada kā televīzijas kompāniju. Tās līdzības ja paanalizē, tiešām ir daudz. Tas sākās ar teritoriju. Kāpēc to Krievija tik spēcīgi attīstīja, jo sākumā tas bija uz iekšu vērsti, viņi uztrenējas un izveidoja lielisku instrumentu, ko pēc tam saprata, ka mēs jau varam arī ārpusē to pašu darīt. Sākumā tas bija tikai Krievijas teritorijā. Pirmsvēlēšanu kampaņā izbraukāja visas tundras. Vai nu ir televizorā kandidāts, vai nu viņa nav. Tas ir daudz spilgtāk nekā mazā valstī Austrijā, kur var aizbraukt ar baloniņiem vai tai pašā Latvijā, kur citu tradīciju dēļ to politiķi neizmanto, bet principā te varētu piebraukt pie daudzām durvīm un daudzos pagalmos palaist balonus priekšvēlēšanu kampaņā. Krievijā to objektīvi nevarēja izdarīt. Otrs, Putins un Ko baidījās, ka valsts varētu sabrukt 2000. gadu sākumā. Es domāju, ka baidīties vajadzēja deviņdesmito gadu sākumā un valsts brūkšanās tādas teritoriālās dezintegrācijas veidā beidzās, kad Maskava sāka militāro operāciju Čečenijā. Viss separātisms apstājās citu, piemēram, Sibīrijā bija daudz separātisma, Tālajos Austrumos bija separātisma idejas, Urālos. Apstājās tāpēc, ka saprata, jā tā turpinās, tur būs tieši tāpat kā Čečenijā tāpēc es domāju, ka viņi liekuļoja ar to 2000. gadu, bet viņi to skaidroja tā tāpēc, lai varētu kontrolēt televīzijas. Īstenībā, Putina tēlu vajadzēja sargāt. Zemūdenei *Kursk* grimstot viņš dabūja lielas problēmas, komunikācija nebija kontrolēta. Čečenijas kara laikā arī mediji netika kontrolēti, NTV rādīja alternatīvu viedokli. Beslana pēc tam vēl. To izveidoja kā spēcīgu, ļoti sinhronu aparātu, kas nevienā valstī nav,

izņemot varbūt Ziemeļkoreju, bet tur to pat nevajag, jo robežas ciet. Es domāju, ka viņi ir čempioni, jo neviens tā nekontrolē medijus, tik veiksmīgi, turot robežas vaļā.

Labi, viena ir šī sadaļa, ko jūs dēvējat par *teleKrieviju*, bet jums kā pētniekam atverot Latvijas laikrakstus gan latviešu, gan krievu valodā, jūs redzat, ka arī ir šīs iezīmēs?

Jā, redzu. *Delfos* ieraugu latviskā versijā, tas bija pirms dažiem mēnešiem, nelielu ziņu, ka Putins uztaisījis pašbildi ar kaut kādu Krievijas modeli. Un tā modele ir tik laimīga, kaut kāda jauna, skaista sieviete un kura ir tik laimīga, ka ar Putinu uztaisīju pašbildi. *Delfi* to ieliek un es nesaprotu, kāpēc. Latviskā versijā. Tie cilvēki nesaprot, ko viņi dara, ka tā ir sabiedrisko attiecību kampaņa, ka tā ir Putina reklāmas kampaņa, ka tas ir vēstījums citām sievietēm, ka Putins it kā ir pievilcīgs. Ko viņi pirms tam īstenoja Krievijā, kur bija *parvu za Putina*, jaunas meitenes aprakstīja maikas. Ziemeļkorejas vadonis, kāpēc viņš sasēdina ap sevi jaunās armijas sievietes vai medmāsas, kuras raud aiz sajūsmas, tā ir manipulācijas metode, lai vadonismu kultivētu lielais sabiedrībai, kas viņam klāt netiek. Jāskatās uz mazo sabiedrības grupiņu, kas viņam tiek klāt un ir sajūsmā. Tā ir programmēšana. Tiem, kuriem nav sava viedokļa, viņiem sāk veidoties – laikam jau izcila personība, ja visi raud aiz sajūsmas, viņu ieraugot. Šī ir metode *Delfos*, un kas te nostrādā, ir naivums un nezināšana, ka žurnālisti liek ziņas. Viens būtu par kaut kādas brīvvalsts līderi, kam nav nekādas ambīcijas šajā reģionā un citā situācijā šāds sižets par citas valsts līderi, piemēram, demokrātiskas valsts, mani vispār neuztrauktu, jo tam nav politisku seku beigās. Kur ir problēmas ar visu, ko dara Krievija mediju telpā, ka gala mērķi beigās un maigai varai vispār mērķis ir politisks – kamēr nav politisko izmaiņu, maigā vara nav notikusi, ir pievilcīguma kultivēšana. Un manis pēc lai te kanādieši kultivē savu pievilcīgumu, primā, kāda vaina, es droši vien aizbraukšu kādā tūrisma braucienā uz Kanādu. Kādas problēmas Latvijas politikai no tā? Nekādas. Otrādi, kaut kāds labums – tā ir demokrātiska valsts, varbūt mums būs kaut kāda domu apmaiņa, bagātināsimies. Bet šeit [attiecībā ar Krieviju] visu laiku ir šis konteksts jāatceras. Tas, kas citur būtu nevainīgi, šeit viens ir pat šīs netīšas klātbūtnes elements, ko raksta Barijs Puzans no drošības politikas konteksta, ka pat netīši lielas dominējošas, lielas kultūras klātbūtne rada tādu *spill over* efektu, ka pārplūst pāri malām, pie kaimiņiem, un pat tas var ietekmēt mūs politiski. Bet tā kā tā valsts nav demokrātiska, mēs atļaujamies pat runāt par Krievijas popkultūras sadaļu kā maigās varas sadaļu, kas beigās arī var ietekmēt šo politiku. Protams, šī ir nepopulāra tēma, jo šo ir viegli apstrīdēt: kā, jūs esat pret kultūru?

Tas, ko vēl var redzēt, ka ar ļoti noteiktu regularitāti Krievijas vēstnieks ar garām un izvērstām intervijām, kas būtu viena sadaļa, jo ir arī viņa paša rakstīt viedokļu raksti, nonāk gan Latvijas latviski rakstošajā dienas presē, gan arī krievu valodā.

Jā. Un vēl agrāk bija arī tā, ka Latvijas vietējie portāli ņēma no Krievijas informācijas aģentūrām arī ziņas, kas arī bija neveselīga lieta, zinot, kā tur top ziņas. Vešņakovs vēlas būt redzams, tā kā jautājums ir sensitīvs, tad interese būs gan krievu auditorijā, gan latviešu. Krieviem kā kuram, viņi nav homogēna grupa, bet tiem, kas būs prokremliski noskaņoti tāpēc, ka viņi lasa vai klausās tā viedokli, kurš viņiem liekas autoritatīvs un ticams. Nu tad citi varbūt vienkārši, ka tas ir krievu valodā. Tas ir ērti dabūt krievu auditoriju, gan to, kas ir prokremliska, gan to, kas nav. Latviešus tāpēc, ka mēs esam *frontline state*, robežvalsts, kur robežojas liberāla demokrātija ar autoritārismu. Mēs robežojamie ar valsti, kas ir uzbrukusi savām kaimiņvalstīm, pēdējā laikā divām – Gruzijai un Ukrainai, un dēļ šī uztraukuma arī auditorija būs. Un caur to atkal ir dilemma, no vienas puses mums ir jāzina, kas notiek Krievijā, no otras puses, ja mēs pārāk uz viņu fokusējamies, mēs ļaujam viņiem te arī iepludināt savus vēstījumus. Šo līdz galam nevar atrisināt, atrisināt to var ar to, ka ir jābūt komentāriem, ka medijiem ir jānodrošina ekspertu komentāri par to, kas nāk. Puškins ir labi, Dugins ne tik labi Latvijas demokrātijai. Es tā vienkāršoju. Šim komentāram ir jāizskan, lai palīdzētu orientēties. Es varētu tikai aicināt Latvijas medijus domāt līdzī par to, kas nāk uz intervijām, vai viņš pat grib nākt vai nē. Vienkārši domāt līdzī, mēs jau nenodarbosimies ar to, kā Krievija to dara, ka visas ziņas no ārpuses pārvērš. Bet viņi jau pārvērš melojot bieži vien. Mēs jau nemelosim, otrādi, paralēli tiem meliem, kas atnāk, mums ir jāpaskaidro patiesība, nebaidīsimies šī vārda.

Skatoties uz vēstnieka izteikumiem, kādi ir bijuši viņa tiešajos citātos, kas ir publikācijās, tur bija visas tās tēmas, kuras jūs jau minējāt – vēstures interpretācija, tautiešu intereses, kaut kādā mērā iezīmējas arī virziens par nemākulīgiem Latvijas politiķiem, kuri, pārāk izpatīkot Eiropai, paši sev nemitīgi šauj kājā. Vai tas kaut kādā mērā liecina par kādu noteiktu stratēģiju, kas ar šiem vēstnieka izteikumiem tiek īstenota?

Viennozīmīgi, jā. Vēstījums par to, ka Baltija ir Vašingtonas un/vai Briseles vasaļi ir viņu politikas sastāvdaļā un te iezīmējas, atgriežoties sākumā, kur es runāju par tiem lielajiem mērķiem, Krievijas ārpolitikas mērķis, kas ir saistīts ar iekšpolitiku – kas ir saglabāt varu, reģionāli tas būs lojalitātes meklējums un nedaudz tālāk uz mums un Rietumeiropu tas būs sašķelt – šķeltniecības politika. Atšķelt Eiropas Savienību no Ziemeļamerikas, lai vājinātu NATO. Šķelt Eiropas Savienību iekšēji, atbalstīt piemēram, BREXIT, atbalstīt vēl kaut kādas neįēdzības, lai valstis sašķeltos savā starpā, un, trešais, šķelt Eiropas Savienības valstis iekšienē. Atbalstīt Lepēnu, lai ir kautiņš iekšienē. Runāt par bēgļiem no sākuma, ka ak, kungs, cik slikti, ka bēgļi nāk. Sītiēt viņus! Pēc tam, kad Eiropas Savienība sāk durvis vērt ciet, teikt, kas jūs esat nežēlīgi, kāpēc nelaizāt bēgļus iekšā. Kas tā par konsekvenci. Tāpēc, ka konsekvence viņiem ir viena: lai bēgļu dēļ Eiropā visi kaujas savā starpā vispirms. Un Baltijā tas būs latvieši pret krieviem un liberāli pret konservatīvajiem vai konservatīvie pret liberāļiem. Viņi izmanto mūsu tiesības vai liberāliem, vai sociāldemokrātiem vai konservatīvajiem, bet viņi tad tur, kur mums būtu jābūt normālai politiskai diskusijai un sacensībai par idejām, kāda mums būs valdība, viņi to pārvērš – nu jūs labi izkaujaties par to, tā, lai asinis tek. Tā ir Krievijas piešprice un tur ir problemātiski, jo mēs nevaram aizliegt konservatīvajiem būt

konservatīvajiem, mēs nevaram teikt – mēs nedrīkstam nīrgāties, ka kādam ir pārlicība par tikumību. Viņš varbūt ir kristietis, konservatīvs, tradicionāli noskaņots un tāpat kā liberālim ir tiesības būt liberālim. Krievijas interese ir, lai šie divi kaujas un tur tas apgrūtina mūsu normālu demokrātijas funkcionēšanu. Krievi smejas, ka Ukrainā parlamentā kaujas, bet viņu ārpolitikas veidotājiem tas patīk, viņi to grib pat, es nesaku, ka viņi organizē tos kautiņus, es negribu pārspīlēt, bet princips kā tāds. Un te pieslēdzas arī šie vēstījumi. Mēs katram vēstījumam arī atradīsim pēc tam saikni ar publisko diplomātiju un ar ārpolitiku oficiālo. Un tās saiknes ir atrodamas. Viņas ir.

Bet tad mediji nepilda to savu vārtu sarga funkciju vai arī varbūt jāpieņem, ka tie vēstījumi saskan ar viņu priekšstatiem?

Un te šis ir ļoti labs jautājums un svarīgs. Latvijas viens no sasniegumiem ir 24. vieta mediju brīvības indeksā, ko veido *Reportieri bez robežām*. Igaunijai – 14., leiši šogad kaut kādi 35., Krievija – 148. Lūk, šis ir mūsu sasniegums un diemžēl, mums jācenšas palikt, cik vien augstu tur var, bet mēs vairs nevaram būt tādi bezrūpīgi. Un šī ir problēma. Jo no vienas puses es gribētu, lai viss ir brīvs, cik viens brīvs par būt. No otras puses, es saprotu, ka šo brīvību izmanto Krievija. Un grūtas jau šīs sarunas ir, jo es saprotu, ka mēs šeit negribam zaudēt savus sasniegumus. *Freedom House* vērtējumā, un šogad to medijos, bet tas jau daudzus gadus ir tā, ka mēs esam trešie labākie 29 valstu vērtējumā nāciju demokratizācijas procesā – Varšavas pakta valstis un bijušās PSRS republikas. Liberāldemokrātijā mēs esam brīvāki nekā Čehija, nekā Polija, nekā Ungārija tagad, protams. Mēs esam flagmaņi, Krievija to nekad nepateiks un Rietumos savukārt daudzi to nezina. Bet šie sasniegumi – tas ir izaicinājums – nezaudēt, bet reizē pasargāt savu demokrātiju. Un te ir jāsaprot, ka kaut ko ierobežot arī no Krievijas puses, kas nāk. Tas nenozīmē ierobežot demokrātiju, tas nozīmē ierobežot kaut ko, kas šeit nāk no autoritārisma un mēģina iegrauties mūsu brīvībā, kur starptautiskās organizācijas un pētnieki jau rāda, ka mēs esam daudz ko sasnieguši un daudz ko izdarījuši šajā īsajā posmā. Tāpēc žurnālistu cunftei jeb ģildei jānodrošina pašregulējums spēcīgāks nekā tagad. Tas nozīmētu monitoringu aktīvāku, pat neaiztiekot juridisko pusi, kurai arī ir sava loma, bet ir jāatfista slavināšanas un kaunināšanas mehānismi, ka mēs to mediju, kas nepārtraukti īsteno sliktu žurnālistiku un caur šo sliktu žurnālistiku arī Krievijai ir ērtāk iepludināt savus vēstījumus, ka tas tiek apstādīnāts. Ka ir normālas diskusijas. Tev ir zināms, kas ir normālas intervijas un diskusijas, kad tiek dažādi viedokļi pārstāvēti u.t.t.. Turklāt, ka nav uzaicināti provokatori. Girsu nevajag aicināt uz interviju, viņš nav viedokļu paudējs, viņš ir provokators un nevajag no tā kaunēties, ka provokatoru mēs neaicinām. Mēs uzaicinām citu, kas pārstāv kādu noteiktu sabiedrības grupu, bet ne tāda tipa cilvēkus. Nu, lūk, monitorings un tad tā kaunināšana, tas pats jādara Eiropas līmenī. Un tie, kas ir apzīmēti ar birku propagandisti, visiem viņi jāignorē, jāīsteno sabiedrības kampaņas, ka mēs neviens neejam un viņiem nedodam intervijas. Es esmu jau atteicies 3 reizes uz Krieviju sniegt intervijas atteicies braukt, divreiz uz mediju pasākumiem, un zēl, ka tur aizbrauc kāds. Nupat bija NTV diskusija pēdējās par Baltijas valstu okupāciju, bija vai nebija. Tur vajag izdarīt tā, ka tur neviena nav no Baltijas valstīm un lai viņi strīdas savā starpā.

Bet tas vēl vairāk neveidos plaisu starp šīm divām informatīvajām telpām?

Nē, tiem pašiem cilvēkiem, kuri atsakās aizbraukt uz NTV, ir jāaiziet uz LTV7 un tur jārunā, lai vietējie krievi dzirdētu viedokli. Ir runa par citas valsts mediju, kurā nevar uzvarēt. Tas ir naivi domāt, ka kāds var aizbraukt uz NTV un ietekmēt Krievijas iedzīvotāju skatījumu. Viņi ir profesionāli, viņi modulē diskusiju tā, ka tā nav diskusija. Aiz tā ārprāta stāv smalka metodoloģija, ļoti precīzi izstrādās mehānisms, kā to viedokļu paudējiem, kas pauž Kremlim alternatīvu viedokli, kas nesakrīt ar Kremļa pozīciju, kā viņus parādīt par idiotiem. Tas viss ir izstrādāts, tur ir mehānisms, kas strādā. Visa studijā strādā pret šiem dažiem cilvēkiem.

Bet mediju vide pie mums ir dažāda, bez LTV7 ir dažādi laikraksti, kuri arī uzrunā auditoriju krievu valodā, tad šajā ainā kur ierindot viņus?

Es tam, atklāti sakot, pievērsu mazāku uzmanību. Jo galvenais tomēr ir bildīte, jo Latvijas rakstošie, galvenokārt *Vesti*, *Delfi RUS*, viņi pielāgojas informācijas pamatstraumei no Krievijas un mums ir bijušas diskusijas arī ar *Delfiem*, un viņi skaidro, ka viņi izdabā savai auditorijai. Un ka viņi negrib viņu zaudēt, viņiem ir komercmērķis nopelnīt un viņi nedrīkst zaudēt viņus. Tāpēc iemet gan pašbildes ar Putinu, gan ieliek arī kaut kādu vērtīgu informāciju. Un tā ir tāda izvairīšanās no atbildības, jo tas nav vienkāršs Putins. Tā ir kaimiņvalsts, kas ir uzbrukusi Ukrainai. Kas ir izaicinājusi starptautisko tiesību sistēmu, un žurnālists nevar izbēgt no šī. Es atbalstu ideju par lielu brīvību medijos, bet mēs esam specifiskā situācijā. Mēs neesam Šveice, mēs atrodamies blakus kaut kam, un tur, grozies kā gribi, mēs nevaram palikt vieglprātīgi. Ja šie rakstošie, drukāto krievu mediju žurnālisti Latvijā nav atbildīgi un izliekas, ka viņi nesaprot, kas notiek kaimiņvalstī un kā tas var ietekmēt nākotni citām valstīm, tad ir jādomā par valstiskiem mehānismiem un arī par žurnālistu iekšējiem mehānismiem. Bet pietiek ar to, ka Kremlis nodrošina *meinstrīmu* un viņi tagad pielāgojas. Tā ir problēma.

Vai ir vēl kas tāds, ko vēlējāties nozīmīgu pasacīt?

Par Vešņakovu. Sākotnēji Vešņakovs, nu labi, kā jebkurš diplomāts atbrauc, viņi nezina, kas notiek, mācās uz vietas. Tas ir normāli. Un viņš varbūt arī mēģināja kaut kādus draudzīguma signālus sūtīt, bet no otras puses viņš pārstāv valsti, kura īsteno tautiešu politiku, kuras daļa uzstādījumi ir kaitīgi Latvijas sabiedrības integrācijai jeb saliedētībai. Un viņam, vienai, es nezinu, galvā neesmu ielīdis, vai viņam patīk izplatīt šo te tautiešu politikas vēstījumus vai nepatīk, viņš vienai šeit rada spriedzi ar to. Un ja viņš šeit aizstāv savas valsts pozīciju, viņam kā diplomātam tas ir jādara, tas ir saprotams, bet, aizstāvot Krievijas politiku Ukrainā, viņš kalpo agresora valstij ar vēstījumu, ka drīkst atņemt blakus teritoriju, paskaidrojot, ka tā ir krievu pasaules apvienošana. Kā uztvers latvieši to, ka krievu pasaules dēļ kaut kas var notikt. Putins bija tas, kurš tūlīt pēc Krimas aneksijas, kad tika parakstīts līgums, uzstājās ar runu un viņš teica: mūsu Vācijas kolēģi sapratīs, jo ar domu, ka apvienojās Vācijas, ka mēs ar

Krimas atgriešanos Krievijā atgriežas ne tikai vēsturiskā teritorija, bet ka tiek apvienota arī krievu pasaule. Ups. Militāru agresiju paskaidrot ar krievu pasaules apvienošanu, kā latviešiem to uztvert. Pēc viņa definīcijām, šeit arī var būt krievu pasaule, Igaunijā arī. Nu, lūk, un ja viņam visa šī politika šeit ir jāatbalsta, pēc definīcijas viņš nevar šeit neradīt spriedzi un te nav runa par viņa personību, bet gan kā ruporam, kas paskaidro Kremli, viņa situācija ir bezcerīga, ja viņš sirdī vēlētos šeit uzlabot attiecības starp Latviju un Krieviju, viņš to nespētu dēļ vēstījumiem, kas viņam ir jāizplata kā diplomāta. Un viņš to arī ir darījis.

Tā, jūsuprāt, arī ir tā prizma, caur kuru viņu uzlūkot - kā Kremļa ruporu?

Jā, mēs viņu varam uzlūkot citādi, kad mēs redzam, kad viņš paiet nost pa labi vai pa kreisi no tā vēstījuma, ko mēs redzam, ka tas ir Maskavas ārpolitikas dokumentos, Putina runās, tautiešu politikas dokumentos. Tad, kad viņš paiet nost no šiem, tad mēs varam domāt, ā, lūk, tas ir Vešņakovs, jo ir kaut kāds cits vēstījums. Manuprāt, viņš gribētu iespējams, ka tās attiecības tiešām ir labākas. Ir komfortablāk būt valstī, kurai ar tavu izcelsmes zemi ir labas attiecības, bet, kā jau es teicu, tas nav iespējams. Un viņš jau sāka lielīties, ka viss sāk virzīties uz pozitīvo, un pavirzījās saistībā ar [Valda] Zatlera vizīti Maskavā. Pēc tam Vešņakovs 2012. gadā sāka teikt, ka, lūk, Latvija ir sabojājusi to visu. Tā bija toreiz epopeja ar izraidītajiem Krievijas vēstures propagandistiem, epopeja ar valodas referendumu 2012. gada februārī, epopeja ar tiem separātisma iespējamajiem kūdītājiem, kas pa Latgali pabraukāja. Un šis te it kā samazināja to pozitīvo inerci, kas bija no Zatlera vizītes. Bet tā bija Krievijas akcija un mūsu reakcija pret to, ko viņi te darīja. Mums nebija citas izejas. Visi, kas ir mēģinājuši uzlabot attiecības starp Latviju un Krieviju pēdējos 10 gadus ir piedzīvojuši neveiksmi. Tas ir tikai Kremļa politikas dēļ. Gan no Latvijas ir sapratuši, ka tālāk ir jāiet uz ļoti lieliem kompromisiem, lai kaut ko uzlabotu. Un ir nonākšu pie realitātes, ka tas nav no mums atkarīgs. Latvijas politika ir pragmatiska, mēs būtu par normālām attiecībām ar Krieviju, bet tas nav iespējams. Tagad tas nav iespējams, kamēr Krievija īsteno to politiku, ko īsteno. Tāpēc diplomātiem šeit ir maz iespēju, pat ja viņi domā citādāk, viņi paliek par ķīlniekiem. Es gan neesmu pārliecināts, ka Vešņakovam nepatīk Kremļa politika. Es nezinu.

Intervija ar *Nepilsoņu kongresa* aktīvistu **Elizabeti Krivcovu**

Jums, šobrīd vērtējot Latvijas-Krievijas attiecībās kādas tās šķiet, kādā stadijā, stāvoklī tās ir?

Sliktā stāvoklī. Iesaldētā stāvoklī. Nekas daudz nenotiek un tagad pat sadarbība humanitārajā jomā, kas ir izglītība, kultūra un akadēmiskā apmaiņa, pat tas tiek kritizēts kā nodevība un tā tālāk...

Kāpēc tas tā ir?

... kaut arī nesen [Uldis] Augulis bija Krievijā. No biznesa puses, protams, ir vēlme uzlabot attiecības.

Jūsaprāt, kas ir tie iemesli, kāpēc tā ir. Vai tā vienpusēja pozīcija no Latvijas jeb tas ir tāds abpusējs process?

Nē, vienpusēji. Viss saistīts ar Ukrainu. Un Krievijas intereses bija Ukrainā, tā spēle bija tur. Bet Latvija pēc savas iniciatīvas pēc tam ierobežoja attiecības ar Krieviju. Mēs varam, protams, teikt, kurš tur bija vainīgs, ka Krievijai bija/nebija jārēķinās. Es neēju tālāk, bet saku, ka acīmredzams – pēc Krievijas darbības Ukrainā, Latvija pēc savas iniciatīvas iesaldēja attiecība, kaut arī iepriekš visas attiecības ir divās plūsmās. Viena ir viss, kas saistīts ar vērtībām, cilvēktiesībām, kultūru, tautiešiem – tāda cilvēku vai humanitārā dimensija. Otra ir ekonomika un ekonomika mums jau iepriekš bija daudz maz labi, neskatoties uz visiem saspīlējumiem par okupāciju, cilvēktiesībām, mazākumtautībām un visu ko, kas mums bija. Biznesā viss notika diezgan labi un tur neatkarīgi no partiju piederības cilvēki diezgan labi nopelnīja.

Bet tad šobrīd tās attiecības ir iesaldētas tieši tajā humanitārajā dimensijā?

Nu, un līdz ar to tagad tas ietekmē arī ekonomiku. Visas sankcijas, tas arī.

Bet līdz Ukrainai bija uzlabojumi?

Bija, jā, jā. Kad Vaira Vīķe-Freiberga bija Krievijā, tad, jā, tas bija tāds laiks, noslēdzām arī līgumus par nodokļu dubultu neaplikšanu, sociālais līgums. Kaut arī bija domstarpības, bet bija progress attiecībās. Bija arī problēmas visu laiku, bet nu tagad tās problēmu, sarežģītāku jautājumu ir daudz vairāk nekā iepriekš.

Bet vai tad tas nav saprotams, ka tas tā ir?

Ir saprotams.

Ir kādi risinājumi, humanitārā dimensija būtu tas pirmais ceļš, kā tagad attiecības veidot no jauna?

Es teiktu, mans uzskats, mans redzējums ir tāds, ka – kāpēc ir diplomātija? Tādēļ, lai runātu ar tiem, kam tu nepiekrīti, ar kuriem kopā tu nedzīvo un nedari kopīgas lietas. Mēs to darām, mēs runājam, lai novērstu konfliktus. Tikko mēs viens otru nesaprotam nekāda dimensijā – ne cilvēciskā, ne ekonomikas, ne politiskā, mēs, amatpersonas sākam vairot mītus abās pusēs un tas arī atvieglo propagandas darbību. Tas arvien tālāk eskalējas un tikko ir kāda nesaprašanās, tas var izvērsties bruņotā konfrontācijā, militārajā vai ekonomiskajā vai kādā citā un attiecības arvien pasliktinās. Līdz ar to mans uzskats, ka jebkādā situācijā ir jāatrod veids, kā sadarboties. Teiksim, tagad Latvijai ir bažas par savu drošību, par starptautisko tiesību neievērošanu no Krievijas puses, līdz ar to jautājums ko darīt. Viens risinājums ir izbeigt visas attiecības un domāt, ka tad nekā nenotiks. Tas tā nav. Dzīvē tā nenotiek un pat Aukstā kara laikā, kad Vācijas plāns – mums paliek attiecības zinātnē, izglītība, kultūrā, starp cilvēkiem. Es arī skolā rakstīju vēstules draudzenei Vācijā, lai tomēr būtu iespēja sarunāties. Arī, ja atceraties Berlīnes mūri, pēc tam, kad bija saspīlējums starp Padomju un ASV robežu Berlīnē, pēc tam ierīkoja tiešo līniju starp Maskavu un Ameriku, lai runātu. Mans uzskats, ka attiecībās ar Krieviju Latvijai kā valstij ir jāatrod veids, kā sarunāties. Un, piemēram, ja mēs nevaram atrast veidu, kā sarunāties ar Krievijas varu, mēs varam sarunāties ar Krievijas tautu, ar Krievijas zinātniekiem, ar kultūras darbiniekiem un līdz ar to uzturēt to dialogu un novērst iespējamu attiecību pasliktināšanos. Tas ir no drošības viedokļa un no publiskās diplomātijas.

Bet vai nav tā, ka šobrīd arī šo aspektu sauc par apdraudējumu?

Jā.

Jums ir versijas, kāpēc?

Netālrēdzība, bailes, emocijas, kas aizēno prātu, saprātu man grūti to saprast, jo tas ir pret veselo saprātu. No vienas puses mums politikā ir zināma inerce, tas krievu latviešu, Latvijas-Krievijas attiecības tiek izmantotas kā instruments politiskai mobilizācijai un zināma inerce to darīt arī citos apstākļos, kad tā spēlē vairs nav tik nevainīga kā iepriekš.

Bet vai jūs piekrītat tiem, kuri saka, ka, lai sarunātos ir nepieciešams dialogs, bet dialogs nevar būt tikai ar nosacījumiem no vienas puses un piekrišanu no otras puses?

Es piekristu, jā. Acīmredzami. Bet precīzāk, ko jūs domājat?

Proti, ka – kāpēc Latvija nespēj sarunāties, ka viņa būtu gatava iet runāt ar vienādiem noteikumiem, bet to nespēj, jo sarunās ar Krieviju neredz šos vienādos noteikumus?

Jā, jāatzīst, ka Latvija ir maza valsts, Krievija ir liela valsts. Lai runātu ar Krieviju, teorētiski likumos rakstīts, ka visas valstis ir vienādas un tas tā ir, bet arī cilvēki visi ir vienādi, bet vienalga daži lielie cilvēki ar maziem cilvēkiem ne vienmēr sarunājas tā, kā gribētos. Un tāpēc Latvijai ir jādomā, kā to darīt. Varbūt nedarīt to vienai pašai, darīt to kopā ar Eiropas Savienību vai kādās citās aliansēs runāt ar Krieviju. Atrast vienotu viedokli un tad runāt, ja nesanāk. Vajag arī kā citādi iegūt īpašu nozīmi Krievijai, lai tavas vēlmes kotētos tikpat augstu. Diemžēl tā ir. Kas mums ir, mums ar Krieviju ir vairāk populisma un propagandas. Mēs te Latvija esam lielākais ienaidnieks Krievijai, mēs te gandrīz gatavojamies ar Krieviju karot. Tas paliek tādā līmenī un līdz ar to, kādas gan šeit

attiecības. Nu nekādas. Ir ekonomiskās attiecības, tur pavisam cits dialogs un tas vispār nav saistīts ar šo publisko lietu. Tur notiek, diskrēti, bet nopietnākas sarunas.

Cik jūsuprāt Latvijas-Krievijas attiecības ietekmē vēstures un tās interpretācijas jautājumi?

Ietekmē attiecības, jā. Krievijai tā uzvara Otrajā pasaules karā ir svēta lieta, Latvijā okupācija ir arī var teikt svēta lieta. Līdz ar to šeit ir zināmas grūtības. Bet, jā, tas ietekmē. Ja runā par risinājumu. Tad risinājums ir tikai tajā, ko mēs varam ietekmēt. Un ietekmēt mēs varam tikai savu pozīciju, jo Krievijas pozīciju mēs gandrīz nevaram ietekmēt. Un manuprāt, nevajag Latvijai visu pasaules vēsturi vērtēt tikai no Latvijas labuma vai nelabuma. Ja uzvara pasaules karā visā Eiropā atnesa mieru, Latvijai tas vēl nebija cīņas gals, bet tas nenozīmē, ka sakām, ka uzvara Otrajā pasaules karā ir slikta lieta. Tas ir pirmais –skatīties uz pasauli no vispārīgākām pozīcijām nevis tikai no sava labuma, no savas vēstures. Otrais, mums arī nav vēlme. Mums ir vēlme, runājot par vēsturi, izskaidrot kaut ko. Nu, 25 gados mēs mēģinot izskaidrot kādam kaut ko, pat vietējiem krieviem nevaram neko ieskaidrot. Tagad 9. maijā simtiem tūkstoši būs pie pieminekļa. Ko vēl runāt par Krieviju, ko vēl var izskaidrot. Nē, neko nevar izskaidrot. Var tikai izdomāt, kā sadzīvot kopā ar tiem dažādajiem uzskatiem, ka Latvija saka, ka mums uzvara Otrajā pasaules karā nav nemaz tik liels notikums, bet mums jāsaprot, ka Krievija to upuri, ko PSRS ziedoja, ka tas arī jāpieņem. Šeit arī mums jābūt mazliet atvērtākiem, es domāju.

Bet vai tas, ka šo dalībnieku skaits 9. maijā pie pieminekļa kļūst aizvien vairāk, ir arī kaut kādā mērā Krievijas publiskās diplomātijas rezultāts?

Gan tas, gan tas. Es teiktu, ka tie svētki izvērsās par tik lieliem vēl pirms tam, kad Krievija sāka aktīvi iesaistīties šajā lietā. Tajā laikā, kad Krievijā 9. maijs bija tādi formāli spēki, kur sadzina cilvēkus no skolām, Latvijā tie jau bija tādi tautas svētki, kur neviens nekur nedzina, to darīja uz ziedojumiem un cilvēki jau tolaik svinēja. Tāpēc es nepiekrītu tam, ka tā ir Krievijas publiskās diplomātijas ietekme, pēc laika nesakrīt. Tagad, protams, ka Krievija daudz liek uz šiem svētkiem un caur TV tas vairo atbalstītājus.

Kā vienojamies e-pasta sarakstē, jūs bijāt gatava no savām pozīcijām izstāstīt, kas ir Krievijas tautiešu politika?

Tautiešu politika ir kā daudzām valstīm attiecības ar saviem bijušajiem tautiešiem. Latvijai ir tautiešu politika, Ungārijai ir. Daudzām citām valstīm ir tautiešu politika. Anglijai, Francijai, visiem ir politika, kas saistīta ar cilvēkiem, kas ir kulturāli vai politiski bijuši saistīti ar to valsti. Krievijai arī ir. Nevaru pateikt, ka tā ir ļoti efektīva. Ilgus gadus tā pastāvēja vārdos. Protams, bija kaut kāds atbalsts veterāniem vai kultūras pasākumiem, kādu laiku atpakaļ mēģināja likumu revidēt, es arī piedalījos diskusijā. Neko tur daudz neizdevās mainīt, ietekmēt ir diezgan grūti Krievijas lēmumus. Vienkārši, kāda ir tā politika, tāda tev ir jāpieņem. Tie mēģinājumi ietekmēt Krievijas politiku, kaut arī tu runā ar augstiem rangiem, viņi atbrauc šeit un māj ar galvu, bet pēc tam lēmums ir tāds, ka viss paliek pa vecam. Es ar kolēģiem mēģināju iedarbināt, ka mēs gribētu partnerattiecības ar Krieviju, ka nevis tur lielais brālis ar mazo vai, vēl sliktāk, tāds patrons sociāli neaizsargātām grupām kaut kā palīdz neprasmīgiem nabagiem, bet ka tomēr mums varētu būt vairāk partnerattiecības, dialogs, vienlīdzīgs un mēs arī varētu paši pateikt, ko mēs gribētu, nevis sagaidīt tikai dāvāniņas no Krievijas. Bet tas nav izdevies, tāpēc mans secinājums ir, ka tā ir diezgan tāda konservatīva, birokrātiska politika. Tāda padomju stila.

Tautiešu politika ir tāds iekšpolitisko un ārpolitisko mērķu sasniegšanas instruments?

Bet kā to izvēlēties, iekšpolitisks instruments, mērķis, kas tas ir?

Kā, ir kaut kādas iekšpolitiskās intereses, piemēram, varas elitei saglabāt varu, tam izmantot arī ārpolitiku...

No vienas puses Krievija pozicionējas kā lielvalsts, līdz ar to uzņemas arī kā Krievu kultūra, literatūra atbildību par visu pasauli. Tā tas ir. Arī var teikt par imperiālistiskām tieksmēm, bet to var gan negatīvi, gan pozitīvi vērtēt. Pozitīvi tā ir tā morālā atbildība par visiem, augstā filozofija. Tas Krievijai ir un arī cilvēki uzskata, ka jāpalīdz saviem tautiešiem, kas palikuši, ka, ja kas netaisnīgs Latvijā, tad Krievijas pilsoni tas bieži uztrauc. Mana pieredze, runājot ar Krievijas žurnālistiem, ja es sāku runāt tīri pēc interesēm, jūsu, Krievijas, interese ir tāda, bet mūsu ir tāda, tad viņi saka, nē, nu jums jāpalīdz, nevar tā tik ciniski runāt par to. Jā, tā ir vērtība, un, protams, ka tas tiek instrumentalizēts, kas gan politikā netiek instrumentalizēts? Bet pamatā tur arī zināma vērtība, kā Krievija pozicionējas starptautiski, un viņai jāuzņemas atbildība. Ja viņa var par Sīriju uzņemt atbildību, tad viņa, protams, var arī par saviem tautiešiem uzņemties.

Cik lielā mērā Krievijas tautiešu politika sasauca ar krievu pasaules konceptu, tas ir viens un tas pats vai kaut kas cits?

Cits, jā.

Bet kas tas ir?

Tautiešu politika ir politiskais jēdziens. Krievu pasaule, cik es atceros, tas bija 2000. gadā, kad par to sāka runāt un runāt dažādos kontekstos. Viens, ka normāls koncepts – Krievijas kultūra globāli. Respektīvi, ka cilvēki ir mobili, imigrācija, modernās tehnoloģijas un Krievijas kultūra tad pastāv ne tikai Krievijā, bet visā pasaulē. Tas bija viens. Tā tas radās. Pēc tam tautiešu politika to uztvēra un mazliet citādi sāka interpretēt. Parādījās fonds Krievu pasaule. Bet, ja runā precīzi, krievu pasaule ir plašāks jēdziens, kas tagad tiek izmantots tautiešu politikā kā saturiskais ietvars.

Tāds jumta ietvars? Kas tieši tas ir?

Nu, kā. Mums arī ārpolitikā agrāk runāja par interesēm, tagad par vērtībām. Krievijā par tautiešiem, tagad... tas ir Krievijas, es visus tos nevaru pateikt, kā tas tiek saprasts. Bet es zinu, ka tas ir ļoti dažādi. Sākās tā, bet, pārejot

politiskā plāksnē, tas kļuva citādāks. Bet būtībā tas, ko Krievu pasaule kā fonds dara, viņi atbalsta kultūras pasākumus. Līdz ar to es varu secināt, ka ideja ir palikusi, ka krievu pasaule ir kultūra. Ir arī fonds tautiešu atbalstam, tās ir cilvēktiesības, interešu pārstāvība.

Vai krievu pasaule ir saistīta ar teritoriju?

Nav. Ja mēs analizējam, kā to saprot Krievijas ārlietu resors, tur jāskatās. Es tam nesekoju, es sekoju diskusijai 2000. gadā, kad bija runa, ka tas nav saistīts. Nu tagad arī nē. Vienīgais, ja tas fonds darbojas ar konkrētiem cilvēkiem.

Es to vaicāju tāpēc, ka beidzamā reize, kur varēja dzirdēt šo krievu pasauli pieminam oficiālās runās, bija Krimas referendums un pēc tam tika runāts, arī Putins runāja, ka krievu pasaule tiek apvienota. Tas tomēr nozīmē, ka šis krievu pasaules koncepts ir ne tikai ideoloģisks ietvars?

Nu, tā to var arī izmantot. Jā, pateikt, šeit ir daudz krievu pasaules, tāpēc mēs ņemsim to sev. Nu, jā.

Daudz krievu pasaules tad ir arī Igaunijā un Latvijā.

Tā var instrumentalizēt šo te kultūras konceptu.

Vai viņu tā instrumentalizē?

Jūs pieminējāt par Krimu, jā.

Par Krievijas publiskās diplomātijas vēstījumiem, kas tiek nodoti arī ar vēstnieka paziņojumiem, vai ir tā, ka viņu neinteresē Latvijas latviski runājošā auditorija?

Es teiktu, ka interesē. Vēstniekam ir ļoti šaura tā manevra iespēja. Viņš translē Krievijas ārlietu ministrijas pozīciju. Ja mūsu attiecības būtu labākas, arī vēstnieks vairāk iesaistītos. Teiksim, ja ir atklāts dialogs, vēstniekam nav jāiesaistās. Viņam jānosūta savi sūtņi, piemēram, vēsturiskā komisija, viņi kaut ko izstrīdas, kaut ko panāk. Priekš kam vēstniekam iesaistīties lietās, kur viņš uzreiz var zaudēt seju un ciest ārpolitisku sakāvi. Es varu piekrist, ka daudz neinteresē, bet tas ir loģisks secinājums mūsu attiecību līmenim.

Dēļ tās iesaldēšanas?

Jā, ja strādātu, piemēram, vēsturnieku komisija efektīvāk, es domāju, ka viņš arī vairāk iesaistītos. Tā kā tur neko daudz panākt nevar, līdz ar to mērķis ir uzrunāt savus tautiešus, ko ir daudz vieglāk uzrunāt ar kopīgo valodu.

Vai līdz ar to tie vēstījumi Latvijas latviski runājošajiem un krieviski runājošajiem atšķiras?

Nezinu. Es īpaši nesekoju. Kad tas skar ekonomiku, man šķiet, ka viņš interesējas par biznesa vidi. Man liekas, ka tur bija arī dažādi vēstnieki. Bija tādi, kas teica, ka nafta ir svarīgāka par visiem tautiešiem un kas labi saprata Latvijas sabiedrības vēlmes un teica, nē, ekonomika pirmajā vietā un tautieši otrajā vietā. Tagad situācija ir mainījusies. Ekonomika mums ir pavisam vāja, ko tad neizpausties vērtību aizstāvēšanā.

Kāpēc Krievijas vēstījumos dominē tautieši, vēstures interpretācija, vērtības, garīgums, krievu valoda? Tās ir būtiskākās?

No vienas puses, ko es obligāti gribētu pateikt, ka ir arī Latvijas sabiedrības, krievu sabiedrības zināmas prasības, ko paši sev formulējuši un Krievija nevar tos ignorēt. Ja viņi redz, ka cilvēki uztraucas par to, ka viņi cīnās, ka viņi iesaistās par valodu, par skolu jautājumu. Tad loģiski, ka jebkura ārpolitika atbilst vietējai situācijai. Cilvēkus tas uztrauc, viņi to dara, Krievija to arī atbalsta. Jā, tik tālu var ietekmēt Krievijas darbība kārtību. Viena daļa ir tas, kas mums šeit izaudzis pats par sevi. Jā, un to pierāda arī tas, ka, ja mēs domājam par cilvēktiesībām. Kāda loma cilvēktiesībām ir Krievijā, tur tiem liberastiem, kas cīnās ASV vadīti. Šeit cilvēktiesībām tic, Krievija atbalsta šo tiesību aizstāvību un nekādu problēmu nav. Tāpēc es neteiktu, ka Krievija mums uzspiež to cilvēktiesību diskursu, nē, viņi to atbalsta pretēji savai iekšējai politikai.

Bet tā jau var būt tāda stratēģija?

Nē, es domāju, ka nē. Tur ir daudz jautājumu, kāpēc ir tik liela nekonsekvence. Kāpēc mēs nupat pieņemām šos grozījumus Krimināllikumā, kas ir tādi paši kā Krievijā, 2012. gadā gandrīz tie paši formulējumi un mēs sakām, ka mēs to pieņemām, lai cīnītos pret Krieviju. Un Krievija, protams, kritizē mūsu grozījumus. Un tā ir daudz kur. Daudz kur ārpolitika ļoti atšķiras no iekšpolitikas, tāpēc es neteiktu, ka mūsu darba kārtība ir uzspiesta no Krievijas, tieši otrādi, ir zināma situācija šeit un ārpolitika to izmanto. Kā panākts to, ka var kritizēts. Skatījos raidījumu, kur Latvijā kritizēja par šiem krimināllikuma grozījumiem un viens opozicionārs teica, ka, jā, tas ir tā, kā ir Krievijā. Viņu izbeidza, bet, es paskatījos, 2012. gadā vārds vārdā tāds pats kā Latvijā. Mēs arī, mums maz izpratnes par to, kas notiek Krievijā. Mums arī šeit Nacionālā apvienība cīnās par garīgumu, par ģimenes vērtībām, aicina šeit ekspertus, kas pirms mēnesi bija Kremlī un runāja par garīgumu un ģimenes vērtībām. Mēs atkārtojam tieši to pašu, bet tā kā mēs slikti zinām, kas notiek Krievijā, mēs slikti interesējamies par Krievijas iekšējām lietām, mēs neredzam šīs te paralēles, kas ir visur. Līdz ar to es neredzu, ka Krievijas tautiešu politika ir tik ietekmīga, ka viņa uzspiež darba kārtību. Nē, viņa vienkārši ārpolitika nav cieši saistīta ar iekšpolitiku un mēs paši: mēs paši spējam veidot darba kārtību. Ja nacionāli spēji atkārtot Kremļa lozungus un teikt, ka mēs to darām garīgumam, sabiedrības stiprināšanai un lai aizsargātos no Krievijas, tad ko mums, pateikt, ka viņiem, mēs arī varētu analizējot nonākt pie tā, ka viņi ir Krievijas galvenie aģenti. Nu nav tā, tā ir sazvērestības teorija. Vienkārši, paši pietiekami stulbi, ka var nonākt pie tādiem secinājumiem.

Par viņiem gan neraksta Drošības policijas ziņojumus, kuros jums gan ir izdevies nokļūt.

Nu analīze, tāpat kā ar vēsturi mums ir ierobežota ar mūsu mazo situāciju. Paskatīties vairāk, plašāk...nu, analīzes līmenis Drošības policijā ir ļoti zems. Tur var sameklēt desmitiem loģisku kļūdu, viņi pat neskatās, ko Ārlietu ministrija saka, kāda ir mūsu politika. Mums arī ir tautiešu politika. Mēs nevaram teikt, ka to, ko dara Krievijas tautiešu politika, tas ir apdraudējums. Palasiet latviešu tautiešu politiku, viņa ir tāda pati. Ko tad, mūsu valdība arī

nodarbojas ar bīstamām lietām? Tur var tikai jokot. Pēc viņu kritērijiem, mums pilna valsts ar slepeniem aģentiem. Tā arī ir mūsu lielākā problēma – kritiskās domāšanas trūkums un populisma popularitāte.

Vai ir vēl kas tāds, ko nepavaicāju, bet ko jūs vēlētos pasacīt?

Es gribu pateikt, ka Krievijas tautiešu politika ir neefektīva, bet mūsu Latvijas ekspertu acīs bailes aizēno analīzi un liekas, ka viss ir speciāli izdomāts un speciāli izplānots. Kad Krievija sāka savas aktivitātes, Latvijas žurnālistiem parādījās interese par krievu kopienu un tad tādi atklājumi, wow, viņi te kaut ko dara, bet varbūt Krievija viņus finansē. Un kāpēc viņi tā dara? Mēs skaidrojam, skaidrojam, bet viņi neko nedara. Tāds neofīta atklājums. Kaut kur uz priekšu ir pavisam izpratne par vietējo krievu kopienu, bet liela progresa es tur neredzu. Līdz ar to tās savvērestības teorijas darbojas, nemēģinot pieņemt, ka šai sabiedrības daļai ir savas intereses, ka cilvēki grib krievu skolas. Un nemēģinot izprast, vienkārši saka, ka tas tāpēc, ka Krievija jūs ietekmē, paši jūs neko nesaprotat. Krievijai par tautiešu darbu nebija intereses daudzus, daudzus gadus, tikai nesen aktivizējās tautiešu politika un šie cilvēki ir darījuši paši, bet tik tālu tā analīze vēl nav spējusi aiziet. Es, noslēdzot, gribu pateikt, ka daudzi secinājumi par Krievijas tautiešu politiku, pirmkārt, ir neizpratne par vietējo krievu kopienu, otrkārt, neizpratne par Krievijas politiku. Tas ir skats no saviem stereotipiem, savām zināšanām, kas vienmēr ir ierobežotas, un bailēm. Tā arī mēs vērtējam Krieviju. Netālredzīgi. Ceru, protams, ka kādreiz *razum pobedit*, un viss būs labi.

Intervija ar Ārlietu ministrijas politisko direktoru Eduardu Stipro

Es vēlos sākumā sniegt savu personīgo redzējumu. Pirmkārt, runājot par mūsu to mediju ainavu. Būsim godīgi šī [Vesti segodnja] ir Krievijas vēstniecības kabatas avīze, tur nav jautājumu. Jebkurā brīdī, kad viņš atrod nepieciešamību, viņš uzreiz tur nonāk un tiek nopublicēts, vienalga, viedoklis vienā, otrā vai trešā veidā. Kas mani vairāk pārsteidz brīžiem, ir tas, ka arī latviski rakstošā prese salīdzinoši nekritiski pieiet tam, ko pauž Krievijas vēstnieks.

Tikai rakstošā?

Nu, televīzijā es viņu sen neesmu redzējis. Viņš arī īpaši no vienas puses nelaužas, jo nelaime ir cita, un es gribētu teikt, ka tā ir kopēja problēma – mūsu preses kvalitātes kritums. Arī šī te nesenā intervija *Neatkarīgajā*, sajūta ir tāda, ka nevis žurnālists ir uzrakstījis jautājumus, bet, ka faktiski viņam bija iedoti jautājumi un tas ar sagatavotiem jautājumiem un sagatavotām atbildēm vienkārši nopublicēts, lai cilvēks lieki nepiepūlē smadzenes. Nu, ja tādas ir. Faktiski tas, ka pietrūkst kaut kādas spējas apzināti kaut kā reaģēt uz to, ka tas intervējamais savā atbildē iekļauj acīmredzamus melus, dezinformāciju, mēģināt viņu piekert tajā brīdī aiz astes un pavilkt atpakaļ. Bet ne mazākā mēģinājuma, absolūti nekritiska pieeja. Vai tas nozīmē to, ka Krievijas vēstniecība kaut kādā veidā kontrolē mūsu mediju telpu? Es drīzāk teiktu, ka nē, es teiktu, ka tā ir kvalitātes problēma, ka, pirmkārt, pie publicēšanās vai runāšanās tiek cilvēki ar kaut kādu ierobežotām intelektuālām spējām. Savukārt tie, kuriem tas intelekts, varēšana, spējas ir, viņiem nav velmes kaut kā baigi mēģināt pirms tās intervijas kaut ko vairāk par to tematu pastudēt. Dziļāk. Jo tas nāk kā tāds darbiņš starp piecdesmit citiem, naudiņu nopelnīt vajag, saprotam, ka maksā taču par rindiņām nevis par saturu. Nu, tad ātrāk, ātrāk, ātrāk. Tur vēl kaut kādas trīs haltūras tajā dienā. Un tad uz ātru roku nointervēsim, un tad tur tas rezultāts arī ir, ka faktiski tie, kas varētu uztaisīt kaut ko nopietnu un svarīgu, maigi izsakoties, *nohaltūrē*. Un, protams, ja otra puse savukārt ir nopietni gatavojusies un apzināti saliek iekšā tos savus vērtējumus, un ja tajā brīdī neparādās mēģinājums nedaudz pajaukt šo aizsardzības līniju, tas rezultāts ir tāds, kāds ir. Un varbūt tad tajā brīdī ir jāmēģina uztaisīt, kas nedaudz šajā brīdī ir aizmirsts, šo kolektīvo interviju. *Latvijas Avīze* savā laikā bija ļoti slavēta ar to, ka ieliek divus, trīs tos atbildētājus un tad tas vadītājs iespēlē jautājumus, citreiz divi intervētāji salikti kopā un tad no tā var kaut ko izvilkēt. Bet tas prasa daudz nopietnāku organizatorisko pieeju un atkal tas prasa daudz nopietnāku sagatavošanos no intervētājā puses, rūpīgi iepazīties par to jautājumu loku, ko vēlies uzdot.

Vai nav tā, ka no otras puses Krievijas vēstnieks, vēstniecība ļoti prasmīgi izmanto medijus, stratēģiski saredzot tos tematus, kurus mediju darbinieki uztvers kā ziņas vērtus un līdz ar to arī mediju saturā tie vēstījumi efektīvi nonāk?

Protams. Tā visi strādā. Tieši tāpat strādājam arī mēs, ka, neatkarīgi no tā, kādu jautājumu tev uzdod, tu atbildi to, ko tu vēlies. Par to diplomātiem algu maksā. Un, ja tas žurnālists nav pietiekami profesionāls un apķērīgs, lai mēģinātu tomēr piespiest tevi pie sienas, pats vainīgs. Cita lieta, ir jārēķinās, ka mums parādās tāda iezīme, ka gan starp rakstošajiem publicistiem, un es negribētu teikt, ka žurnālistiem, bet gan tiem, kas vairāk uz robežas starp žurnālistiku un publicistu, ir viens otrs autors, kas vispār ļoti nekritiski sāk pieiet Krievijas realizētajai politikai, iekšpolitikai un ārpolitikai. Brīžiem gribās viņus nosaukt klasiskajā izteicienā par noderīgajiem idiotiem, neskarot šo cilvēku intelektuālo vai garīgo attīstību. Ne šajā ziņā, viņi visi ir visnotaļ gudri un inteligenti cilvēki, bet brīžiem viņi iekrīt tādās galējībās pietam, kas man jāsaaka, ka pilnīgi pretēji viedokļi var tikt publicēti tajā pašā *Neatkarīgajā Rīta Avīzē*, kur vienos ierakumos ir Elīta Veidemane un otrā pusē ir Māris Krautmanis, kas uzraksta pilnīgi tādu ar medu apziestu rakstiņu, kā mums tagad ar Krieviju vajadzētu sadarboties ekonomiskā, it kā cilvēks nelasītu ziņas par Krievijas patieso ekonomikas stāvokli, ka tur drīz tajā Krievijā nebūs ar ko sadarboties. tas ir vēl viens būtisks jautājums, ko, protams, Krievijas vēstniecība ļoti veiksmīgi izmanto – atrod šos noderīgos idiotus, kas diezgan nekritiski pieiet tai informācijai, ko Krievijas vēstniecība un vēstnieks iespēlē mediju telpā.

Bet kopumā jā jūs šīs vēstniecības aktivitātes raksturotu, kas tās ir – informatīva kampaņa, mediēta publiskā diplomātija?

Pirmkārt, ņemsim vērā, ka Krievijas vēstniecība, protams, realizē savu mediju kampaņu, mediju plānu, bet viņš ir salīdzinoši ierobežots, neliels un faktiski arī ar tiem resursiem, kas viņiem ir, viņi ir tikai puzles viens gabaliņš. Ja mēs paskatāmies tikai uz to, ko dara vēstniecība, tas neradīs nekādu satraukumu. Jo galu galā, ja mēs paskatīsimies uz to, cik kurš un cik bieži nonāk avīžu slejās, es pieļauju, ka pat Nīderlandes vēstnieks varētu būt tikpat daudz, cik Krievijas vēstnieks, nemaz nerunājot par ASV vēstnieci, kas noteikti biežāk parādās avīžu slejās nekā Vešņakova kungs, tas pats par sevi nav nekas uzmanību piesaistošs vai satraukumu radošs. Bet tas ir viens gabaliņš milzīgā puzlē, kur paralēli vēstniecībās aktivitātēm mums parādās aktivitātes, kuras realizē gan tiešā veidā no Krievijas masu informācijas līdzekļi. Tā kā šī te ziņa tiek dublēta, ja ne trīskāršota. Tālāk, protams, ir *Vesti Segodnja* un attiecīgi žurnāls *Telegraf*, kas kā pielikums nāk līdz. Viņi strādā gan neatkarīgi, gan viņi ir tie, kas gatavi jebkurā brīdī paņemt vēstniecības informāciju, bet tas naratīvs ir tieši tas pats, kas vēstniecībai. Tie ir vairāki desmiti krieviski raidošu radiostaciju gan Rīgā, gan reģionos, kur arī tieši tāpat tās ir vai nu Krievijā radītas ziņas un šeit retranslētas, vai arī šeit vietējās ziņas, bet kas faktiski izmanto Krievijas sagatavoto materiālu. Atkal, būsim godīgi, arī gan latviski rakstošā, gan raidošā prese, gan savas nabadzības dēļ, gan arī aprobežotu valodu zināšanu vai kā savādāk dēļ, atvainojiet, ja par pamatu, spriežot pēc tā, kādas parādās ziņas tajā pašā *Latvijas Televīzijā*, ja par pamatu tiek ņemta *Interfax* ziņa, tas ir nožēlojami. Un mēs brīnāmies, ka mūsu skats uz notikumiem pārējā

pasaulē nonāk caur krievu prizmu. Vēl viena šī te dimensija šajā ja ne karā, tad informatīvajā sāncensībā. Un tad, protams, tas ir jautājums par dažādiem Krievijas ietekmes aģentiem šeit uz vietas, kurā brīdī viņi ar dažādām publicistikas aktivitātēm iznāk un tieši to pašu naratīvu turpina attīstīt. Tā puzzle ir liela, ļoti krāsaina. Daudz maz priekšstats mums par viņu ir. Tik, cik mēs šeit spējam izsekot, cenšamies to darīt, ir mums citas iestādes, kas to dara daudz rūpīgāk, mēģinot arī izdibināt, kur katrai ziņai kājas aug. Kas vēl nostrādā, kas nedaudz apgrūtina to pašu Vešņakovu, viņš nav pārāk tāds atvērts cilvēks. Viņš nav ekstraverts, viņš ir diezgan intraverts. Tā kā pēc būtības nu viņš nav tāds, kurš varētu iet publiskajā telpā un kaut kādā veidā šo uzmanību mēģinātu sev piesaistīt un šajos starpešos nostāties. Tas varbūt pat ir labi priekš mums, jo, ja viņa vietā būtu kāds cits, kas ir daudz ekstravertāks un patīkamāks komunikācijā, varbūt tas mums radītu vairāk problēmu.

Jūs apzināti izvēlējāties teikt – informatīvā sāncensība?

Patīk cilvēkiem to informatīvo karu pieminēt, to var saukt par informatīvo karu, bet, manuprāt, piesaucot to uz katra stūra, mēs nodeldējam to nozīmīgumu un svarīgumu, jo ar karu... nu, varbūt tik tālu mēs vēl neesam nonākuši, jo karā būtu pieļaujami arī no mūsu puses daudzi tādi elementi, ko mēs miera apstākļos nelietojam. Tā ir sāncensība par cilvēku prātiem.

Vai tā ir sāncensība par Latvijas latviski runājošo cilvēku prātiem vai krievu valodā runājošo auditoriju?

Es domāju, ka par abām. Mēs nevaram sevi naivi mierināt ar to, ka tie cilvēki, kas lasa un klausās ziņas, arī citu mediju sagatavotu materiālu latviešu valodā, ka viņi ir kaut kādā veidā imūni pret tiem naratīviem, ko Krievijas puse izplata. Varbūt par tiem naratīviem, kas ir saistīti ar mūsu pašu vēsturi un pagātņi, ir vienkāršāk, jo tur ir šī te vai nu dzīvā vai pārmantotā atmiņa – par četrdesmito, 41., 49. gadu. Tur viņiem ir grūti. Bet arī ar katru nākamo paaudzi, kurai nav bijis šīs te saskares, tas kļūst aizvien vienkāršāk. Tas ir tas, kas mums ir jāpatur prātā. Bet tie naratīvi, kas ir saistīti ar Krievijas rīcību Ukrainā, Krievijas rīcību Sīrijā vai tie paši notikumi Krievijas iekšienē, faktiski novelšanās atpakaļ pie autoritārā režīma, tur mums ir daudz grūtāk un tas prasa daudz lielāku piepūli arī no latviešu valodā drukātajiem un rakstošajiem medijiem šo objektīvo skatījumu sniegt, jo tas tomēr nozīmē to, ka ir jāatrod nauda tiem korespondentiem aizbraukt uz Donbasu. Varbūt ne visi ir tik traki kā Atis Klimovičs, kurš ir gatavs tajā peklē līst pašā. Varbūt ne vienmēr viņš ir līdz galam objektīvs, jo Atim tā nelaime ir, ka viņš ir diezgan pasionārs. Viņš ļoti pieņem vienas puses taisnību, kas ir labi, bet tad tu esi vairāk publicists nekā žurnālists. Runājot par krievu valodā, tur ir vēl grūtāk, jo tie laiki, kad bija neizmantoto iespēju laiki. Neizmantoto iespēju laiki bija *Atmoda* latviešu un krievu valodā. Es toreiz dienēju padomju armijā un man vecāki sūtīja krievu valodā *Atmodu* un, tā teikt, nodarbojos ar padomju režīma graušanu, jo mums bija diezgan daudz lietuviešu, ukraiņi un gāja uz urrā tā avīze apkārt. Bija *Dienas* šis te krievu variants, daudz un dažādu iemeslu dēļ, arī tāpēc, ka toreiz *Dienai* bija ne pārāk veiksmīga komerciāla politika, viņiem nācās atteikties no tā. Faktiski mums ir [*Vesti segodnja*] viss, vairāk nekā mums nav. Protams, tas tirgus ir nežēlīgi mazs. Pietam ir jāsaprot, ka tādu drukāt avīzi, izņemot tādas *frikus* kā mēs, lasa tikai pensionāri. Drukātai avīzei milzīgas nākotnes nav. Mūsdienās tas ir zināmā mērā ekskluzīvs produkts. Tiem pašiem *Vestijem* vairāk lasītāju jau šobrīd ir internetā mājas lapai nekā drukātajai versijai. Nu nav mums drukātajā vidē alternatīvas, elektroniskajā vidē vienīgās alternatīvās, kas mums ir, ir *Delfu* krievu versija un tas arī viss. Un brīžiem ir līdz smieklīgumam. Viens un tas pats raksts latviešu versijā un krievu versijā ar divām dažādām fotogrāfijām. Piemēram, latviešu versijā drausmīgi dusmīgs Putins ar dusmās izķēmotu seju, savukārt krievu versijā smaidīgs. Līdz tādiem sīkumiem spēlē uz katru auditoriju un faktiski arī ziņu atlase latviešu un krievu versijā ir ar vienu vai otru noslieci. Vai mēs kaut ko varam darīt valstiskā līmenī, godīgi sakot īsti nē. Vienīgais, ko mēs varam izdarīt, kas droši vien būtu jādara, neizraisot pārmērīgu protesta vilni no nacionāli noskaņotiem politiķiem, vismaz tā informācija, kas nāk no valsts iestādēm – Ārlietu ministrijas preses relīzes, valdības māja, nozaru ministrijas – tām arī vajadzētu nākt ārā krievu valodā, jo pieaug arī, it īpaši jaunākā paaudze, kas pati spēj sameklēt informāciju, un, otrs, cilvēki iemācās arī izmantot tos pašus filtrēšanas un agregātesšanas *softus*, kas ziņas pēc zināmiem parametriem viņam *iesūc* tajā pašā planšetē, mobilajā vai vēl kaut kur. Mēs nevaram iet komerciālajā. Par LTV un krievu kanālu, mans absolūtais neprofesionāla viedoklis, jo es no televīzijas nesajēdzu pilnīgi neko, bet, manuprāt, apstākļos, kad sabiedriskā TV neiet prom no reklāmas tirgus, es uzskatu, ka tas tirgus bija pietiekami liels, lai atsevišķs kanāls sevi atmaksātu. Es saredzu tur šo te tirgus nišu, jā, var teikt, ka TV5 nobankrotēja, bet lielā mērā tāpēc, ka TV5 dublēja to pašu TV3+. Vienam mediju holdingam turēt paralēlos produktus ir izšķērdība. Es, godīgi sakot, skatos kā viņiem izdodas noturēt paralēli TV3 un LNT, izžonglēt, kuri faktiski viens uz otru kanibalizē. Šajā ziņā es gribētu teikt, ka LTV niša varētu būt tā saucamais kvalitātes produkts. Es skatos to pašu LTV1, es nekad viņu tik daudz neesmu skatījis kā tagad, jo ir kvalitatīvi mainījies. [...]

Ar ko Putins nozombēja gan Krievijas auditoriju, gan lielā mērā arī krieviski runājošo, lasošo, skatošo un klausošo auditoriju pie mums – ja mēs patinam to bildi atpakaļ uz kaut kādu 2000. gadu. Putins stājās pie varas, dabūja otro Čečenijas karu, *Kursk* katastrofu, *Nord Ost* ķīlnieku krīze, problēmas un problēmas, un uzticības kredīts ļoti ātri sāka dilt. Putins sāka pārņemt medijus, arī caur *Gazprom*, un ko viņi sāka darīt? Pirmkārt, palielināja izklaides raidījumu apjomu un faktiski izspieda ārā visus dokumentālos un analītiskos raidījumus. Krievijas kanālos tur faktiski ir vai nu izklaides raidījumi, pavisam nedaudz ziņas, tad ir atsevišķos kanālos visi tie jocīgie par marsiešiem raidījumi – pseidodokumentālais žanrs. Plus vēl arī tā Anna Čatmena, bijusī spiedze. Bet arī faktiski izklaide, smadzeņu aizbāšana. No ziņām tika izskaustas sliktās ziņas, ir vai nu izklaide vai arī labās ziņas. Un tad tu vari sākt laist iekšā arī absolūti dezinformāciju un melus, jo cilvēkam smadzenes ir, atvainojiet, a.....¹⁸², viņš

¹⁸² Vārds netiek pilnā apmērā atveidots, jo tā lietošana akadēmiskā tekstā nav pieļaujama.

vairs nespēj atšķirt, viņš ir pieradis tikai izklaidēties. Un tā problēma ir, ka mums ir ārkārtīgi grūti konkurēt ar šiem te Krievijas izklaides kanāliem. Es absolūti neuztrauktos par konkurenci ar Krievijas kaut kādiem ziņu kanāliem, *Rossija 24*, *Russia Today*, jo, atkal, tie ir kanāli, kurus, izņemot tādus *frīkus* kā mēs, neviens normāls cilvēks neskatās. Tāpat kā *CNN*, cik Latvijā skatās? Tas ir *frīkiem*.

Cik lielā mērā tas, ko mēs varam lasīt Vešņakova paziņojumos un intervijās, kur viņš min dažādus iemeslus, kas raksturo Latvijas-Krievijas attiecības šobrīd, cik lielā mērā tā viņa sniegtā diagnoze ilustrē šīs attiecības tādas, kādas tās ir?

Teiksim tā, diagnoze pati un simptomus viņš apraksta diezgan labi. Tur es pilnībā varu piekrist, tā situācija ir tāda, kāda viņa ir. Tas, ko viņš, protams, izvairās minēt vai arī pilnībā nodarbojas ar dezinformāciju, tas ir tā, ka izvairās pateikt to, ka, atvainojiet, aknu ciroze ir no uztura zinātnes normu neievērošanas, varbūt vajag mazāk dzert vienā robežas pusē, lai tā slimība tālāk neizplatītos. Notiek mēģinājumi kaut kādā veidā pārbīdīt, pārspēlēt šo te atbildību par radušos situāciju. Runa ir par sankciju politiku, ka tas ir tāds untums, kas ir aiz rusofobijas, aiz kādiem vēl citiem iemesliem un faktiski netiek pateikts, ka Krievija ir sniegusi izaicinājumu visai pārējai civilizētai pasaulei ar savu rīcību Ukrainā, ar Krimas aneksiju, turpinot šo te karadarbību Austrumukrainā un ka vienīgā leģitīmā reakcija no rietumu puses, ja vien neiedomājamies, ka varētu tikt izmantots ANO Drošības galējais instruments – militārā intervence, ko gan pēdējo reizi tādā mērogā izmantoja 1950. gadā Korejā, vienīgā iespēja ir sankciju un boikota politika. Bet atkal ir mēģinājums pagriezt, ka tie ir sliktie rietumi, kas ir sākuši šo te konfrontāciju ar Krieviju. Šo te naratīvu mēģina maksimāli izplatīt.

Šāda taktika ir tikai saistībā ar rīcību Ukrainā un pēc tam sekojošām sankcijām?

Nē, mēģinājumi pasniegt to, ka Krievija ir balta un pūkaina un ka viņi atbild tikai uz ārējiem kairinājumiem, viņi jau ir ik pa brīdim. Protams, vispārējā līnija uz to, ka par Krievijas lomu, drīzāk Padomju savienības un pat ne tā – mēs runājam par Staļinisko režīmu un viņa lomu un atbildību par Otrā pasaules kara notikumiem. Un, runājot par Otrā pasaules kara notikumiem, mēs runājam ne tikai par 39. gada vai 41. gada notikumiem, bet arī par visu, kas ir noticis pa vidu, tostakt Baltijas valstu okupāciju, Polijas sadalīšanu un citas lietas. Tas, kas mani no sākuma pārsteidza un tagad gan iespējams esmu pieradis pie tā, tas, ka nespēj Krievijā un, acīmredzot, arī Krievijas vēstnieks nošķirt mūsdienu Krieviju no Staļiniskā režīma Otrajā pasaules karā.

Nespēj vai negrib?

Lielā mērā nespēj, un nespēj tāpēc, ka lielā mērā liela daļa no tiem naratīviem, uz kuriem šobrīd mēģina balstīt kaut kādu nacionālo vienojošo ideju – ja mēs paskatāmies uz Krievijas 20. gadsimta vēsturi, gan Krievijas impēriju, gan Krieviju kā PSRS sastāvdaļu, gan mūsdienu Krieviju, ir ārkārtīgi daudz pretrunu. Vislabāk tās pretrunas izpaužas, ja ir gadījies būt Maskavā, braucot garām Kremliem: uz vieniem torņiem ir zvaigznes rubīnsarkanas, uz citiem torņiem ir zelta divgalvainie ērgļi, kas ir šizofrēnijas augstākā izpausme. Un, ja mēs paskatāmies, tas ir tas, kas velkas. Vienīgais moments, kur ir izdevies izvilkt kaut kādu kopīgu izpratni, ir kā krievi sauc – Lielais Tēvijas karš. Vēsture. Tur, protams, gan tie milzīgie upuri, gan arī uzvaras ne kā triumfa, bet kā atvieglojuma sajūta, kas valdīja tajā brīdī, ir kaut kas, kas visā Krievijā ir universāli uztveram un saprotams. Un, protams, Putins un mēģināja un vairāk vai mazāk sekmīgi uz tā kaut kādu naratīvu ir attīstījis. Tas ir vienīgais vienojošais moments. Faktiski visa pārējā vēsture ir saistīta ar šķelšanos, ar kaut kādas sabiedrības daļas nostāšanās vienā vai otrā pusē. Kur ir problēma līdz ar to? Problēmas viņam sāka radīt tie latvieši un igauņi ar savu *Waffen SS*, jo tas nonāk absolūtā pretrunā ar šo te naratīvu par kopējo lielo uzvaru, jo, ja sāk rakt dziļāk, tad atklāsies, ka bez tiem 150 000 latviešu un desmitiem tūkstošu igauņu, vācu pusē karoja gandrīz miljons arī citu uz to brīdi arī padomju es negribētu teikt pilsoņu, bet pavalstnieku, subjektu dažāda veida. Tas nonāk uzreiz pretrunā ar visu to naratīvu. Tāpēc šī 16. marta tematika, tāpēc jautājums par to, vai ir 8. vai 9. maijs, tiek uztverti ārkārtīgi sāpīgi gan Maskavā, gan arī šeit vēstniecībā un no vēstniecības puses notiek šī maksimālā iespējamā apkarošana, jo tas izjauc šo te naratīvu.

Vēl kāds temats, kas iezīmē Krievijas politiku ārvalstīs, ir tautieši, kā jūs to uzlūkojat?

Tur ir vairāki slāņi. Jebkuras valsts diasporas vai tautiešu politika pēc savas būtības ir leģitīma. Mēs savu iespēju robežās to mēģinām īstenot Lielbritānijā, Īrijā, Zviedrijā, Norvēģijā, ASV, Austrālijā, tanī pašā Krievijā – Baškīrijā, Krasnojarskā, kur tie latviešu ciemi ir saglabājušies. Tas ir viens un tas ir saprotami un apsveicami. Jautājums ir cits. Jautājums ir, vai valsts mēģina izmantot šos savus tautiešu un diasporu kaut kādu papildus mērķu, ne vienmēr leģitīmu mērķu sasniegšanai. No kuriem viens ir politiskās ietekmes iegūšana, kas ir uz robežas, jo arī mēs visi lieliski zinām, ka mēs arī ASV mēģinām izmantot baltiešu lobiju kaut kādu mums nepieciešamo lēmumu pieņemšanai Kapitolijā. Tas vēl balansē uz legalitātes robežas nākamais jautājums ir, kad caur to tu mēģini jau realizēt kaut kādas darbības, kas nonāk pretrunā ar uzņemto valsts interesēm - politiskajām, ekonomiskajām, drošības. Tad tas jau kļūst par destruktīvu darbību. Un šeit ir dažādi viedokļi, un es domāju, ka gan SAB, gan DP ikgadējie ziņojumi labi raksturo, ka ne vienmēr Krievijas darbības iekļaujas pieļaujamās robežās. Bet uz to Krievijas gadījumā jāskatās vēl plašāk, kur šī te tautiešu politika tiek izmantota nevis vienkārši, lai atrisinātu kaut kādu taktiskus jautājumus, piemēram, Latvijas Satiksmes ministrija iedod izdevīgākus dzelzceļa tarifus Krievijas pārvadātājiem, bet gan – ka šis krievu pasaules koncepts ir mēģinājums radīt kaut kādu ideoloģisko platformu zināmā mērā ģeopolitisku ambīciju realizācijai. Plus caur šo te krievu pasaules konceptu, kurā starp citu bez etniskajiem krieviem tiek ieskaitīti visi tie, kuriem ir kaut kāda saistība ar krievu kultūru vai krievu valodu – mākslīgi paplašinot šo te pavalstnieku vai krieviskuma piederīgo skaitu. Tikpat labi arī mūs abus tur varētu ieskaitīt, jo krievu valodu mēs saprotam, lasām, mēs varam runāt krieviski. Pats par sevi tas nebūtu nekas sliktas,

jo zinām, ka frančiem ir frankofonija, Latvija ir arī frankofonijas valsts. Tas ir jauki. Bet franči nekad nav mēģināši izvirzīt šo par pamatojumu un uzņemties savu frankofono pasauli aizstāvēt ar ieročiem rokās jebkurā zemeslodes stūrī. Un te kaut kur ir tas moments, es neko negribu teikt, bet varbūt pārāk kariķēta paralēle – četrdesmitajā gadā ar tankiem ienāk iekšā, visiem izdala pasēs grib vai negrib un saka: mēs atnācām jūs aizstāvēt. Kaut gan neviens jau nav lūdzis jūs nākt un mūs pret kaut ko aizstāvēt. Un te apmērām ir tieši tas pats. Faktiski tiek radīts ideoloģisks pamatojums tam, lai jebkurā brīdī, un mēs redzam Krima bija spilgts piemērs. Un ne tikai Krima, bet arī mēģinājums izveidot šo te Novorossiju, kas gan spilgti izgāzās, jo tie aizstāvamie izrādās, ka nemaz negribēja, lai viņus aizstāv. Bet faktiski šis te nosacītais attaisnojums, ko varētu Putins lietot, lai tie tanki varētu līdz Dņeprai ripot, bija gatavs, ka mēs aizstāvam šo te krievu pasauli, kur ukraiņi ir daļa no krievu pasaules. Jo ukraiņi kā nācija nemaz nav – tie ir tie paši krievi, kas runā divvainā dialektā, līdz ar to mūsu pienākums ir viņus glābt no viņiem pašiem. Ukraina negribēja, lai viņus glābj. Tas ir tas, kas mani padara ļoti bažīgu par krievu pasaules konceptu kā tādu. Ja viņš aprobežotos tikai ar zināmu kultūras vai lingvistisko ekspansiju, tad būtu grūti iebilst – tas ir absolūti leģitīmi, ir frankofonija, spāņi – iberu latīņu sadarbība, bet šeit ir tas risks, ka tiek radīta kaut kāda ideoloģiskā bāze, kas vēl pastiprināta ar pareizticīgo mesianismu, jau kļūst bīstama.

Paši šā koncepta aizstāvji visu laiku mēģina uzsvērt, ka šim konceptam piemīt tikai humānā vai, kā viņi to sauc, humanitārā dimensija, vai jūsuprāt var runāt arī par teritoriālu?

Pašā tajā koncepcijā uzsvars tiek likts uz šo kultūru, lingvistisko, uz sadarbības modelis u.t.t.. Es drīzāk skatos uz to, kā šī krievu pasaules ideoloģiskā bāze, kas stāv ārpus šīs te koncepcijas un vairāk vai mazāk ir birokrātiskā vingrinājuma, lai būtu budžets valodas attīstībai ārpus, tāpat kā mums te kultūras ministrijā – latviešu valodas globālajā vidē koncepcija. Tas ir viens līmenis. Absolūti leģitīms, normāls, birokrātisks process. Problēma sākas politiskajā virsbūvē un tajā, kas aiziet ārpus valdības dažādos formātos. Faktiski tie ir tie komentāri, kas nāk par pašu jēdzienu un kā viņš brīžiem tiek pasniegts. Jo, protams, arī Vešņakova kungs vienmēr ir uzsvēris, ka krievu pasaule, šis koncepts ir saistīts ar humanitāriem projektiem. Ja tas paliek tikai tur, man nav problēmu. Bet es klausos arī citus avotus Maskavā un tur tās idejas un skatījums ir daudz plašāks.

Noslēdzot, tad kā jūs šobrīd raksturotu Latvijas-Krievijas attiecības kā tādas un kuri ir tie pieturas punkti, uz kuriem raudzīties, lai šīs attiecības varētu raksturot?

Attiecības kopumā ir normālas. Pēc veco laiku definīcijas pieturamies pie *ļeņinskās* līdzaspastāvēšanās politikas. Ir skaidrs, ka mums ir principiālas domstarpības attiecībā uz to, kādi ir nepieciešami un vajadzīgi drošības risinājumi mūsdienu Eiropā, uz to, vai valstī drīkst vai nedrīkst būt interešu vai ietekmes ekskluzīvās zonas un tur izskatās, ka ar šī brīža mums un ne tikai, kopumā rietumiem nevar būt, ir šīs te dziļi ideoloģiskās pretrunās. Tanī skaitā jautājumos, kas saistīti ar demokrātisko institūciju lomu valsts un sabiedrībā dzīvē, kas ir saistīts ar tām pašām cilvēktiesībām, kas, paskatoties arī pagātnē, nav traucējis. Šoreiz drīzāk ir būtiska atšķirība pieejās. Ja mēs skatāmies, ka eiropeiskā vai transatlantiskā pieeja balstās primāri uz principiem un tad kaut kur pavīd intereses, bet Krievijas pieeja ir balstīta uz interesēm un tad varbūt kaut kur pavīd principi. Un te ir tas moments, ka šajos lielajos, svarīgajos jautājumos šī te sazobe nerodas, tāpēc, ka dažādos līmeņos tā diskusija notiek, tie zobrati katrs griežas savā augstumā, savā līmenī un viņi nesatiekas un tur arī nekas labs nevar sanākt. Savukārt, ja mēs runājam par saimnieciskajiem, praktiskajiem jautājumiem, ir lietas, kas turpinās, ir, kas var divpusējā līmenī risināties ļoti labi – robežu demarkācija faktiski pabeigta, robežsargu sadarbības, dažādi praktiski jautājumi ekonomiskajā jomā, ko neskar sankciju režīms, tur kopumā ir labi. Protams, ir naivi iedomāties, kā daži – ja mēs tagad pateiksim, ka Krima ir krievu un viņi pareizi izdarīja, ka tagad caur mūsu ostām sāks gāzties kravas, nu nebūs tas, ja tam nebūs ekonomiskā pamatojuma un šobrīd mēs redzam, ka kravas pāriet uz Krievijas ostām, jo šobrīd caur Baltijas valstu ostām kļūst ievērojami dārgāk pārkraut kravas rubļa kursa krituma dēļ. Politiskā sastāvdaļa tur nav tik liela. Tāpat sadarbība kultūras jomā turpināsies, tie mūziķi brauks un kaut kādi kopīgi projekti notiks. Es, godīgi sakot, neredzu nekādas traģiskas tālākajā sadarbībā, bet es neredzu arī iemeslus ārkārtīgi pozitīviem uzrāvieniem, tieši tāpēc, ka ir būtiskas atšķirības pasaules uzverē.

Intervija ar Eiropas Ārējās darbības dienesta Stratēģiskās komunikācijas daļas nacionālo ekspertu Jāni Runguli

Vai var no sākuma nedaudz raksturot, ar ko nodarbojas Eiropas Ārējās darbības dienesta Stratēģiskās komunikācijas nodaļa?

Tā ideja bija Latvijas prezidentūras laikā, kas bija pagājušajā gadā un kad Latvija runāja visos līmeņos par to, ka ir dezinformācija un arī pašas pārējās dalībvalstis to bija pamanījušas. Tas viss rezultējās pagājušā gada martā, kad Eiropadome uzdevuma Federikai Mogerini izveidot stratēģiskās komunikācijas komandu, kuras virziens būtu vērsti uz austrumiem. Un arī iedeva trīs galvenos mērķus. Komandas pirmais mērķis ir Eiropas Savienības *promotēšana*, efektīva komunikācija ar Eiropas Savienību Austrumu partnerības reģionā, es domāju Gruziju, Moldovu, Ukrainu, Armēniju, Baltkrieviju un Azerbaidžānu. Plus, Krievija. Pirmais mērķis tāpat mums ir efektīva komunikācija ES pozitīva tēla veidošana. Otrais mērķis ir mediju vides stiprināšana. Un trešais ir dezinformācija, kas skan īstenībā tā, ka mums ir tā kā uzlabot ES spēju paredzēt un vērsties uz ārējo aktoru dezinformācijas aktivitātēm.

Eiropadome tāpat uzdeva Mogerini un Mogerini izstrādāja *action plan* un aicināja dalībvalstis nominēt savus cilvēkus, Latvija arī nominēja, notika atlase un mēs tagad esam deviņi cilvēki no dažādām dalībvalstīm, kas sēž ES Ārējā dienestā.

Ja skatās uz tiem mērķiem un uzdevumiem, deviņi cilvēki – tas nav daudz!

Precīzi. Ļoti labs novērojums. Uzdevumu ir daudz, un, kas ir interesanti, ka mēs esam dalībvalstu apmaksāti cilvēki. Mums neviens no ES nemaksā. Tā kā tas ir dalībvalstu projekts. Tā ideja ir tāda, ka dalībvalstu uzskatu par dezinformāciju atšķiras un dalībvalstis vairāk uz Dienvidiem domā, ka tā nav tik liela, ka tam būtu jāatvēlē ES resursi. Līdz ar to tā dalībvalstis, kuras uzskatīja, ka tas ir vajadzīgs, tās arī savus ekspertus izvirzīja. Komandā ir čehs, igauņiete, dānīsi, ir no karalistes meitene, un tad mums ir vēl cilvēks, kas ir no ES Padomes, un viens cilvēks no EK, un vadītājs ir vietējais. Vēl mums ir viens praktikants. Un tas, kas ir interesanti, visiem cilvēkiem ir komunikāciju pieredze un lielākajai daļai ir krievu valodas zināšanas. Piemēram, man ir pieredze privātajā sektorā Latvijā – PR, reklāmā un mediju aģentūrā. Čehu puisis ir pētnieciskais žurnālists bijis. Igauniete arī astoņās valstīs strādājusi. Tā kā mēs šeit esam savākti tādi cilvēki, kas zina komunikāciju, mērķis komandai ir – tie, kuri zina komunikācijas, tie uz pozitīvo komunikāciju, padarot ES pamanāmāku. Citiem vārdiem, lai armēņi, gruzīni, moldāvi un citi zinātu, ko īsti ES dara viņu valstīs un kā palīdz tieši viņiem. Tā kā nevis miljonus pumpē šurpu turpu, bet kā palīdz un kā maina dzīvi. Savukārt dezinformācijā mēs rūpējamies par to, lai Jākuba darbs, kurš vāc dezinformācijas stāstus, lai viņš izietu publiskāk un būtu pamanāmāks.

Tā ir tāda Eiropas informatīva sacensība?

Tas ir labs jautājums. Mēs esam deviņi cilvēki un mums tas laiks ir jāsadala. Mēs esam deviņi cilvēki un faktiski mēs strādājam uz diviem virzieniem. Trešais virziens, kas bija tā mediju vide – tā kā mums nav sava budžeta īsti, mums nav savas naudas, līdz ar to mediju darbs vairāk ir par mediju projektu finansēšanu, mediju ceļojumu apmaksāšanu – tur žurnālisti brauc no Ukrainas uz ES mācīties, tad tur mēs vairāk iesaistāmies pie citiem, kas kaut ko dara un esam kā konsultanti, cenšoties panākt, lai tās žurnālistu vajadzības ņemtu vērā. Mēs orientējamies uz diviem galvenajiem mērķiem: pozitīvā komunikācija un dezinformācija, un pamanāmākā no mūsu darbiem ir dezinformācija. Mums ir *Twitter* konts un *Dezinformation Digest* un *Dezinformation Review*. Bet pozitīvajā komunikācijā mēs taisām infografikas, video, bet tos mēs popularizējam A-Eiropas partnerības valstīs uz vietas. Tos nemaz neredz ES, tāpēc, ka viņi nav domāti ES. Bet ir dalībvalstis, kas uzskata, ka mums tieši vairāk būtu jādara pozitīvajā komunikācijā, un ir dalībvalstis, kas uzskata, ka jādara vairāk dezinformācijā. Piemēram, es strādāju pozitīvajā komunikācijā uz Armēniju un palīdzu pie Ukrainas un Gruzijas, un dezinformācijas jomā es strādāju uz *Twitter* kontu un vēl papildus visādas aktivitātes, pašlaik video taisu par dezinformācijas tehnikām. Katrs no komandas dara daļu darbu no tā, un daļu no pozitīvās komunikācijas. Izņemot manu čehu kolēģi, kurš strādā tikai ar dezinformāciju.

Es pieļauju, ka nav iespējams kvalitatīvi veidot šo pozitīvo komunikāciju, nezinot tās dezinformācijas taktikas, ar kurām ir jāsaskaras?

Šis ir labs teorētisks jautājums par to, vai mūsu pozitīvajai komunikācijai ir jāatbild uz dezinformāciju, vai mums ir jātaisa savs atsevišķs naratīvs, sava komunikācija? Vienkārši jāiet uz priekšu, tā teikt: suņi rej, karavāna iet tālāk? Tas ir divas pieejas. Bet mana sajūta ir tāda, ka, līdzīgi kā tu taisi bankas depozīta kampaņai plānu, tu ņem vērā, ko dara konkurenti. Šajā gadījumā dezinformācija ir konkurents un tev principā ir jāņem vērā, kas ir konkurenta galvenie pārdošanas elementi, domājot par savu komunikāciju. Kaut gan no otras puses tie konkurenti, tās ziņas ir par tiem pašiem jautājumiem, jo tie jautājumi ir tādi, kas cilvēkiem ir svarīgi – par drošību, nākotnes lietas un tā. Runājot par kādas valsts - Armēnijas, Gruzijas, Ukrainas – nākotni, arī konkurents arī par šiem jautājumiem runā. Līdz ar to, tas ko mēs darām, mēs ņemam vērā komunicējot dezinformāciju, taču mēs mēģinām

nebūt Kremļa komunikācijas pavadā. Tā kā veidot paši savu komunikācijas, informācijas telpu, jo mēs vienmēr būsīm otrie, ja mēs reaģēsim uz visām dezinformācijas lietām.

Ar šo pieminēto konkurentu tiek saprasta Krievija?

Jā, mūsu mandāts ir ļoti konkrēts un ļoti skaidrs – tā ir Krievija.

Un kā jūs definējat dezinformāciju?

Ir būtiski pateikt, uzsvērt, ka mūsu darba lauks ir *proKremlin*, Kremlī atbalstošo mediju paustā dezinformācija. Mēs arī komunikācijā uz āru nesakām Krievijas dezinformācija, mēs nesakām krievi, Krievija, mēs uzsveram to, ka problemātika ir tieši Kremļa kontrolēto mediju paustā dezinformācija, kas savā ziņā ir Kremļa ārpolitikas paplašinājums. Tas ir galvenais mūsu uzdevums.

Bet ar dezinformāciju tad tiek saprasts kas?

Labs jautājums. Mēs apkopojam tabulas, kuras ir *Dezinformation Review*. No tām ir viegli parādīt, kas ir dezinformācija. Bet tā doma ir ļoti skaidri redzama – tur dažādi pieiet, bet ir skaidri redzama pieeja ar nepareizu, neprecīzu, apzināti nepareizu informācijas manipulēšanu. Katru otrdienu mēs publicējam, šonedēļ būs septiņas lapas ar dažādu informāciju. Piemēram, viens no tiem ir par Baltijas valstīm, ka Baltijas valstis vienmēr ir piederējušas Krievijai. Mums daudz katru nedēļu ir par Ukrainu, ka Maidanu finansēja un uztaisīja ASV, ka Maidans nebija Ukrainas tautas lēmums un ka tas bija no ārpuses finansēts. Visi tie stāsti par to, ka Rietumi ielenc Krieviju, ka Rietumi ir noskaņoti pret Krieviju vai ka Rietumi veic informācijas karu pret Krieviju. Šīs ir tās lietas, kas neatbilst patiesībai. Un tā mūsu atbilde ir tāda, ka mēs ņemam šos stāstus un tad liekam pretī faktu vai otru skatījumu uz lietu. Tas ko mēs nedarām, mēs neveidojam dezinformāciju. Mūsu pieeja ir apkopot dezinformāciju un piedāvāt citu skatījumu uz to jautājumu vai faktus, mūsu pieeja nav taisīt ES pozitīvā tēla kampaņas Krievijā. Nē, to mēs nedarām.

Par to dezinformāciju turpinot – kāds jau var sacīt, ka tā vienkārši ir faktu vai apstākļu interpretācija un nekas vairāk?

Jā, tas arī ir labs jautājums. Bet jebkurš fakts ir kaut kur balstīts. Ir kaut kādi fakti, ko ir grūti balstīt – ja tiek apgalvots, ka eiropieši ēd bērņus, ir ļoti grūti tam atrast pretī argumentu, kāpēc viņi neēd. Bet par ārējām lietām, kur mēs varam, mēs balstām savu faktoloģiju dokumentos vai ir apstiprinājums pozīcijās. Kādu brīdi atpakaļ Krievija Sīrijā, tad bija informācija, ka pie visām problēmām Sīrijā ir vainīgi Rietumi – tad attiecīgi tas, ko mēs izmantojām, mēs izmantojām ES valstu paziņojumu, kas nosodīja Bašāra al Asada teroru pret iedzīvotājiem. Mēs liekam pretim kaut kādus apstiprinātus viedokļus un nemēģinām atbildēt uz absurdu tēzi ar absurdu tēzi. Viņi saka, ka ES ir slikta, nē viņa ir laba – tā mēs nedarām. Mēs liekam pretī kaut kādu pamatojumu katram apgalvojumam. Bet tas, protams, ir viens skats pret otru skatu. Vienīgais mūsu ierocis ir pamatot savu vīziju teiktajā, faktos un tikai tā mēs varam ar to cīnīties.

Vai var uzskatīt, ka šīs dezinformācijas izplatīšana caur šiem prokremliskajiem medijiem ir Kremļa ārpolitikas ļoti tieša sastāvdaļa?

Šīs arī ir ļoti labs jautājums. Mēs esam tikušies ar vairākiem cilvēkiem, kas strādājuši lielo Krievijas mediju telpā. Tas, ko viņi stāsta, tas ir stāsts par mediju vadītāju iknedēļas sanāksmēm Kremlī un kas ir gandrīz vai vienīgais, vairāki avoti par to ir informējuši, ka šajās sanāksmēs mediju īpašnieki, vadītāji, redaktori nāk tikties ar Kremļa runas vīru Peskovu, kurš viņiem izstāsta. Es tikos ar vienas TV ziņu vadītāju, kurš stāstīja, kā tas viņiem notiek: viņiem bija iknedēļas sanāksmes, kurās tas viņu vadītājs līdzīgi kā mums visi Kiseļovi un tamlīdzīgi, tādā veco laiku, padomju stilā stundu no vietas, monologā stāsta skatījumu par pasaules problēmām Kremļa redzējumā, visi sēž pie galda un pieraksta. Tad viņš runā un var pieminēt: Latvijā ir *Novaja Volna*, un Raimonds Pauls it kā teica to un to, visi pieraksta, un pēc tam nākamajā līmenī viņi tam visam meklē jau stāstus. Kremļa mediju kontroli var redzēt arī tajā, kā Panamas skandāls netika atspoguļots Krievijas medijos. Mums vienā no mūsu rakstiem mēs apkopojām par medijiem, kas par to rakstīja un pieminēja Putinu; par medijiem, kas pieminēja Porošenko un nepieminēja Putinu un medijiem, kas vispār nepieminēja šo skandālu. Un televīzijas ir galvenās, kas vispār nepieminēja to skandālu. Tā taču bija pasaules mēroga lieta, bet bija Krievijas mediji, kas to noklusēja. Pagājušajā nedēļā Kremlis iedeva medijiem medaļas par neitrālu Sīrijas konflikta atspoguļošanu medijos, es zinu, ka Kremlis pēc Ukrainas arī deva balvas par objektīvu atspoguļojumu 300 žurnālistiem. Šīs un līdzīgas lietas, plus viņu aizsardzības ministra paziņojumi, ka informācija ir vēl viens ierocis, tas liecina par to, ka mediji tiek kontrolēti un, plus, to arī paši žurnālisti stāsta.

Ja skatās uz tematiku, ir kādi raksturīgākie temati?

Tematika bieži vien ir saistīta ar aktualitātēm. Jo, ja var uzskatīt medijus kā daļu no ārpolitikas, tad atsevišķas ārpolitikas lietas atspoguļojas medijos vienmēr. Un, kas ir interesanti, ko var novērot – tas ir kā skaļums, vai tie jautājumi tiek pagriezti skaļāk vai klusāk. To var nomainīt diezgan ātri. Kad Turcija notrieca Krievija lidmašīnu, Turcijas skaļums tika palielināts, uzreiz vērsās, Ukraina jau kuro nedēļu ir aktuāla un arī būs aktuāla. Ukrainas jautājumi ir tādi, ka tas mērķis parādi, ka Maidans un tas viss, ka tā nebija ukraiņu pašu vēlme, ka to kāds no ārpuses veicināja. Tad ir jāpierāda, ka Ukraina pati nespēj sevi pārvaldīt, ka tā ir *failed state* un tad aiziet galējībās, kur stāsta par ukraiņu briesmīgajām lietām pret iedzīvotājiem. Tad vēl velk ārā vecos fašistus, jā, Ukraina ir un to

nemitīgi pastiprina un pamazina. Piemēram, pēdējo nedēļu notikumi Ukrainā, militārie arī parādās dezinformācijā. Piemēram, šonedēļ ir daudz vairāk stāstu nekā bija agrāk.

Baltija un Latvija arī parādās regulāri?

Baltija un Latvija pēdējā laikā parādās mazāk. Kopš ir uzmanība Ukrainai un Turcijai, ir mazāk, bet nāk tāpat atpakaļ. Teiksim, Latvija vairāk bija leģionāru gājienu laikā. Mūsu nacistu gājiens parādījās. Par Latviju, Baltiju nekas jauns neparādās – ka Latvijā ir fašisti, ka apspiež krievus. Būs arī par to, ka Baltija vienmēr ir bijusi daļa no Krievijas.

Bet kas ir šo informācijas kampaņu auditorija – tā ir Rietumu sabiedrība jeb tie ir Rietumos dzīvojošie tautieši?

Pirms atbildu, man jāpasaka, kas ir svarīgi par mūsu darbu ar informāciju. Mēs pārtiekam no brīvprātīgiem ekspertu rakstiem. Mums ir cilvēki, kas pieteikušies mūsu tīklā, mēs esam viņus izvērtējuši, aprunājušies un personīgi zinām viņus, kuri tad apkopo rakstus par dezinformāciju, sūta mums, mēs tos pārbaudām un attiecīgi publicējam. Protams, ka mums ir daudz no Ukrainas, mums ir pāris *think tank* ES. Tā ideja ir tāda, ka mēs nevaram īsti teikt, ka mūsu tā kontributoru izlase ir perfekta, to mēs nevaram apgalvot. Mums arī lietuvieši laiku pa laikam uzraksta. Līdz ar to tas, ko es saku, es nevaru pretendēt uz absolūtu patiesību. Es nevaru teikt, ka Baltijas valstis ir mazāk, es tā nevaru pretendēt. Es redzu tendences, bet es nevaru precīzi apgalvot, ka tā notiek.

Bet par mērķauditoriju runājot?

Kremļa mediji uz ārvalstīm, uz svešvalodām ir vērsts *Sputnik*, tas ir galvenais. Viņi gan nesēn aizvēra ciet Skandināvijā savas mājas lapas, kas bija interesants gājiens. Es nezinu, kāpēc, bet kāds saka, ka viņiem finansiāli nav gājis. *Sputnik* ir viņu avots, arī, protams, *Russia Today*, kas ir caur satelītu pieejama visur. Tas sedz plašu auditoriju. Tad ir otrs piegājiens – krievvalodīgie. Te ir divi veidi. Viens, kurus uzrunā tieši krieviskajos medijos, piemēram, Latvijā ir Krievijas mediji Latvijā, caur kuriem var paust dezinformāciju. Un otrs ir pa taisno – caur kabeļtelevīzijām, internetu tieši no Krievijas, kas runā ar savējiem, bet runā ar tādu plašu savējo loku, kas ietver cilvēkus, kas runā krieviski un kuriem interesē Kremļa viedoklis par kaut kādiem jautājumiem.

Jūs arī izmantojat, lai nodotu šos vēstījumus, pozitīvo komunikāciju, vai tad pretēji var uzskatīt, ka Kremlis kā efektīvu informācijas taktiku uzskata tieši dezinformāciju?

Nu, jā. Tā dezinformācija ir daļa no ārpolitikas, grūti spriest, cik tas ir efektīvs vai neefektīvs, bet tas tiek izmantots regulāri. Par efektivitāti runājot, piemēram, ir interesanti, ko esam pētījuši kaut kādas lietas, tad ir interesanti, ka, piemēram, puse no Francijas sabiedrības vairo Kijevu Ukrainas karā. Vēl, piemēram, ka trešdaļa vāciešu uzskata, ka Kijeva ir vainīga. Grieķijā ir vairāk cilvēku pozitīvi pret Krieviju nekā pret ES, kas rāda to, vai tam ir efekts. Tam ir ietekme, ko mēs redzam ES un it sevišķi, bet te jāsap, kāda ir Krievijas pieeja. Tā ir dalīta. Atrast jautājumus, kas ir jūtīgāki arī ES sabiedrībā un kur iespējams atdalīt cilvēkus vienu no otra, piemēram, tas pats seksuālo minoritāšu jautājums ir ļoti parocīgs jautājums, kas antagonizē cilvēku vienu pret otru. To var izmantot. Arī terorisma vai migrācijas jautājums šobrīd ir ļoti labi jautājumi, uz kuriem var spēlēt. Piemēram, migrācijā sakot, ka ES ir pati vainīga pie šīs problēmas, bet otra puse, ka nepieciešams stiprs līderis kā Putins, kurš to var atrisināt. Tas viss iet kopā.

Tās ir visas tās tēmas, ko var redzēt arī Vešņakova vēstījumos, kuros ir stāsts par cilvēktiesībām un to izpratni, vērtību atšķirībām un šādas lietas.

Jā, tas ir interesanti, jo cilvēktiesības saistībā ar Rietumiem, mēs esam redzējuši informāciju, kas saka, ka – Rietumi it kā ir pret Krieviju noskaņoti un tie instrumenti, kas tiek minēti, ir cilvēktiesības, informācijas karš un arī NVO, ka Rietumu atbalsts NVO Krievijā arī ir Rietumu ietekme. Un tā varas perspektīva, kas Kremlim liek norobežoties no šiem jautājumiem. Jebkas, kas var ietekmēt Kremļa iekšpolitiku ir bīstams. Līdz ar to, ja mums atšķiras izpratne par cilvēktiesībām, tāpēc, ka, ja būtu viena izpratne, tad būtu normāli. Tā ir ārpolitikas pieeja norobežoties no jebkā, kas var ietekmēt iekšpolitiski. Bet vispār cilvēktiesības jau ir vienas, ir valstis vienojušās par to, kas ir cilvēktiesības, līdz ar to nevar būt dažāda izpratne par cilvēktiesībām.

Bet arī runājot par vēl vienu tematu – vērtību orientācija arī iezīmējas, runājot par Rietumiem, kuriem ir sašķobītas šīs vērtības?

Ir ļoti labs pētījums [Sanitai] Jembergai Re:Balticā, tas ir ļoti labs pētījums, kā Kremlis vienā brīdī pārņēma ģimenes vērtības un padarīja tās par instrumentu. Jā, Kremlis arī atbalsta labējās partijas Eiropā. Tā pati [Marina] Lepēna Francijā, kam tiek dota nauda. Tas ir. Vērtības ir viens no tematiem. Es savā laikā esmu mēģinājis uzzīmēt galvā tādu kā Krievijas naraīvu koku. To ir grūti izdarīt, bet gribam atlikt vienā plakne visus tos naraīvus un propagandas vēstījumus. Bet man šķiet, ka pašā centrā stāv tēze, ka Krievijai ir īpaša pozīcija pasaulē un ko citi mēģina atņemt. Un tad šī īpaša pozīcija tiek pamatota ar ļoti daudzām lietām – krievu unikālā kultūra, unikālā vēsture – Krievija kā Otrā pasaules kara uzvarētāja, un tad no otras puses ir tas, ka ir svarīgs uzstādījums, ka kāds pret to vērsas un vienmēr mēģina to apspiest. Un tad ir attiecīgi, ka pret *mūsu* kristīgajām vērtībām ir spiediens, kas Krievijā no otras puses ļauj runāt par tādu kā kristīgo vērtību aizstāvi globālā līmenī. Krievija pašlaik ir fašisma globālais apkarotājs – kas jebkurā vietā redz fašistus un spēj viņus apkarot. Krievija to ir mantojusi no Otrā pasaules kara uzvaras. Un, jā, otrā ir vērtību lieta. Tā vērtību lieta dezinformācijas jomā parādās par stāstiem, ka

ir Vācijas skolas, kurās aizliedz ēst cūkgaļu tikai tāpēc, ka ir migranti iebraukuši. Kā pierādījums tam, ka mūsu visu kristīgās vērtības ir apdraudētas un ka Krievija ir to aizstāvis. Tas viss ir jāuzlūko caur prizmu: mēs esam īpaši un visi mūs apdraud. Un, ja tu skaties caur to prizmu, tu vari principā atrast jebkurai lietai, jebkurai tēmai, jebkurai dzīves aspektam šo apdraudējumu un īpašumu. Ja vērtības – tad mēs esam īpaši, un apdraud mūs migrācija un viss pārējais. Ja tā ir vēsture, tad mēs esam īpaši ar savu īpašu pozīciju, vietu, Otro pasaules karu, un mums mēģina to atņemt. Arī Latviešu leģionār gājiens tiek uztverts kā mēģinājums apšaubīt Krievijas uzvaru, jo fašisms vēl dzīvo. Katram tam naratīvam, katram tam aspektam ir divas lietas – viens ir īpašums, kaut kāda īpaša pozīcija un, otrs, apdraudējums.

Kaut kādā mērā jau var sacīt, ka arī Krievijas gadījumā tā ir stratēģiskā komunikācija, tad kā tā atšķiras no Rietumu piekoptās?

Centralizācijas līmenis. Bet te jāatgriežas pie tā, kas ir stratēģiskā komunikācija. Tā ir kļuvusi Rietumu pasaulē par tādu kā lamu vārdu propagandas slēpšanai, kas īsti nav patiesība. Stratēģiskā komunikācija pēc būtības ir jebkura veida komunikācija, kurai ir uzstādīts konkrētāks mērķis un virziens. Tādā ziņā es negribētu likt vienā maisā to, ko dara Krievija un to, ko dara ES. Tās ir dažādas lietas.

Tās izpratnes ir dažādas, kas tās nošķir?

Ir runa par komunikācijas izmantošanu un apjomu. Galvenā atšķirība ir tajā, ka mediju brīvība ir lielākā atšķirība, kas visu nosaka un maina. Pieņemsim, tīri teorētiski, ja Rietumu valstis tagad mēģinātu sākt ietekmēt savu iedzīvotāju viedokļus, izmantojot komunikāciju, tad ļoti drīz un ļoti ātri mediji to redzot, par to ziņotu un tas uzliek valdošajai elitei zināmus ierobežojumus izvērsties. Es domāju, ka visi par to domā un visi to dara, jo, piemēram, briti ar komunikācijas palīdzību cilvēkus māca izslēgt elektrību. Tas ir labs risinājums, jo tas ir veids kā efektīvi, neieguldot daudz līdzekļus, maini cilvēku paradumus. Un tas nav nekas nepareizi, ja tiek ietekmēti cilvēku prāti par lielākām un nopietnākām lietām, ir mediji, kas to redz un par to rakstīs, plus ir valdošajai elitei šādā veidā mediju telpā par uzmanību jākonkurē ar medijiem, viņiem nav nedalīta uzmanība. Mēs varētu pateikt Latvijā, ka mums Ziemeļkoreja ir galvenais ienaidnieks, protams, mediji uzreiz prasītu, ko tu te stāsti. Bet, lūk, tā ir atšķirība. Jo ja tev ir centralizēta sistēma, kurā mediji tev ir pakļauti, tev nav nekādas kritikas, tu vari, izmantojot medijus, pateikt un izdomāt jebko un laist to cauri, cilvēki to dzirdēs, patērēs un tas mainīs viņu domāšanu. Tā ir tā galvenā atšķirība.

Manu, ka sarunai atvēlētais laiks, par kuru vienojāties, iet uz galu, tāpēc jautāšu, vai bija kas tāds, ko vēl vēlējāties būtisku piebilst un ko es vēl nepaveicu?

Tas izaicinājums Latvijas gadījumā, es domāju par to visu cīņu. Tā ideja, kā mēs cīnāmies ar dezinformāciju, mums ir svarīgi, lai mediji paši sāktu to dezinformāciju redzēt un atpazīt. Un es te nedomāju Krieviju, Krievija ir cits stāsts un tur grūti tikt iekša. Mums ir bijuši pāris veiksmīgi stāsti, kā mēs tikām Krievijas medijos iekša. Mēs Krimas aneksijas gadā bija Mogerini paziņojums, kurā viņa to nosodīja un aicināja ANO valstis pievienoties sankcijām. Tad mēs šo paziņojumu, pirms viņš iznāca publiski ārā, mēs viņu iztulkojām krieviski un piespēlējām laicīgi vienam Krievijas medijam, sakot, ka, lūk, šeit ir *statements*, nāks ārā pēc stundas vai divām, to nopublicēja un viņš pēc tam aizgāja *jandeksā* – krievu *google*, un tur viņš aizgāja kā galvenā ziņa. Mums bija kaut kādi 200 000 apmeklējumu tikai no Krievijas, kas lasīja to ziņu. Protams, Krievijas informācijas telpā viņš izskanēja savādāk. Viņš izskanēja nevis – jo mūsu galvenā ziņa bija, ka aneksija ir nelegāla, ka tā nerīkojas valstis 21. gadsimtā, un izskanēja no otras puses, ka ES ar to vēl nepietiek un ka ES vēl vēlas, lai ANO uzliek sankcijas. Taču mēs panācām to, ka cilvēki klikšķināja uz mūsu krievu valodas lapas. Mēs tādu esam uztaisījuši, kurā mēs pakāpeniski arī liekam ziņas, jo ir svarīgi, lai izskanētu ES viedoklis tūrā formā otrā pusē. Tas ir ļoti svarīgi, jo tā problēma ir tāda, ka viss tiek sagrozīts. Tāpēc daudzi no komisāriem izvairās runāt ar Krievijas medijiem Briselē, tāpēc, ka pasaka vienu, bet tas tiek sagrozīts. Nevar dabūt tīras ziņas, otru perspektīvu Krievijas medijos. Līdz ar to caur šo embargo uz ziņas, mēs to iedabūjam. Tas, kas jādara, ir jāveicina pašu Krievijas cilvēku vēlmi uzņemt informāciju un to meklēt. Latvijā, man šķiet, viss ir labi, ka cilvēki labis aprot, kas ir dezinformācija un informācija, mēs, manuprāt, šajā ziņā esam ar diezgan biezu ādu.

Vismaz daļa auditorijas...

...jā. Tas ir žurnālistu darbs. Arī mēs ar tabulām, vēl kaut ko pievērsām, uzmanību, lai saprastu, no kurienes aug kājas. Man tāpēc patīk Jembergas pētījums, ka pēkšņi ģimenes vērtībām iestājas labējā un kreisā spārna deputāti. Ir svarīgi saprast, no kurienes aug kājas. Un par šo dezinformāciju, kas notiek Krievijā, nu jau ir ļoti grūti atrast brīvus laukus. Brīvus jēdzienus, kas nav kaut kam piesaistīti. Nu kā sanāk – ja tu esi pret seksuālam minoritātēm, tad tu atbalsti Putinu; tu esi pret migrantiem – o, skaidrs, par Putinu, bet ja par migrantiem – tad par Merkeli. Notiek tas, ka tie lauki lēnām aizpildās. Un tas pēdējais komentārs man ir tāds, ka ir interesanti, kā cilvēkus ierauj iekšā. Arī ar visiem troļļiem, viņiem ir atbilde uz jebkuru jautājumu. Sanāk, ka caur vienu jautājumu tu ieej informācijas telpā, kur tev par visiem jautājumiem atbildes tiek dotas. Tā ir tā interesantā lielā naratīva pieeja – principā ieejot Kremļa informācijas telpā, tev ir atbildes uz jebkuru jautājumu, viss ir atbildēts. Un tas arī ir tas lielais spēks. Tā teorija ir diezgan skaidra. Ir pozitīvais un pret mums vēršas un tas, kā mediji izskaidro visus jautājumus un redz visus, to dara tā viegli. To mēs pamanījām Karabahas konfliktā. Tas, kas tur notika, visticamāk

nebija Krievijas plānots. Un kas bija interesanti, Krievijas mediji šo sākumā atspoguļoja plus mīnus neitrāli un bija nepieciešama aptuveni nedēļu, lai viņi to dziesmu mainītu uz to, ka Turcija ir vainīga, ka Turcija caur Karabahas konfliktu mēģina vērsties pret Krieviju. Sanāk, ka medijiem vajadzēja vismaz nedēļu, lai saprastu, kuru naratīvu izmantot.

Bet tad tas jau liecina, ka tā centralizācija nemaz tik efektīvi nedarbojas?

Tādā ziņā, ka ar lietām, kas ir paredzamas, piemēram, tagad tuvojas Eiropadome, kas lems par sankcijām pret Krieviju, nu tad aktivizējas raksti, kur meklē, piemēram, plašu rezonansi ieguva Francijas deputātu balsojums, rezolūcija par sankcijām. Bija daudz rakstu, ka, lūk, francūži ir pret sankcijām. Ir šādi jautājumi, uz kuriem aktivizējas un kur tiek gatavotas atbildes un tas tiek veidots. Bet uz negaidītām lietām no sākuma ir klusuma brīdis, tieši tas bija ar Krievijas lidmašīnas notriekšanu Turcijā. Bija klusums, arī klusēja Kremlis. Šoks. Ko darīt, ko teikt, kamēr aparāts nodefīnējās un izdeva ārā naratīvu. Par jaunām lietām, jā. Par pārējo visiem viss ir skaidrs. Piemēram, par Ukrainu – viss skaidrs, ka tie ir mūsu brāļi, kuri gan Rietumu ietekmē ir atteikušies no mums, kuri paši nespēj sevi pārvaldīt un principā ir daļa no lielās Krievijas. Un tur neko nevajag, lai izskaidrotu. Tas ir tas lielais spēks, ka tie naratīvi ir pietiekoši vienkārši, lai ar tiem varētu izskaidrot jebkuru jautājumu ar jau gatavu naratīvu.

Intervija ar Saeimas Ārlietu komisijas priekšsēdētāju Ojāru Ēriku Kalniņu

Kā jūs raksturotu, kāda šobrīd ir Latvijas-Krievijas attiecības?

Protams, viņas ir pamatīgi pasliktinājušās kopš 2014. gada ar Krimas aneksiju, ar Ukrainas invāziju. Es pat teiktu, ka jau 2008. gadā redzējām, ka lietas gāja uz sliktu pusi, kaut gan bija brīdis, kad [Valdis] Zatlers bija prezidents un kad viņš apciemoja Maskavu, kad it kā viss gāja uz pozitīvo pusi un sāka normalizēties. Bet ar Krimas invāziju un ar visu Krievijas rīcību pēdējo divu gadu laikā ne tikai pret Latviju, bet visu Eiropu, tās attiecības ir pasliktinājušās un tas īpaši atspoguļojas uz mums, tāpēc, ka pēc Krimas un Ukrainas izskanēja vairāk draudu arī pret Baltijas valstīm, tas nepalīdz situācijai.

Vai Latvijas-Krievijas attiecības šobrīd ietekmē tikai šis Ukrainas jautājums, jeb ir arī citi temati?

Es domāju, ka tas ir galvenais, jo, cik es atceros, pirms tam bija normāli. Jā, ir lietas, jautājumi, kuri vienmēr ir grūti, vai mēs runājam par vēsturi, Krievijas pilsoņiem, ir zināmi problēmlauciņi, bet visumā viņi sāka iet uz pozitīvo pusi. Pirms trim gadiem Ārlietu komisijā mēs izskatījām likumu, kas apmainīja īpašumus starp Krieviju un Ārlietu ministriju un tas arī gāja diezgan normāli un man jāsaka, ka tā bija pēdējā reize, kad man bija tieša saskare ar vēstnieku, jo kopš tā laika es viņu minimāli esmu redzējis vai ar viņu runājis, bet tad viņš pat dažas reizes atnāca uz Ārlietu komisiju, lai runātu gan par attiecībām, gan par šiem īpašumiem.

Jūs redzat no Krievijas puses vēlmi šīs attiecības kaut kādā mērā atstāt vai uzlabot?

To ir grūti pateikt, es skatos uz to, kā Krievija reagē uz Eiropu un uz Pasauli. No vienas puses, jā, viņi it kā grib, lai var atsaukt sankcijas, lai varētu normalizēt attiecības, bet no otras puses viņi nav gatavi darīt neko attiecībā pret Krimu vai pret Ukrainu – Minskas līgumi netiek pildīti. Un es esmu manījis, ka laiku pa laikam, kad ES sanāk kopā, lai apspriestu sankcijas un domātu, ka Krievija mēģinātu kaut ko pozitīvu parādīt, viņi rīkojas tieši pretēji. Tā kā kādreiz viņu rīcību ir ļoti grūti saprast. Es ļoti šaubos, vai viņi mēģinātu pielauzt Latviju atsevišķi no pārējām ES valstīm, es domāju, ja viņi kaut ko dara ar ES, tad viņi vairāk mēģina piestrādāt pie Dienvidu valstīm – Spāniju, Itāliju, Grieķiju. Šeit viņi nesastaps dzirdīgas ausis, jo mūsu nostāja ir diezgan stingra.

Līdz ar to vai no Latvijas puses ir šāda vēlme?

Jā, es domāju, ka mēs pastāv atkal pie Eiropas pozīcijām, kaut gan mēs to draudu izjūtam tiešāk nekā daudzas Eiropas valstis tāpēc, ka esam kaimiņvalsts. Bet no vienas puses Latvija jau grib normālas kaimiņattiecības ar Krieviju. Tirdzniecībā mums vēl jāprojām ir, ja mēs skatāmies uz tirdzniecību, uz dzelzceļu, uz ostām. Un es vienmēr uzsveru, runājot ar citiem Eiropas diplomātiem un politiķiem, ka mēs ļoti gribētu normālas attiecības ar Krieviju, bet dēļ viņiem mēs nevaram. Un principa pēc mēs nevaram atkāpties no mūsu pozīcijām kamēr nekas nav mainījies it īpaši Ukrainas austrumos. Tas ir principa jautājums un tur mums ir jāatgādina pārējām Eiropas valstīm, ka no tāda principa nevar atkāpties. Es teiktu, ka mēs esam gatavi uzlabot attiecības, bet tikai tad, ja Krievija parāda kaut kādu labo gribu.

Jūs saistībā ar Krieviju lietotāj vārdu *drauds* – to jūs izvēlējāties apzināti?

Drauds? Es domāju, ka tajā brīdī, kad viņi iebruka Gruzijā, pirmo reizi mēs pasvērām iespējamo draudu. Ukraina bija vēl vairāk, it īpaši tajos mēnešos pēc tā pirmā iebrukuma, kad nezināja, cik tālu ies, vai līdz Moldovai, runāja par Baltijas valstīm. Kopš es esmu nodarbojies ar Latvijas neatkarības politiku, kas ir pēdējos 25 gadus, tā bija pirmā reize, kad es tiešām jutu, ka te varētu kaut kas būt. Un veselu gadu tā tas gāja. Šodien, es domāju, ka tas ir mainījies. Arvien vairāk, pirmkārt, NATO ir parādījis vienotu spēku. Viņa ir darījusi visu, lai brīdinātu Krieviju par iespējamām sekām, ja viņa te kaut ko dara. ES ir konsekventi rīkojusies. Un es nupat izlasīju vienu rakstu internetā, viens amerikāņu pētnieks par to, kāpēc Krievija nekad neuzbruktu Baltijas valstīm. Viņš pateica, ka tas Krievija izmaksātu par dārgu un būtu trīs valstis, kur būtu nepārtraukti nemieri un problēmas un pasaule to nosodītu, tā kā es šodien jūtu, ka tīri fiziskais, militārais drauds ir mazāks nekā varbūt pirms gada, pusotra.

Šobrīd gan vairāk runā par dažādām hibrīdmetodēm.

Jā, un interesanti, ka šajā rakstā bija teikts, ka ja runā par hibrīdkariem, tad Rietumi ir daudz spēcīgāki nekā Krievija. Es domāju, ka mēs arvien vairāk apzināmies, kas tas ir un ko ar to dara. Es ļoti priecājos, ka Latvija atvēra šo STRATCOM izcilības centru, jo arvien vairāk tas ir ļoti svarīgs Eiropā ne vien attiecībā ar Krieviju, bet arī pret Daesh un terorismu, un es to daļēji redzu kā tādu izglītojošu centru, kas palīdz cilvēkiem saprast, kā sociālie un tradicionālie mediji tiek izmantoti, lai mainītu cilvēku viedokļus. Un tas, ko es esmu uzsvēris, ka tā problēma jau nav tikai ar krievu valodā runājošiem. Mums ir jāizglīto Rietumeiropieši, amerikāņi un kanādieši par to informāciju, ko viņi saņem, no kurienes tā nāk. Jo vairāk mēs to darīsim, jo vairāk mēs atklāsim šīs it kā NVO, kas principā ir Krievijā radītas, jo vairāk mēs spēsim tikt galā ar šo hibrīdkaru.

Bet skatoties uz to, kas notiek Latvijas mediju vidē, jūs redzat Krievijas mediju diplomātijas aktivitātes jeb to var dēvēt par sava veida informatīvu kampaņu?

Kādreiz tiešā veidā, ka Krievijas vēstniecība kaut ko dara, to es neredzu, protams, es krieviski nelasu un nesaprotu. Netiešā veidā, un to nevar pierādīt, vai tie ir krievu troļļi, bet to var redzēt gan komentāros *Facebook*, vai arī *Twitter*, ir tādi, kas ļoti labi izmanto segvārdus, tēlo, ka tu esi latvietis, ka esi nacionālists. Es to izjūtu ne tikai

attiecībā uz Ukrainu vai Krievijas agresiju, bet uz tādiem jautājumiem arī kā BREXIT, TTIP, Eiropas problēmas, es pēdējo divu gadu laikā uzskatu, ka Krievijas galvenā stratēģija ir, lai radītu haosu ES, lai vājinātu NATO un izmantotu visas šīs metodes, lai atbalstītu tās sabiedrības daļas, kas ir pret Eiropas vienotību.

Jūsaprāt, to viņi dara arī Latvijā?

Es pieņemu, ka jā. Es to pierādīt nevaru, bet es domāju, ka viņi visur to dara. Ir nedaudz dīvaini, ka Latvijā šobrīd atbalsts ES ir krietni lielāks nekā daudzās Rietumeiropas valstīs, bet es nebūtu pārsteigts, ka mums TTIPs nav kļuvis par aktuālu jautājumu, bet es domāju, ka tas brīdis pienāks, ka viņi darīs visu, lai atbalstītu šo pret viedokli.

Kur jūs smēlaties informāciju par Krievijas viedokli, kas ir tie avoti?

Tā kā es lasu angļu valodā informāciju, tad bija kāds ļoti interesants gadījums. Es abonēju *Foreign Policy* žurnālu un es vienu dienu redzēju reklāmu par vienu pētījumu par Krievijas lobiju Vašingtonā. 15 lpp. ziņojums. Man bija jāieiet iekšā un tas nāca no mājas lapas *Russia Direct.org*. Un tur bija visādi akadēmiski raksti par Krieviju un daži pazīstami Rietumu speciālisti un es iegāju iekšā un es skatījos, kas to izdod un galu galā tas bija Krievijas izdevums. Tie raksti 75 % ir ļoti labi un objektīvi, bet šis pētījums par Vašingtonu bija ļoti labs – tur uzskaitīja katru firmu un cik naudas un es domāju, ka tā ir viena metode, ko viņi izmanto. Es no *Foreign Policy* saņemu arī e-pastus, pēdējā laikā viņi pat vada ar ziņām, kas nāk no *Russia Direct*. Aizrakstīju Edvardam Lukasam, prasīju, vai viņš zina, vai tā ir tīra nauda, vai viņi nopērk tikai to vai arī tur sāk ietekmēt. Nesen es atklāju kaut kādu *Rethinking Russia*, tas ir daudz prastāks. Tas ir tādā padomju stilā, bet *Russia Direct*, es domāju, ka tas ļoti daudzus cilvēkus varētu piemānīt, ja viņi neiet un nemeklē no kurienes nāk finansējums.

Bet šeit uz vietas jūs sekojat līdzī, piemēram, vēstnieka izteikumiem?

Es lasu ko viņš saka publiski mūsu telpā, mans iespaids par Vešņakovu ir, ka viņš ir visus šos gadus precīzi pildījis Maskavas instrukcijas. Es tiekos ar visiem vēstniekiem, es jau gadiem to esmu darījis un man jāsaka, ka viņš ir vienīgas ar kuru tāda personīga saite nav bijusi. Esmu ar citiem gājis uz vakariņām, un, labi, daži aizstāv savas valsts viedokli, bet viņi arī nedaudz personīgās domas izsaka. Vešņakovs ir tā kā robots. Viņš nekad nepalaiž vaļā un kā es teicu, pirms Ukrainas notikumiem, kad mēs vēl runājām par šiem īpašumiem, tad es laiku pa laikam pieņemšanās ar tulka palīdzību ar viņu parunājos, bet tā bija tāda tīri formāla draudzība, nekas tāds. Tagad nē, man nav ko runāt. Un es redzu, ka laiku pa laikam viņš izaicina sabiedrību šeit, bet tas ir ar instrukcijām no Maskavas.

Bet tad viņa gadījumā varētu domāt, ka tas, ko saka viņš, tie ir tie Krievijas ārpolitikas vēstījumi, kas viņam ir jānodod?

Es domāju gan. Ja principā katram vēstniekam tas ir viņa pienākums. Pirms vairākiem gadiem, kad viena Amerikas vēstniecei pārmeta par to slaveno runu, daudzi teica, ka viņa pārgāja pāri pa strīpu, nu es ļoti šaubos, ka viņa to būtu teikusi bez kaut kādas Vašingtonas atļaujas, jo reti kāds vēstnieks uzdrošinās savu personīgo viedokli teikt. Bet privātās sarunās viņi var bišķiņ vairāk savu viedokli pateikt, bet ar Vešņakovu es domāju, ka pilnīgi ne. Jebkurš Krievijas vēstnieks ir stingri kontrolēts un tie neatļaujas kaut ko personīgu palaist, tā ir stingra stratēģija, kas nāk tieši no Kremļa.

Diplomātiem ir dažādas tās robežas, līdz kurai vēstnieks valstī, kurā viņš rezidē, var iet, vai jūsaprāt Vešņakovs šo robežu kādreiz pārkāpj vai nē?

Jā, to ir grūti pateikt. Tas ne tikai atšķiras katrā valstī, bet tas var mainīties arī atkarībā no attiecībām. Es pats kā bijušais vēstnieks varbūt diplomātiem dotu lielāku brīvību, jo no vienas puses tas ļauj mums saprast, ko viņi domā. Un ja viņi nedaudz pārkāpj robežas, nu, labi, mēs varam to publiski kritizēt, bet mums tas dod vērtīgu informāciju par kaut ko, kas viņiem sāp, vai kas liekās svarīgi. Tā kā es domāju, ka būtu jādara ļoti daudz, lai mēs nonāktu situācijā, kur mēs prasām, lai vēstnieku atsauc.

Bet tajā pašā laikā jūs sacījāt, ka viņš laiku pa laikam ir provocējis Latvijas sabiedrību?

Jā, bet tad es to uzskatu kā ne viņa, bet Maskavas provocāciju. Protams, ja mēs gribam sniegt signālu pret Maskavu, ka mēs esam nepamierināti, tad jā, bet viņš ir tikai simbols, mēs viņu tad sūtam atpakaļ tikai tāpēc, ka neesam apmierināti ar Maskavas pozīciju.

Temati, kas iezīmējas Vešņakova vēstījumos, viņi atkārtojas ar zināmu regularitāti un tur ir vēstures jautājums, Otrā pasaules kara rezultāts un interpretācijas par to, cilvēktiesības, krievvalodīgo tiesības, vērtības un vērtību orientācija. Kāpēc šie temati?

Tie vienmēr pēdējos 25 gadus ir bijuši tie galvenie temati, vismaz ko Kremlis uzskata kā svarīgus Latvijā. Es esmu vienmēr pastāvējis uz to, ka Maskavas politika pret Baltijas valstīm pēc neatkarības ir ne tik daudz atgūt Baltijas valstis vai ieņemt, vai okupēt, bet panākt, ka Baltijas valstis ir ES un NATO valstis, bet ka to valdības ir ļoti pozitīvi noskaņotas pret Maskavu. Tā viņiem ir ideālā stratēģija – panākt, ka Rietumos ir valstis, kas pilda Maskavas instrukcijas. Viņiem tas nav izdevies nevienā Baltijas valstī, bet viņi vienmēr mēģina caur politiku. Varbūt 90. gados viņiem bija lielāka cerība, ka viņi varēs pagriezt krievu tautu pret Latviju, tas nav izdevies. Varbūt taktika mainās, bet šie ir tie jautājumi, jau daļēji viņu mērķis ir parādīt, ka te nav viss kārtībā, ka šīs ir problēmvalstis. Mēs it kā esam visnaidīgākie pret Krieviju. Daļēji tas mērķis ir pagriezt mūsu sabiedrotos pret Baltijas valstīm. Tas bija viens no argumentiem, kad mēs kandidējām uz NATO, ko es arī dzirdēju Vašingtonā, ka krievi mēģināja iestāstīt amerikāņiem, ka visi baltieši ir fašisti, viņi ir slikti, viņi rādīs tikai problēmas. Ja viņi

varētu atdalīt mūs no pārējām ES valstīm, tad mēs esam vājāki un tad viņiem ir iespēja iegūt lielāku ietekmi mūsu politikā.

Bet jūsuprāt tad tie ir vēstījumi, ko viņi lielā mērā cenšas nodot mūsu partneriem?

Jā, daļēji tas ir vērst pret mums, bet es domāju, es to pat redzēju, kad es biju vēstnieks, man kongresā viens konsultants parādīja vēstniecības vēstules, ko viņi sūtīja visiem kongresmežiem, kur sūdzējās par cilvēktiesību pārkāpumiem Latvijā. Tā kā viņi aktīvi pie to piestrādāja. Kā tagad ir, es nezinu.

Ko ar šādiem vēstījumiem, jūsuprāt, var panākt Latvijas sabiedrībā?

Es nezinu, vai krievu tautības iedzīvotājus var vairs ietekmēt, izņemot varbūt, ja viņi cer, ka jaunā paaudze varētu būt krieviski noskaņota. Es te neesmu eksperts un man ir sajūta, ka jaunā krievu paaudze ir vairāk eiropeiska, ka mums ir Eiropas krievi nevis Krievijas krievi. Un vecā paaudze ir tāda, kāda viņa ir, to nevar ietekmēt. Vienīgais varbūt ir mēģināt ietekmēt to latvisko daļu, kas svārstās, kas varbūt grib labākas attiecības ar Krieviju, ne vienmēr ir apmierināti ar valdības nostāju un kas varbūt ir liberālāk noskaņoti pret Krieviju un tad mēģināt šo sabiedrības daļu ietekmēt. Agrāk mēs domājām, ka vienīgā prokrieviskā politiskā partija bija Saskaņas centrs, bet mēs redzam, ka tagad ir vismaz vēl viena partija, kas tādā pašā veidā rīkojas, lai gan oficiāli viņiem nekādas saistības nav, viņi nav parakstījuši kaut kādu nodomu memorandu. Tā ir tā metode, mēģināt atrast jaunas partijas, kas uz āru ir latviskas, bet iekšēji vairāk pozitīvi noskaņotas pret Krieviju.

Bet tad Krieviju interesē arī latviskā auditorija?

Jā, es domāju. Te nevarēs mainīt Latvijas politiku, ja neietekmēs vismaz vienu daļu no Latvijas auditorijas. Un es domāju, ka viņi ļoti mēģina ietekmēt uzņēmējus, jo viņiem ir vēl lielāka vēlme sadarboties ar Krieviju, jo tur ir peļņa un nauda. Un tie, kas varbūt vairāk skatās tikai uz naudas lietām un mazāk uz politiku un principiem, nu varbūt tos var ietekmēt. Jo sliktas attiecības ietekmē viņu makus un ienākumus.

Bet tad tāpēc ir šī problēmvalsts tematika, jo diez vai latvisko auditoriju iespējams uzrunāt ar vēstures interpretāciju, krievu valodas statusu, jeb arī šie temati var tikt izmantoti kā mobilizējoši?

Es nedomāju, ka latviešu auditoriju var ietekmēt vēstures jautājumos, izņemot tos, kuri uzskata, ka, jā, tā bija, bet par to vairs nav vērts runāt. Kas uzskata, ka ir laiks šīs lietas aizmirst, varbūt viņi cer uz to, ka jaunā paaudze, kas nav dzīvojusi padomju laikā, kam nav nekādas atmiņas par okupāciju, ka tā varētu būt liberālāk noskaņota pret Krieviju. Es pieņemu, ka sports un kultūra vienmēr bija sabiedrība ietekmēšanas instruments – gan *Jaunais vilnis*, hokeja līga, kas notiek. Ar to parādīt, ka mums var būt labas, normālas attiecības un mēs visi cietīsim, ja tās netiks uzlabotas.

Cik jūs vispār redzat Krievijas publiskās diplomātijas aktivitātes klātesošas Latvijā, tā pati kultūra un sports kā maigās varas instrumenti?

Viņi ir un viņi tiek izmantoti un no vienas puses ir žēl, ka tas tiek tā izmantots, jo tas būtu pilnīgi normāli, ja Latvijā kā kaimiņvalstī būtu interese par krievu kultūru un sportu. Normālos apstākļos, ja Krievija būtu demokrātiska valsts, tad es neredzu nekādu problēmu, ka te ir krievu drāmas teātris, krievu kultūra un to es bieži saku ārzemniekiem, kāpēc ir problēmas. Es saku, ka problēmas nav starp krieviem un latviešiem. Problēmas ir starp valdībām, starp politikām, bet cilvēciskās attiecības ir normālas. Cilvēki precas, strādā kopā, sporto kopā. Un tāpēc ir žēl. Bet es domāju, ka būs jāgaida vēl kāda paaudze pirms tas mainīsies. Un, otrs, Krievijai ir jāmainās. Diemžēl ar Jeļcinu bija cerības, ka Krievija varētu uziet uz jauna, demokrātiskāka ceļa. Putins to ir pilnīgi atpakaļ atgriezis un ir grūti pateikt, kas nākotnē varētu notikt. Mums ir jābūt uzmanīgiem un mūsu drošībai vissvarīgākais ir nodrošināt, ka NATO un ES ir spēcīgas un vienotas. Un ka mēs esam aktīva daļa no tā, jo bez tā mums visādi draudi varētu no tā būt.

Kāpēc Krievijas piekoptā publiskā diplomācija ir problemātiska, it kā jau, skatoties uz instrumentiem, taču var teikt, ka tas ir tas pats, ko dara visas citas valstis?

Jā. Tā ir. Izņemot to, ka mēs joprojām dzirdam no Maskavas to, ka te nekāda okupācija nebija, ka Baltijas valstis vēsturiski bija daļa no cariskās Krievijas. Ja nebūtu šie draudi, tad es domāju to neuzskatītu par draudu. Bet es domāju, ka mēs ilgu laiku būsim diezgan jūtīgi pret jebkuru gājienu no Krievijas puses, pat ja tas būtu sirsnīgi domāts. Mums vienmēr būs aizdomas. Labi, Žirinovskis ir ekstrēms piemērs, bet mēs redzam Putina baikerus, un ir citi, kam diezgan patīk nolamāt Baltijas valstis. Ir žurnālisti, kas to dara. Un, kamēr tādi draudi būs, mēs vienmēr būsim uzmanīgi un nevarēsim simtprocentīgi uzticēties jebkuram pasākumam. Bet uz visu mūžu tā nevarētu būt. Bet atkal, es nedomāju, ka mēs varam kaut ko mainīt. Kad man ārzemnieki prasa par mūsu attiecībām ar Krieviju, es saku, ka no mūsu puses mēs esam darījuši visu, lai būtu labas attiecības, situācija var mainīties tikai tad, ja Krievija pati mainās. Mēs neapdraudam Krieviju, mēs nelamājam Krieviju, mēs neaprunājam Krieviju, mēs neko ļaunu pret Krieviju nedarām.

Un tas ir tieši tas pats, ko saka Krievija, tikai otrādi.

Jā, tikai no viņu puses ir daudz pierādījumi, ka viņi runā, bet par to, ko viņi dara, par to Drošības policija runā, cik aktīvi viņi ir.

Kā jūs raksturotu, kuri ir tie pieturas punkti, uz kuriem lūkoties, raksturojot Latvijas-Krievijas attiecības, šobrīd lūkojoties uz to situāciju, kas ir pēc notikumiem Ukrainā?

Vispār jau būtu interesanti paskatīties tomēr tādā mazliet garākā griezumā, jo, ja mēs runājam par vēstnieku un vēstnieka komunikāciju publiskajā telpā, tad viņa ir atšķirīga atkarībā no tiem notikumiem. Un ja mēs skatāmies uz pēdējo laiku Ukrainas notikumiem, tad tur pārsvarā ir divas virzības: defensīvā, ka mēs jau neko, ka viņi tur paši, līdz tam, ka jūs bruņojaties un mums nekas cits neatliek kā bruņoties pretī. Savukārt, ja paskatās Vešņakovu no tā brīža, kad viņš ieradās un līdz šim brīdim, tad tur ir dažādi pavērsieni. Man, piemēram, Krievijas karš Gruzijā nešķita tik ļoti interesants, drīzāk šķita interesanta Vešņakova darbība Amerikas restartēšanas politikas paziņošanas gadījumā. Tad mēs piedzīvojam to, ka, kad viņš šeit atbrauca un neviens nezināja, vai ticēt tam, ko viņš saka vai nē, tāpēc, ka reputācija bija neviennozīmīga. Līdz tam, ka viņš restartēšanas brīdī kļūst par tādu miera dūju līdz restartēšana notiek, līdz pat tagad, protams, figurāli izsakoties tādos gara apstākļos un bruņošanās apstākļos no Krievijas pozīcijām skatoties. Tur tiešām ir dažādas tās konfigurācijas.

Šī defensīvā pieeja – vai viņa ir vērojama tikai Ukrainas jautājumā?

Nē, viņa nav. Jau no paša sākuma viņa tāda ir. Tad, ka viņš te atbrauca, nevarēja saprast īsti, kuru tad no tiem Kremļa grupējumiem viņš īsti pārstāvēs, jo ar Kaļuzņiju bija pilnīgi skaidrs, ka tur bija energo lietas, biznesa lietas un līdz ar to tāda lielā vispār neeksistēja. Un savukārt par Vešņakovu runāja, ka no vienas puses nezina, ar ko viņš ir kopā, bet arī, ka viņa darbošanās velēšanu komisijā tika vērtēta neviennozīmīgi un tad bija jautājums, vai viņš uz šejieni tiek sūtīts kā trimdā, tāpēc, ka nav ko darīt, vai viņš uz šejieni tiek sūtīts kā uz zemi, kur iespējams ir vēl vairāk kādas intereses jāpārstāv. Un tagad skatās to viņa uzstāšanos, es teiktu, ka viņam ir tāda telegrāfa loma, paša savas iniciatīvas nevar redzēt, tā vairāk ir tik tiešām uzdevumu pildīšana.

Tāds Kremļa translators?

Jā. Pastnieks.

Līdz ar to, cik liela mērā var uzskatīt, ka vēstnieka teiktais arī diagnosticē to, kādas ir Latvijas-Krievijas attiecības?

Redzat, vēstnieka teksti publiskajā telpā nav uzskatāmi kā par tādiem, kas ietekmē Latvijas-Krievijas attiecības. Viņi drīzāk ir kā Krievijas pozīcijas attiecībā uz vienu vai otru notikumu formulēšana. Līdz ar to kā politiku pašu par sevi šos vēstījumus uztvert noteikti nevarētu, bet kaut kādu nokrāsu, formulējumu ziņā, jā. Atkal, Vešņakovs, ja vēro līdzīgu viņa publiskās runas, viņš ir diezgan garlaicīgs. Viņš ir formāls, viņš nepārkāpj diplomāta klasisko valodas ietvaru un līdz ar to tas stāsts par to, ka viņš ir tas pastnieks, tikai to pastiprina. Ja skatās uz to pašu Kaļuzņiju, tad tur bija visas pārles, kādas vien ir iespējamas un kaut ko tādu var atļauties cilvēks, kas dzīvo arī ārpus tiem diplomātijas rāmējumiem, kuram iespējams kaut kādā noteiktā jomā tā ietekme var būt lielāka. Tā kā es domāju, ka Vešņakovam ir diezgan minimāla.

Viņš ir bieži saņēmis pārmetumus par iejaukšanos Latvijas iekšējās lietās, jūsuprāt, diplomātijā ir robežas, cik tādu diplomāts var iet, vai Vešņakovs šajās robežās iekļaujas?

Es teiktu, ka viņš ir uz robežas, kuru viņš periodiski pārkāpj. Es neteiktu, ka viņš ļoti dziļi iesoļo iekšējās lietās, bet to, ka pazīmes ir, jā es piekritīšu. Bet te ir savas īpatnības, kāpēc tas notiek. Iespējams, ja Latvijas un Krievijas attiecības būtu cita rakstura, kurš būtu stāsts par kopīgiem projektiem, kopīgām rīcībām kaut kur citur – valstīs, kurs ir konflikti, tad būtu cita lieta. Ja stāsts būtu par sadarbību kaut kādās starptautiskās organizācijās, tas būtu trešais stāsts. Savukārt Krievijas intereses Latvijā ir ļoti precīzi formulētas un tās visas attiecas vienīgi uz Latvijas iekšpolitiku. Un līdz ar to, tas, ko viņš dara, ja mēs skatāmies ne no Latvijas, bet viņa pozīcijām, tad viņš ļoti perfekti pilda savas funkcijas. Viņš pilda tieši to, ko no viņa pieprasa maizes devējs un tā ir tāda viegla iejaukšanās iekšējās lietās, meklējot vājos punktus, kur var iejaukties vairāk un tas jau, protams, vairs nenotiek caur publisko telpu, tas notiek caur klasisko diplomātiju.

Ir autori, kuri runā par mediju diplomātiju, par mediēto publisko diplomātiju, kā jūs uz to raugāties, vai par kaut ko tādu var runāt un vai šādas stratēģijas varētu būt klāt esošas vēstnieka aktivitātēs?

Man grūti sacīt, jo es neesmu Vešņakovu pētījusi tā, lai pateiktu, kādas ir viņa mediju uzvedības paražas un modeļi. Bet, ja mēs skatāmies uz to, ko viņš dara caur tādiem klasiskākiem medijiem, kā, piemēram, televīzija, kur viņu visbiežāk redz vai kādi viedokļi no preses konferences tiek atspoguļoti internetā, tad es nedomāju, ka tā būtu kāda pārdomāta stratēģija kā mediju diplomātijas izpausme.

Ja viņš veic kaut kādus noteiktus darbu, kas viņam ir jāveic, tam taču pamatā būtu jābūt kādai noteiktai stratēģijai?

Redziet, man ir grūti pateikt. Ja mēs runājam klasiski tikai par Krievijas vēstniekiem, tad Krievijas vēstnieku attiecības ar medijiem vienmēr ir bijušas ļoti piesardzīgas. Viņi nekad nav bijuši no tiem diplomātiem, kas dzīvojas pa mediju slejām, ekrāniem par jebkuru jautājumu. Viņi tomēr to ļoti porcionēti to dara. Ja mēs skatāmies no tāda viedokļa, tad jā. Bet tas, manuprāt, nav saistīts ar viņu mediju stratēģiju, tas drīzāk ir saistīts ar Krievijas ārpolitikas Latvijā uzdevumiem, kuru veikšanai tiek izmantoti arī mediji. Es vairāk Kaļuzņijam sekoju neko Vešņakovam, un tad tur bija ļoti skaidri redzami tie vēstījumi, ko viņš dod klasiskajiem krievu medijiem, pēc tam kaut kādi citi vēstījumi *Komersant*, pēc tam tas trešais kanāls – Latvijas mediji, kur ir pavisam kaut kāds cits stāsts. Es nezinu, vai Vešņakovam ir tāds pats.

Vai Krieviju interesē šīs abas auditorijas Latvijā – gan latviski, gan krieviski runājošā, vai tomēr pastāv selektīva pieeja?

Es domāju, ka viņus interesē abas auditorijas. Ja Latvijas pusē drīzāk interesē noskaņojums, politiskās preferences, uzticība valdībai, simpātijas par dažādām politiskajām partijām latviešu elektorātam, biznesa elites attieksme pret politiku. Tur ir stāsts par taktiku: meklē un nogaida, un, ja tev kaut kāda grupa kļūst izdevīga, tad tu sāc ar viņu strādāt. Savukārt tas, kas attiecas uz krieviski runājošo elektorātu, tur pavisam cita taktika, gan izmantojot *Krievu pasaules* līdzekļus, gan pastāvošās NVO, gan dažādus tīklus, tur ir nevis tā izpēte un “nogaidi un tad rīkojies”, tur ir vienkārši – rīkojies. Es domāju, viņus noteikti interesē abas auditorijas.

Tautieši ir lielā mērā instrumentalizēts līdzeklis?

Jā, noteikti.

Kādiem nolūkiem?

Es domāju, ka šis brīdis, tas nolūks ir vairāki. Acīmredzamais ir uzturēt Latvijas kā vājas valsts tēlu starptautiski, nemitīgi uzturot šo domu par to, ka krievu kopiena vienā jaukā brīdī var kļūt par nedrošības avotu. Un principā šis vēstījums nostrādā ļoti labi visos virzienos. Viņš nostrādā ļoti labi Latvijas sabiedrībā, kura uzreiz polarizējās prom no krieviem, viņš nostrādā ļoti labi politisko partiju virzienā, jo tur arī notiek iekšējā mobilizācija un konsolidācija un viņš ļoti labi nostrādā, protas, uz krieviski runājošo auditoriju, kura tie visām tām *basnām*, ko stāsta Kremlis. Jā, no tā iegūst, protams, politiskie spēki arī Latvijas spārnā, savstarpēji uzturoši tas ir. Bet tas viens ir parādīt Latvijai kā vāju, otrkārt, es domāju, arī tas, ka joprojām uzturēt domu par divkopienu valsti un ja jau viena kopiena valstij nav vajadzīga, tad nu mēs par viņu parūpēsimies. Trešais, veidot sev atbalsta punktu. Ja tie pirmie divi bija tādi nevainīgi, tad tas trešais ir saistīts ar drošības apsvērumiem, jo gadījumā, ja kas, tad... un pētījumi arī liecina, ka no vienas puses tie aktīvie krievu kopienas ļaudis viņi ne vienmēr ir populāri krievu vidū un tā ietekme ir fragmentāra, bet ko nevar noliegt, ka, protams, ar Krievijas palīdzību, arī vēstniecības, ir izveidota ļoti precīza organizatoriskā struktūra un ikdienā viņa var nefunkcionēt, bet, ja, piemēram, kaut kas notiek, tas ir skaidri zināms, kā tos tīklus iedarbināt, saslēgt kopā, lai strādā par labu svešai varai.

Bet to var uzskatīt par Krievijas publiskās diplomātijas sastāvdaļu, vai tas tur tomēr nieiekļaujas?

Nē. Principā publiskā diplomātija, ja mēs skatāmies klasiski pēc definīcijām, tad tā ir pozitīva tēla veidošana par attiecīgo savu valstu, publiskās diplomātijas sniedzējvalsti. Un, jā, arī šo funkciju noteikti veido, vienmēr brīnos, pastaigāju Nacionālajam teātrim garām, kur tramvajs brauc un tur tas milzīgais stends ar plakātiem, tur vieni krievu teātri un koncerti, es vispār nesaprotu, vai Latvijā kaut kas latvisks notiek vai vispār ne. Tā būtu klasiska publiskā diplomātija. Bet, redz, ja Krievija kā valsts starptautiskajā vidē darbotos kā uz sadarbību orientēts, tad varētu arī relaksēties un publiskajai diplomātijai uzmanību nepievērst, bet tajā pašā laikā sakrīt vienlaicīgi vairāki faktori – sakrīt tas, ka Krievija ir paziņojusi, ka atjauno savu globālās lielvaras statusu, tāpat viņi piesaka, ka atjauno savas impēriskās ambīcijas un līdz ar to tur, kur ir šīs impēriskās ambīcijas, tur šī publiskā diplomātija kļūst par vienu no līdzekļiem. Otrkārt, arī tas, ka Krievijas oficiālajos dokumentos visur tiek runāts par tautiešu interešu aizstāvību, un plus arī vēl tas, ka Krievija jau kopš 2008. gada ir informācijas kara apstākļos ar Rietumiem. Un, ja to visu saliec kopā, tad tur vairs nav tikai tīrā publiskā diplomātija. Tad tu sāc skatīties arī kaut kā savādāk, dziļāk tajos līmeņos.

Tad tas ir informācijas karš vai sāncensība un kurā brīdī novilkt robežu?

Es to tomēr uztveru kā karu, protams, ne jau tādā klasiskajā Bismarka vai Klouzēvica kara izpratnē, bet tas ir karš par cilvēku prātiem. Propaganda ir faktu, puspatiesību sapakošana sev izdevīgā veidā sev noderīgiem mērķiem. Tur ir manipulācija, bet manipulācija notiek ar faktiem. Ja mēs ņemam informācijas karu, tad tās ir plānotas informatīvas darbības pietam ilgstoša laika periodā konkrētu mērķu sasniegšanā. Tad ir vēl viens bakalaurs jāraksta, bet, ja saliek visu kopā, tas ir informatīvais karš. Un to jau krievi paši saka, tas nav mūsu izgudrojums. Viņi paši savos specializētajos žurnālos paši apraksta un paši saka, tas nav mūsu izgudrojums.

Ja raugās uz visām šīm aktivitātēm, tad Rietumos tajās ir iesaistīts NVO sektors, pilsoniskā sabiedrība, tad, ja Krievijā to saista ar ļoti centralizētu politiku, vai nevar uzskatīt, ka līdz ar to arī šajā visā stratēģijā arī vēstniekam ir noteikta loma un nozīme?

Jā, ja mēs skatāmies no ārpolitikas viedokļa, tad noteikti jā. Bet, ja mēs runājam vai vēstniekam kā tādām ir sava mediju stratēģija, tad es nezinu. Man tam nav argumentu. Ja to liek no ārpolitikas viedokļa, tad viennozīmīgi, jo gan viņa vēstījumi, gan tas, ko viņš saka, par ko saka, kā apbraukā reģionus ar grāmatām un visu pārējo, nu, protams, ka tas tā ir.

Ko ir iespējams redzēt vēstnieka vēstījumos, ka ir šī vēlme veidot dialogu, bet ar vienas puses nosacījumiem un otras puses atbildību. Vai tā ir forma, kādā Krievija veido attiecības ar citām valstīm – noteikumu izvirzīšana, kurim citiem ir jāpielāgojas?

Ir ļoti dažādi, jo Krievija, protams, ka ārpolitikā ir ļoti pieredzējusi valsts un viņai ar katru savu partneri ir kaut kāda sava specifiskā pieeja. Tas, ka Vešņakovs sākumā runā par sadarbību un tad ar saviem nosacījumiem viņu papildina, tas ir jau pēc ES un pēc NATO diskursu, jo, salīdzinājumā ar iepriekšējiem vēstniekiem, tur jau nebija stāsta vispār par sadarbību. Tur bija skaidrs diktāts un stāsts par to, kas ir jāizdara, kā ir jāizdara un kāpēc ir jāizdara. Tā kā tā ir tāda savdabīga diplomātiska retorika attiecībās ar valstīm, kur viss nav gluži gludi un spīdoši. Bet tas, ka ir vienmēr stāsts par sadarbību, tas ir uztverams kā tāds pozitīvs solis. Noteikumi., jā, bet tas pats ir attiecībās ar Igauniju, ar Zviedriju, viss, kas notiek ar Krievijas vēstnieku ES – tur vienmēr pirmais teikums ir, ka

mēs esam par ciešu un sirsnīgu sadarbību, bet... Bet savādāk nevar iedomāties valsts vēstnieka darbību valstī, ar kuru attiecībās nav viss kārtībā.

Tad nav viss kārtībā?

Nē.

Ir noteiktas tēmas, kas pavada šos vēstījumus – vēstures interpretācija, Otrā pasaules kara rezultāts un dažādās izpratnes par to, ko tas kam nozīmē, tautiešu cilvēktiesību ievērošana, krievu valodas loma un arī šī vājā valsts ar norādi par nemākulīgiem politiķiem, kuri, iztapinoties Rietumiem paši sev šauj kājā, kāpēc šīs tēmas ir tās, ap kurām Krievija veido savus vēstījumus? Vai tāpēc, ka tās ir kaut kādā mērā auditoriju mobilizējošas?

Arī tas. Pirmkārt, šīs tēmas lielā mērā ir pamatā Latvijas-Krievijas attiecību veidošanā. Krievijas vēlme vēsturi interpretēt pa savam ir ne tikai vienkāršs vēsturisks fakts, bet gan Latvijas kā valsts pastāvēšanas apšaubīšana. Līdz ar to ar šo vēsturisko faktu nemitīgi mēģina – varbūt mēs varam pārrakstīt Latvijas neatkarības pamatus. Otrkārt, tie temati ir tādi, kas ir ļoti tuvi krieviski runājošajai kopienai. Nākamais ir tas, ka daudzi no šiem tematiem ir simpātiski arī starptautiskajai sabiedrībai, tādējādi parādot, ka mēs esam par cilvēktiesībām, bet viņi, lūk, nē. Līdz ar to tas ir labs arguments, kā sarunāties ar Rietumu partneriem. Tur varētu vēl un vēl, un vēl.

Tad tas ir izdevīgs tematu loks, lai Rietumiem norādītu, ka jūsu vidū ir melnās avis?

Tieši tā, un tas jau nāk līdzī no deviņdesmito gadu sākuma. Ja mums nebūtu tik labi Rietumu partneri, kuri tik labi pārzinātu situāciju uz vietas, tad Krievijai iespējams arī izdotos apturēt iestāšanos ES un NATO, un mēs būtu tāda pati manipulējama valsts kā šobrīd Moldova un Ukraina. Bet tur ļoti daudz saslēdzās. Bet, ja piemēram, saliek kopā vēstījumus, ārpolitiku, instrumentus, tad tā nav nejaušība. Tas viss tā ļoti glīti saslēdzas vienā ķēdītē, kas nozīmē arī to, ka nākotnē, nu ja mēs tā projicējam – atceļ sankcijas, vairs netiek runāts ne par kādām tur kriminālām lietām, tas tonis attiecībās tiek piezemētāks, kļūst pragmatiskāks – tas nenozīmē, ka šie jautājumi vairs netiks uzturēti dienaskārtībā. Viņi tiks, bet būs *hide and seek*, paslēpes paspēlēsīm, pasēdēsīm stūrītī, pagaidīsim, kad kāds būs neapmierināts, un atkal leks ārā.

Vai tas nozīmē, ka, citējot vēstnieku “ista pozitīva dinamika” attiecībās nav iespējama?

Šobrīd noteikti nē.

Bet vai ir tāda maz ir paredzēta, jo šīs aktivitātes tomēr ir šķeļošas?

Ja mēs skatāmies no tāda starptautiskā viedokļa, aizmirstot, kurā valstī mēs dzīvojam, tad, protams, tas mērķis un interese globāli būtu tās attiecības ar Krieviju normalizēt. Jo tāda ilgstoša atrašanās spriedzes stāvoklī, viņa nenāk par labu nevienam un tajā skaitā viņa ir ļoti dārga. Bet tā problēma ir tāda, ka tā normalizācija pagēr arī kaut kādu darbību no Krievijas puses, lai kura arī nodemonstrē arī kaut kādas sasaluma atslābuma pazīmes. Savulaik Aukstā kara brīdī tā bija Gorbačova nākšana pie varas, *perestroika*, *Glasnostj*, tie bija tie signāli, kas iezīmēja kaut ko tādu. Tā problēma ir tajā faktā, ka šobrīd Krievija kaut ko tādu atļauties nevar, jo tas momentāni iekšpolitiski tiks uzvertts kā Putina vājuma, nevis spēcīguma signāls. Jo viņš jau to savu spēku ir būvējis, stāstot sabiedrībai, cik tie Rietumi ir slikti. Un, ja tagad viņš ar tiem sliktajiem Rietumiem sāks runāt, tā būs tā milzīgā plaīsa. Un tas arī tas milzīgais izaicinājums Rietumu valstīm, ka viņas saprot, ka tā kā vajadzētu un ir ar mieru piekāpties, bet ir kaut kādas robežas, cik tālu tur vari iet un darīt. Tāpēc Vešņakovs un daudzi citi saka, ka, mēs esam par mieru un sadarbību, bet raugi, ko jūs esat sastrādājusi. Un tad jums ir kaut kas jādara. Bet tad, kad no Rietumiem nāk tas vēstījums – labi, bet jums arī kaut kas ir jādara, tad Krievija momentāni noslēdzās un to nedara. Tāpēc arī tas mans pesimisms, ka tuvākajā laikā mēs diez vai varam gaidīt kaut kādus uzlabojumus. Varbūt tiešām finansiāli Krievija jānospiež uz ceļiem, ka viņiem to naudu vajag tik ļoti, ka Putins jānospiež uz ceļiem. Bet grūti iedomāties.

Jūsprāt, vai Krievijas vēstījumus var lasīt tieši – vai A nozīmē A, B nozīmē B un C nozīmē C, jeb tas ir nemifīgs tulkošanas darbs?

Es neesmu sīki studējis Vešņakova runas, bet no tā, ko es dzirdu, vismaz Vešņakova gadījumā A noteikti ir A un B noteikti ir B. Ja mēs klausāmies Putina runas, tad A ir A, tur vispār nav ko lasīt. Tur ir viss ļoti tieši. Drīzāk es domāju, ka problēmas ir tajā lasījumā, valodas zināšanās. Liela daļa Krievijas vēstījumus lasa tulktus angļu valodā, kas skan ļoti pieklājīgi un tā diplomātiski, bet, ja tos vēstījumus lasa un klausās krievu valodā, tad tur nāk klāt konteksts, kas runā par pavisam kaut ko citu. Līdz ar to, nu A ir A, tikai lasi un klausies krieviski.

Vai ir vēl kas tāds, ko jūs vēl vēlētos būtiski piebilst?

Nē.

Kā Jūs raksturotu, kādas šobrīd ir Latvijas-Krievijas attiecības?

Es Latvijas-Krievijas attiecības šobrīd vērtētu apmēram tanī pašā līmenī, kādas mums bija tad, kad notika sarunas par Krievijas armijas izvešanu. Tas ir 1993., 1994.gads. Toreiz viņas bija aukstas gan vārda tiešā nozīmē, gan pārnestā, jo mums visas sarunas nezin kāpēc notika nekurinātās telpās. Es nezinu, kāpēc Latvijas valdība tolaik tā bija izdomājusi – gan Lielupē, gan Mellužos. Un šobrīd šīs attiecības patiešām tādas ir. Un tas ir abpusējs process, kur, man šķiet, ka mēs sajaucam Latvijas – Krievijas attiecībās kopā politisko plānu ar visiem citiem un mēs esam politiku padarījuši par noteicošo kā kultūrā, kā mākslā, arī citās attiecībās. Latvijas puse lielā mērā un Krievija atbild ar to pašu. Un mums ir vēl viena lieta, kas šīs attiecības padara aukstas un nepatīkamas – tas faktors, ka mums ir ļoti grūti pieņemt atpakaļ to Krieviju, kāda viņa bija pirms [Borisa] Jeļcina. Mēs visu laiku gribam skatīties uz Krieviju, jo Jeļcins “nodzēra” Krieviju. Tas, par ko ārzemēs rakstīja, ka viņš izdzēris pusotru litru šņabja un mēs šausminājāmies – avīzē *Izvestija* bija liels raksts, nesaprotot to, ka Krievijā to uztvēra kā *nash chelovek*, kurš parādīja, lūk, amerikāņiem, ko var izdarīt. Bet mēs gribam, lai Krievija būtu šis otrās šķiras spēlētājs, bet Krievija ir bijusi lielvalsts kopš viņa izveidojās kā Krievijas impērija. Un ir vēl viena lieta, ko mēs, skatoties uz Krieviju aizmirstam, ir šis slavenais [Fjodora] Tjučeva *umom Rossiju neponatj, v Rossiju mozhno tolko veritj*. Mēs gribām ar savu mērauklu mērīt Krieviju. Un mēs runājam daudz par demokrātiju un Eiropa runā par demokrātiju, bet, ja paskatītos Krievijas vēsturē, tad Krievijā demokrātija ar struktūru ir eksistējusi tikai no 17.gada februāra līdz oktobrim. Citā periodā tur vispār nav bijusi demokrātija kā tāda. Un Krievijas izpratne par demokrātiju ir daudz savādāka. Tas varbūt laika gaitā mainīsies, lai gan ne līdz galam, jo tā ir cita mentalitāte ar citu piesitienu, un arī, kad skatāmies Dāla vārdnīcā, kur skaidrojums par caru, piemēram, tad kā tik nesauca – par saulīti, batjuška, kas ir nevis vecais tēvs, bet mācītājs. Visi šie apzīmējumi. Un par to maz raksta, ka tad, kad cars atteicās no troņa, tad brauca vilciens no Mogiļevas atpakaļ un cilvēki uz ceļiem stāvēja, galvas noliekuši, godināja caru. Ja tā skatāmies, pēc tam nāca Ļeņins – cita veida cars. Par Staļinu vispār nerunāsim. Un tā sistēma aizgāja tālāk. Un pie Jeļcina runāt par demokrātiju ir ļoti grūti, jo tad sākās masveida Krievijas izzagšana, un to saistīt ar demokrātiju arī cilvēkiem nekādi nebija iespējams. Un varbūt tāpēc tā mūsu nelaieme ir tā, ka mēs gribam uz Krieviju skatīties kā eiropeisku valsti ar eiropeiskām attiecībām, un tad mēs sakām, ka cilvēki ir apspiesti, un nevaram saprast, kāpēc [Vladimiram] Putinam ir tik liels atbalsts. Te ir tas turpinājums no cara, kas iet cauri, un šī uztvere – dabūt viņu demokrātisku, es neticu, ka tas ir 21. gadsimtā iespējams. Un ko Putins spiež cauri? Viņš spiež cauri to, lai atkal būtu šie divi lieli bloki – ir Amerika un Krievija pretī. Patīk vai nepatīk. To, ka ar kādām darbībām notiek, loģiski, tas 21. gadsimtā nav attaisnojams – teritoriju okupācijas, ieroču pārvietošana un šī līdzdalība Austrumukrainā. No otras puses – pašā Krievijā iet pretējais, Amerika tāpat pārvieto Arābu valstīs. Un atkal šis te izpratnes jautājums. Kas notiek Sīrijā – vieni atbalsta vienus, otri otrs. Tā kā es domāju, ka te nav tikai jāvairo Krievija, ka viņa tagad iet – viņa iet savu ceļu. Bet būtu jāsāk domāt, kā ar šo valsti sadzīvot, nevis tā kā mums pašlaik. Mēs faktiski esam Aukstā kara apstākļos ar Krieviju, kuru visu laiku mēģinām uzsildīt ar NATO karaspēka palīdzību. Man šķiet, ka Latvijas pusei pat izdevīgi šobrīd nemēģināt kaut kādā veidā šīs attiecības veidot, jo, ja mēs nonākam līdz tik smieklīgam jautājumam, ka mēs kritizējam, ka piedalās *Jaunajā vilnī* Sočos. Nu, mākslinieks lai piedalās, lai nes to vārdu. Savā laikā rakstot par lobismu, atceros, savulaik ASV bija liela diskusija par to, vai tirgoties ar pārtiku ar Ķīnu vai nē. Un tad tieši fermeru organizācija viena Kongresā uzstājās, ka caur šo tirdzniecību mēs ienesīsim demokrātijas elementus un iesaistīsim Ķīnā, un tādā veidā mēs varam mēģināt kustināt to diktatūru. Vai viņi bija viens no tiem faktoriem, kas veicināja, ka Ķīna šobrīd nav Mao Ķīna, tas ir cits jautājums, bet ka nevajadzētu būt šim kategoriskumam. Tomēr Krievija nav Ziemeļkoreja. Vajadzētu skatīties šajā situācijā, kur ir šie te saskarsmes punkti un kur viņu nav, un nevajadzētu būt tik kategoriskiem, jo tas iegūst jau pilnīgi citas izpausmes formas, ka jau gandrīz jau automātiski caur internetu tiek izplatīts un sabiedrībā pieņemts, ka *krievs* – tas jau ir gandrīz vai lamu vārds. Šādā veidā mēs savu sabiedrību neizveidosim un šādā veidā mēs par kādu integrāciju Latvijā runāt nevarēsim. Un, kā es jau teicu, ir jābūt elastīgākām šīm attiecībām – ir lietas, par kurām nevaram piekāpties, kas ir kategoriskākas un kas ir Eiropas nostādnes, bet ir arī citi veidi, jo mēs esam kaimiņi. Viena lieta ir Francijā spriest, bet otra lieta ir Zilupē, kas ir robeža. Un arī pašiem, domājot par šīm attiecībām, ir jādomā par šo te Latgales reģionu, kuru, manuprāt, mēs esam padarījuši teorētiski krieviskāku un krievus mīlošāku, nekā viņi ir īstenībā. Jo arī Rēzeknē esot vienā lekcijā, par balto galdautu, starp citu, [...] no daudzi vietējie cilvēki teica, nu nebāziet mums virsū, ka mēs mīlam krievus. Mēs tādi neesam, mēs sadzīvojam šeit. Nenāciet mums stāstīt, kādā valodā man darbā jārunā ar Petju, es ar viņu runāšu, kā gribēšu, un mēs sadzīvojam. Un neviens no viņiem nedomā par to, ka atgriezties. Tā kā es domāju, ka šīs attiecības ir sarežģītas, grūtas, un ne visā ir vainojama Krievija.

Šo domu paturpinot, tad viņas ir aukstas tieši Latvijas pozīcijas dēļ jeb tur ir abpusēji iemesli?

Tas ir abpusējs process, jo, loģiski, Latvija nesāka kā agresors vai kā Salatēvs ar aukstumu maisā. Tas ir abpusēji. Manuprāt, Latvija neizmanto to pozitīvo, ko varēja izmantot. Bet process, loģiski, ir abpusējs. Un atcerēsimies vēl vienu lietu no Krievijas vēstures. Krievijai vienmēr vajag ienaidnieku, ja nebija nekā cita, tad bija četri gadalaiki,

kas traucēja attīstīties. Tāpēc arī šeit ir šis jautājums, ka Krievijai ir vajadzīgs, ko varētu vainot. Bet te ir otra lieta, tad nedari tā, lai tevi varētu vainot par lietām, par ko nav jāvaino. Par NATO u.tml., par ko nebūtu jāvaino – tie ir starptautiski aspekti. Bet tas ir process, kurā darbojas lielvalsts, lielais diktators, kas veidojas un kas Eiropā grib diktēt savu kārtību. Nu, un mēs esam tie, kuriem, man gribētos teikt, ka Latvijas ārpolitikai reizēm ir līdzība ar [Nilu] Ušakovu: neizmanto iespēju paklusēt. Ne vienmēr visur ir jābūt pa priekšu.

Bet tad, jūsuprāt, kaut kādā mērā ir taisnība arī tiem, kuri saka, ka Latvijas piekoptā pozīcija attiecībā uz attiecībām ar Krieviju nereti ir konfrontējoša?

Mums tas ir izdevīgi. Redziet, mūsu politika, es patiešām uzskatu, ka daudzās lietās ir konfrontējoša. Pat varbūt uzbrūkoša nevajadzīgās lietās. Bet mums Latvijā vēl arvien un ne tikai attiecībā pret Krieviju, mums vēl arvien balsošana notiek pēc valodas. Kamēr vēlētājs balsos par krievu un latvieti, kamēr mēs dalīsim latviešu partijas un krievu partijas, un neskatīsimies uz sociālajām nostādņēm un kādas ir politikas, tikmēr šāda Krievijas nostādne izdevīga. Jo vienai otrai partijai paņemiet nost nacionālo jautājumu, kas paliek pāri? Nekas nepaliek pāri – iesaukšana armijā paliek pāri. Kamēr vēsture mums ir politika, tikmēr šīs attiecības daudziem politiskiem spēkiem būs galvenais punkts uz ko spēlēt, veidot programmu, jo es zinu, ka savulaik no Maskavas bija atbraukuši sociologi un ļoti lepnī, ka Rīgas ielās veica aptauju un uzzināju tos rezultātus. Pēc viņu rezultātiem bija jāuzvar kreisajiem spēkiem, jo, kad cilvēkiem prasīja, kas viņus [uztrauc] – pensija, medicīna, izglītība. Un, bāc, tanī gadā uzvarēja tēvzemieši un [Jānis] Birks kļuva par Rīgas mēru. Tie pasūtījuma devēji to sociologu visādi... Un tad es viņiem teicu, saprotiet, ir visādas situācijas. Uz ielas runājot, mēs esam sociāldemokrāti, bet ejot pie vēlēšanu urnām, mēs esam nacionālkonervatīvie. Tāpēc runāt par ideoloģijām ir ļoti grūti Latvijā.

Vēstures jautājums jau gan nav tikai no Latvijas puses inicēts?

Vēstures jautājums ir abpusējs. Redziet, kā Krievijā nomainās situācija, tā vēsture nonāk priekšplānā. Redziet, tas, ko mēs tagad runājam un rēķinām, tas jau nav nekas sveigs un jauns. Tieši tāpat 1919. gada Versaļas konferencē sprieda par parādiem, kas ir Krievijas impērijai. Vai piedzīt to naudu, nepiedzīt? Kam piedzīt par labu? Mēs pat skatāmies, ka savā laikā šis jautājums, runā, ka varētu būt šis kompensācijas jautājums, jo Abrene ir šie seši apriņķi, kuriem nekāda saka vēsturiski nebija ar Latgali, bet ka drīzāk tā ir kompensācija par to, kas ir palicis Krievijā. Un arī toreiz skaitīja naudu un tādas lietas. Tā kā vispirms ir jautājums, kas ko manto. Vai šodienas Krievija ir PSRS saistību mantiniece. Un tas ir tas pats, kas tajā laikā – kaut kur ir, un kaut kur nav. Tur, kur gribās, tur ir, un tur, kur negribās, tur nav. Tā kā tas ir tas jautājums, kas parāda to starptautisko pieskaņu. Un otra lieta – neviena pasaules valsts nepiestāda nekādus parādus, mēs esam okupētā teritorija un tāpēc šajā procesā mums nav starptautiska atbalsta. Ja ES nonāktu pie secinājuma, ka ir jāatzīst par mantinieci un ka ir tiesības to darīt, vismaz piedzīt, tam būtu cits skanējums. Pašlaik tas ir tā: nu, uzspēlēsim pingpongu, varbūt kaut kas atlec. Neatleks. Un Krievijai ir izdevīgi šīs kaimiņattiecības uzturēt tādā veidā: mūsējie ir šeit, viņi ir daudz, savējie. Un līdz ar to ir šī iespēja ietekmēt, jo viņš jau nāk aizstāvēt savējo, viegli uzturēt to. Lai gan tie savējie, paprasiet, kurš grib Krievijā, pasarg' Dievs. Labi, te pablaustīties 9.maijā. Tā kā es negribētu Latviju vainot tik daudz šajā vēstures jautājumā, te mēs esam diezgan korekti, jo okupācijas faktu – to noliedz tikai tas, kas grib spēlēties, bet, tas ir vispārējais process, jo tieši tāpat okupēja Vāciju PSRS. Mēs varbūt par maz runājam par to, ka 39., 40.gadā ne tikai Padomju savienība spēlēja, otra puse arī spēlēja uz citurieni un vesela rinda valstu izlikās neko neredzama. Te ir šī vēstures lieta. Bet Krievijai tas ir izdevīgi, bet es domāju, ka tā ir tāda vēstures spēle un es domāju, ka Krievijā ļoti labi saprot, ka Baltijas valsti šobrīd nav kustināmas un aiztiekamas. Bet vēsturniekiem patīk spēlēties, it īpaši, ja tas patīk politiķiem. Un politiķi dod naudu, lai šīs spēles varētu turpināt un būtu. To vajadzētu apzināties abām pusēm, palikt pie sava un sadalīt to. Mani daudz vairāk uztrauc tas, ka no vienas puses mēs aprēķinām zaudējumus, bet paskatīties, kā māja ir blakus prezidenta rezidencē Jūrmalā. Krievu miljonāra [Jurija] Šeflera māja, uz kura fona mūsu prezidenta rezidence izskatās diezgan, kā lai saka, kautrīgi. Man šī sava veida dubultā morāle uztrauc. No vienas puses šīs attiecības ar Krieviju, ko skaidrojam, no otras, cik plašs ir šis krievu kapitāls. Savā laikā ar ne tagadējo vēstnieku runājām, un viņš teica: kāpēc jākarro ar teritorijām, kurās ir ieguldīta tava nauda. Mēs to varam paņemt tāpat. Tad es tā aizdomājos, jā, kāpēc karot ar teritoriju, kura tev kā saka... tā, starp citu, tāda savdabīga situācija. Es nezinu, cik vēl valstīs ir tāda situācija, ka blakus prezidentam atrodas bijušās okupētājvalsts lielākā biznesmeņa rezidence. Tas ir tas, ko studentiem saku: Latvijā viss ir kā pasaulē, tikai nedaudz savādāk.

Mūsu drošības dienesti, politiķi, eksperti, arī Krievijas eksperti un politiķi runā par tautiešu politikas ietekmi, kā jūs sacītu – kas tautiešu politika ir Krievijai?

Tas ir ļoti labs ierocis, ar kuru spēlēties tad, kad vajag cilvēku prātus virzīt. Es domāju, ka tas ir viens no tādiem labiem paraugiem, kā noskaņot prātu tavā virzienā. Nacionālais ir reliģiskais ir visjūtīgākais. Un tas ir ļoti izdevīgi šo politiku. Un te mums vairāk vajadzētu skatīties, vai viņa iedarbojas un ko mēs darām pretī. Vai mēs to turpinām lamāt to [Samantu] Tīnu par dziedāšanu *Jaunajā vilnī*, vai mēs šeit runājam ar krievvalodīgo auditoriju arī zināmā veidā piekāpjoties. Jo dažkārt, sperot soli atpakaļ, tu vari desmit soļus uz priekšu paspert. Bet mēs tādās diezgan krasās pozīcijās nostājamies pret to, bet tā ir ikdienas politika un tā ir Krievijai ļoti labvēlīga. Es kādreiz teicu krieviem, ka jūs esat mazohisti. Un, zini, kāpēc? Tāpēc, ka ir krievu karavīrs, krievu virsnieks, bet pēc tautības viņš pat nebija krievs. Viņiem tas ir iepotēts, jo viņi ir lielā nācija, lielā valsts no cara laikiem un viņi uzņemas

atbildību par visiem – vienalga, tur latviešus strēlnieki apšāva ukraiņus, bet tā bija krievu armija un mēs nesakām, ka Krievijas armija, mēs sakām krievu armija, un mēs arī nesakām latviešu armija, mēs sakām Latvijas armija. Te ir tā atšķirība. Un tāpēc šī spēle, ka tas mūsējais ir kaut kur jāizstāv, tā ir ļoti pateicīga augšne, lai varētu virzīt savu politiku tālāk un attaisnotu kaut kādus pilnīgi citus gājienu.

Bet jūs redzat, ka viņu [tautiešu politiku] izmanto cita veida gājieniem arī Lavijā?

Nē, Latvijā man gribas teikt, ka mēs reizēm vairāk paši izmantojam, ka tas varētu notikt, lai pamatotu dažas citas lietas. Es nesaskatu šeit, ka te būtu kāds apdraudējums no Maskavas mājas Rīgā. Notiek tur koncerti, tikšanās, ir cilvēkiem nostalgija, 9.maijs, lai gan mēs paši lielā mērā esam veicinājuši, ka 9. maijs ir tāds, kā šodien, tur jāuzņemas Latvijas valstij atbildība par to, ka tā tas notika, jo 93., 94. gadā nekas tāds nenotika. Bet šis nacionālais – redziet, kad nacionālais ir dzīvīgs, tie krievi, kas tur dzīvo, viņi nedomā par dzīvošanu Krievijā, bet šī ideja nāk cauri. Es nesaskatu Latvijai tiešu apdraudējumu caur šo realizēto tautiešu politiku, jo es neredzu, ka šeit būtu – nu, pārāk dumi viņi nav. Viņi ir pārāk ambiciozi, kam ir uzticēta šī loma – [Aleksandrs] Gaponenko, [Ilarions] Girss, [Vladimirs] Lindermans, pārāk odiozas personas, jo viņas nepieņēma ne latvieši, ne krievi. Neizdevās tas gājiens. Un tas parāda vēl vienu lietu, neliek pārāk lielu uzsvaru, nevajag Krieviju par zemu uztvert; ja viņa patiešām gribētu kaut ko šeit, atrastu daudz gudrākus un viltīgākus gājienu. Jo tā Lindermana bļausīšanās bija vienkārši smieklīgā, un šie Gaponenko gājienu tieši tāpat. Viņi nevar piesaistīt šo auditoriju, kas ir Latvijā. Man mēģināja teikt, ka [Artuss] Kaimiņš esot Latvijas [Vladimirs] Žirinivskis, es gan teicu, kāpēc Žirinovski vajag apvainot. Bet nav šeit auditorija. Šīs metodes, ar kādām var paņemt šeit dzīvojošos krievus, nu, protams, kāds galējais spārns vienmēr parādās, bet nu nav tādā veidā, ka tas vestu pretī Krievijai un dotu šeit lielus panākumus.

Bet ar publiskās diplomātijas instrumentiem, maigo varu?

Maigā vara jau ir. Es te metīšu akmeni jūsu dārziņā. Kāpēc cilvēki skatās vairāk Krievijas TV, nekā Latvijas TV. Elementārs jautājums, jo, patīk vai nepatīk, tā ceturta vara ir un televīzijai ļoti liela vara. Lai gan arī radio ir liela vara, jo auto klausās radio, bet vakarā tas ir iestrādājies – apsēsties un ieslēgt. Jautājums ir par to, kāpēc skatās. Un ne jau tāpēc, ka tur ir krievu valodā un mums latviešu valodā. Šajā programmā ir iekšā tas, kas piesaista. Un otra lieta, tur, loģiski, ir informācija iekšā. Ja mēs paklausāmies, ko stāsta par Ukrainu. Bet ir vēl viena lieta. Ar aizliegumu un noliegumu mēs nevaram panākt pozitīvu rezultātu, un reizēm man šķiet, ka mēs sākam panākt pretēju efektu. Jo, visu laiku kritizējot Krieviju un neko nepasakot sliktu, varbūt tikai īsu brīdi parādot šo kautiņu Ukrainas parlamentā, mēs iegūstam vienpusējību. Un kas nāk vienpusīgs, tas kļūst par daudz. Tas ir kā ar cukura tūtu. Un Krievija to izmanto, stāstot par sevi un parādot jebkurā pozitīvā gaismā. Un tas ir normāli, to darītu jebkura valsts, jautājums tikai, vai viņa māk to izdarīt. Un šodien mūsu informatīvā, maigās varas jautājums, Latvija zaudē. Un ar aizliegumiem, aiztaisot kanālus ciet, nekas nemainīsies. Ko tad, internetu kā Ķīnā pārvilksim strīpu pāri un neļausim? Un ir vēl viena lieta, ar ko mūsējās šīs gudrās galvas nerēķinās, lai gan tas ir vecs teiciens – aizliegtais auglis ir vissaldākais un visvairāk gribētais. Pasaki bērnam, ka nedari to, viņš taču izdarīs. Un tieši tāpēc, ka teici – nedari. Aiztaisīs kanālu ciet, nu meklēs, un varbūt viņš pat nebija iedomājies, ka var atrast kaut ko tādu. Un otra lieta ir caur šo naudu, kas šeit ir ieplūdusi. Jo galu galā, VID ēka arī būvēta par Krievijas naudu. Šī lielā Krievijas kapitāla vara ir ļoti spēcīga šeit. Es nerunāju par šīm uzturēšanās atļaujām, tas ir diezgan smieklīgi, ja tur pieci miljoni, dziedātāji nopirks māju Jūrmalā – no tā nekas nemainīsies, varbūt otrādi, ka viņu koncerts piesaistīs naudu Jūrmalā. Teikt, ka caur šīm uzturēšanās atļaujām Latvijā ienāk naidīgi spēki, kas šeit kaut ko sagraus, nu pateiks kaut ko Kristiks, nu pasmiesies. Bet ka šīs krievu kapitāls ir dažādos veidos, es arī katru dienu braucu pāri Vanšu tiltam un skatos uz šiem torņiem. Tas arī ir Krievijas kapitāls, tā nav Eiropas nauda, šīs investīcijas. Tā kā mums arī pašiem nav šīs konkvences, ko mēs ievērojam, neievērojam un kāpēc mēs to darām, nav pamatojuma. Bet šinī ziņā ir jābūt uzmanīgiem citu iemeslu dēļ. Nākot šai ideoloģiskajai apstrādei iekšā un neliekot pretī neko kvalitatīvu, bet vienkārši uzstājot un nosakot, cilvēkiem var rasties arī pretreakcija vēlēšanās. Un kā mēs zinām, Ušakovs tagad gan diezgan cītīgi dara to, lai tas neatkārtotos, bet praktiski Rīgā jau arī latviešu vēlētajš. Un tur var mainīties šī iekšējā proporcija un mēs varam zaudēt. Tāpēc tik vienkārši uz to skatīties nevar. Tas, ka Krievija to dara un darīs, es to uzskatu par normālu procesu, jautājums tikai, ko tu vari likt pretī un kā tu vari nostāvēt pretī. Jo, es domāju, ja Krievija to nedarītu, vēl viens Jeļcins un varam par Krieviju aizmirst. Bet ir vēl viena lieta, ko mēs aizmirstam. Mēs esam ieinteresēti, lai Krievijā ir kārtība. Jo, nedod Dievs, ja tur kaut kas sākas, konfrontācija fiziskā veidā vai kaut kas tāds. Tad mums tie 700 arābu bēgļi izskatīsies kā maigi pavasara tauriņi uz tā fona, kas var notikt ar tiešo robežu. Tā kā mēs esam ieinteresēti kārtībā Krievijā. Latvija nekādā veidā nav ieinteresēta, lai tur sāktos nemieri, ielu cīņas vai kaut kas tamlīdzīgs. Jo arī jāsaprot – tas lielais pūlis, tā lielā tautas masa, tas noskaņojums, mani tas vienmēr baida, ka mēs sakām – tur opozicionāri izies ielās, es tad saku: jā sāksies savstarpējās sadursmes, tad mēs cietīsim daudz vairāk, nekā ja tur ir šī diktatūra, kas Krievijai ir ļoti pieņemama pārvaldes forma. Arī Baltkrievija ir labs piemērs. Batja kā bija, tā ir. Tur gan mainās situācija, mainās cenas. Bet batja viņus ir pieradinājis pie tā, ka viņš rīkojas pareizi un viņu arī atbalsta. Tie opozicionāri kādreiz parādās, un arī tur mēs esam ieinteresēti, lai Baltkrievijā būtu kārtība. Loģiski, mēs esam ieinteresēti par cilvēktiesībām, tas ir pats par sevi saprotams. Bet Latvija nekādā veidā nav ieinteresēta, lai tur sāktos ielu cīņas. Un tas pats ir par Krieviju.

Vai Krieviju Latvijā vienlīdz interesē gan latviski, gan krieviski runājošie?

Loģiski. Es varu pateikt vienu elementāru piemēru, 1940. gada jūnijā izveidotajā pirmajā okupācijas valdībā nebija neviena krieva, neviena komunistu, bija tikai latvieši. Te jums ir atbilde, jo vienmēr atradīsies vietējie. Es domāju, ka šie prāti interesē visi, un arī attiecības ar Krieviju interesē. Lai gan tur ir abpusēja interese, jo interese ir mūsu produkcijā, ko mēs ražojam, jo Krievija apēd visu – pat tās brētliņas tomātos, ko man kažķis neēd, Krievijā viņas tiek pārdotas un viņas apēd. Es negribu krievus apvainot, bet vienkārši tā ir. Šī cilvēku attieksme, jo, kas ir Krievijai vajadzīga – labvēlīga attieksme. Labvēlīga attieksme, kas, pārkāpjot starptautiskās tiesības, nemazinātu labvēlību pret Krieviju. Bet to nevar tikai ar krieviem izdarīt, tas ir plašāks iedzīvotāju kopums. Tas ir spiediens uz politiku, bet tas nāk no apakšas. Loģiski, ka ir ieinteresēti labvēlīgā klimatā šajā valstī, ko ar radīt tauta kopumā, nevis aizstāvēt nacionālo. No vienas puses, aizstāvēt krievus, bet no otras puses neiet uz galējo konfrontāciju, jo ļoti labi saprot, ka krievs viens te nevar neko izdarīt. Viņš jau ir atklimatizējies un tad ir jābūt plašākam. Un mēs reizēm arī uz krievu politikām skatāmies kā uz primitīviem, nav viņi primitīvi, viņi ir labi izglītoti. Mans šefs rakstīja disertāciju par *narodņikiem*, tie ir skolotāji, kas gāja uz laukiem stāstīt un tā. Un viņam ir pamattēze, ka tanī laikā krievu *mužiks* tā pārbaudīja krievu inteliģenci, ka viņa vēljoprojām laukos nav atgriezies. Un tā valsts dzīvo šajos divos slāņos. Mēs kaut kā gribam visam Krievijā pierakstīt to *mužika* slāni, bet ir arī augšējais slānis, kas ir ļoti inteliģents, zinošs un saprotošs.

Bet vai latviski runājošo auditoriju var uzrunāt ar šīm tēmām, kas pārsvarā dominē Krievijas vēstījumos – vēsture, krievu valoda, nepilsoņu statuss?

Redziet, man šķiet, ka par nepilsoņu statusu, tas ir jautājums, kur nav vienprātības arī visu latviešu vidū. Paskatāties, tagad Londonā ievēlēja mēru. Bet tur balso citādāk, nekā parlamentā. Es gribētu teikt, ka uz to, ko spiež. Tas nav vēl līdz galam no krievu puses pārdomāts, viņi mazliet vēl ir tādā Gaponenko ietekmē, ka šķiet, kā tam sociologam, kuru pieminēju – viņi aptaujā cilvēkus, nu, uzreiz kreisē. Ir diezgan šīs primitīvās darbības metodes. Mēs esam radījuši ļoti lielu pretsparu krievu valodai, īpaši jauniešu vidū. Un kas tagad notiek, man 35 % no studējošajiem lūdz kā svešvalodu mācīt krievu valodu, it īpaši ekonomistos. Viņi ierauga to, ka ir šī saskarsmes forma, un, jocīgākais, ne jau Krievijā, bet Vācijā, kur ir ļoti liels bizness. Šinī jautājumā gan jāsaka, ka viņi rīkojas diezgan primitīvi un šķiet, ka tā informācija nav izanalizēta līdz galam. Un man šķiet, ka Krievijas vēstniecība neveic līdz galam pārdomātu analītisko darbu par to, ar ko varētu iedarboties uz Latviju. Viņi ir diezgan primitīvi šajā jomā.

Tad uzreiz arī ķeramies klāt [Aleksandram] Vešņakova, kā jūs viņa aktivitātes raksturotu?

Vispirms jau, vēstniekam ir jābūt, viņš savādāks nevar būt, savas valsts vadītāja spogulim. Vēstnieks nav personība, vēstnieks nav analītiķis, tādā veidā, lai uzstātos ar savu viedokli par valsti, viņam ir jāproducē tas, ko dara valsts. Un teikt, ka viņš aizstāv 9.maiju, nu, ja neaizstāvēs, viņš te nebūs vēstnieks. Pasaules prakse ir, kad mainās prezidents un nāk no citas partijas, tad viss diplomātiskais korpuss prom, mājās. Man šķiet, ka Vešņakovs kā diplomāts un ar savu darbību ir diezgan aprobežots, lai viņš man piedod. Jo tām iespējām, kas ir vēstniecībai un ja viņš atrastu kopsaucēju, te varēja būt daudz vairāk rīkotu iekšējo pasākumu, kas piesaista pie vēstniecībām. Vešņakovs ir ļoti statisks un, manuprāt, ja salīdzina ar [Aleksandru] Raņņihu, kas bija 90.gados, tad Vešņakovs ļoti nobāl. Es viņu pieskaitītu pie Putina ne tiem labākajiem kadriem, ko var sūtīt uz Baltijas valstīm, ņemot vērā, ka Baltijas valstis ir viena no tev interesējošajām sfērām. Parasti saka, ka Krievija, Amerika, tās vēstniekiem ir pīķa stunda. Bet ir šīs stratēģiskās valstis un te vēstnieks varēja veidot pie vēstniecības daudz aktīvākas darbības, no otras puses, paldies Dievam, ka ir tāds. Nav jāmeklē pretlīdzekļi, jo viņš pats ar saviem līdzekļiem šeit neiesaistās un neuzbāžas. Tas pats gājiens uz Aizsardzības ministriju, pat tā nebija viņa iniciatīva. Un, šķiet, ka tur arī nekas nenotika. Padzēra tēju, uzēda bulciņu un tā saruna – nu nekas tāds. Tā kā es, skatoties uz viņa darbību, ja es būtu valsts vadītājs, es tādu diplomātu neturētu.

Varbūt tas liecina par kādu noteiktu tieši tādu stratēģiju?

Bet redziet, par ko mēs jau runājām. Ja tu gribi šeit savējos aizstāvēt, tad iznāk tā, ka tie ir tukši vārdi. Jo nekādas darbības nav, tur par krievu skolām kaut ko pasaka. Cilvēkam caur šo izpriecu, caur to, ka dod visādas iespējas, tu piesaisti viņu. Un uzskatīt, ka Krievija nav ieinteresēta šeit un virzīt lietas, tam es nepiekrītu. Es uzskatu, ka mēs esam tās mazās stratēģiskās valstis blakus Krievijai, ka mēs esam tās, kurs netiek vērtētas, es domāju, ka Čehija tiek vērtēta stratēģiski zemāk, nekā Baltijas valstis, kas ir pierobežas valstis un kurās ir vēl cerība, ka varētu kaut ko varbūt. Bet šī darbība varētu būt no intelektuāli spēcīgāka pārstāvja puses. Jo, ko nozīmē vēstnieka darbība, vislabākais piemērs ir Jānis Peters. Viņa laiks Maskavā un šodienas laiks Maskavā. Tāds čuuss. Toreiz viss bija. Tagad mēs neko nedzirdam, no otras puses tā būtu Latvijas iespēja. Sākas jau no šī mazumiņa, no iespējas cilvēkiem kontaktēties un vienam otru saprast labāk. Kā valsts to māk izmantot, lūk, tas ir jautājums un tas ir vēstnieka jautājums.

Varbūt tieši tāpēc ir atturīgs vēstnieks, atturīga vēstniecība, un tad ir Gaponenko, Girs un Lindermans?

Jā, bet, saprotiet, tie nevar paņemt cilvēkus, ne latviešu, ne krievus. Viņi var paņemt tos, bija tāds onkulītis, kas nāca uz piketi ar karātaiviņām rokās, viņš bija visos piketos. Viņš to var paņemt, bet to pašu jau neviens par

pilnu neņem. Saproties, vidējo un jaunāko paaudzi ar to nevar paņemt. Un to var redzēt, ka nekas viņiem nesanāk. Tā nav pareizā politika. Darīt var, bet vai ir rezultāts. Man šķiet, ka tā rezultāta nav.

Bet no otras puses – nevienam citam vēstniekam netiek tik daudz pārmests, ka viņš jaucas Latvijas iekšējās lietās.

Bet ko tad viņš daudz jaucas. Viņš jums traucē? Man ne. Man šķiet, ka mēs dažkārt gribam pārspīlēt to lomu, kādu spēlē, un mēs viņam pierakstām vairāk, nekā praktiski viņš dara. Jo tā, ikdienas dzīvē mēs viņu nejūtam nekādā veidā. Un starptautiski jau vēstnieks nebūs tas, kas noteiks, kā būs un kā reaģēs. No otras puses jāsaka, lai jaucās, tad vismaz uztur mūs formā un liek sekot līdzī un mēs neguļam murkšņa miegā, kā [Indulis] Emsis tolaik teica. Tā kā šeit ir tāda abpusēja, parunājam, parunājam, bet nav nekas tāds, kas atstātu lielāku ietekmi uz cilvēki. Politikiem savā starpā varbūt šķiet, ka viņiem kaut kur traucē, bet nedrīkstētu būt tā, ka mēs un viņi, kas ir pilnīgi nenormāli.

Vai ir vēl kas būtisks, ko jūs vēlētos sacīt, un ko es jums nepavaicāju?

Es vēlos piebilst to, ka visbriesmīgākā diktatūra var atnākt caur visdemokrātiskākajām vēlēšanām. Tāpēc nekad neaizmirstiet, ka aizliegums ir vissliktākais līdzeklis, kā uzturēt savstarpējās attiecības.

Abpusēji izdevīgu ekonomisko attiecību rāmējumu veidojošie elementi

<i>Aktors:</i>	Latvijas Republika; LR valdība; Krievijas Federācija; KF prezidents.
<i>Proponents:</i>	Latvijas un KF uzņēmēji (piemēram, <i>Olainfarm, Severstaļ, Latvijas Gāze</i>); Krievijas vēstnieks Latvijā; pasaulē ekonomiskā krīze; Valdis Zatlers; Krievijas iestādes; Valsts kontroliere Inguna Sudraba.
<i>Ieguvumi:</i>	ekonomiskās sadarbības izaugsme; eksporta/importa pieaugums; miljardiem dolāru lielas investīcijas; lielāki nodokļu ieņēmumi Latvijas budžetā.
<i>Ieguvumu atribūcija:</i>	bezvīzu režīms ar Latviju un ES; Latvijas atbalsts Krievijas interesēm ES; pragmatiski Latvijas politiķi (piemēram, N. Ušakovs, V. Zatlers, V. Dombrovskis) globālā ekonomiskā krīze kā iespēja; ģeogrāfiskais novietojums – izeja uz Baltijas jūru; SC uzvara Rīgas domes vēlēšanās.
<i>Riski:</i>	ekonomiskā sadarbība buksē; investīciju deficīts; konfrontācija abu valstu attiecībās; nelabvēlīgs attiecību <i>fons</i> , anti-Krievijas un rusofobijas <i>fons</i> ; Latvijas-Krievijas attiecību politizācija.
<i>Risku atribūcija:</i>	iekšpolitiskā situācija Latvijā, Saeimas, pašvaldību un Eiroparlamenta vēlēšanas; birokrātiskas barjeras; robežšķērsošanas ilgums; nacionāli noskaņoti Latvijas politiķi, kas veido neuzticēšanos, aizdomas, pārmetumus; Latvijas specdienesti, kuri politizē Latvijas-Krievijas attiecības; vienpusēja, neobjektīva Latvijas politiķu pozīcija par aktuāliem ģeopolitiskiem notikumiem; ES sankcijas.
<i>Risinājums:</i>	ideoloģisko pretrunu, politisko fobiju nolikšana malā; koncentrēšanās uz būtiskiem, racionāliem jautājumiem abu valstu attiecībās; pragmatisku politiķu ievēlēšana Latvijas vēlēšanās; kompromiss; Latvijas valdības uzņemto starptautisko saistību pildīšana; cieņpilna komunikācija no Latvijas puses.
<i>Novērtējums:</i>	attiecības, kuru potenciāls pilnībā netiek izmantots; sadarbība attīstītos, ja būtu patiesa vēlme to darīt; business sadarbojas neatkarīgi no politiskajiem vējiem.

Nepilsoņu/tautiešu interešu aizsardzības rāmējumu veidojošie elementi

<i>Aktors:</i>	krievvalodīgie Latvijas iedzīvotāji; nepilsoņi; <i>Russkij Mir</i> ; Latvijas valdība; nacionāli noskaņotie politiķi.
<i>Proponets:</i>	starptautiskās cilvēktiesību organizācijas; Krievijas amatpersonas; A. Vešņakovs; pareizticīgā baznīca.
<i>Ieguvumi:</i>	vienota, saliedēta pilsoniska sabiedrība; labas Latvijas-Krievijas savstarpējās attiecības; ekonomiskā sadarbība abu valstu starpā.
<i>Ieguvumu atribūcija:</i>	pilsonisko tiesību piešķiršana nepilsoņiem; krievu skolu saglabāšana; nepilsoņu pielīdzināšana pilsoņiem; SC iekļaušana valdībā; Krievijas rekomendāciju ievērošana; tūrisms.
<i>Riski:</i>	“demokrātijas deficīts”; sarežģījumi Latvijas-Krievijas attiecībās; divkopienu valsts.
<i>Risku atribūcija:</i>	Latvijas valdības, politiķu izvairīšanās risināt nepilsoņu cilvēktiesību problēmas; jaunu “nepilsoņu” radīšana; lojālajiem krieviņiem lojalitātes apliecināšanas prasīšana.
<i>Risinājums:</i>	cilvēktiesību ievērošana; tiesību piedalīties pašvaldību vēlēšanās piešķiršana nepilsoņiem; nacionālā izlīguma valdība Latvijā (iekļaujot tajā SC); Latvijai beidzot jāsāk risināt problēmas; sekmīgākai savu interešu aizstāvībai tautiešiem jāapgūst Latvijas vēsture, kultūra un valoda.
<i>Novērtējums:</i>	tautiešu tiesības – principiāls jautājums Krievijai.

Krievu valodas lomas Latvijas sabiedrībā rāmējumu veidojošie elementi

<i>Aktors:</i>	krievvalodīgie Latvijas iedzīvotāji; Valsts valodas aģentūra; Latvijas politiķi, valdība; Krievija; <i>Russkij Mir</i> , tautiešu organizācijas.
<i>Proponets:</i>	krievvalodīgos pārstāvošās NVO; S. Lavrovs; krievu skolas.
<i>Ieguvumi:</i>	labas, abpusēji izdevīgas kaimiņattiecības; saliedēta sabiedrība; izglītoti krievvalodīgo bērni; ekonomiskā sadarbība starp Latviju un Krieviju.
<i>Ieguvumu atribūcija:</i>	nacionālisma nolikšana malā; krievu valodas statusa noteikšana; krievu skolu saglabāšana; cilvēktiesību ievērošana.
<i>Riski:</i>	mazākumtautību diskriminācija; krievu valodas politizācija; konfrontācija gan sabiedrībā, gan abu valstu starpā; investīciju samazināšanās Latvijā; Bezdarbs.
<i>Risku atribūcija:</i>	aizliegums izmantot mazākumtautību valodu oficiālā saziņā; valsts valodas zināšanu nepamatota prasība strādājošajiem; pāreja uz izglītību tikai latviešu valodā; Latvijas nacionālo politiķu vēlme visus jautājumus politizēt.
<i>Risinājums:</i>	krievu valodai – valsts valodas statuss; Latvijas uzņemot starptautisko saistību ievērošana; jāieklausās A. Lembergā – “populārākajā politikā valstī”.
<i>Novērtējums:</i>	lai arī Latvijas iekšēja lieta, krievu valodai jābūt oficiālai valsts valodai; krievu valoda – sena kultūras tradīcija Latvijas sabiedrībā; valodu referendums – starpnacionālo problēmu manifests.

Otrā pasaules kara vēstures “pārrakstīšanas” rāmējumu veidojošie elementi

<i>Aktors:</i>	Latvija; Latvijas nacionālie politiķi; leģionāri, to atbalstītāji; Krievija; V. Putins; Rīgas Dome; Latvijas drošības dienesti (SAB, DP).
<i>Proponets:</i>	sarkanās armijas veterāni; Vasilijs Kononovs; N. Ušakovs; Krievijas vēstniecība, A. Vešņakovs.
<i>Ieguvumi:</i>	saliedēta sabiedrība; labas, abpusēji izdevīgas un cieņpilnas attiecības ar Krieviju; demokrātija Latvijā.
<i>Ieguvumu atribūcija:</i>	sarkanarmiešu kā Latvijas neatkarības kaldinātāju atzīšana; 9. maija svinību atzīšana; Latvijas izvairīšanās no mēģinājumiem politizēt vēsturi.
<i>Riski:</i>	konfrontācija ar Krieviju; ekonomiskās sadarbības sarukumus abu valstu starpā; Latvijas runas par “nenotikušu” okupāciju; sašķelta sabiedrība;
<i>Risku atribūcija:</i>	vēstures pārrakstīšana; leģionāru pieminēšana, leģionāru piemiņas gājiens, <i>Waffen SS</i> heorizācija; Otrā pasaules kara rezultātu pārskatīšana; Latvijas nacionāli noskaņoto politiķu vēstures politizācijas mēģinājumi; īsto varoņu nenovērtēšana; mēģinājumi pieprasīt Krievijai kompensāciju par okupācijas zaudējumiem.
<i>Risinājums:</i>	jāaizliedz 16. marta pasākumi; Latvijai vēstures jautājums abu valstu attiecībās jānoliek malā; objektīvas vēsturnieku komisijas izveidošana.
<i>Novērtējums:</i>	uzvaru Otrajā pasaules karā Krievijai neviens neatņems; Uzvaras diena – svēta Krievijai; 16. marta pasākumi – Latvijas iekšēja lieta, bet tie jāaizliedz; 9. maijs – svētki visiem normāli domājošiem cilvēkiem; Latvija – vieta, kur atdzimst nacisms.

Latvijas – vājas un ES, NATO partneriem iztapīgas valsts rāmējumu veidojošie elementi

<i>Aktors:</i>	Latvijas politiķi; Latvija; Krievija; Krievijas politiķi; jaunie Krievijas pilsoņi; Latvijas rietumu sabiedrotie.
<i>Proponets:</i>	ES, NATO, ASV; Gruzija; Latvijas ekonomiskie konkurenti.
<i>Ieguvumi:</i>	labas kaimiņattiecības; ekonomiskā sadarbība; Latvijā dzīvojošo krievu stabilitāte un sociālais nodrošinājums; saliedēta sabiedrība.
<i>Ieguvumu atribūcija:</i>	Latvijas starptautisks atbalsts Krievijai; KF pilsonības pieņemšana; Latvijai jāpieaug starptautiskajās attiecībās; starptautisku attiecībās jālūkojas arī Austrumu virzienā; nabadzības mazināšana Latvijas sabiedrībā.
<i>Riski:</i>	ekonomiskā sadarbība apdraudēta; konfrontācija; informatīvais karš; apdraudēta Latvijas reputācija; nevienlīdzība Latvijas iedzīvotāju vidū; bruģakmeņu protesti.
<i>Risku atribūcija:</i>	Latvija pati sev nodara kaitējumu; Latvijas politiķu nedraudzīga retorika; Latvija pārāk seko ES norādījumiem; ES sankcijas; neobjektīva, vienpusēja Latvijas politiķu pozīcija; valsts vara, kurai iedzīvotāji neuzticas; Satversmes preambulas pieņemšana; sankciju karš; eiro pārāk vērtīgs pret rubli.
<i>Risinājums:</i>	atsevišķu politiķu drīza aiziešana no politikas; izvairīšanās no vienpusējiem paziņojumiem; Latvijai jāpārstāv Krievijas intereses ES; valsts varai jābūt kā Kremlim, kuram iedzīvotāji uzticas.
<i>Novērtējums:</i>	Latvija pati sev šauj kājā; Latvijas sāktais informatīvais karš trāpa pašai Latvijai; nepilsoņi pieņem Krievijas pilsonību, jo Krievija tos paglābj no nabadzības; Krievija – tās pilsoņu sociālās stabilitātes garants.

Krievijas dēmonizācijas un latviskās elites rusofobijas rāmējumu veidojošie elementi

<i>Aktors:</i>	Latvija; Latvijas politiķi, Latvijas “kara partijas”; E. Rinkēvičs; NATO; Krievija; Ukraina; A. Pabriks; Latvijas drošības dienesti; Latvijas mediji, <i>Latvijas Avīze</i> .
<i>Proponets:</i>	Eiropa; BBC; Latvijas tranzītuzņēmēji.
<i>Ieguvumi:</i>	tautas, kas vēlas draudzību; komunikācija ar Maskavu; dialogs.
<i>Ieguvumu atribūcija:</i>	rusofobijas mazināšana; krievvalodīgo tiesību aizsardzība; retorikas maiņa; ieklausīšanās tranzītuzņēmējos.
<i>Riski:</i>	konfrontācija attiecībās; bruņošanās sacensība; informatīvais karš; Rusofobija; nenotiks amatpersonu vizītes.
<i>Risku atribūcija:</i>	Rietumi nevēlas sadarboties; nedraudzīga retorika no Latvijas politiķu puses; ES iejaukšanās Ukrainas iekšējās lietās; Latvijas drošības dienestu veicināta rusofobija; panikas sēšana, fantāzijas par apdraudējumu masu medijos.
<i>Risinājums:</i>	izvairīšanās no melnajiem sarakstiem; Latvijai jāizvairās no attiecību saasināšanas politiskiem mērķiem; anti-Krievijas fona mazināšana; jāsniedz roka, nevis jāpagriež mugura.
<i>Novērtējums:</i>	Krievijas dēmonizācija – attaisnojums NATO militārā budžeta palielināšanai; Latvija – kaislību uzkurinātāja abu valstu attiecībās; bažas par Krievijas ietekmi Latvijā – histērija.

Krievijas vēstniecības Latvijā atbilde uz intervijas ar A. Vešņakovu pieprasījumu

Добрый день!

В связи с Вашим запросом сообщаем следующее.

Ответы на вопросы, касающиеся российско-латвийских отношений, отражены в недавних интервью Посла России в Латвии А.А.Вешнякова таким латвийским СМИ, как «Neatkarīga Rita Avīze» (25 апреля с.г.), «Вести сегодня» (9, 11 мая с.г.), а также журналам «Открытый город», «Телеграф» (майские выпуски). Все интервью можно найти на сайте Посольства в разделе «Интервью Посла».

В своей работе пресс-служба Посольства России в Латвии исходит из принципов свободы и независимости средств массовой информации, конструктивно взаимодействует со всеми журналистами, не оставляя без ответа их обращения.

До 2014 года с просьбой об организации интервью Посла в дипмиссию регулярно обращались журналисты как русскоязычных, так и латышских СМИ: запросы приходили от Латвийского телевидения и радио, LNT и ТВ5, газет «Латвияс авīзе», «Неаткарига» и т.д. Посол в свою очередь никогда не отказывался и не отказывается от интервью, комментариев любым СМИ.

После 2014 года ситуация заметно изменилась. Некоторые латвийские СМИ заняли предвзятую позицию в отношении России, а также диппредставительства и его руководителя. Посла практически перестали приглашать на Государственное телевидение и радио и в латышские СМИ, в информационном пространстве стали все чаще появляться ангажированные, недружественные высказывания в наш адрес.

Наиболее одиозным примером кампании по «очернению» Российской Федерации и ее дипмиссии стал видеосюжет в рамках программы «Панорама», показанный на ЛТВ 14 сентября 2014 года. В передаче было заявлено, что Посольство России якобы осуществляет в Латвии вербовку наемников на Украину. Посольство России в Латвии никогда ничем подобным не занималось. В этой связи мы обратились в правоохранительные органы Латвии с просьбой принять предусмотренные латвийским законодательством меры в отношении лиц, причастных к выпуску упомянутого сюжета, содержащего недостоверную, клеветническую информацию. После долгого движения нашего обращения по различным инстанциям латвийской правоохранительной системы нам было отказано в возбуждении уголовного дела. Мы также направили письмо руководству ЛТВ с требованием дать опровержение озвученной ложной информации и извиниться за клевету, но руководство телеканала нашло формальные основания, чтобы отклонить эту просьбу. Таким образом, мы на своем опыте убедились в том, что латвийские СМИ используют приемы, противоречащие журналистской этике.

Мы открыты для взаимодействия со всеми СМИ, однако в настоящее время обращения по различным темам получаем преимущественно от русскоязычных журналистов. Они широко освещают российскую тематику, при этом, в отличие от латышских коллег, интересуются точкой зрения Посла государства, которое не только является непосредственным соседом Латвии, но и имеет с ней взаимные интересы.

Убеждены, что о профессионализме журналиста можно судить по его объективности и готовности находить и представлять аудитории весь спектр подходов к рассматриваемым проблемам.

С уважением,

Лиана Дулова,

Руководитель пресс-службы Посольства России в Латвии.

From: Посольство России <rusembas@ml.lv>
To: "Janis Geste" <Janis.Geste@ltv.lv>
Date: 25/05/2016 16:23
Subject: RE: Zina Lianai Dulovai!

Добрый день!

В связи с Вашим запросом сообщаем следующее.

Ответы на вопросы, касающиеся российско-латвийских отношений, отражены в недавних интервью Посла России в Латвии А.А.Вешнякова таким латвийским СМИ, как «Neatkarīga Rita Avīze» (25 апреля с.г.), «Вести сегодня» (9, 11 мая с.г.), а также журналам «Открытый город», «Телеграф» (майские выпуски). Все интервью можно найти на сайте Посольства в разделе «Интервью Посла».

В своей работе пресс-служба Посольства России в Латвии исходит из принципов свободы и независимости средств массовой информации, конструктивно взаимодействует со всеми журналистами, не оставляя без ответа их обращения.

До 2014 года с просьбой об организации интервью Посла в дипмиссию регулярно обращались журналисты как русскоязычных, так и латышских СМИ: запросы приходили от Латвийского телевидения и радио, LNT и ТВ5, газет «Латвияс авīзе», «Неаткарига» и т.д. Посол в свою очередь никогда не отказывался и не отказывается от интервью, комментариев любым СМИ.

После 2014 года ситуация заметно изменилась. Некоторые латвийские СМИ заняли предвзятую позицию в отношении России, а также диппредставительства и его руководителя. Посла практически перестали приглашать на Государственное телевидение и радио и в латышские СМИ, в информационном пространстве стали все чаще появляться ангажированные, недружественные высказывания в наш адрес.

Наиболее одиозным примером кампании по «очернению»

Российской Федерации и ее дипмиссии стал видеосюжет в рамках программы «Панорама», показанный на ЛТВ 14 сентября 2014 года. В передаче было заявлено, что Посольство России якобы осуществляет в Латвии вербовку наемников на Украину. Посольство России в Латвии никогда ничем подобным не занималось. В этой связи мы обратились в правоохранительные органы Латвии с просьбой принять предусмотренные латвийским законодательством меры в отношении лиц, причастных к выпуску упомянутого сюжета, содержащего недостоверную, клеветническую информацию. После долгого движения нашего обращения по различным инстанциям латвийской правоохранительной системы нам было отказано в возбуждении уголовного дела. Мы также направили письмо руководству ЛТВ с требованием дать опровержение озвученной ложной информации и извиниться за клевету, но руководство телеканала нашло формальные основания, чтобы отклонить эту просьбу. Таким образом, мы на своем опыте убедились в том, что латвийские СМИ используют приемы, противоречащие журналистской этике.

Мы открыты для взаимодействия со всеми СМИ, однако в настоящее время обращения по различным темам получаем преимущественно от русскоязычных журналистов. Они широко освещают российскую тематику, при этом, в отличие от латышских коллег, интересуются точкой зрения Посла государства, которое не только является непосредственным соседом Латвии, но и имеет с ней взаимные интересы.

Убеждены, что о профессионализме журналиста можно судить по его объективности и готовности находить и представлять аудитории весь спектр подходов к рассматриваемым проблемам.

С уважением,

Лиана Дулова

Руководитель пресс-службы Посольства России в Латвии

Darba autora tulkojums:

Labdien!

Saistībā ar jūsu pieprasījumu informējam par sekojošo.

Atbildes uz jautājumiem, kas skar Latvijas-Krievijas attiecības, atspoguļotas nesenajās Krievijas vēstnieka Latvijā A. Vešņakova intervijās tādos Latvijas plašsaziņas līdzekļos kā *Neatkarīgā Rīta Avīze* (25.04.2016.), *Vesti Segodnja* (09., 11.04.2016.), kā arī žurnālos *Otkritij Gorod*, *Telegraf* (maiņa izdevumi). Visas intervijas iespējams atrast vēstniecības mājas lapā sadaļā “Vēstnieka intervijas”.

Savā darbā Krievijas vēstniecības Latvijā preses dienests ievēro plašsaziņas līdzekļu brīvības un neatkarības principus, konstruktīvi sadarbojas ar visiem žurnālistiem, neatstājot bez atbildes viņu jautājumus.

Līdz 2014. gadam vēstniecībā ar lūgumu organizēt vēstnieka interviju vērsušies žurnālisti gan no krievvalodīgiem, gan latviešu medijiem: pieteikumi saņemti no Latvijas Televīzijas un radio, LNT un TV5, laikrakstiem *Latvijas Avīze*, *Neatkarīgā* u.c. Vēstnieks no savas puses nekad intervijas un komentārus jebkuriem plašsaziņas līdzekļiem nav atteicis un neatsaka.

Pēc 2014. gada situācija būtiski mainījies. Atsevišķi Latvijas mediji pret Krieviju, kā arī tās pārstāvēniecību un tās vadītāju ir ieņēmuši aizspriedumainu pozīciju. Vēstnieku vairs praktiski neaicina uz valsts televīziju un radio, un uz latviešu medijiem, informatīvajā telpā arvien biežāk parādās angažēti un nedraudzīgi mūsu virzienā vērsti izteikumi.

Jo īpaši odiozs Krievijas Federācijas un tās diplomātiskās misijas “nomelnošanas” kampaņas piemērs kļuvis programmas “Panorāma” video sižets, demonstrēts LTV 2014. gada 14. septembrī. Raidījumā tika paziņots, ka Krievijas vēstniecība Latvijā it kā īsteno algoritmu vervēšanu uz Ukrainu. Krievijas vēstniecība Latvijā ne ar ko tamlīdzīgu nekad nav nodarbojusies. Saistībā ar to mēs vērsāmies pie Latvijas tiesībsargājošajām iestādēm ar lūgumu pieņemt Latvijas likumdošanā paredzētos mērus attiecībā uz personām, kuras iesaistītas attiecīgā nepatiesā un apmelošajā sižeta veidošanā. Pēc ilgas mūsu lūguma izskatīšanas dažādās Latvijas tiesībsargājošajās iestādēs, krimināllietas ierosināšanā tika atteikta. Tāpat mēs nosūtījām vēstuli LTV vadībai ar prasību atsaukt izplatīto melīgo informāciju un atvainoties par meliem, bet televīzijas vadība atrada formālus pamatojumus, lai mūsu lūgumu noraidītu. Tādējādi mēs ar savu piemēru pārliecinājāmies par to, ka Latvijas plašsaziņas līdzekļi izmanto paņēmienus, kas ir pretrunā žurnālistu ētikai.

Mēs esam atvērti sadarbībai ar visiem medijiem, taču šobrīd saņemam lūgumus par dažādiem tematiem pārsvarā no krievvalodīgajiem žurnālistiem. Viņi plaši atspoguļo Krievijas tematiku, turklāt, atšķirībā no latviešu kolēģiem, interesējas par tās valsts vēstnieka viedokli, kura ir ne vien kaimiņvalsts, bet ar kuru tai ir arī abpusējas intereses.

Esam pārliecināti, ka par žurnālistu profesionalitāti var spriest pēc to objektivitātes un gatavības atrast un piedāvāt auditorijai visu apskatāmo problēmu spektru.

Ar cieņu,

Liāna Dulova,

Krievijas vēstniecības Latvijā preses dienesta vadītāja.

KA kodēšanas rezultāti visām publikācijām kopā

	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
a	92	250	548	577	369	495	267	136	505	485
b	33	411	27	83	81	166	74	249	99	138
c	28	0	60	0	15	0	50	23	34	21
d	125	0	26	0	91	0	120	10	116	109
e	83	0	0	0	22	0	82	38	0	0
f	73	0	0	0	0	0	130	58	0	0
g	97	0	0	0	0	0	31	23	0	0
h	130	0	0	0	0	0	0	35	0	0
i	0	0	0	0	0	0	0	60	0	0
j	0	0	0	0	0	0	0	26	0	0
k	0	0	0	0	0	0	0	33	0	0
l	0	0	0	0	0	0	0	60	0	0

KA kodēšanas rezultāti publikācijām latviešu valodā, kurās A. Vešņakovs citēts tieši

	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
a	67	169	129	154	71	169	56	45	136	140
b	20	0	13	15	25	0	20	62	29	33
c	15	0	13	0	5	0	17	6	14	8
d	0	0	14	0	50	0	32	1	13	11
e	0	0	0	0	2	0	17	5	0	0
f	0	0	0	0	0	0	42	14	0	0
g	67	0	0	0	0	0	8	6	0	0
h	0	0	0	0	0	0	0	9	0	0
i	0	0	0	0	0	0	0	13	0	0
j	0	0	0	0	0	0	0	9	0	0
k	0	0	0	0	0	0	0	13	0	0
l	0	0	0	0	0	0	0	9	0	0

KA kodēšanas rezultāti publikācijām krievu valodā, kurās A. Vešņakovs citēts tieši

	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
a	0	0	258	277	208	326	119	56	280	263
b	0	326	14	48	40	0	38	147	41	64
c	0	0	47	1	10	0	25	14	12	9
d	94	0	7	0	7	0	69	7	59	56
e	55	0	0	0	15	0	56	22	0	0
f	64	0	0	0	0	0	67	21	0	0
g	0	0	0	0	0	0	18	7	0	0
h	113	0	0	0	0	0	0	19	0	0
i	0	0	0	0	0	0	0	41	0	0
j	0	0	0	0	0	0	0	14	0	0
k	0	0	0	0	0	0	0	12	0	0
l	0	0	0	0	0	0	0	32	0	0

KA kodēšanas rezultāti laikraksta *Diena* publikācijām, kurās A. Vešņakovs citēts tieši

	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
a	0	20	10	10	10	20	9	4	15	15
b	20	0	8	10	0	0	2	9	8	8
c	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0
d	0	0	1	0	0	0	5	0	0	0
e	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
f	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0
g	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0
h	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
i	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
j	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
k	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0
l	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0

KA kodēšanas rezultāti laikraksta *Latvijas Avīze* publikācijām, kurās A. Vešņakovs citēts tieši

	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
a	67	67	46	62	46	67	24	18	52	54
b	0	0	5	5	0	0	10	21	9	11
c	0	0	8	0	4	0	5	4	5	3
d	0	0	8	0	10	0	10	1	8	6
e	0	0	0	0	1	0	5	2	0	0
f	0	0	0	0	0	0	18	4	0	0
g	0	0	0	0	0	0	2	3	0	0
h	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0
i	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
j	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0
k	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0
l	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0

KA kodēšanas rezultāti laikraksta *Neatkarīgā Rīta Avīze* Latvijai publikācijām, kurās A. Vešņakovs citēts tieši

	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
a	0	15	6	15	14	15	5	2	11	13
b	0	0	0	0	0	0	1	9	2	2
c	15	0	4	0	1	0	1	1	3	1
d	0	0	5	0	0	0	6	0	4	4
e	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0
f	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0
g	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0
h	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
i	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0
j	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
k	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
l	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0

KA kodēšanas rezultāti interneta ziņu portāla *Delfi.lv* publikācijām, kurās A. Vešņakovs citēts tieši

	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
a	0	67	67	67	1	67	18	21	58	58
b	0	0	0	0	25	0	7	23	10	12
c	0	0	0	0	0	0	10	1	6	4
d	0	0	0	0	40	0	11	0	1	1
e	0	0	0	0	1	0	11	0	0	0
f	0	0	0	0	0	0	16	9	0	0
g	67	0	0	0	0	0	2	2	0	0
h	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0
i	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0
j	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0
k	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0
l	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0

KA kodēšanas rezultāti laikraksta *Čas* publikācijām, kurās A. Vešņakovs citēts tieši

	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
a	0	0	78	86	85	94	37	17	72	67
b	0	94	3	6	0	0	16	39	17	21
c	0	0	10	1	3	0	8	2	0	1
d	94	0	3	0	0	0	26	3	24	24
e	0	0	0	0	0	0	14	3	0	0
f	0	0	0	0	0	0	8	4	0	0
g	0	0	0	0	0	0	4	2	0	0
h	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0
i	0	0	0	0	0	0	0	16	0	0
j	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
k	0	0	0	0	0	0	0	5	0	0
l	0	0	0	0	0	0	0	14	0	0

KA kodēšanas rezultāti laikraksta *Telegraf* publikācijām, kurās A. Vešņakovs citēts tieši

	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
a	0	0	33	49	43	55	29	9	53	50
b	0	55	4	6	0	0	7	22	3	9
c	0	0	14	0	4	0	2	2	1	0
d	0	0	4	0	1	0	7	1	12	10
e	55	0	0	0	1	0	6	8	0	0
f	0	0	0	0	0	0	12	3	0	0
g	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0
h	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0
i	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0
j	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
k	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0
l	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0

KA kodēšanas rezultāti laikraksta *Vesti Segodnja* publikācijām, kurās A. Vešņakovs citēts tieši

	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
a	0	0	43	52	50	64	16	11	52	51
b	0	64	7	12	0	0	4	35	6	11
c	0	0	14	0	3	0	4	2	6	3
d	0	0	0	0	0	0	21	2	18	17
e	0	0	0	0	0	0	9	2	0	0
f	64	0	0	0	0	0	21	5	0	0
g	0	0	0	0	0	0	7	1	0	0
h	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
i	0	0	0	0	0	0	0	7	0	0
j	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
k	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
l	0	0	0	0	0	0	0	11	0	0

KA kodēšanas rezultāti interneta ziņu portāla *Vesti.lv* publikācijām, kurās A. Vešņakovs citēts tieši

	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
a	0	0	104	90	30	113	37	18	103	95
b	0	113	0	23	40	0	11	52	15	23
c	0	0	9	0	0	0	11	8	5	5
d	0	0	0	0	6	0	15	1	5	5
e	0	0	0	0	14	0	27	9	0	0
f	0	0	0	0	0	0	26	10	0	0
g	0	0	0	0	0	0	1	3	0	0
h	113	0	0	0	0	0	0	4	0	0
i	0	0	0	0	0	0	0	11	0	0
j	0	0	0	0	0	0	0	10	0	0
k	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
l	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0

KA kodēšanas rezultāti publikācijām latviešu valodā, kurās A. Vešņakovs citēts netieši

	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
a	25	81	76	72	36	0	38	21	52	50
b	13	0	0	9	12	81	10	24	12	17
c	13	0	0	0	0	0	3	2	6	4
d	0	0	5	0	24	0	8	1	14	13
e	0	0	0	0	0	0	5	4	0	0
f	0	0	0	0	0	0	17	13	0	0
g	30	0	0	0	0	0	3	4	0	0
h	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0
i	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
j	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0
k	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
l	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0

KA kodēšanas rezultāti publikācijām krievu valodā, kurās A. Vešņakovs citēts netieši

	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
a	0	0	102	89	57	0	64	18	46	41
b	0	102	0	13	7	102	6	20	22	30
c	0	0	0	0	0	0	7	1	2	0
d	31	0	0	0	15	0	12	1	33	32
e	28	0	0	0	10	0	4	8	0	0
f	26	0	0	0	0	0	7	14	0	0
g	0	0	0	0	0	0	3	10	0	0
h	17	0	0	0	0	0	0	4	0	0
i	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0
j	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
k	0	0	0	0	0	0	0	6	0	0
l	0	0	0	0	0	0	0	15	0	0

KA kodēšanas rezultāti laikraksta *Diena* publikācijām, kurās A. Vešņakovs citēts netieši

	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
a	0	13	13	9	8	0	8	2	5	5
b	13	0	0	4	0	13	1	6	3	5
c	0	0	0	0	0	0	0	0	3	1
d	0	0	0	0	1	0	0	0	2	2
e	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
f	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0
g	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0
h	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
i	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
j	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
k	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
l	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0

KA kodēšanas rezultāti laikraksta *Latvijas Avīze* publikācijām, kurās A. Vešņakovs citēts netieši

	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
a	25	25	22	20	15	0	9	4	16	16
b	0	0	0	5	0	25	5	5	2	2
c	0	0	0	0	0	0	1	0	1	2
d	0	0	3	0	5	0	4	1	6	5
e	0	0	0	0	0	0	1	3	0	0
f	0	0	0	0	0	0	4	4	0	0
g	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
h	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0
i	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
j	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
k	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
l	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0

KA kodēšanas rezultāti laikraksta *Neatkarīgā Rīta Avīze* Latvijai publikācijām, kurās A. Vešņakovs citēts tieši

	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
a	0	13	11	13	13	0	5	3	7	7
b	0	0	0	0	0	13	1	5	2	3
c	13	0	0	0	0	0	1	1	1	0
d	0	0	2	0	0	0	2	0	3	3
e	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
f	0	0	0	0	0	0	3	2	0	0
g	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
h	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
i	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
j	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
k	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
l	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0

KA kodēšanas rezultāti interneta ziņu portāla *Delfi.lv* publikācijām, kurās A. Vešņakovs citēts netieši

	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
a	0	30	30	30	0	0	16	11	24	22
b	0	0	0	0	12	30	3	8	5	7
c	0	0	0	0	0	0	1	1	1	1
d	0	0	0	0	18	0	2	0	3	3
e	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0
f	0	0	0	0	0	0	7	4	0	0
g	30	0	0	0	0	0	1	3	0	0
h	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
i	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
j	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
k	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
l	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

KA kodēšanas rezultāti laikraksta *Čas* publikācijām, kurās A. Vešņakovs citēts netieši

	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
a	0	0	31	24	24	0	20	4	14	15
b	0	31	0	7	0	31	2	9	5	5
c	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0
d	31	0	0	0	0	0	7	0	12	12
e	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0
f	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0
g	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
h	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
i	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
j	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
k	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0
l	0	0	0	0	0	0	0	8	0	0

KA kodēšanas rezultāti laikraksta *Telegraf* publikācijām, kurās A. Vešņakovs citēts netieši

	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
a	0	0	28	25	19	0	21	3	9	7
b	0	28	0	3	1	28	3	3	5	9
c	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
d	0	0	0	0	5	0	2	1	13	12
e	28	0	0	0	0	0	0	6	0	0
f	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0
g	0	0	0	0	0	0	1	3	0	0
h	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
i	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
j	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
k	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0
l	0	0	0	0	0	0	0	3	0	0

KA kodēšanas rezultāti laikraksta *Vesti Segodnja* publikācijām, kurās A. Vešņakovs citēts netieši

	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
a	0	0	9	8	8	0	3	2	5	3
b	0	9	0	1	0	9	1	0	2	4
c	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
d	0	0	0	0	0	0	1	0	2	2
e	0	0	0	0	0	0	3	1	0	0
f	9	0	0	0	0	0	0	3	0	0
g	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
h	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
i	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0
j	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
k	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
l	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

KA kodēšanas rezultāti interneta ziņu portāla *Vesti.lv* publikācijām, kurās A. Vešņakovs citēts netieši

	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
a	0	0	17	16	3	0	10	4	9	8
b	0	17	0	1	3	17	0	4	5	6
c	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0
d	0	0	0	0	5	0	1	0	3	3
e	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0
f	0	0	0	0	0	0	3	3	0	0
g	0	0	0	0	0	0	1	3	0	0
h	17	0	0	0	0	0	0	1	0	0
i	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
j	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
k	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
l	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0

Bakalaura darbs „Krievijas vēstnieka Latvijā A. Vešņakova mediju diplomātijas aktivitātes: Krievijas Federācijas un Latvijas Republikas divpusējo attiecību aspekts (2008-2016)” izstrādāts LU Sociālo zinātņu fakultātē.

Ar savu parakstu apliecinu, ka pētījums veikts patstāvīgi, izmantoti tikai tajā norādītie informācijas avoti un iesniegtā darba elektroniskā kopija atbilst izdrukai.

Darba apjoms (neskaitot izmantotos informācijas avotus un pielikumus) ir 146348 rakstuzīmes (ieskaitot intervālus).

Autors: _____
Personīgais paraksts

Jānis Geste
/Vārds Uzvārds/

Rekomendēju/nerekomendēju darbu aizstāvēšanai

Vadītājs: asociētais profesors Dr. hist. Ojārs Skudra _____ 01.06.2016.
Akadēmiskais amats zinātniskais grāds Vārds Uzvārds, personiskais paraksts, dd.mm.gggg

Recenzents: docents Dr.sc.comm. Didzis Bērziņš
Akadēmiskais amats zinātniskais grāds Vārds Uzvārds

Darbs iesniegts Komunikācijas studiju nodaļā _____
dd.mm.gggg.

Dekāna pilnvarotā persona: metodiķe _____
Vārds Uzvārds (personiskais paraksts)

Darbs aizstāvēts bakalaura gala pārbaudījuma komisijas sēdē

13.06.2016. prot. Nr. ....

Komisijas sekretāre: pētniece Mg.sc.soc. Marita Zitmane _____
Akadēmiskais amats Vārds Uzvārds (personiskais paraksts)